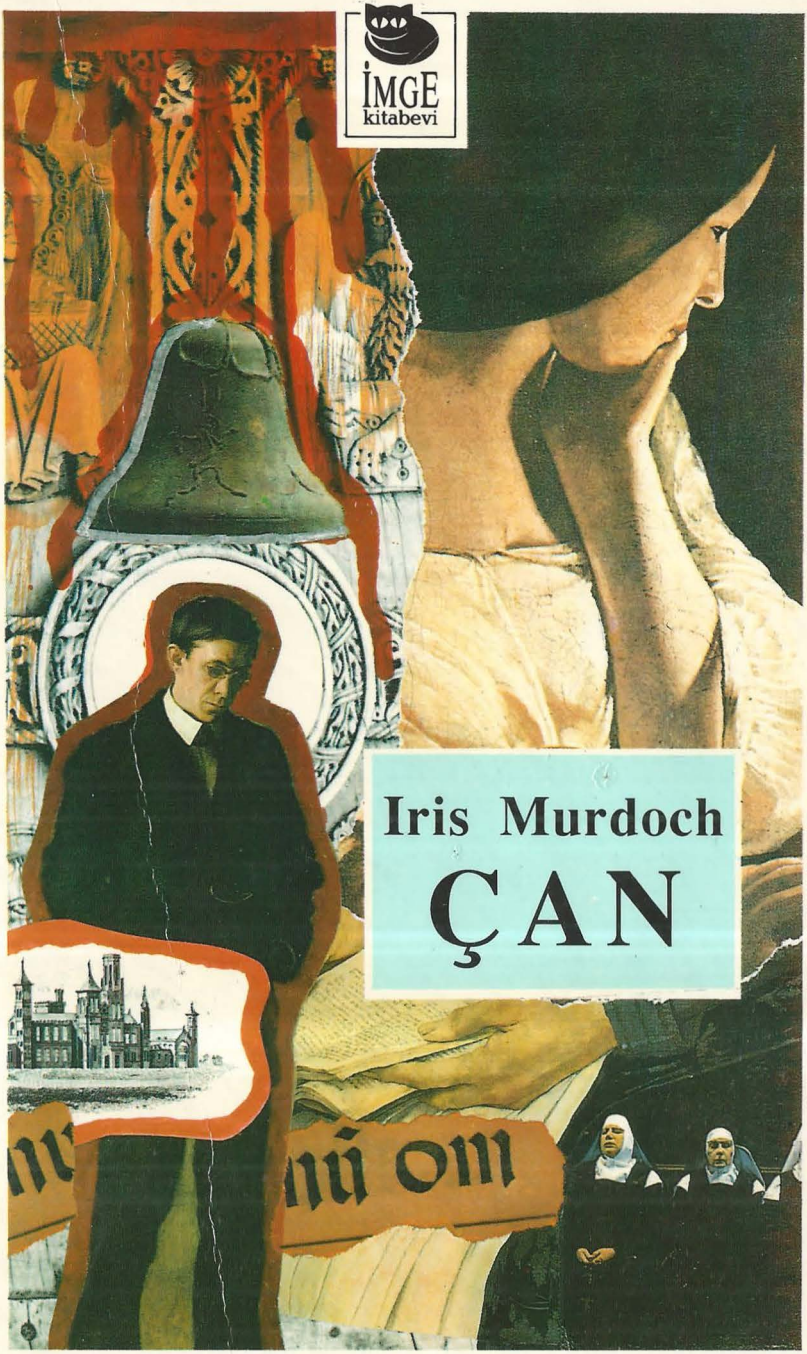
İMGE kitabevi



Iris Murdoch
ÇAN

Iris Murdoch ÇAN

İMGE kitabevi

Iris Murdoch

ÇAN

Türkçesi:
Hande Özdemir



İmge Kitabevi Yayınları: 50

Edebiyat Dizisi: 6

Nisan 1992

İmge Kitabevi
Yayıncılık Paz. ve San. Tic. Ltd. Şti.
Konur Sokak No: 3 Kızılay/ANKARA
Tel: 418 19 42 Fax: 425 65 32

Kapak tasarımı: Terazi / İbrahim K.DİNÇ

Baskı: Özkan Matbaacılık Ltd. Şti.

ISBN 975-533-027-5

Iris Murdoch'un «**The Bell**» adlı yapıtını Hande Özdemir dilimize çevirmiş, İmge Kitabevi Yayınları tarafından Nisan 1992 tarihinde ilk baskısı gerçekleştirilmiştir.

IRIS MURDOCH'un başlıca yapıtları:

Roman

- Under The Net (Ağa Yakalananlar)
- A Severed Head (Kesik Bir Baş) - (Türkçesi: Serdar R. Kırkoğlu, Ayrıntı Yay., 1989)
- The Unicorn (Tek Boynuzlu At) - (Türkçesi: Tülin Nutku, Can Yay. 1983)
- The Italian Girl (İtalyan Kızı) - (Türkçesi: Celal Üster, Remzi Kitabevi Yay. 1983)
- The Red and The Green (Kırmızı ve Yeşil)
- The Nice and The Good (Sevimli ve Güzel)
- A Fairly Honourable Defeat (Oldukça Şerefli Bir Yenilgi)
- The Black Prince (Kara Prens)
- The Sea, The Sea (Deniz, Deniz)
- Nuns and Soldiers (Rahibeler ve Askerler)
- The Philosopher's Pupil (Filozofun öğrencisi)

Oyun

- A Severed Head (J.B.Priestley ile birlikte)
- The Italian Girl (James Saunders ile birlikte)
- The Three Arrows (Üç Ok)
- Art and Eros (Sanat ve Eros)

Felsefe

- Sartre, Romantic Rationalist (Sartre, Yaşamı ve Felsefesi) - (Çev. Selahattin Hilav, Yazko Yay. 1981)
- The Sovereignty of Good (İyinin Egemenliği)
- The Fire And The Sun (Ateş ve Güneş)

Şiir

- A Year of Birds (Kuşlar yılı).

Iris Murdoch 15 Temmuz 1919 yılında Dublin'de doğdu. Çocukluğu Londra'da geçti. Öğrenimini Oxford Somerville College'de tamamlayan Murdoch 1930'larda Komünist Parti üyeliğinde de bulundu. 1944'de UNRRA'a (Birleşmiş Milletler Yardım ve Rehabilitasyon Örgütü) katılarak Belçika ve Avusturya'da göçmenler için çalıştı. Varoluşçulukla tanıştığı bu dönem, sonraki yaşamını ve düşüncesini belirlemesi açısından çok önemlidir. 1948'de Oxford Üniversite'sinde Felsefe Kürsüsüne öğretim görevlisi oldu. 1970'de İrlanda Akademisi'ne, 1975'de American Academy of Arts and Letters onur üyeliğine seçildi. Murdoch yapıtlarında, polisiye kurgu tekniğiyle ahlak anlayışlarını, evlilik ve aile kurumunu, cinselliği sorgular.

İMGE kitabevi

BÖLÜM I

Dora Greenfield kocasını terk etti, çünkü ondan korkuyordu. Altı ay sonra ona dönmeye yine aynı nedenle karar verdi. Paul, ettiği telefonlarla, yolladığı mektuplar ve merdivenlerdeki hayali ayak sesleriyle gitgide daha büyük bir işkence olmaya başlamıştı. Dora kendini suçlu hissediyordu, suçluluk duygusu korkuyu getirdi. Sonunda Paul'ün yokluğunun işkencesini değil de, varlığının işkencesini seçti.

Dora içten içe artık yaşlanmaya başladığını düşünmesine karşın, hâlâ çok gençti. Orta halli bile denemeyecek Londra'lı bir aileden geliyordu. Babası, o dokuz yaşındayken ölmüş, hiçbir zaman anlaşamadığı annesi yeniden evlenmişti. Dora 18 yaşındayken bir bursla Slade Sanat Okulu'na girdi, Paul'le tanıştığında iki yıllık öğrenciydi burada. Bu sanat öğrencisi rolü Dora'ya uymuştu. Aslında bütün yüreğiyle oynayabildiği tek rol olmuştu bu. Tombul, pembe yanaklı, çirkin, zavallı bir öğrenciydi ve büyük, rengarenk eteklere, caz plaklarına, sandaletlere harcadığı az bir cep harçlığı vardı. O zamanlar –şimdi inanılmaz derecede uzak görünmesine karşın, aslında sadece üç yıl önceydi– mutluydu. Kısa bir süre önce kendinde mutluluğa karşı doğal bir yatkınlık olduğunu gören Dora, ne kocasıyla, ne de onsuz mutlu olamayacağını anlayınca daha da kaygılanmaya başladı.

Karısından 13 yaş büyük olan Paul Greenfield, Courtauld Enstitüsü'ne bağlı bir sanat tarihçisiydi. Eski bir bankacı Alman aileden geliyordu, paralı biriydi. İngiltere'de doğmuş ve özel bir okula girmişti. Atalarının ayrıcalıklarını anımsamamayı tercih ediyordu. Serveti hiç de az olmamasına rağmen malından mülkünden bahsetmezdi. Dora'yla ilk kez Sláde'e Ortaçağ tahta oymacılığı hakkında ders vermeye geldiğinde karşılaşmıştı.

Dora Paul'ün evlenme teklifini hiç duraksamadan ve birçok önemli sebeple hemen kabul etti. Onunla ince zevki ve Knightsbridge'deki dairesi yüzünden evlendi. Onunla, onda gördüğü soylu kişilik ve dürüstlük yüzünden evlendi. Onunla evlendi çünkü zayıf ve nörotik sanat öğrencisi arkadaşlarından çok daha olgundu. Onunla biraz da parası için evlendi. Ona hayrandı ve kendisine olan ilgisinden çok hoşlanıyordu. Annesinin gıptayla «iyi bir evlilik» olarak nitelendirdiği evliliği yapmakla, her ne kadar açık seçik öyle düşünmediyse de, sosyeteye girmeyi ve nasıl davranması gerektiğini öğreneceğini ummuştu.

Son olarak, Paul'le kendisine olan yoğun tutkusu yüzünden evlendi. Paul ihtiraslı ve şairane bir aşıktı; ondaki gizem, Dora'nın yetersiz eğitimi boyunca açlık çeken ve öğrencilik yaşamının çocuksu ve taşralı eğlenceleri ortasında hareketsiz kalan düşgücünü etkiledi. Ciddi bir aşağılık kompleksine kapılacak kadar içe dönük olmamasına rağmen kendisini hiçbir zaman fazla değerli saymamıştı Dora. Bu yüzden Paul'ün nasıl olup da kendisini farkettiğine bile şaşırdı. Bu şaşkınlığı hızla, karmaşık bir insanı mutlu etmenin verdiği müthiş zevke dönüştü. Aşık olduğundan emindi.

Evlendikten ve Paul'ün Knightbridge'deki evine ortaçağ fildişlerinden oluşan benzersiz koleksiyonun ortasına yerleştikten sonra başlarda başarıyla mutlu olma oyunu oynamaya başladı. Ama zaman geçtikçe Paul'ün karısı olmanın düşündüğü kadar kolay olmadığını farketti. Kültürlü kadın Dora imajı sürüklemişti onu bu evliliğe ama Mrs. Greenfield olarak

bir yıl geçirdikten sonra idealinin güçlüğünü farketmiş, nefret etmeye dahi başlamıştı. Paul onun sanat çalışmalarına son vermek isteyeceğini düşünmüştü ve Dora biraz da pişmanlıkla bunlara son vermişti. Ama tembel olduğundan ve üstelik yetenekleri olmadığını bildiğinden içi rahattı. Yaşamındaki sorunları halleden Paul şimdi hiçbir şeyi umursamadan yeniden çalışmaya başlamıştı ve Dora onun bu haline hayrandı.

Paul'ün Courtauld'da ya da British Museum'da olduğu uzun saatler boyunca Dora'nın bol bol zamanı oluyordu. Hiçbir şeyin yerini değiştirmeye cüret edemediği evi büyük bir dikkatle temizlemeye çalışıyordu. Paul'ün arkadaşları için verilen partilerde uzun hazırlıklar yapıyordu, bu gibi durumlarda yemeği Paul yapardı. Bütün bunlar o zamanlar Dora'yı eğlendiriyordu ama asıl istediğinin bu olmadığının farkında değildi. Paul'ün aşkının ilk başlarda verdiği coşkulu güven azalmaya başlamıştı. Sanki Paul onun büyümesini istiyor ama bunun için yeterli zaman ve yer bırakmıyordu. Dora'ya herşeyi kendi öğretmek istiyordu ama bunun için yeterli zamanı ve sabrı yoktu. Bir sürü kadın dergisini yutarcasına okumasına ve müthiş bir aksesuar uzmanı olmasına rağmen artık nasıl giyinmesi gerektiğini dahi bilmiyordu. Kocaman etekler ve sandaletler giymeye son verdi, birkaç yanlış seçim ile Paul'ü kızdırdıktan sonra son derece sıkıcı olduğunu düşüdüğü pahalı giysiler edindi ve sonra kıyafet almayı tamamen kesti. Kendi zevki hakkındaki kuşkuları nedeniyle parasını hiçbir şeye harcayamaz olmuştu. Paul'ün kendisini bir parça kaba bulduğundan şüphelenmeye başladı.

Onu biraz korkutsalar da Paul'ün arkadaşlarından hoşlanıyordu. Hepsi ondan çok daha akıllı ve yaşlıydı ve onu daha da kaygılandıran akıllı eşleri vardı. Ona alaycı bir şefkatle lütfedermişcesine davranıyorlardı. Bir iki tanesinin kendisinin bir zamanlar balerin olduğunu düşündüklerini farketti, bu da bir hayli ilginç geldi Dora'ya. Paul'le beraber onların evlerine davet edildi ama hiçbir zaman onları yakından tanıyamadı. Bir keresinde bir kemancı, onunla yakından ilgilen-

miş ve çocukluğu ile ilgili sorular sormuştu. Dora'nın hoşuna gitmişti bu, Paul ise çok kıskanmıştı, o adamı bir daha hiç görmediler. Evliliklerinden önce Paul Dora'yı aralarında tartışmaların olabileceği konusunda uyarmış ve eğer iki kişinin gerçekten aşıklarsa kavga etmesinin, evliliğin eğlencesinin yarısını oluşturduğunu söylemişti. Kısa zaman içinde başlayan kavgalar Dora'ya hiç zevk vermedi ve yıkıp tüketti onu bu kavgalar.

Dora eski arkadaşlarını daha çok görmeye başlamıştı. Özellikle kendinden biraz daha genç olan ve hâlâ Slade'de okuyan Sally'le görüşüyordu. Yarı üzgün, yarı asice hâlâ çok genç olduğunu düşünmeye başlamıştı. Eskiden sanat öğrencilerinin Paul'ü «Sir» diye çağırmaları hoşuna giderdi, şimdi ise canını sıkıyordu. Sally onu Slade'deki bir partiye davet etti. Paul danstan nefret ederdi, biraz yalvardıktan sonra tek başına gitti ve sabah altıda eve döndü. Dora hiçbir şeyde olamadığı gibi zaman konusunda da dikkatli olamazdı. Paul çok kötü karşılamıştı kendisini. O günden sonra Paul'den korkmaya başladı. Yine de hiçbir hüküm vermedi hakkında. İnsanlar hakkında yargıda bulunamaması da, Dora'nın erdemiydi işte.

Onu tatlı dille yola getirmeyi ya da sessizce karşı koymayı öğrendi ve kendisini pek az tanımasına rağmen bu tehlikeli adamın karşısında giderek yokolduğunu hissetmeye başladı.

Paul, yaşamına soktuğu herşeyi istediği gibi, birkaç çocuk ya da en azından bir çocuk istiyordu. Aile duygusu çok güçlüydü ve atadan kalma bir duyguyla kandaşlığın soyluluğuna ve törenselliğine özlem duyuyordu. Bir oğlan istiyordu, eğiteceği ve destekleyeceği, yaşıtıymışcasına söyleşebileceği ve akıl danışabileceği küçük bir Paul istiyordu. Ama Dora'nın çocuk fikrinden ödü kopuyordu. Kendini hazır hissetmiyordu buna. Yine de Paul'le ilişkilerinde hep olduğu gibi bu konuda da öylece kala kalmıştı; gebeliği önleyici bir çaba göstermiyordu.

Durumu daha sakin biçimde gözden geçirebilseydi, bir çocuğun kendisine Paul'ün gözünde bağımsızlık ve statü kazandıracağını düşünebilirdi. Bir çocuk, annelik hiç kuşkusuz tarihten gelen bir önem ve değer kazandıracaktı Dora'ya, ondaki bu canlılık da Paul'ü rahatsız etmişti. Ama böylesi genetik değerlere önem vermiyordu ve kendini bu şekilde bile bile bağlamak onun doğasında yoktu, fazlasıyla Paul'ün yönetimi altında olmasına rağmen içerilerde bir yerde gerektiğinde herşeyi silkeleyip atabilmek için belli bir gücü olduğunu biliyordu.

Bu canlılığı ve ataklığı birdenbire iki insan haline gelip terketmek zorunda kalmak Dora'nın yapabileceği iş değildi. Öğrencilik günlerinden kalan ve Paul ile arkadaşlarına müthiş rahatsızlık veren «Başa gelen çekilir» sözünü hiç ağzından düşürmemesine rağmen şu anda böylesi bir durumla karşılaşmaya hazır değildi.

Dora baştan beri Paul'ün vahşi bir insan olduğunun farkındaydı. Gerçekte onu etkileyen yönlerinden biri de buydu. Çocuksu yaşıtlarının hiç bir zaman sahip olamadığı erkeksi bir otoriteye sahipti. Aslında çok yakışıklı sayılmazdı ama siyah saçları ve Dora'nın güneyli olduğunu düşünmesine neden olan sarkık koyu renk bıyıkları vardı. Bir hayli büyük bir burnu ve iri bir ağzı olmasına rağmen solgun ve yılansı gözleriyle Slade'de birçok kızın kalbini hoplatmıştı. Ondaki kaba biraz da gergin birşeyden hoşlanıyordu, özellikle de sevişirken. Uysal ama alaycı kadın rolünü oynamayı seviyordu; Paul de okul zamanındaki aşıklarının son derece sıradan olduğunu düşünmesine neden olan seksiliğini ve şiddetli ihtirasını ortaya çıkararak onu mutlu ediyordu. Ama şimdi bu güce farklı gözlerle bakıyordu. Teslimiyetinin ahengini bozan vahşi ve yırtıcı davranışları artık rahatsız etmeye başlamıştı Dora'yı. Neşesi kaçmıştı.

Bir süre sonra Dora Paul'e gün boyunca neler yaptığını anlatmayı kesti. Paul'ün görüşmesinden hoşlanmadığı arkadaşları vardı. Bunlardan biri de genç muhabir olan Noel

Spens'di. Aslında Paul'de onu biraz tanıyordu. Dora her ne kadar şiddetle karşı koysa da Noel Paul'le ince ince dalga geçiyor, bu da Dora'yı içten içe rahatlatıyordu.

Dora kendisinin bu davranışını onaylamıyordu ama Paul'ün o mükemmel ve dokunulmaz dairesinden kurtulup gizlice Sally ve Noel'le içki içmenin zevki o kadar büyüktü ki. İçtikçe daha çok eğleniyordu Dora. Ama iyi bir yalancı olmadığı için sonunda Paul durumdan kuşkulandı, Dora'nın düşeceği tuzaklar kurdu ve arkasından öfke dolu sözler geldi. Bu da Dora'yı hem korkutuyor hem de midesini bulandırıyordu. Kendi değişken kararsız davranışlarından utandı ve değişmeye yemin etti. Ama dostluğu tattıktan sonra bu çok zordu. Tutarlı ve hesaplı davranmayı beceremedi, bir karardan öbürüne gitti durdu.

Noel Spens'i ve onun neşeli, içkici arkadaşlarını daha çok görmeye başladı. Düşündüğünden çok daha farklı bir gelişim göstermeye başlamıştı. Evde ise, Paul onu haklı olduğunu bildiği, sitem dolu sözlerle azarlıyordu. Dora ona neden mutsuz olduğunu anlatmaya çabalıyordu ama tutarsızdı ve bu da Paul'ü kızdırıyordu. Paul ne istediğini çok iyi biliyordu. «İşimi yapmak ve seninle evli olmak istiyorum, senin benim yaşamımı doldurduğun gibi ben de senin yaşamını doldurmak istiyorum» diyordu. Paul'ün isteklerinin enerjisi karşısında kendini korkmuş ve şikâyetlerini anlamayı reddetmesi yüzünden de aşağılanmış hissediyordu.Karşısındakileri kusursuzlukla yargılamaya ya da onları değerlendirmeye alışmadığı için ne Paul'ü tatmin edebiliyor ne de kendini savunabiliyordu. Sonunda, belli bir ahlak anlayışının yerini tutan «olacağına varır» düşüncesiyle Paul'ü terketti.

İlk başta annesine gitti ama kısa bir süre geçmeden tartıştılar. Paul onun gerçekten gittiğini anladığında ona mesafeli, tipik, kendine özgü bir mektup yolladı. «Hiçbir yasal sorumluluğum olmadığını biliyorsun, ama aklın başına gelip de bana dönmeye karar verene kadar hesabına ayda 40 Pound yatırılmasını sağladım. Sefalet içinde yaşamanı istemem. Öte

yandan, içinde bulunduğun bu ahlâksız, yitik ve hayvani durumu kısacası zînayı savrukça desteklememi bekleyemezsin. Sana olan aşkımın değişmeyeceğini bildiğin için şanslısın.» Dora parayı reddetmeyi düşündü ama kabul etti. Chelsea'de bir odaya taşındı, kısa süre sonra da Noel Spens'le aralarında bir ilişki başladı.

Dora Knightsbridge'deki evden ve Paul'le aralarındaki rutin akşam didişmelerinden kurtulduğunda rahatlamıştı ama kısa süre sonra kaçabileceği başka bir hayat olmadığını farketti. Nazik ve düşünceli bir insan olan Noel Spens'e yavaş yavaş bağlandı. Noel ona «Tatlım, eğer benim dünyadaki en ciddiyetsiz adam olduğumu aklından çıkarmayacaksan gel benimle yaşa ve sevgilim ol» dedi. Dora onun bunu kendisini rahatlatmak için söylediğini bilmesine rağmen ona minnettardı ve gerçekten de sinirleri yatıştı. Yapay bir ciddiyetsizlik içinde yaşıyor, sorumsuz bir Bohem olduğunu düşünüyordu. Paul'ü derinden yaraladığını düşünmemeye çalışıyordu. Anılar Dora'nın fazla önemsemediği şeylerdi. Ama acı, utanç ve suçluluk duyacak kadar da tutucu, geleneksel bir insandı. Paul'ün gelip onu vahşice geri sürükleyeceğinden veya Noel'le kavga edeceğinden korkmaya başlamıştı. Paul onun peşine düşmedi ama her hafta düzenli olarak serzeniş dolu mektuplar yazıyordu.

Bu mektuplardan onun kendisine olan bitip tükenmeyen ihtirasını biraz da umutsuzlukla hissediyordu. Onun hiç vazgeçmeyeceğini biliyordu. Yazı; içerek, dans ederek, sevişerek ve Paul'ün ödeneğini rengarenk eteklere, sandaletlere ve caz plaklarına harcayarak geçirdi. Sonra eylül başında ona dönmeye karar verdi.

Paul Temmuzdan beri taşradaydı. Dora'nın hiç yanıtlamadığı mektuplardan birinde Gloucestershire'daki bir Anglikan manastırında 14. yy.a ait çok önemli bir el yazması kitap üzerinde çalıştığını yazmıştı. Manastırın yanında yaşayan bir dinsel topluluğun misafiriydi. Güzel bir yerdi. Paul'ün sadakatinden etkilenmesine rağmen mektuplara herhangi bir

tehdit olup olmadığını görmek için çabucak göz atan ve onun el yazısına daha fazla bakmamak için yırtıp atan Dora kaldığı yerin adından başka çok az şey öğrenebilmişti. Manastırın adı Imber'dı ve Paul'ün kaldığı yere de Imber Court deniyordu. Bu nedenle Dora kocasına dönmeye karar verdiğini bildiren yarı pişmanlık, yarı suçluluk dolu mektubunu bu adrese yazdı.

Cevap olarak Paul'den, onu salı günü beklediğini bildiren soğuk ve resmi bir not aldı, Paddington'dan gelen 4.56 trenine binmeliydi ve Pendolcote da arabayla karşılanacaktı. Dora'nın kendininkilerini kaybetmiş olması ihtimaline karşı evin anahtarlarını da zarfa koymuştu. Acaba İtalyan stili şapkasını, koyu renk gözlüklerini ve masasının üst çekmecesinde duran mavi defterini de getirmesi mümkün müydü? Kendi yazdığı mektupdan pek etkilenen Dora, aslında işlerin düşündüğü gibi gitmediğini farketti. Paul'ün onu almak için koşa koşa Londra'ya geleceğini düşünmüştü.

Taşraya böylesine kabaca çağrılacağını aklına bile getirmemişti. Böylesine yabancı bir ortamda Paul'le tekrar karşılaşmak düşüncesi ile iyice paniğe kapıldı. Bu amatör dini topluluk da neyin nesiydi? Dora diğer bazı konularda olduğu gibi dini konularda da fena halde bilgisizdi. Aslında batıl inançlarla dini hiçbir zaman birbirinden ayıramamıştı. Dinle ilişkisini Lord's Prayer*'ı bir türlü yavaş okuyamadığını farkettiğinde kesmişti. İnancını kaybederken acı duymamış ve bu durumu tekrar düşünmeye zamanı da olmamıştı. Paul'ün bu dinde herhangi bir rolü olup olmadığını merak ediyordu. Paul'ün arkadaşlarının alaycı bakışlarına rağmen kilisede muhteşem bir düğünle evlenmişlerdi.

Sınıf ve din meselelerinin söz konusu olduğu yerlerde babası ve büyük babası gibi Paul de mümkün olduğu kadar İngilizleşmeyi istemişti. Dora'nın bunu algılaması biraz zaman almıştı ve anladığında ise bu ilişkilerinin gerçek dışılığını arttırmıştı. Bundan başka Paul'ün bir Hıristiyan olarak

* Lord's Prayer: Hıristiyan kiliselerinde her sabah Hz. İsa için okunan dua.

aşağılamalarına katlanmak bir bilim adamı olarak aşağılamalarına katlanmaktan daha zordu. Çünkü Paul'ün bu yönü zavallı Dora için daha da anlaşılmazdı. Paul Tanrıya inanıyor muydu? Dora bilmiyordu. Şimdi aklı Paul'le doluydu ve bu garip ayrılık boyunca Paul'ün yaşamaya devam ettiğini, gerçekten varolduğunu ve kendisini düşünüp yargıladığını düşündükçe yüreği iyice sıkışıyordu. Gitmemeye karar verdi.

Dora, Noel'den hoşlanmayan ve Paul'e birazcık tutkunluğunu düşündüğü Sally ile kendisi için ciddi kaygılara kapılmış olan Noel'le yaptığı tartışmalardan sonra ilk kararına döndü.

Knigtsbridge'e eşyalarını toplamaya gitti, evin kapısını yürek çarpıntılarıyla açtığında o tanıdık, süslü ve toz haricinde değişmemiş olan görüntüyle karşılaştı. Kendi eşyalarından bazılarını da aldı. Kaçışı planlanmamış sayılmazdı ama tam hazırlanamamıştı. Salı günü geldiğinde Paul'ü görme korkusu, diğer bütün duygularını bastırdı. Noel'in arabasında Paddington'a gidene kadar bütün yol boyunca ağladı.

Çok sıcak bir gündü. 4.56'dan önce gelmişlerdi ama tren istasyonda hazırdı ve neredeyse doluydu. Noel ona koridor tarafında köşe bir yer buldu ve büyük bavulu yukarıya yerleştirdi. Onun üstüne de Paul'ün İtalyan şapkasının olduğu kağıt torbayı koydu. Dora çantasını koltuğun üzerine bırakıp Noel'le beraber dışarı çıktı. Birbirlerine baktılar.

«Git hadi» dedi Dora.

«Dişlerin takırdıyor» dedi Noel. «En azından öyle yaptıklarını sanıyorum. Daha önce böyle bir olaya şahit olmamıştım.»

«Öff, sus!» dedi Dora.

«Neşelen sevgilim» dedi Noel. «Berbat görünüyorsun. Hoşlanmazsan geri dönebilirsin, sen özgür bir insansın.»

«Öyle miyim?» dedi Dora. «Tamam, tamam bir mendilim var, şimdi lütfen git.»

Orada, ayakta el ele durdular. Noel iri yarı bir adamdı, kırışıksız bir yüzü, açık renk saçları vardı, nazik, ılımlı, iyi

huylu, sakar ve yapılı görünümüyle kocaman bir oyuncak ayıyı andırıyordu. Dora'yı neşelendirmek için gülümsedi. «Noel amcana yazmayı unutma tamam mı?»

«Eğer yazabilirsem» dedi Dora.

«Hadi, hadi» dedi Noel. «Dram yaratma. En önemlisi, o insanların senin kendini suçlu hissettirmelerine izin verme. Bundan hiçbir şey çıkmaz.» Onu dirseklerinden tutup bir an havaya kaldırdı, öpüştüler. «Paul'e sevgilerimi söyle.»

«Allah kahretsin, hoşça kal.»

Dora trene bindi, tren şimdi iyice dolmuştu ve her yerde insanlar oturuyordu. Oturmadan önce kendini aynada kontrol etti. Bütün bu kötü olaylara rağmen yine de iyi görünüyordu. Yuvarlak bir yüzü ve gülmeyi seven bir ağzı vardı. Gözleri koyu maviydi ve oldukça büyüktü. Sanat, üçgen kaşlarını koyulaştırmış fakat inceltmemişti. Saçları altın sarısı ve gürdü, aşağıya dümdüz iniyordu. Saçları etkileyiciydi. Eskisi gibi değildi görünüşü.

Koltuğuna yaklaştı. Yaşlı, şişman bir kadın yer açmak için kıpırdandı. Geçen bahardan beri hiç giymediği ve şimdi ise içinde kendini şişman hissedip, terlediği ceket ve eteğiyle zorluk içinde yerine geçti. Bir insanın kendisine temas etmesinden nefret ederdi. Eteği çok dardı, yüksek topuklu ayakkabıları da öyle. Kendisinin de diğerleri gibi terleyip kokmaya başladığını fark etti. Cehennem gibi sıcak bir gündü. Kendine bir yer bulduğuna şükretti ve oturacak yer bulamayan insanların koridoru doldurmalarını biraz da bencil bir zevkle izledi.

Bir başka yaşlı kadın kalabalığı zar zor yararak Dora'nın bulunduğu vagonun kapısına geldi, diğer bir kadına seslendi. «Ah, demek buradasın hayatım, ön tarafa oturduğunu düşünmüştüm.» Birbirlerine sıkıntıyla baktılar, ayaktaki kadın kapı aralığının yanındaki bir köşeye dayandı, ayakları bir bavul yığınının arasına sıkışmıştı. Treni hiç bu kadar dolu görmediklerini konuşmaya başladılar.

Dora dinlemeyi kesti çünkü korkunç bir düşünce onu ra-

hatsız ediyordu. Yerini vermeliydi, bu fikri kafasından attı ama geri gelmesini engelleyemedi. Hiç kuşku yoktu, ayakta duran kadın gerçekten de sağlıksız görünüyordu; genç ve canlı olan Dora'nın arkadaşının yanındaki yeri ona vermesi gerekirdi. Kanın yüzüne hücum ettiğini hissetti, oturmaya devam etti ve konuyu düşündü. Acele etmeye hiç gerek yoktu. Aslında yerini vermesi gerekirken bencillik edip vermeyebilirdi de. Bu, yerini kadına vermesi gerektiği yolundaki düşüncenin hiç doğmamasından daha iyiydi bir bakıma. Oturan kadının yanında bir adam vardı. Gazetesini okuyor ve yapması gerekenden habersizmiş gibi görünüyordu. Belki Dora beklerse, adam yerini vermesi gerektiğini hatırlardı.

Ama adam umursamadı bile. Dora vagondaki diğer yolcuları inceledi. Hiçbiri oralı görünmüyordu, yüzleri eğer kitaplara gömülmemişse, belki biraz önce kendisinde olan bencil sevinci yansıtıyordu. Ayrıca olayın bir başka yönü daha vardı. Kendisi erken gelmek gibi bir derde girmişti, bunun için de ödüllendirilmesi gerekirdi. Aslında belki o yaşlı kadınlar da erken gelmişlerdi. Koridor bir sürü yaşlı kadınla doluydu ama hiçbiri de bu durumdan rahatsız görünmüyordu. Dora anlamsız kurban etmelerden nefret ederdi.

Bunu bilmenin imkânı yoktu ama ne olursa olsun ilk gelen oturur diye bir kural vardı. O yaşlı kadın koridorda durabilirdi.

Son olaylardan yeterince yorulmuştu ve dinlenmeye ihtiyacı vardı. Ayrıca gideceği yere yorgun ulaşmak istemezdi. Bu kaygılı halinin tamamen sinirsel olduğunu düşündü. Ayağa kalktı ve ayaktaki yaşlı kadına «Lütfen buraya oturun, uzağa gitmiyorum ve ayakta durmamın bir sakıncası yok» dedi.

«Ne kadar naziksiniz!» dedi yaşlı kadın. «Şimdi arkadaşımın yanına oturabilirim. Benim biraz ilerde bir yerim var belki sizinle yer değiştirebiliriz? Bağajınızı taşımama yardım edin.»

Dora sevinçle kızardı. Erdemli bir davranışa verilen umulmadık bir hediyeden güzel ne olabilirdi.

Koridorda, elinde bavul ilerlemeye çalıştı. Arkasındaki kadın elindeki büyük keten çanta ve Paul'ün şapkasıyla peşisıra geliyordu. İlerlemek çok zordu ve Paul'ün şapkası epeyce zorluk çıkarıyordu. Tren hareket etti.

Öbür vagona ulaştıklarında yaşlı hanımın yerinin pencere kenarında bir köşe koltuk olduğunu gördü. Dora'nın dayanacak gücü kalmamıştı. Yaşlı kadın çok az olan bagajını alıp uzaklaşınca Dora da yerine yerleşebildi.

«Size yardım edeyim» dedi karşısında oturan uzun boylu ve güneşten yanmış adam. Büyük bavulu kolayca yukarıya yerleştirdi. Dora'da arkasından Paul'ün şapkasını attı. Adam dostça gülümsedi, oturdular. Bu vagondaki herkes daha zayıftı.

Dora gözlerini kapadı ve korkusunu tekrar hatırladı. Onu düşünüyordu. Artık onu yargılamak için elinde neden olan ve hayat anlayışı onun en derin isteklerini dışlayan birinin yanına dönüyordu. «Evlilik bu» diye düşündü Dora, başka birinin isteklerine esir olmak; kendisinin Paul üzerinde etkisinin olduğunu hiç düşünmemişti bugüne değin. Paul'le evliliğin bir gerçek olduğunu hatırladı. Bu düzensiz yaşamında oldukça kesin olarak kalan bir kaç gerçekten biriydi. Ağlamak üzere olduğunu farketti ve başka şeyler düşünmeye çalıştı.

Tren Maidenhead'e doğru gürültüyle yol alıyordu. Dora tren hareket etmeden önce kitabını bavuldan çıkarmış olmayı istedi. Şimdi ise yanındakini rahatsız etmeye utanıyordu. Kitap bavulun dibindeydi, en üstte ise viski şişeleri vardı, en iyisi herşeyi böylece bırakmaktı, vagondaki diğer insanları incelemeye başladı.

Griler giyinmiş kadınlar, yaşlıca bir adam ve karşısında iki tane genç adam. Doğrusu bir adam ve bir çocuk. Pencerenin kenarında oturan çocuk onsekiz yaşlarında olmalıydı. Bagajı için ona yardım eden adam ise kırk civarındaydı. İkisi beraber yolculuk ediyor gibiydiler. İyi görünümlü bir çiftti. Adamın omuzları genişti ama biraz zayıftı ve yüzü kırışıktı. Dostça bir yüzü ve çizgili geniş bir alnı vardı. Gözleri koyu

kahve, saçları dalgalıydı ve bazı yerlerine kır düşmüştü. Damarları çıkmış elleri, hafifçe dizlerini kavramıştı, bakışları, karşısında oturan her yolcuyu çekinmeden inceliyordu.

Gülümsemeden de dostça bakabilen bir yüzü, korkusuz, saldırgan, ayartıcı, hatta meraklı olmadan bakabilen gözleri vardı. Günün sıcağına rağmen kalın yünlü kumaştan giysiler giymişti. Terleyen alnını temiz bir mendille kuruluyordu. Dora ceketinden kurtuldu ve elini bluzundan içeri sokup iki göğsünün arasında biriken teri kuruladı. Dikkatini çocuğa yöneltti. Çocuk kendinden emin bir tavırla oturuyordu, bacağını Dora'nınkine değecek kadar uzatmıştı, koyu gri pantolon ve yakası açık beyaz bir gömlek giymişti. Ceketini yukarı yerleştirmişti ve çıplak kolunu pencerenin tozlu kenarına doğru koymuştu.

Sıcak hava onu arkadaşından daha az etkilemişti, ama aniden çıkan güneş yüzünden yanakları al al olmuştu. Koyu kahverengi gözleri, son derece yuvarlak bir kafası vardı; çok koyu kahverengi dalgalı saçları biraz uzundu, boynunda düz bir çizgi halinde bitiyordu. İnce yapılıydı; mutlu bir insanın açık, meraklı ve küstahça bakışlarıyla çevreye bakıyordu.

Dora çocuğu düşündükçe kendi geçmişindeki görünümünü hatırlıyordu. Kendine güvenli, incinmemiş, lekesiz, sağlıklı, zenginlikleri tükenmemiş gençlik harika bir giysidir. Ne kadar yersizdir gençler için hissedilen acıma duygusu! Sonraki yıllar çok daha zordur aslında. İnsanın değişmek için çok daha az umudu ve yeteneği olduğunda, alışkanlıkların avuntusu ve olgunluğun bilgeliği olmaksızın seçilmiş bir yaşama yerleşince ve yalnız bir kadın, daha da kötüsü bir eş olunca.

Karşısındakiler konuşuyordu. Dora onları dinlemeye koyuldu.

«Derslerinle ilgilenmelisin, tabii» dedi adam. «Kasımdan önce matematiği halledersin umarım.»

«Elimden geleni yapacağım» dedi oğlan. Yanındaki adama itaat eder gibiydi. Dora onların baba oğul olup olmadıklarını düşündü, daha çok öğretmen ve öğrenciye benzediklerine

karar verdi, adam da eğitici bir yön vardı.

«Genç insanlar için ne macera» dedi, «Oxford'a gitmek. Eminim heyecanlısındır.»

«Tabii» dedi oğlan yavaşça. Herkesin ortasında konuştuğu için biraz sıkıntılıydı. Yol arkadaşının yüksek ve gür bir sesi vardı ve başka hiç kimse konuşmuyordu.

«Sana gıpta ettiğimi söylememe gerek yok Toby» dedi adam. «Kendim bu şansı kullanmadığım için yaşamın boyunca bu yüzden pişmanlık duydum. Senin yaşında bütün bildiğim kayık kullanmaktı.»

«Toby» diye düşündü Dora. «Toby yuvarlak kafa».

«Müthiş şanslıyım» diye mırıldandı çocuk.

Dora paketteki son sigarayı çıkardı ve birkaç defa boş olup olmadığını anlamak için paketin içine baktı, biraz terüddütten sonra pencereden dışarı fırlattı ve karşısında oturan adamın yüzünde bir an için «oldu mu şimdi» diyen bir bakış yakaladı. Bluzünü eliyle eteğinin içine sıkıştırdı. Hava gitgide sıcaklaşıyordu.

«Üstelik ne harika bir branş» dedi adam. «Eğer mühendis olursan dünyanın her yerinde geçerli, dürüst bir işin olur. İnsanların doğru dürüst birer işleri olmaması modern yaşamın bir laneti, insanı insan yapan işidir. Eskiden hepimiz kasap, fırıncı veya şamdancıydık. Öyle değil mi?»

«Evet» dedi Toby. Dora'nın bakışlarının farkındaydı bir zamandır. Oğlanın dikkat çeken, hoş kızıl dudaklarına kaygılı bir tebessüm yayıldı. Bacağını sıkıntıyla oynatınca ayağı Dora'nınkine değdi. Dora neşelendi.

«Varolmamızın nedenlerinden biri de bu» dedi adam. «Çalışarak yaşama tekrar saygınlık ve önem kazandırmak. Çoğu insan bugünlerde işinden nefret ediyor, bu nedenle sanatlar ve zenaatlar çok önemli. Hobiler bile önemli. Senin bir hobin var mı?»

Toby sesini çıkarmadı.

Dora setin üzerinde duran ve trene el sallayan çocuklara baktı. O da el salladı gülümseyerek. Sonra Toby'le göz göze

geldi. O da gülümsüyordu ama bakışlarını çabucak kaçırdı. Dora ona bakmaya devam ettikçe kızarıyordu. Dora'nın hoşuna gitti bu.

«Sorun bütün toplumun sorunu», diyordu adam. «Ancak, diğer taraftan hepimizin kendi hayatı var yaşayacak, öyle değil mi? Eğer ferdi meslek kavramı yitip gidecek olursa gör o zaman liberalizmin halini. İnsan kendisine egzantrik denilmesinden asla çekinmemeli. Diğerlerine örnek olup, sorunu gözler önüne sermek gerekir, sembolik de olsa. Öyle düşünmüyor musun?»

Toby öyle düşünüyordu.

Tren yavaşlamaya başladı. «İşte Oxford'a geldik» dedi adam. «Bak Toby işte senin şehrin.»

Eliyle işaret edince vagondaki herkes gökyüzüne doğru yükselen ve sıcakta gümüş gibi parlayan kulelere doğru döndü. Dora birden Paul'le İtalya'ya yaptıkları yolculuğu hatırladı.

Her zaman tren istasyonundan görülen şehir kuleleri geldi aklına. Perugra, Parma, Piacenza. Bir an içinde garip, nostaljik bir acı duydu, Oxford ona bu yaz sıcağında pek yabancı gelmişti. Oysa daha önce buraya hiç gelmemişti. Paul Cambridge'liydi. Tren şimdi durmuştu ama karşıdaki çift kımıldamadı, «Evet, semboller önemlidir», dedi adam. «Hiç bütün sembollerin dinsel bir yönü olduğunu düşündün mü? Yalnızca ekmekle yaşayamayız, sana çan hakkında söylediklerimi hatırlıyor musun?»

«Evet» dedi Toby ilgiyle. «Ben gitmeden gelir mi?»

«Gelir» dedi adam. «İki hafta içinde elimizde olması lazım. Küçük bir tören planladık, bir çeşit kutsama... geleneksel ve görkemli. Piskopos çok nazik davrandı ve gelmeyi kabul etti. Sergileneceklerden biri de sen olacaksın, biliyorsun azların veya daha doğrusu çokların ilki. Umarım birçok genç İmber'da ziyarete gelir bizi».

Dora birdenbire ayağa kalktı ve koridor tarafına doğru sendeleyerek ilerledi. Yüzü yanıyordu, bir elini yüzünü gizlemek için kaldırdı. Sigarası yere düştü ama umursamadı. Tren

tekrar hareket etti.

İsmi yanlış duymuş olamazdı. Bu ikisi de İmber'a gidiyor olmalıydılar. Paul'ün sözünü ettiği şu gizemli topluluğun üyeleri olmalıydılar. Dora koridordaki parmaklığa yaslandı. Çantasında sigara aradı, sonra ceket cebinde bıraktığını hatırladı. Şimdi geri dönemezdi.Arkasında hâlâ Toby ve hocasının seslerini duyabiliyordu ve ilk kez kendi hakkında konuşuyor olabileceklerini düşündü. Kısa bir süre için ona eğlence olmuşlardı ama şimdi karşısında oturan yargıçlar gibiydiler. Onlarla tanışıklığı önemsiz ve zayıftı ama hiç olmazsa masumdu. Böylesi kısa süreli ilişkilerin tadı Dora için çok değerliydi. Ama bu defaki korkuç bir takım şeylerin başlangıcı gibiydi.

Paul'ün Imber'da kendisi hakkında neler anlattığını ve ne kadar anlattığını merak etmeye başladı birden. Paul'ün ayrı oldukları süre boyunca gerçekten varolduğu yolundaki düşüncesine onun hiçbir zaman yalnız olmadığı fikri de eklenmişti. Belki o gün geleceği biliniyordu. Belki de şimdi papaz gibi görünen esmer adam Paul'ün karısı olabilecek bir kadın arıyordu. Belki kendisini Toby'nin gözlerini yakalamaya çalışırken görmüştü. Paul onu nasıl anlatmıştı?

D ra güçlü bir hayalgücüne sahipti, en azından kendini ilgilendiren konularda. Bunun tehlikeli olduğunu fark edeli çok olmuştu ve bütün yapabildiği belleğine yaptığı gibi hayalgücünü uyuşturmaktı. Şimdi ise tamamen uyarılan düşgücü görüntülerle azap çektiriyordu ona. Paul'den geleceğini beklediği bütün suçlamaların artık bu kahrolası toplumun her üyesinden geleceğini düşünüyordu. Gözlerini kaygı ve öfkeyle yumdu. Bunu niye düşünememişti. Aptalın tekiydi, herşeyi göremiyordu bir anda. Paul mürit olmuştu.

Saatine baktığında büyük bir şaşkınlıkla trenin Pendelcote'a varmasına yirmi dakika kaldığını fark etti. Kalbi Paul'ü görmenin sevinci ve acısıyla atmaya başladı. Vagona dönmesi gerekiyordu.

Burnunu pudraladı, kırışmış bluzunu tekrar eteğinden içeri

soktu ve başını iyice önüne eğerek yürüdü. Toby ve arkadaşı hâlâ konuşuyorlardı. Dora konuştuklarının kendisine ulaşmaması için kendi kendine küfürler mırıldanmaya başladı. Kararlılıkla başını kaldırmadan yeni bir çift kaba botu ve Toby'nin sandaletli ayaklarını seyrediyordu. Biraz zaman geçti ve yüreğindeki acı daha da büyüdü.

Sonra karşıdaki koltuğun altında tozlu zeminde yürüyen bir Red Admiral kelebeği farketti. Bütün düşünceler uçup gidiverdi kafasından. Endişeyle kelebeği seyretmeye başladı. Kelebek biraz kanat çırpıp pencereye doğru ilerlemeye başladı, karşıdaki adamın ayaklarına tehlikeli şekilde yaklaşmıştı. Dora nefesini tuttu, birşeyler yapması gerekiyordu ama ne? Bu kadar insanın önünde uzanıp o kelebeği yakalayamazdı. Budala olduğunu düşünürlerdi. Olacak şey değildi bu. Esmer adam Dora'nın sabit bakışını farketti ve eğilip ayakkabı bağlarını kontrol etti. İkisi de sıkıca bağlıydı. Birdenbire yerini değiştirdi ayakları ortaya doğru yürümeye başlayan kelebeği az kalsın eziyordu.

«Afedersiniz» dedi Dora. Aniden diz çöküp hayvanı avuçlarının arasına aldı. İçeride çırpındığını hissediyordu. Herkes ona bakıyordu. Kıpkırmızı oldu. Toby ve arkadaşı şaşkınlıkla ama dostça bakıyorlardı. Şimdi ne yapması gerekiyordu? Eğer kelebeği pencereden dışarı bırakırsa trenin rüzgârına kapılıp ölürdü. Ama onu avucunda tutmaya da devam edemezdi, bu çok aptalca olurdu. Başını öne eğdi ve esirinin durumunu inceledi.

Tren yavaşlıyordu. Dora dehşetle Pendelcote'a vardıklarını fark etti. Toby ve arkadaşı eşyalarını topluyorlardı. İstasyon görünmüştü. Öbür ikisi tren iyice yavaşlayınca kapıya doğru yürüdüler. Dora avuçları kapalı ayağa kalktı. Dışarıya çıkmalıydı. Ellerinden biriyle çabucak çantasının ve bavulunun sapını kavrayıp tekrar artık hareketsiz olan kelebeğin üzerine kapadı. Vagonun kapısına doğru sendeleyerek ilerlemeye başladı. İnsanlar trene binmeye başlamışlardı. Dora kelebeği göğsüne kapayarak kendine ite kaka yol aç-

maya başladı.

Yüksek topuklu ayakkabılarıyla basamaklara takılıp sendelemesine rağmen platforma düşmeden inmeyi başardı. Doğruldu ve etrafa bakmaya başladı. Platformun açık tarafındaydı, güneşin pırıltısı gözünü alıyordu. Bir an hiçbir şey göremedi. Tren yavaşça ilerlemeye başlamıştı.

Sonra büyük bir dehşetle Paul'ün ona doğru ilerlediğini farketti. Onu böylesine birdenbire karşısında görünce yüzü kıpkırmızı oldu, kalbi çarpmaya başladı ve onu tekrar gördüğü için hem sevindi, hem korktu. Biraz değişmişti, incelmiş, güneşten kararmıştı. Parlayan akşam güneşi güneyli görünüşünü ve yakışıklılığını, sanki daha çok açığa çıkarmıştı. Gülümsemiyordu, ama belirgin bir endişe taşıyan gözlerini Dora'ya dikmişti. Koyu renk bıyıkları somurtan dudaklarının üzerine düşüyordu. Bir an için Dora en azından onu mutlu edecek bir şey yaptığına memnun oldu, geri dönmüştü ama hemen ardından, Paul yanına gelince bütün hissettiği korku ve endişeydi.

Paul'ün hemen arkasından Toby ve arkadaşı geliyordu, anlaşılan platformun alt tarafında karşılaşmışlardı. Dora Paul'ün omzunun üzerinden kendisine gülümsediklerini farketti.

«Evet, Dora» dedi Paul.

«Merhaba!» dedi Dora.

Toby'nin arkadaşı «Ne tanışma! Sizin kim olduğunuzu keşke baştan bilseydik. Korkarım sizi konuşmamızın dışında bıraktık.» dedi. Paul'e döndü «Karınızla yolculuk ettik, ama o olduğunu anlamadık.»

«Sizi tanıştırayım» dedi Paul. «James Tayper Pace. Ve bu da Toby Gashe, umarım adını doğru söylemişimdir. Karım.»

Güneşin ortasında duruyorlardı, gölgeleri birbirine karışmıştı. Öbür yolcular gitmişlerdi.

«Sizinle tanıştığıma çok memnun oldum» dedi James Tayper Pace.

«Merhaba!» dedi Dora.

«Eşyaların nerede» dedi Paul.

«Tanrım» dedi Dora. Ağzı şaşkınlıkla açıldı. Çantayı trende unutmuştu.

«Trende mi bıraktın?» dedi Paul.

Dora sessizce başını salladı.

«Çok doğal –her zamanki gibi– hayatım» dedi Paul.

«Hadi arabaya gidelim». Birden durdu.

«Defterim de içinde miydi?»

«Evet» dedi Dora, «Gerçekten çok üzgünüm».

«Geri alırsınız» dedi James. «Buranın insanları dürüsttür.»

«Pek sanmıyorum» dedi Paul. Yüzü öfkeyle kasılmıştı. «Şimdi gidelim. Neden ellerini böyle tutuyorsun?» dedi Dora'ya. «Dua falan mı ediyorsun yoksa?»

Dora kelebeği unutmuştu. Bileklerini yan yana tutarak avuçlarını çiçek yaprakları gibi açtı. Serbest kalan renkli kelebek bir an etraflarında döndükten sonra uzaklara doğru uçtu. Şaşkınlık dolu bir sessizlik oldu o anda.

«Hep yeniliklerle dolusun», dedi Paul.

Onu çıkışa doğru takip ettiler.

BÖLÜM II

Paul'ün kullandığı Land-Rover yeşillikler arasındaki bir yolda hızla ilerliyordu. Kenardaki tozla kaplı çalılar yola doğru uzamış, hızla geçen arabaya sürtünüyordu.

«Umarım önde rahatsınızdır Mrs. Greenfield» dedi James Tayper Pace. «Korkarım bu en rahat arabamız değil.»

«Ben rahatım» dedi Dora. Geri dönünce James'in gülümseyen yüzünü gördü. Arabanın arkasına ancak kambur oturunca sığdığı için bu haliyle iyice iri görünüyordu. Dora tam arkasındaki Toby'yi göremiyordu. Hâlâ Paul'ün defterini trende bırakmanın sersemliği içindeydi, tabii güzelim İtalyan stili şapkasını da. Paul'e bakmaya cesaret edemiyordu.

«Hillman Minx'i almak istedim» dedi Paul, «Ama Lord hazretleri hâlâ tamir edememişler.» Sessizlik oldu.

«Tren bu kez zamanında geldi» dedi James. «Compline'a tam zamanında varacağız sanırım.»

Yol gölgeliydi, güneşin son ışıkları karaağaçların geniş altın sarısı sırtlarını aydınlatıyor, gerisini koyu yeşil gölgeler içinde bırakıyordu. Dora düşüncelerinden kurtulup, manzarayı izlemeye çalıştı. O da, bütün şehirliler gibi geleneksel bir şaşkınlıkla, doğanın fazla gerçek üstü, fazla yontulmuş ve fazla yeşil olduğunu düşündü. Uzaklarda kalan Londra geldi aklına, bir yaz akşamında King's Road'daki dostça gürültüyü ve kirliliği, pubların kapılarının kaldırımlara açıldığı bir akşam üstünü düşledi. Titredi ve ayaklarını top-

layıp yanına, koltuğun üstüne koydu. Yakında bütün o yabancılarla tanışacak sonra da Paul'la yalnız kalacaktı. Hiçbir zaman oraya varamamayı diledi.

«Neredeyse geldik» dedi James. «Bu gideceğimiz yerin arazisinin duvarı. Bu duvarı bir mil izledikten sonra kapılara varacağız.»

Arabanın sağında çok büyük taş bir duvar belirdi. Dora sol tarafa baktı. Çalıların bittiği yerde sarı bir anız tarlası ve ufak bir koruluk gördü. Arkasında, silik mavi bir çizgi halinde görülen dağlar vardı. Bunun, dış dünyaya son bakışı olduğu hissine kapıldı.

«İçeriye girilince evin çok güzel bir görüntüsü vardır», dedi James. «Oturduğun yerden manzara iyi mi Toby?»

«Çok iyi, sağol» dedi Toby. Sesi Dora'nın başının arkasından geliyordu.

Land-Rover yavaşladı. «Kapılar kapalı galiba» dedi Paul. «Ben açık bırakmıştım ama herhalde birisi işgüzarlık edip kapamış». Arabayı duvarın yanında durdurdu, tekerler uzun çimlerin içine gömüldü, kornayı iki kez çaldı. Dora içerideki yuvarlak tepeli iki kocaman sütunu ve yüksek demir kapıyı görebiliyordu.

«Çalma» dedi James «Toby açar kapıları». «Tabii» dedi Toby ve hızla arabadan indi.

O, kapıları tutan kocaman çiviyi deliğinden çıkarmaya uğraşırken bahçe yolundan iki sayfa gazete uçtu, biri çocuğun bacaklarına sarıldı, diğeri ise hışırdayarak yoluna devam etti. Sürekli karşıya bakan Paul, Dora'ya doğru dönmeden «Dilerim Nicholas kardeş buraları da darmadağın görünümünden kurtarmaya razı olur.»

James suskundu. Toby dönüp arabaya bindi. Paul arabayı çevirip içeri girdi. Dora girdikleri yolun solunda küçük taş bir kulübe gördü, kapısı açıktı, eşikte bir gazete daha vardı. İçeride bir yerde bir köpek havlamaya başladı. Dora hareket eden birşey fark etti, döndü ve kapıdan dışarı çıkan uzun, dağınık saçlı bir adam gördü. Adam durup arabayı izlemeye

başladı. James de Dora'nın baktığı tarafa döndü. Paul aynadan bakarak «Vay, vay!» dedi.

Dora tekrar önüne döndü ve şaşkınlıkla nefesini bıraktı. Uzakta, ağaçlı bir yolun sonunda kocaman bir ev vardı. Yol karanlıktı ama evin ön tarafına batan güneşin ışığı vurmuştu. Ev çok açık griydi, arkasındaki soluk gözyüzüyle birleşince yeni yıkanmış bir fotoğrafın parlaklığını anımsatıyordu. Ön tarafın tam ortasında dört sütun tarafından desteklenen bir pediment* yükseliyordu. Üzerinde yeşillenmiş bakır bir kubbe vardı. İlk kat hizasındaki sütunlar bir korkulukla sona eriyor ve buradan bir çift merdiven iki büyük kavis çizerek yere iniyordu.

«Burası Imber Court» dedi James, «Çok güzel değil mi? Görebiliyor musun Toby?»

«Klasik Roma stili», dedi Paul.

«Evet» dedi Dora. Bu istasyondan beri ilk karşılıklı konuşmalarıydı.

«Burası yaşadığımız yer», dedi James. «Biz tam yukarıdayız, onlar da sol tarafta. Yol dümdüz gitmiyor tabii ki. Ortada göl var. Birazdan görürsünüz, manastır duvarı da görülüyor, manastır ağaçların içinde gizlidir. Kule gölün öbür tarafından görülebilir ama bu taraftan görülemiyor, kışın hariç, tabii.»

Dora ve Toby sola bakınca uzakta ağaçların arasında, yolun kenarındakine benzeyen büyük bir duvar gördüler. Onlar bakarken araba sağa döndü ve göl göründü.

«Manastırın bu denli yakın olacağını tahmin etmemiştim» dedi Toby. «Ah, bakın işte göl! Yüzülebilir mi?»

«Eğer yüzen, çamuru umursamazsa yüzebilir tabii», dedi James. «Bazı yerleri pek güvenli değil aslında, sazlar yüzünden. En iyisi Mark sana anlatsın, gölden en iyi o anlıyor.»

Land-Rover şimdi gölün kenarından ilerliyordu; sazlarla kaplı bataklık bir alanın ötesinde kıpırtısız, pırıl pırıl uza-

* Pediment: Bina girişlerinin üzerine yerleştirilen, üç kenarı olan taştan yapı.

nan göl günün son ışıklarını solgun bir mineye dönüştürüyordu. Dora gölün çok büyük olduğunu gördü, uzunluğunu görmek için dönüp baktığında uzaklarda belli belirsiz gördüğü duvarın manastır duvarı olabileceğini düşündü. Buradan bakıldığında Imber Court görülemiyordu. Göl bir noktaya doğru daralınca araba sola doğru gitmeye başladı. Sonra Paul arabayı iyice yavaşlattı, usulca tekerleklerin altında çatırdayan tahta bir köprüden geçtiler.

«Göl bu taraftan dökülen üç küçük nehir tarafından besleniyor», dedi James. «Öbür taraftan doğan bir nehir daha var. Aslında pek nehir de denemez, gölün kenarından akıp gidiyor.»

Land-Rover ikinci bir köprünün üzerinden gürültüyle geçti. Dora aşağı bakınca köprünün ayakları arasından akan yeşil ve kirli suyu gördü.

«Gölün sonunu buradan göremezsiniz», dedi James, «çünkü evin öbür tarafından yana döner, göl L şeklinde ve buradan bakıldığında ters L halinde. Ev L'nin köşesinde.»

Üçüncü bir köprü üzerinden geçtiler. Land-Rover gene sola dönüyordu. Dora gözleriyle evi aradı. Bina bu şekilde yandan bakıldığında üç sıra penceresi olan taştan gri bir dikdörtgen kitleydi. Evin aşağısında yolun biraz gerisinde ahırların olduğu bir avlu ile büyük güzel bir saat kulesi vardı.

«Ve bu da bizim sebze bahçemiz», dedi James sağ tarafı işaret ederek.

Dora sebzelerin ekili olduğu büyük bir alan ve seralar gördü. Evin önüne geldiklerinde sinirden zorlukla nefes alan Dora, kanın yüzüne hücum ettiğini hissetti. Zorlukla arabadan indi. James hemen geri döndü ve ona yardıma geldi. Yüksek topukları taşların arasına gömüldü, arkasına dönüp eve baktı.

Buradan uzaktan görlüdüğü kadar büyük görünmüyordu. Dora üzerinde birinci kat pencerelerinin açıldığı bir balkonu olan, geniş bir girişi taşıyan dört tane Corinho sütunu gördü. Balkondan dışarıya doğru kıvrılan bir çift merdiven evin iki

kanadına doğru açılıyor ve tekrar geriye bükülerek ön tarafın ortasında birbirlerine yakın bir noktada yere ulaşıyorlardı. Her taş parmaklığın başlangıcında gururla, kedi gibi oturan aslan figürleri vardı, parmaklıkların arasından Fransız stili cam pencereler ve kapılar görülmekteydi. Bu kapıların üzerinde, özenle işlenmiş bir taş madalyon vardı. Üzerinde **«Amore via mea»*** yazıyordu.

«Harika» dedi Dora.

«Türünün fena bir örneği sayılmaz», dedi Paul. Dora deneyimlerinden, Paul'ün ona birşey gösterirken kendini son derece mutlu hissettiğini biliyordu. Eve, şu anda, sanki kendisi yapmış gibi büyük bir gurur ve mutlulukla bakıyordu.

«Inigo Jones'un bir öğrencisi...» diye başladı.

«Eğer Compline**'a katılacaksak acele edelim», dedi James. «Çok üzgünüm». Hızla merdivenlerden çıkmaya başladı. Diğerleri de onu izlediler.

James yukarıda durup onlara baktı. «Sanırım yeni gelenler de bize katılmak isterler». «Evet, lütfen» dedi Toby. Doğru cevap bu olmalıydı. Dora «Compline bir çeşit dini tören olsa gerek» diye düşündü. Bu en azından bütün o yabancılarla tanışacağı ve daha sonra Paul'le yalnız kalacağı anı geciktirirdi. Başını salladı.

Paul sesini çıkarmadan onu izledi. Dora eliyle taş trabzanı tutarak merdivenleri çıktı. Bir an sonra kendini taş balkonda buldu.

Karşıdaki büyük kapılar geniş bir hole açılıyordu. James ile Toby'yi takip etti, merdivenler ile holden gelip aceleyle içeri giren, sonra diğer uçtaki bir kapıda kaybolan insanlar gördü. Bayat bir koku vardı etrafta, bayat ekmek kokusu gibi, bir kurumun bayat kokusu gibi.

Bir kadın kendini bu aceleci gruptan kurtarıp yanlarına geldi. «Zamanında gelebildiğinize sevindim», dedi. «Imber'a hoşgeldiniz. Toby ve Dora. Biz burada ilk isimlerimizi kul-

* Amore via mea: Aşk benim yaşamım.
** Compline: Hıristiyanlıkta gün boyunca okunan yedi ilahinin sonuncusu.

lanırız. Sanırım ikiniz hakkında epey birşeyler biliyorum. Hakkınızda çok şey duydum». Girişin kasvetli ışığında görebildiği kadarıyla kadın orta yaşlı ve topluydu. Sarkık, küçük bir kız gibi çilli olan yüzü ona sevimli bir görünüm kazandırıyordu. Mavi gözleri vardı, çok uzun olduğu anlaşılan saçları örülüp başının çevresine dolanmıştı.

«Bu Mrs. Mark», dedi James.

«Bir yerde dinlenmek ister misiniz?» dedi Mrs. Mark Dora'ya.

«Hayır, teşekkür ederim» dedi Dora.

O anda Dora Mrs. Mark'ın omuzunun üzerinden, kapıya doğru hızla ilerleyen insanların arasında güzel bir kız fark etti. Çok inceydi, uzun solgun bir yüzü vardı, kirpikleri çok uzundu, gevşek bir topuzla topladığı gür siyah saçları vardı. Saçının toplayamadığı kısımları geniş alnının üzerinde kıvrılmış, kısa dağınık bir perçem oluşturmuştu. Kapıdan çıkmadan Dora'nın olduğu tarafa doğru hafifçe döndü ve gülümsedi.

Dora içinde ani bir öfke sancısı hissetti. Eğer böyle berbat bir yerde bulunmak zorunda kalırsa en azından buradaki tek güzel kız olabileceğini ummuştu. Mrs. Mark görünümünde bir kadın buraya tamamen uyuyordu. Ama az önce gördüğü kız müthiş rahatsız etmişti onu.

Dora gülümsemeyi unuttuğunu fark etti, kız gittikten bir iki saniye sonra dudaklarında bir gülümseme belirdi.

«İçeri girelim mi?» dedi Mrs. Mark.

Mrs. Mark önden gitti, Dora da Paul'le birlikte peşinden. Toby ve James arkadan geldiler. James kapıyı açmak için atıldı, buradan geniş bir koridora geçtiler. Paul Dora'nın elini tuttu, sıktı, bırakmadı. Dora bunun tehdit için mi, güven vermek için mi olduğunu anlayamadı. Elini tutmasına kızmıştı ama birşey söylemedi, elini de çekmedi.

Bir dakika sonra ışıklarla aydınlatılmış bir odaya girdiler. Kapının karşısındaki, açık alana bakan, yuvarlak tepeli perdesiz üç pencerenin geceyarısı karanlığını yansıtan görün-

tüsü ile içerinin çıplak ışıkları çelişki halindeydi. Dora gözlerini kırpıştırdı. Oda özenli tahta oymalarla süslenmişti, duvarların pembe beyaz boyası içerinin ışığıyla daha da parlıyordu.

Dora, buranın bir zamanlar Imber Court'un büyük resim odası ya da yemek salonu olduğunu sonradan bir ibadet yerine dönüştürülmüş olduğunu tahmin etti, sağındaki duvar tamamen kraliyet mavisi bir perdeyle kaplanmış, ortasına da meşeden bir haç çakılmıştı. Haçın altında bir kürsü vardı, kürsünün üzerinde ise dantel örtüyle kaplı ve önünde pirinçten bir İsa figürü olan bir haç konmuş bir altar* duruyordu. Köşede ise konuşmacı kürsüsü olarak kullanılan bir müzik dolabı vardı. Oda, ortada duran birkaç sıra tahta sandalye ve yerlere serilmiş minderler haricinde çıplaktı. Bir kaç kişi diz çökmüştü ve derin bir sessizlik hakimdi, görüntünün garipliği Dora'yı etkilemişti, nefesini tuttu.

James Tayper Pace haç çıkarıp, kapının yanında bir yere diz çöktü.

«Size arkada yer ayırdık» diye fısıldadı Mrs Mark ve arka sırayı işaret etti. Sonra öne doğru ilerleyip o da diz çöktü. Paul'le Dora yavaş yavaş yürüyerek yerlerine gittiler. Tekrar sessizlik başladı.

Bir anlık tereddütten sonra Dora Paul'ün yanına diz çöktü. Sessizlikte kalbinin deli gibi çarptığını hissetti. İçeri girerken Paul'den kurtardığı elini önünde diğer eliyle kenetledi. Bu sofu atmosfere karşı koyarak başını kaldırdı ve odaya baktı. Bakışlarını yukarı kaldırdığında tavanda camlı bir kubbe olduğunu gördü, gelirken gördüğü yeşil kubbenin içine baktığını farketti ama kubbe içeriden daha küçük görünüyordu. Dora'nın bakışları yukarıdaki çiçek, ağaç ve çelenk süslemelerini izleyerek tekrar aşağıya indi.

Ön sırada rahip olabileceğini düşündüğü siyah cüppeli bir adam diz çökmüştü, yanındaki şekilsiz, çömelmiş elbise yığı-

* Altar: Tapınağın en kutsal yeri, mihrap.

nının ise bir rahibe olduğunu canı sıkılarak müthiş bir şaşkınlıkla fark etti. Onların arkasında ise James ve Toby'nin de içlerinde olduğu üç-dört kişilik bir grup vardı. Mrs. Mark'ı da gördü, dimdik diz çökmüştü, başına büyük bir ihtimalle cebinden çıkardığı buruşuk bir mendil örtmüştü. Dora'nın koridorda gördüğü kız arkaya yakın bir yerde diz çökmüştü, yüzünü ellerinin arasına almış, öne doğru eğilmişti. Başında siyah dantelden bir eşarp vardı, altından görünen siyah topuzu ışıkta parlıyordu. Başka hiç kadın yoktu.

Birisi konuşmaya başladı. Dora irkildi, dinledi, ama konuşulanları duyamadı. Öndeki rahip konuşuyor olmalıydı, biraz dinledikten sonra Dora bunun Latince olabileceğine karar verdi. Yılgınlığa ve şaşkınlığa kapıldı Dora. Dini inançlarını kaybettiğinde önyargılarından sıyrılmamıştı. Birdenbire mırıltılar çevresini sardı, toplulukla rahip arasında karşılıklı konuşmalar başladı. Dora yan gözle Paul'e baktı, omuzları dik, elleri arkasında diz çökmüştü ve ileriye, ta ileriye odanın öte yanındaki haça bakıyordu. Yüzünde ciddi, soylu bir ifade vardı. Genellikle işini –ama nadiren karısını– düşünürken olduğu gibi... Dora onun başka şeyler mi düşündüğünü yoksa bu dini görüntünün duygularında değişmelere mi neden olduğunu anlayamadı. İyi bir zamanında Paul'e Tanrıya inanıp inanmadığını sormaya karar verdi, bilmemek çok komik kaçıyordu. Dora birden öndeki rahibenin dönüp ona baktığını fark etti. Rahibe oldukça gençti, geniş pembe bir yüzü, güçlü bakışlı gözleri vardı. Daha çok, uzmanlık alanı dindarlık olan insanlarda görülen bir bakışla, çevresindeki dindarlık ağını korumak istercesine bir süre Dora'ya baktı.

Sonra dönüp arkasında diz çökmüş olan Mrs. Mark'a omuzunun üzerinden birşeyler söyledi, Mrs. Mark da dönüp Dora'ya bakınca genç kadın kızardı. Kadının bakışlarında soğuk, tanıdık ve kaçınılaz bir suçlama vardı. Hiçbir zaman yakalanmadan birşeyi atlatamamış birinin boyun eğişiyle Dora, Mrs. Mark'ın kalkıp parmaklarının ucuna basarak kendisine doğru ilerleyişini izledi. Mrs. Mark Dora'ya omuzunun üzerinden

eğilmek için sandalyenin arkasından dolaştı. Dora geriye dönüp kadının ne söylediğini anlamaya çalıştı.

«Ne?» dedi, biraz yüksek bir sesle.

«Rahibe Ursula başınızı örtmenizi rica ediyor. Burada adettir.»

«Örtecek birşeyim yok», dedi, utançtan ağlamak üzereydi.

«Mendil de olur» dedi Mrs. Mark güven veren bir gülümsemeyle.

Dora cebini yokladı, pek de temiz olmayan küçük bir mendil bulup başının üzerine yaydı. Mrs. Mark parmaklarının ucunda uzaklaştı, rahibe bir kez daha bu kez bakışlarında belirgin bir tatminle dönüp Dora'ya baktı.

Kıpkırmızı olan Dora dimdik karşıya bakıyordu. Paul'ün yüz ifadesinin değiştiğini fark etti ama dönüp bakmaya cesaret edemedi. Önündeki sandalyenin arkasından tuttu. Latince mırıldanmalar devam ediyordu. Dora aniden eteğinin tolerans gösterilemeyecek kadar dar olduğunu ve çoraplarından birinin kaçtığını fark etti. Ayakları acıyordu, topuklu ayakkabılarla diz çökmenin çok zor olduğunu düşündü. Sinirleri bozulmuştu, artık burayı bir ibadet yeri olarak göremiyordu, burası tuhaf, uğursuz, komik bir ayinin yapıldığı dağınık, yıkık, acınacak bir misafir odasıydı.

Derin bir nefes alıp ayağa kaltı, o aptal mendili kafasından çekip kapıya doğru yürüdü ve dışarı çıktı. Kendini daha önce hiç görmediği bir koridorda buldu, birkaç kapıyı denedikten sonra balkona çıkan taş koridora ulaştı. Arkasından gelen var mı diye kulak kabarttı ama hiçbir şey duymadı. Koridor genişti, dekorasyon namına hiçbir şey yoktu; ne çiçekler ne de resimler. Önü açık, taş oymalı bir şömine vardı, süpürülmüş ve içine köknar kozalakları doldurulmuştu, yeşil çuhayla kaplı bir anons tablosu yemek servis zamanlarını ve küçük bir Bach plak resitali olacağını bildiriyordu.

Dora adımlarını hızlandırdı ve yüksek kapıdan geçip balkona çıktı. Sütunların arasındaki korkuluğa yaslanıp göle bakmaya koyuldu. Güneş batmıştı ama gökyüzü hâlâ kor gibi

turuncuydu, bir kaç parça bulut tül gibi parlıyordu. Birkaç sıra karanlık ağacın ardında manastıra ait olması gereken kulenin silueti görülüyordu.

Dora merdivenlerden inmeye başladı, taraçadan geçip aşağı doğru inen alçak basamakları indikten sonra yola çıktı. Burada biraz durdu, çünkü ayakları acıyordu. Ayakkabılardan tekini çıkarıp ayağını ovdu, öylesine rahatlamıştı ki hemen diğer ayakkabısını da fırlatıp attı, ayakkabı çimenlerin arasında bir yere düştü. Dora hemen diğerini de fırlattı ve göle koşmaya başladı. Basamaklar kuruydu ve hâlâ güneşin sıcaklığını taşıyordu. Porsuk ağaçları arasındaki patikanın çimleri kesilmişti, yerler ıslaktı.

Suyun sazlıklarla kaplı kıyısında küçük tahta bir iskele ve küçük bir sandal vardı. Sandalın diğer bütün benzerlerinde olduğu gibi baştan çıkartıcı bir görüntüsü vardı. İçinde tek bir kürek duruyordu. Dora yüzmeyi bilmediği için onu tedirgin etmesine rağmen sandalları severdi. Sandala binip gölün siyah, cam gibi sularında ilerlemek fikrinin cazibesine karşı koydu. Bunun yerine kıyıda biraz ilerledi, buralarda otlar daha uzundu, eteğinin kenarına değiyordu. Ayağının altındaki toprak gitgide daha nemli ve daha batak oluyordu. Göl biraz ilerledikten sonra keskin bir kıvrımla sağa dönüyordu, evin öbür tarafında onu manastırdan ayıran bir başka uzantısı daha vardı. Orada durup gölün ötesindeki karanlığa baktı ve bunun, geçirdiği günün ilk sessiz anı olduğunu düşündü. Öylece durup sessizliği dinledi.

Birdenbire öbür tarafta keskin bir çan sesi duyuldu, bir dakika boyunca aceleyle ve kuvvetle çalındı. Sonra yine büyük bir sessizlik oldu. Çanın göl kenarında bir yerde çalındığına karar verdi, ses kulaklarına o kadar net gelmişti. Döndü, hızla geriye porsuk ağaçlarının arasındaki patikaya doğru koştu. Paniğe kapılmıştı, soluk soluğa yokuşu tırmandı, ayağı ilk basamağa değdiği anda ayakkabıları aklına geldi. Basamakların kenarındaki uzun çimenlerde aramaya başladı ama kahrolası ayakkabılar hiçbir yerde yoktu. Eve baktı, gecenin

karanlığında olduğundan da büyük görünüyordu. Tekrar eğildi aramaya devam etti ama bu karanlıkta bir şeyler görebilmek imkânsızdı. Evde balkonun olduğu tarafta bir ışık yandı. Dora, aramayı bıraktı, eve doğru bitkin halde yürümeye başladı. Taşlar ayağını acıtıyordu.

Işığın geldiği oda, estetikten yoksun bir doğallıkla oraya koyulmuş izlenimini uyandıran iki cam kapıyla sağ taraftaki balkona açılıyordu. Dora ışıklı odada toplanmış bir sürü insan gördü. Duraksamaya cesaret bile edemedi, gözlerini yumarak içeri girdi.

Birisi kolundan tutup onu odanın ortasına getirdi. Bu Mrs. Mark'tı. «Zavallı Dora, seni korkutup kaçırdığımız için üzgünüm. Umarım bahçede yolunu kaybetmemişsindir» dedi.

«Hayır, ama ayakkabılarımı kaybettim», dedi Dora. Ayakları ıslanmıştı ve çok üşüyordu. İlerleyip masanın kenarına oturdu. Diğerleri çevresine toplandılar.

«Ayakkabılarını mı kaybettin» dedi Paul onaylamayan bir ses tonuyla. Geldi ve önünde durdu.

«Yola inen taş basamakların dibinde bir yerde onları fırlattım», dedi Dora, «ve sonra onları bulamadım». Açıklamanın basitliği onu rahatlatmıştı.

James Tayper Pace Paul'e doğru ilerledi ve «Hadi bir araştırma grubu kuralım. Bu grup Toby'le benden oluşmalı çünkü biz Mrs. Greenfield'i tanıyoruz. El fenerlerini dağıtalım. Bu arada Mrs. Mark tanıştırma işini halleder.»

«Ben de geleceğim», dedi Paul. Dora, onun kendisinin kaybettiği herşeyi bulacağından emin olduğunu biliyordu. Ayakkabıları diğer ikisinin yerine Paul'ün bulmasını diledi. Bu Paul'ü sakinleştirirdi.

Dora, yırtılıp çamur olmuş çoraplarının içindeki bacaklarını sallarken gözlerini geride kalan tek tanıdık yüze, Mrs. Mark'a dikti. Karşısında bir sürü insan durmuş ona bakıyordu. Dora ise onlara bakmıyordu bile, şimdi herşey öylesine kötüylü ki başkalarının ne görüp düşündüklerini umursamıyordu.

«Küçük grubumuzla tanışmalısın», dedi Mrs. Mark. «Toby az önce herkesle tanıştı».

Dora, Mrs. Mark'a bakmaya devam etti, makyajsız yüzünün ne kadar pembe, yumuşak ve aynı zamanda parlak olduğunu düşündü. Topuz yaptığı saçları kimbilir ne kadar uzundu. Kadın açık yakalı mavi bir gömlekle kahverengi bir etek giymişti, ayağında terlikler vardı.

«Bu Peter Topglass», dedi Mrs. Mark. Uzun boylu, yarı kel, gözlüklü bir adam saygıyla eğildi.

«Bu da Michael Meade, liderimiz». Mavi gözleri birbirine çok yakın, kahverengi saçlı, uzun burunlu bir adam Dora'ya gülümsedi. Yorgun, endişeli bir gülümsemeydi bu...

«Ve bu da Mark Strafford». Gür saçlı, kızıl sakalı olan bir adam, yüzünde alaycı bir ifadeyle ilerleyip Dora'yı başıyla selâmladı.Üzerinde güçlü bir ilaç kokusu vardı.

«Ben Mr. Mark'ım, sanırım anladınız», dedi Mark Strafford.

«Bu da Patchway, sebze bahçesindeki güç abidemiz». Başında eski bir şapka olan üstü başı pislik içindeki adam buraya ait değilmiş ve buna da hiç aldırmıyormuş gibi görünüyordu. Neşesiz bir ifadeyle gözlerini Dora'ya dikti.

«Bu Rahip Bob Joyce, vaizimiz». Odaya yeni giren cüppeli rahip hızla Dora'nın elini sıkmak için ilerledi, şiş bir yüzü, inançla parlayan gözleri vardı. Doldurulmuş dişlerle dolu ağzını göstererek gülümsedi, bakışları Dora'nın kendisini sahtekar gibi hissetmesine yol açtı.

«Bu rahibe Ursula. Manastırın dış ilişkiler memuresi».

Rahibe Ursula Dora'ya gülümsedi. Koyu renk kavisli kaşları, hükmeden bir yüz ifadesi vardı. Dora onu şu mendil olayı yüzünden hiç affetmeyeceğini düşündü.

«Sizi burada gördüğümüz için çok mutluyuz», dedi Rahibe Ursula. «Dualarımızda sizi hiç unutmadık». Dora utanç ve öfke karışımı bir duyguyla kızardı, yine de gülümsemeyi başardı.

«Ve bu», dedi Mrs. Mark, «Catherine Fawley, hepimiz

gibi sizin de seveceğinizden emin olduğumuz küçük azizemiz». Dora döndü, güzel kıza baktı.

«Merhaba» dedi.

«Merhaba», dedi Catherine Fawley. «Belki de kız gerçekten güzel değil», diye düşündü Dora, rahatlayarak. Yüzünde büyüleyici olmasını engelleyen çekingen korkak bir ifade vardı. Gülümseyişi ılık ve biraz da gizemliydi. Büyük gri gözlerini, Dora'nın ısrarlı bakışlarından kaçırdı. Dora, onu hâlâ tanımlayamadığı bir şekilde biraz tehdit edici buluyordu.

«Haşlanmış yumurta ya da onun gibi bir şeyler ister misiniz?» dedi Mrs. Mark. «Biz genellikle saat altıda çay içeriz. Compline'dan sonraysa sadece çay ve bisküvi». Üzerinde kupalar ve büyük bir bisküvi kutusu olan küçük masayı işaret etti.

Dora'nın çevresindeki grup dağılmıştı. Şimdi Mark Strafford ile konuşan Michael Meade'i görebiliyordu. Düzensiz dişlerini gösteren sinirli bir gülümseme belirdi yüzünde, uzun ellerini sallıyordu. «Petit Beurre yok, kalmamış», diyordu daha arkadaki Peter Topglass kendi kendine. «Yumurta istemem, teşekkür ederim» dedi Dora, viski şişelerini düşündü, şimdi Güney Walles'de olmalıydılar.

James Tayper Pace hızla içeri girdi. Bağırarak «Eureka!» diye bağırdı. «Şans Toby'ye güldü.»

Toby Gashe her bir elinde Dora'nın topuklarından tuttuğu ayakkabılarıyla peşi sıra geldi James'in. Dora'yı görünce başını eğdi, pembe yanakları daha da kızardı. Ayakkabıları kadına verirken başı öne eğikti.

«Ah, çok teşekkür ederim, Toby» dedi Dora. Paul içeri girdi, yüzü öfkeyle buruşmuştu. «İyi bir araştırma sevgili James ve Toby» dedi Rahip Bob Joyce:

«Her zaman sahip olduğumuz şeyleri kaybedip bulduğumuzda değerini daha iyi anlarız.»

«Ve şimdi» dedi, James, «Mrs. Greenfield'in pabuçlarını bulduğumuza göre, yataklarımıza gidebiliriz.»

BÖLÜM III

Paul ve Dora nihayet yalnız kalmışlardı.

«O defterin bir eşi daha yoktu», dedi Paul. «Yıllarca süren bir çalışmanın ürünüydü. Onu getirmeni istemekle ne büyük bir aptallık ettim.»

«Gerçekten çok üzgünüm», dedi Dora. «Geri alacağımızdan eminim. Yarın istasyona gideceğim.»

«Bir an önce telefon etmem gerekirdi.» dedi Paul. «Ama senin saçmalıkların yüzünden tamamen aklımdan çıktı. Hem sen ne diye ayakkabılarını çıkardın?»

«Ayaklarım acıdı», dedi Dora. «Sana söylemiştim.»

Çıplak elektrik ampulünün güçlü ışığı altında birbirlerine baktılar. Paul'ün odası birinci kattaydı, manastır tarafına bakan iki büyük penceresi vardı. Duvarlardaki süslemeler ve koçaman aynaya bakılırsa zamanında görkemli bir yatak odası olmalıydı. Şimdi ise iki demir yatak, iki iskemle, Paul'ün kitaplarıyla notlarını üzerine yaydığı büyük bir çalışma masası ve eski günlerden kalmış izlenimi veren maun bir masayla döşenmişti. Paul'ün bavulu açılmış, yarısı boşaltılmış, köşede duruyordu. İki tane yeni ama ucuz paspasın dışında kalan yerler çıplaktı. Onlar konuştukça oda yankı yapıyordu.

Paul bir eli belinde öylece durmuş, Dora'ya bakıyordu. Kaşlarını hafifçe çatarak Dora'yı uzun süre incelemeyi alışkanlık haline getirmişti. Dora pek korkardı bundan. Aslında bunun aşkın bir göstergesi, Paul'ün ona duyduğu ve kendini kız-

gın, büyülenmiş ama sonuçta minnettar hissetmesine yol açan o yorulmak bilmez ve acımasız aşkın göstergesi olduğunu biliyordu. Huzursuzlukla tekrar ona baktı, ondaki katılığa, aşkındaki bütünlüğe, hayatından ve işinden böylesine emin olmasına özeniyordu. Sanki Paul'ün aklındaki bir düşünceden ibaret olduğu hissine kapılıp kendini önemsiz ve geçici hissetti.

Sonunda bu bakışa bir son vermek için kalktı ve onu omuzlarından tutup hafifçe sarstı.

«Paul, aksiliği bırak.»

Paul onun dokunuşuna karşılık vermeden geri çekildi. «Sadece sen», dedi Paul, «Bana bu şekilde ihanet edip incittikten sonra böyle konuşabilecek kadar düşüncesiz olabilirsin. Aksiliği bırakmış.» dedi onu taklit ederek, sonra döndü gidip bavulundan, temiz siyah-beyaz çizgili banyo torbasını çıkardı.

«Ne diyebilirim?» dedi Dora, «Burdayım, işte.»

«Rahip Bob'un dediği gibi kaybedilen koyunun bulunmasının çok sevindirici olduğuna da inanmıyorum» dedi Paul. «Ve eğer sen benim sevinmemi bekliyorsan hayal kırıklığına uğrarsın. Kaçamakların seni gözümde sürekli küçülttü.» Odadan çıktı.

Dora karamsarlıkla çantasını açtı. Pijamaları kaybolan bavulun içindeydi ama en azından diş fırçası buradaydı. Paul'ün söyledikleri onu derinden yaralamıştı. Geçmişte olan bir olay için onu nasıl böylesine değerlendirebilirdi? Geçmiş Dora için hiçbir zaman gerçek olmamıştı. Paul'ün geçmişi yaşatarak kendine işkence edebileceği ilk defa aklına geliyordu. Ağlamamak için düşünmeyi kesti ve gidip kocaman iki pencereyi sonuna kadar açtı. Pencerelerde perde yoktu. Gece sıcaktı ve gökyüzü yıldız kaynıyordu. Evin bu tarafından göl çok yakın görünüyordu. Her yer karanlıktı ama yıldızlardan yayılan parlaklık ve hâlâ doğmamış olan ayın ışığıyla biraz birşeyler görülebiliyordu.

Paul tekrar odaya girdi.

«Pijamam yok» dedi Dora, «bavulda kaldı.»

«Benim gömleklerimden birini giyebilirsin», dedi Paul. «Burada yıkanacak olan bir tane var nasılsa.»

«Rahibelere benim hakkımda birşey söyledin mi?» dedi Dora.

«Rahibelere birşey söylemedim», dedi Paul. «Topluluğun diğer üyelerine ise birşeyler söylemem gerekiyordu ve eğer bu seni rahatsız ediyorsa, kesinlikle benim suçum değil.»

«Beni buraya o iğrenç dualarının getirdiğini düşünecekler.» dedi Dora.

«Ben buraya saygı duyuyorum» dedi Paul «ve sana da aynısını yapmanı öneririm.»

Dora Paul'e Tanrıya inanıp inanmadığını sormayı düşündü ama vazgeçti. Belli ki inanıyordu. Onun yerine «Geçmişi değiştiremem» dedi.

Paul sertçe ona baktı. «Bu konuda böylesine ciddiyetsiz davranmaktan kaçınabilirsin», dedi. «Senin durumundaki bir insan için pişmanlıktan söz etmek imkânsız çünkü senin böylesine önemli şeyleri hissedebileceğini sanmıyorum.»

Suyun öbür tarafında çalınan küçük çanın sesi camdan içeri girdi. Dora irkilip, sıçradı.

«Yine o zil» dedi. «Nedir bu?»

«Çeşitli görevler için çalınan manastır zili» dedi Paul. «Şimdi Matinler için çalıyor. Eğer sabah çok erken uyanırsan birinci ve ikinci ilahiler için çalanı duyabilirsin. Yakında büyük bir çan alacaklar» diye ekledi.

İkisi de soyunmaya başladılar.

«Manastırın çanıyla ilgili bir efsane var», dedi Paul. «El yazması kitaplardan birinde buldum. İlgini çeker sanırım.»

«Nedir?» dedi Dora.

«Biliyorsun burası çok eski bir kurum», dedi Paul. «Ta 12. yüzyıldan beri, zaman zaman burada Benedictine rahibeleri yaşamış. Şimdiki tarikat Anglican'dır tabii ama Benedictinedir aynı zamanda. Her neyse 14. yüzyılda bir ara, bu dağıl-

---

* Matin: Anglikan kiliselerinde sabah ayini.

madan önceymiş, hikâyeye göre rahibelerden birinin bir sevgilisi varmış. Sanırım bu öylesine garip bir durum sayılmazmış o zamanlar, ama bu tarikatın çok yüksek katı standartları varmış.

Rahibenin kim olduğu bilinmiyormuş. Bu genç adam bir iki kez duvara tırmanırken görülmüş, sonunda bir gün düşüp boynunu kırmış ve ölmüş. Bu arada aklıma gelmişken duvar hâlâ duruyor ve çok yüksek.

Manastırın kadın başkanı suçlu rahibeyi itiraf etmeye çağırmış ama hiç kimseden ses çıkmamış. Sonra rahip çağrılmış, kutsal ve ilahi bir adam olan rahip de suçludan suçunu itiraf etmesini istemiş. Kimseden cevap çıkmayınca manastarı lânetlemiş ve kitabı yazanın ifadesine göre, koca çan "kuleden bir kuş gibi uçup göle düşmüş".»

«Aman Tanrım!», dedi Dora.

«Hepsi bu kadar da değil» dedi Paul. «Suçlu rahibe bütün bu olanlardan öylesine etkilenmiş ki hemen ortaya çıkıp kendini göle atmış.»

«Ah, zavallı!», dedi Dora.

«Tabii sen kendini o kadersizle bir tutuyorsun.»

«Büyük bir ihtimalle tarikata kendi isteğiyle girmemiştir. İnsanlar o zamanlar tarikatlara girmeye zorlanıyorlardı.»

«Yeminini bozmuş», dedi Paul.

«Bu hikâye gerçek mi?» dedi Dora.

«Böyle efsanelerin ardında genelde bir gerçek payı vardır», dedi Paul. «Meşhur bir çanla ilgili kayıtlar var, ama kimse çana ne olduğunu bilmiyor. Gloucester, Hugh Melleyetera ya da Bellfounder'daki ustalar tarafından dökülmüş güzel sesi ve böyle kötü ruhları uzak tutması nedeniyle oldukça ünlüymüş. Üzerinde İsa'nın yaşamından bazı bölümleri konu eden bir takım oymalar da varmış, bu pek az rastlanan bir özellik. Eğer bulunabilse herhalde çok ilgi toplardı. Aslında dağılma sırasında manastırı yağmalayanlar tarafından göle atılmış olabilir, ya da rahibeler çanı güvenceye almak için

kendileri atmışlardı. Çan madeni çok pahalıydı. Bence bir zamanlar, birisi gölü taratmış ama hiçbir şey bulamamış. Çanın adı Gabriel imiş.»

«Bir ismi de varmış», dedi Dora. «Ne güzel! Ama rahibe için çok üzüldüm. Hayaleti hiç görülmüş mü?»

«Bu kaydedilmemiş», dedi Paul. «Ama bazen çanın gölün dibinde çaldığına dair bir hikâye var ve bunun duyulması bir ölüm olacağının habercisiymiş.»

Dora titredi. Soyunmuş ve Paul'ün gömleğini başından geçirmişti. «Diğerlerine de bu öyküyü anlattın mı?» diye sordu.

«Hayır, anlatmadım», dedi Paul. «A, evet sanırım Catherine'e anlattım.» Yatağa girdi.

Dora birden ani bir hoşnutsuzluk hissetti. Pencereye gidip, dışarıya baktı. Ay şimdi yükselmişti ve göl tamamen görülebiliyordu, belki bazı gece yaratıkları belki de meltem yüzünden oluşan küçük dalgacıklar gümüş gibi parlıyordu. Güzel bir koku pencereden girerek odayı doldurdu.

Dora önündeki alanı, manastır duvarının ışık ve karanlıkla çatılmış asık, korkutucu yüzünü, daha arkadaki ağaçların solgun ışığı yansıtan yuvarlak tepelerini ve pencerenin altındaki açık çim alanda uzayıp giden tuhaf ağaç ve çalı gölgelerini görebiliyordu. Biraz sola doğru baktığında, bir dizi kemer üzerine kurulmuş alçak bir geçiti zar zor seçebildi. Sonra aniden, büyük bir korkuyla suyun yanında hareketsiz duran siyah bir gölge gördü.

Aşağı bakarken Dora'nın yüreği deli gibi çarpıyordu, boğazından yükselen çığlığı zorlukla bastırdı. Derken bu gölge hareket etti ve bir anda Dora bunun Toby Gashe denen çocuk olduğunu anladı, gölün kenarında dolaşıyordu. Tek başına yürüyor, ayaklarıyla çimleri tekmeliyordu. Dora neredeyse onun yürürken çıkardığı hışırtıları duyuyordu. Çocuğu gözden kaybetmeden pencereden bir parça geriye çekildi. Böylece Paul onun birşey seyrettiğini anlayamazdı. «Yeni bir çan mı alıyorlar?» diye sordu.

«Evet» dedi Paul, «Kuleye takmak için yeni bir çan dökü-

lüyor. Biz gitmeden önce gelebilir. Çalışmalarım iki hafta daha sürecek.»

Dora çocuğun tekrar göle doğru döndüğünü gördü, sonra birdenbire iki elini de gerdi ve başının üzerine kaldırdı. O anda Dora'ya bir özgürlük timsali gibi göründü. Dora ona bakmaya daha fazla dayanamadı ve pencereden çekildi.

Paul, elinde bir kitapla yatağın içinde oturmuş onu seyrediyordu.

Dora ona düşmanca baktı. «Bu korkunç bir öykü», dedi. «Bana sevimsiz öyküler anlatmaya bayılırsın. Şu De Maupassant'ın köpeklerle ilgili hikâyesi gibi, sesli okumuştun bana.»

Paul Dora'ya bakmaya devam etti. Dora onun bu öyküyü anlatarak kendisine duyduğu sessiz ihtirası ortaya çıkardığını fark etti. Öykünün dehşeti şimdi Paul'ün içindeydi ve onun aşkını istiyordu. Ona heyecan ve tiksinme karışımı bir duyguyla baktı.

«Gel yanıma Dora» dedi Paul.

«Bir dakika bekle», dedi Dora. Dönerken aynadaki görüntüsünü gördü. Ayakları çıplaktı ve üzerinde sadece Paul'ün kolları kıvrılmış ve yakası açık gömleği vardı. Gömlek ancak kalçalarına geliyor ve uzun bacaklarını tamamen ortada bırakıyordu. Dora, karşısındaki insana hayretle baktı. Güneşten yanmış boğazına ve boynuna inen düz saçlara hayranlıkla baktı. Başını geriye attı ve cesur gözlere baktı. Sürekli ve yüreklendirici bir karşılık alıyordu baktıkça. Paul'ün görmediği o kişiye bakmaya devam etti. Varlığı ne kadar da gerçekti Dora'nın. Kimse yokedemezdi onu, Dora'yı...

«Gel yanıma Dora», dedi Paul tekrar.

«Peki», dedi Dora. Işığı kapadı ve yatağa doğru yürüdü.

BÖLÜM IV

Ay yükseliyordu. Toby Gashe ayak bileklerine kadar suya girmiş gölün karşısındaki manastırın duvarını seyrediyordu. Arkasındaki büyük evin çeşitli yerlerinde hâlâ ışıklar yanıyordu. Yatacağı yerin gösterilmesini bekliyordu. Imber Court yerine kulübelerden birinde topluluğun henüz tanışmadığı bir başka üyesi ile birlikte kalacağını öğrenince biraz bozulmuştu. Diğerleriyle beraber bu güzel evde kalmayı isterdi. Yeni bir karşılaşma düşüncesi onu ürkütüyor, tanımadığı bir insanla bir yerde beraber kalmak düşüncesi ise telaşlandırıyordu.

Toby'nin ailesi Kuzey Londra'da oturuyordu. Bir gündüz okulundan mezundu. Bu yüzden aşağılık kompleksi vardı, topluluk hayatını da aynı nedenle romantik biçimde algılıyordu. Hocalarından birinin arkadaşı olan James Tayper Pace okul kilisesinde bir konuşma yapmak üzere gelip Imber'den bahsettiğinde oraya gitmek için büyük bir istek duymuştu içinde. Her zaman dinine kuvvetle bağlı bir Hıristiyan olmuştu. Ve içinde yaşamını birşeylere adama isteği vardı. Dünya yaşamına son vermiş bir grup insanla en azından bir süre beraber çalışıp yaşamak fikrinden çok etkilenmişti. Imber topluluğunun geçmişi pek eski sayılmazdı. Hâlâ deney aşamasındaydı. Toprağı işleyerek geçiniyorlardı. Sebze bahçesinden aldıkları ürünün arta kalanını dışarı satıyorlardı. Bu yaşam biçimindeki

temizlik, yalınlık ve canlılık Toby'nin çok hoşuna gitmişti. Kiliseye ilişkin deneyimleri çok kısıtlıydı ve ufukta beliren manastır yaşamı düşüncesi onu hareketlendirmişti. Ayrıca James Tayper Pace'ın hem kişiliğinden hem canlılığından hem de dürüstlüğünden çok etkilenmişti. Imber'i ziyaret etmek için dilekçe verdi. Aldığı cevap olumluydu. Kasımda mühendislik öğrencisi olarak Oxford'a gitmeden önceki yaz tatilinin bir ayını Imber'de çalışarak geçirmesine izin verdiler.

Bundan böyle ailesinden ayrı yaşaması gerektiğini anlayınca üzülmüştü. Ama kısa zamanda üzüntüsünün üstesinden gelmeyi başarması zor olmadı. Neşe, enerji ve umut, yaşamını doldurmuştu.

Bir iki dakikaya kadar içeri girecekti. Michael Meade kendisini kulübeye götürecek birisini bulana kadar beklemesini istemişti. Evin arkasındaki yer sebze bahçesi olmalıydı. Toby, şehir çocuğuydu ve toprakla ilgili herşey onun için derin, manevi bir anlam taşıyordu. Güneş, rüzgâr, sıkı bedensel çalışma ve arkadaşlık ilişkilerini düşündükçe bunlardan asla bıkmayacağına inanıyordu. Eline bir kürek alıp da çukur kazmaya başlayınca dünyanın en mutlu insanı olurdu. Kollarını başının üzerinde birleştirip, bedenini, esnekliğini denemek için olanca gücüyle gerdi. Gençliğin değerini, genç insanın hiçbir zaman vaktinde anlayamadığını söylemişti birisi ona... Ama o genç olduğunun farkındaydı ve genç olmanın tadını yaşamda dolu dolu olan şu anlarında doyasıya çıkarabiliyordu.

Gölün karşı kıyısına baktı. Duvar sağ tarafa doğru bitiyor ya da ağaçların arkasına doğru dönüyordu. Sol tarafta eski Arnavut kaldırımı bir yol manastır kapısının üzerindeki büyük kemerin altından geçip karanlıkta kayboluyordu. Toby, bir Londra'lı olarak ay ışığına alışkın değildi. Ve ay ışığının yarattığı gölge oyunlarını hayretle izliyordu. Manastır duvarını inceledi. Manastırdakilerin çoğunun hâlâ uyanık olduğunu düşündü. Manastırla evin birbirleriyle ne ilgisi olduğunu merak etmişti. Rahibelerin Benedictine kurallarına sıkı sıkıya bağlı olduklarını ve dış dünyayla ilişkilerini en aza in-

dirgediklerini tahmin ediyordu. Ama merakından ölmesine rağmen cahilliğini göstermemek için kimseye soramıyordu.

Artık içeri girmesi gerektiğini biliyordu ama utanıyordu. Bütün gün olanları tekrar düşündü. James Tayper Pace ile yalnız kalınca biraz sıkılmıştı. Ama yine de herşey yolunda gitmişti. James, konuşulması kolay ve neşeli bir adamdı. Toby'nin ona duyduğu hayranlık bitecek türden değildi. Toby tam kendine örnek alacağı birini aradığı yaştaydı ve şu anda Pace onun idealiydi. Daha önce görmek için can attığı Michael Meade hakkında ise hâlâ kararsızdı. Michael'in görünümü onu biraz hayal kırıklığına uğratmıştı. Zayıf ve çelimsizdi. James'de olan güçlü erkeksi görünüm onda yoktu. Kısacası pek de lidere benzemiyordu. Kurumun kadın üyeleri olduğuna da biraz bozulmuştu. Pek doğru gelmemişti ona bu. Yine de herkes ona çok nazik davranıyordu. Şu Dr. Greenfield denen adam dışında. Adamın görünüşünde bir tür acımasızlık vardı. (Bu kelimeyi Toby okulda öğrenmişti ve artık kullanmadan yapamıyordu). Karısıyla trende karşılıklı gelmiş olmaları çok garipti. Kadın Catherine Fawley gibi güzel değildi. Ama çok hoş ve biraz da şeytansıydı. Tren yolculuğunu hatırlayınca hem kendisi hem de kadın adına hafif bir utanç duygusuna kapıldı. Kocası onu gördüğüne pek memnun olmamış gibiydi. Ama zaten evli insanlar her zaman şaşırtıcı olurlardı. Tolstoy'un *Anna Karenina*'nın ilk cümlesinde de söylediğinin aksine evliliklerin başarılı olabilmesi için bir sürü değişik yol vardır. Toby artık bunun doğru olduğunu kavramıştı. Ve bu sanki onu biraz daha olgunlaştırmıştı. Eve doğru döndü.

Ön taraftaki basamaklı yoldan ilerleyip gölün manastırla evi ayırdığı kenara kadar yürümüştü. Şimdi evin yan tarafındaydı ve karşısında, zemin katta ışıkları yanan kocaman bir pencere vardı. Yerde dışarıya doğru çıkıntı yapan üçgen taşlarla yapılmış bir zemin vardı, bir de yan kapı. Bunun yaşlı hizmetkârların kaldığı yer olduğuna karar verdi. Aydınlık oda da mutfak olmalıydı. Toby her zaman keşfe ve iz sürmeye meraklı olmuştu ve şimdi içgüdüleri ona sessiz olma-

sını söylüyordu. Gölgelerden ayrılmadan sessizce ilerledi ve pencerenin kenarına geldi. Haklıydı, pencere mutfağa aitti. Mutfağın pürtüklü duvarları kararmıştı ve kocaman şöminesinin içine bir Aga fırın konmuştu. Fırın çalışıyor olmalıydı. Çünkü pencereden dışarı bu ılık gecede bile hissedilebilen sıcak bir hava yayılıyordu.

Sonra bir adam göründü. Bu Michael Meade'di. Mavi beyaz çizgili bir önlük giymişti. Toby, önlüğe şaşırdı, sonra Michael'in tabak ve bardakları kaldırdığını görünce vicdanı sızladı. Bulaşıkları yıkayabileceğini söylemeyi tümüyle unutmuştu. O sırada kapı açıldı ve James Tayper Pace içeri girdi.

«Oğlan nerede?» diye sordu Michael.

«Balkona çıktı» dedi James.

Toby nefesini tuttu.

«Aşağıya götürecek misin?» dedi Michael.

«Sen götürsen daha iyi olur. Bu konuda ne düşündüğümü biliyorsun», dedi James.

«Özür dilerim James. Sana danışmam gerekirdi», dedi Michael. «Ama geçen hafta çok hareketliydi. Bu konu tamamen aklımdan çıkmış. Ama ne olursa olsun hâlâ denemeye değer diyorum. Konuyu büyütmenin gereği yok. Eğer çocuk orada kalmak istemezse ya da Nick ona kaba davranırsa tekrar eve alırız. Ama bence her şey yolunda gidecek. Ve eğer Nick'in yanında birisi olursa benim de kaygılarım azalacak.»

«Niye bizden birisi gidip Nick'e göz kulak olmuyor?»

«Söylediğin yüzünden» dedi Michael. «Çünkü oraya gidenin kendisine göz kulak olmaya geldiğini anlar. Eğer çocuğu gönderirsek, Nick onun sorumluluğunu üstüne alır.»

«Sen Nick hakkında iyi şeyler düşünüyorsun. Bütün mesele bu. Eğer onun gibileri benim kadar tanısan daha kuşkulu olurdun.»

«Hayır, pek öyle değil» dedi Michael. «Aslında zavallının teki. Sadece onu senden daha iyi tanıyorum. Bence o, hiç öyle değil. Onun bu kadar melankolik olmasından korkuyorum.»

«Ben onun melankolikliğinden korkmuyorum», dedi James, «zarar verme gücünden korkuyorum. Bu konuyu düşündükçe Michael, onu buraya almakla hata ettiğimize daha çok inanıyorum. Böyle bir durumda insanın neler hissedebileceğini biliyorum. Sanırım o zamanlar senin fikrine katıldım, en azından sen beni ikna ettin. Şunu da itiraf edeyim, onun geçmişini anlamıyorum. Ama bu karışık ve geçmişi pis bir olay. Ona bir yardımımız olabileceğinden emin değilim. O bize bir zarar vermeden önce tabii.»

«Ne yapabiliriz ki, o artık yanımızda» dedi Michael. «İyi ya da kötü onu fırlatıp atamayız. Hele şimdi hiç. Catherine yüzünden.»

«Biliyorum, biliyorum» dedi James. «En kötüsü de bu. Senin kadar inançlı olabilmeyi isterdim. İnsanların inançlarının ya da insanlara inanmanın mucizeler yaratacağını biliyorum, ve şu anda bir mucizeye ihtiyacımız var. Yine de sağduyulu davranmak gerekirse oğlanı evde tutmayı tercih ederim. Ondan da sorumluyuz biliyorsun.»

«Ona bir zarar gelmeyecek», dedi Michael. «Aklı başında bir çocuk. Bu arada, haklısın, ondan çok hoşlandım. Ondaki gençliğin verdiği doğruluk ve dürüstlük bütün kötülüklere karşı kalkan gibidir. Zaten bundan sonra çok çalışacak, kulübede doğru dürüst oturamaz bile. Ve belki de bizim bugüne kadar Nick'le kuramadığımız bağı o kurar.»

Toby sessizce geriye yürüdü. Taş zeminden çimlerin üzerine geçince evin ön tarafına doğru koşmaya başladı. Buradaki çitler daha uzun olduğu için üzerinden atlaması gerekiyordu. Çok ses çıkarmamış olduğunu umdu. Terasa ulaşınca durdu. Çakılların üzerinde yavaşça ilerlemeye başladı, solumaya çalıştı. Basamakları çıkıp balkona geldi. Holün ve toplantı odasının ışıkları hâlâ yanıyordu. Kapılar da açıktı ama içeride kimseler görünmüyordu. Toby balkonda durdu, gergin ve kararsızdı. Duyduklarından ve bunları duymuş olmaktan son derece rahatsızdı. Burada olmanın ve yaşamanın büyüsü bir anda yokolmuştu. Şimdi kulübede yaşamak düşüncesi onu

fena halde rahatsız ediyordu. Öte yandan kendisine duyulan güvenden dolayı hem gururu okşanmış hem de şaşkınlığa düşmüştü. Bir macera yaşama düşüncesi insanı nasıl heyecanlandırırsa o da öyle heyecanlanmıştı. Düşünceleri tam bir karmaşa içindeydi.

O daha fazla düşüncelere dalmadan toplantı odasının tarafından bir gölge göründü. Bu Michael Meade'di. Toby ışığa doğru yürüdü.

«Ah, demek buradasın» dedi Michael. «Seni beklettiğimiz için çok üzgünüm. Eğer hazırsan kulübeye gidebiliriz. Çantanı aldın mı?»

«Burada», dedi Toby. Çantayı kapının yanından aldı.

«Taşıyabilecek misin?» dedi Michael. «İstersen bir kenarından da ben tutayım.»

Beraber merdivenlerden aşağı indiler, terası geçip porsuk ağaçlarının olduğu yola doğru ilerlediler. Michael hafif kambur yürüyor ve yanındakine kaçamak bakışlar fırlatıyordu.

«Karşıya kayıkla geçeceğiz» dedi. «Geçidi manastıra gitmek dışında kullanmayız.»

Tahta iskeleye indiler, ayak sesleri tahtalarla dalgalanan sular arasındaki boşlukta yankılar yapıyordu. Michael, Toby'nin çantasını kayığa koydu. Ay hâlâ parlıyordu.

«Karşıya geçildikten sonra kayık nasıl geri dönüyor?» diye sordu Toby. Alçak sesle konuştuğunu farketti birden.

«Her iki uca da bağlı bir halat ve makaslar var» dedi Michael. «İki kıyıyı birbirine bağlıyor. Böylece iki taraftan da çekilebiliyor. Ben tutuyorum, sen bin.»

Toby, sallanan kayığın içine atladı ve hemen oturdu. Kayığı kullanmak için can atıyordu ama sesini çıkarmadı. Gece harikaydı. Yıldızlarla dolu gökyüzü, ayın gölgeleri, arkalarındaki koca ev, kayığın altında çırpınan sular, hepsi onu anlaşılmaz nefes nefese bir heyecanla dolduruyordu.

Michael'da içeri atladı ve kayığı hızla ileri itti. Yerde duran küreği alarak kayığın arkasındaki iskarmoza taktı ve ustalıkla ileri geri hareket ettirmeye başladı. Kayık yön

değiştirdi ve sallanarak yavaşça gölde ilerlemeye başladı. Toby elini gölün parlak, çırpınan sularına soktu. Ilıktı.

«Rahat mısın, Toby?» dedi Michael.

«Evet» diye cevaplandırdı Toby heyecanla bu soruyu. Michael'in ona bakıp gülümsediğini gördü. Derken Michael, küreği içeri aldı. Öbür taraftaki iskeleye gelmişlerdi. Toby çantasını alıp kayıktan indi. Michael da onu takip etti. Serbest kalan kayık geriye doğru süzüldü hafifçe.

Önlerinde çimle kaplı bir alan uzanıyordu. Toby ağaçlıklı bir yol gördü belli belirsiz. Gölün yanında bir kuş öttü, ama bülbül değildi.

«Kulübede kaldığın için umarım üzülmezsin», dedi Michael. «Çalışırken, yemeklerde falan hep bizimle olacaksın. Sanırım James sana anlatmıştır. Orası sadece uyumak için.»

«Hiç dert değil», dedi Toby. Michael'a konuşmayı duyduğunu söylemeyi düşündü. Söylememek doğru olmayabilirdi. Karar veremedi.

Michael devam etti:

«Eminim Nick Fawley'le iyi anlaşacaksın. Bazen onun içine kapanık, karamsar olduğunu düşünebilirsin. Zor bir yaşamı olmuş. Biraz dostluk onu neşelendirip dertlerinden uzaklaştırabilir.»

«Nick Fawley mi?» dedi Toby, şaşırmıştı.

«Evet Catherina Fawley'nin kardeşi, daha doğrusu ikiz kardeşi. James sana söylemedi mi? Özür dilerim çok dalgınız. Bizim, ruhaniyata fazla dalmış insanlar olduğumuzu düşünüyor olmalısın.»

Toby, kulübedeki adamın Catherine'in kardeşi olduğunu öğrenince nedenini anlayamadığı bir cansıkıntısına kapılmıştı. Michael Meade'e yan gözle baktı ama yüzünü göremedi. Michael rahatsız ve utanmış görünüyordu. Meade büyük bir olasılıkla James'in tersine geçinilmesi güç olan ve biraz da sakar biriydi. Toby'nin aklı karışmıştı. Şimdi macera duygusu kaybolmuş geriye sadece endişe kalmıştı. Çimenden taş yola geçti.

«İşte yola çıktık» dedi Michael. «Sanırım burayı öğlen gelirken görmüşsündür. Ağaçlıklı yol burada biter –evin yoldan görünmesini engeller– ama yol gölün sonunda geriye döner. Burasıyla ev arasında epey uzun bir mesafe var. Bir milden fazla.»

Sessizce kulübeye doğru yürüdüler. Toby pencerelerden birinde ışık gördü. Bir köpek havlamaya başladı.

«Bu Nick'in köpeği Murphy» dedi, Michael Meade. «Âlem bir köpektir.» Gergin görünüyordu.

«Köpeklere taparım» dedi Toby boş boş. O da gerginleşmişti.

«Nick aerodinamik çalışır» dedi Michael. «Makinalar hakkında çok şey bilir. Aslında bizim ulaşım memurumuzdur. Sen de onun asistanı olacaksın. Umarım buradan hoşlanırsın Toby», diye ekledi kulübeye yaklaşırken. «Geldiğine hepimiz çok memnunuz.»

Verandaya geldiler. Kapı tokmağı yoktu. Michael kapıya hızlı hızlı vurdu. İçeriden köpeğin havlamaları iyice arttı. Michael yapıyı yavaşça itip içeri girdi. Toby'de onu izledi.

Gözlerini kıstı. Imber'deki büyük ışıklar çok güçlüydü. Kapı doğruca oturma odası olması gereken bir odaya açılıyordu. Toby kısa bir bakışla odayı inceledi.

Duvar kenarında bir soba, iki tane hasır koltuk, kocaman bir tahta masa, bir radyo ve yere yayılmış bir sürü gazete... Etrafta kötü bir yiyecek kokusu vardı. Köpek havlayıp, zıplıyordu. Masanın arkasında oturan bir adam ayağa kalkmış, Michael'e bakıyordu.

«Ah, zatıâlileri bizzat teşrif etti», dedi. «Seni beklemiyordum. Beni ziyaretinle ihya ettin.»

«Sana Toby'yi getirdim» dedi Michael, havlamaları bastırmaya çalışarak.

«Kes Murphy», dedi Nick. «Kes.»

Murphy, cinsi belirsiz koyu kahve bir terrierdi. Beyaz bir çenesi ve maymunu andıran zeki bir yüzü vardı. Uzun çamur renkli kuyruğu bacaklarının arasından sarkıyor ve sanki son-

radan eklenmiş izlenimini veriyordu. Sustu, Toby'nin yanına gidip bacaklarını sıkı sıkı kapadı. Tüyleri dikilmişti ve merakla çocuğu inceliyordu. İki dişi, alt çenesinin yumuşak derisini kırıştırıyordu. Toby huzursuzca ona baktı.

«Toby'yi getirdin demek. Çok naziksin.»

Toby Nick'e baktı ve hemen onun Catherine'le olan büyük benzerliğini farketti. Aynı uzun yüz, aynı koyu uzun kirpikler, geniş alnın üzerindeki kıvırcık perçemler, koyu renk gözler ve gizemli görüntü... Ama Nick'in gözlerinin kenarı buruşmuştu, gözleri kızarmış ve sulanmıştı. Sanki çok fazla gülmüş gibi. Bunlara bir de sarkık yanakları eklenince av köpeğini andırıyordu. Burnu büyüktü ve ince kırmızı damarlarla kaplıydı. Saçları ise çok gürdü. Herşeye rağmen kızkardeşinin güzelliğindeki incelik ve zerafetten birkaç kırıntı vardı bu adamda.

Nick, Toby'nin beklediğinden daha gençti ama çok yıpranmış görünüyordu. Nick'le ilgili herşeye hazır olan Toby, onun ayyaş olduğunu düşündü. Bu, tanık olduğu uğursuz konuşmayı açıklıyordu. Toby, artık içkici olmak için birçok nedenin varolduğunu biliyordu. İyi sarhoşlar da vardı, Nick' in bunlardan biri olduğunu düşündü ve ondan hoşlanmaya karar verdi. Aynı anda masanın üzerinde düşüncesini destekleyen bir viski şişesi gördü.

Nick'le Michael birbirlerine bakıyordu. Michael hâlâ sıkkın görünüyordu.

«Umarım burada yemeklerini düzenli yiyorsundur. Gelip bizim evde yemeni isterdim», dedi. Masaya bir göz attı. Kenarda iğrenç görünümlü bir parça et vardı.

«Bu Murphy'nin akşam yemeği» dedi Nick. «Ben de siz geldiğinizde vermek üzereydim. Köpekçik, işte en mutlu anın geldi». Eti kabından çıkartıp, yere doğru attı. Et gazetelerden birinin üzerine düştü. Gazetenin benzeri işlere hizmet ettiği açıktı. Murphy Toby'yi incelemeyi bıraktı ve gürültüyle yemeğini yemeğe koyuldu.

«Mrs. Mark bu durumu gördüğünde kriz geçirmiş olmalı» dedi Michael.

«Konuşup durdu, diğer bütün kadınlar gibi» dedi Nick. Rahatsızca birbirlerine bakıyorlardı.

«Toby'nin odasını hazırladı mı?»

«Yukarıda birşeylerle uğraşıyordu, sanırım hazırladı. Burada epeyce oyalandı» dedi Nick. «İçki alır mısın?» Viski şişesini kaldırdı.

«Hayır teşekkürler», dedi Michael. «Sanırım gitsem iyi olacak, sadece Toby'yi getirmek için gelmiştim.»

«İyi git o zaman», dedi Nick.

Michael hâlâ olduğu yerde duruyordu, gözleriyle odayı inceledi. Bu karşılaşmayı pek iyi idare edemediğini hissediyordu.

«Azize kardeşim nasıl?»

Nick'in konuşmayı uzatmak ister gibi bir hali vardı, tıpkı Michael gibi.

«Çok iyi, çok mutlu», dedi Michael.

«Eğer bana birisinin çok mutlu olduğu söylenirse» dedi Nick, «onun aslında mutlu olmadığını anlarım. Gerçekten mutlu olan insanlar hakkında hiç söylenmez bu. Sence de öyle değil mi Toby?»

Toby kendisine seslenildiğini duyunca aniden irkildi:

«Bilmiyorum» dedi.

«Toby bilmiyor» dedi Nick. «Suçlu eş geldi mi?»

«Mrs. Greenfield geldi», dedi Michael. «Evet, umarım bundan böyle seni evde daha sık görürüz. Artık dönmeliyim.»

«Madem öyle istiyorsun» dedi Nick.

«Toby'ye iyi bak» dedi Michael.

Nick güldü. Gülmek adama çok yakışıyordu. Kapıyı reveransla Michael'a açtı. Michael, kısa bir selâm verip kayboldu.

«Beceriksiz», dedi Nick, adamın ardından karanlığa bakarak, «Beceriksiz. Ah Tanrım!» Toby'ye döndü. «Sanırım yatmak istersin genç adam herhalde sana garip bir saatte kalkacağını söylemişlerdir. Hem senin yaşında sadece bir gün içinde böylesi bir manyaklar sürüsüyle tanışmak yorucu ol-

malı.»

«Evet yorgunum» dedi Toby. «Odama çıksam iyi olacak.» Sıkıldığını anlamasın diye konuşurken Nick'in yüzüne bakıyordu.

«Odana mı, peki», dedi. Nick yemeğini bitirmiş, oturan köpeğe döndü. «Hopla», diye bağırdı.

Murphy hızla dönüp havaya sıçradı. Nick onu yakalayıp göğsüne bastırdı. Köpeğin patileri ve gülümseyen çenesi omuzunda belirdi. «Bir köpeğin en önemli özelliği» dedi Nick, «ona sevmesini öğretebilirsin.» Masaya uzanıp viski şişesini aldı. Arkasında Toby, kucağında köpekle yavaşça odadan çıkıp merdivenleri tırmanmaya başladı. Üç tane kapının açıldığı küçük bir sahanlığa geldiler.

«Burası banyo» dedi Nick. «Benim odam, senin odan». Kapıyı ayağıyla itip dirseğiyle ışığı açtı.

Toby, içinde beyaz örtülü demir bir yatak, hasır paspaslar, beyaza boyanmış bir şifoniyer olan odaya girdi. Pencereler açıktı, çiçek kokulu ılık gecenin havası içeriyi doldurmuştu.

«Burada olmak güzel değil mi?» dedi Nick, yüzünü köpeğin uzun tüylerine gömdü.

«İçki ister misin?Yatmadan önce viski ve su iyi gelir.»

«İçki içmiyorum, çok teşekkürler» dedi Toby.

«Ah tabii. Sana ruhani düşüncelerden uzaklaşabilecek kadar içmeyi öğreteceğimizi söylemek isterdim.» Murphy'yi yere indirdi, köpek tekrar kucağa alınmak için zıplıyor ve adamın pantolonunu tırmalıyordu.

«Sanırım seni burada bırakıyorum Murphy» dedi. «Battaniyeden yana biraz sıkıntımız var. Sabaha doğru ayaklarını ısıtır. Ayaklarına yatan bir köpekten daha iyi ne olabilir ki? Sen burada kal» dedi Murphy'ye işaret ederek.

«Teşekkürler» dedi Toby. Biraz saldırgan görünen bu köpek olmadan da yapabileceğini düşündü. «Şimdi rahat ederim» dedi. Çok yorulmuştu ve tek isteği yalnız kalmaktı.

Nick kapıda durmuş ona bakıyordu. «Sana gitmeden önce komik bir şey söyleyeyim mi?» dedi. «Seni buraya bana göz

kulak olasın diye yolladılar.» Gülümsedi ve bir kez daha çok hoş ve çok daha yakışıklı göründü Toby'ye. Toby de gülümsedi, ne söyleyeceğini pek bilemeden.

«Neyse, ikimiz de birbirimize göz kulak olmalıyız, değil mi?» dedi Nick. «Kapıyı açık bırak belki Murphy gece çıkmak isteyebilir. Hadi sana iyi geceler», dedi. Sonra kapıyı aralık bırakıp çıktı.

Toby olan bitenin muhakemesini yapamayacak kadar yorgundu. Hemen banyoya gitti. Döndüğünde Murphy'yi yatağın yanında otururken buldu. Köpeğin yüzündeki, maymunlara özgü akıllılık ifadesi sinir bozucuydu ve Toby'ye sanki saldıracakmış gibi gözlerini ayırmadan bakıyordu. Toby onunla bir parça resmi ilişkiye girmesinin iyi olacağına karar verdi. «Murphy, akıllı köpek» diyerek elini köpeğe uzattı. Murphy durumu gözlemledikten sonra Toby'nin elini düşünceli düşünceli yaladı. Bir taraftan da bir köpek için upuzun olan kirpiklerinin altından Toby'ye bakıyordu. Toby birdenbire sahibinin de çok uzun kirpikleri olduğunu düşündü.

Toby yarı açık kapıya baktı. Ara karanlıktı ve evden hiç ses gelmiyordu. Toby şimdi sessizce dua etmek istiyordu. Bir gözü kapıda, endişeyle diz çöktü, ama düşüncelerini toparlayamıyordu. İçeride bir sürgü vardı. Kalktı, büyük bir sessizlikle kapıyı kapattı ve sürgüyü itti. Sonra tekrar yatağın yanına dönüp gözlerini yumdu ve diz çöktü. Birdenbire bir tırmalama sesi duydu. Murphy kapıdaydı, pençeleriyle kapının tahtalarını tırmalıyordu. Toby fırladı ve hemen kapıyı açtı ama köpek dışarı çıkmadı. Orada uysal uysal Toby'ye baktı. Toby üçüncü kez gidip diz çöktüğünde Murphy yanına geldi. Soluyup duruyordu. Toby durdu. Başka birşey yapamayacak kadar yorgundu. Işığı kapadı, yatağa girdi. Kapı hâlâ aralıktı. Murphy'nin yatağa çıkarken yaptığı sarsıntıyı hissetti. Ilık bir ağırlık ayaklarının üzerine yerleşti. Yarı açık pencereden içeri hoş kokulu bir hava doluyordu. Birkaç dakika içinde çocuk da, köpek de uyudular.

BÖLÜM V

Sabah olmuştu. Altıyı biraz geçe bir zil çaldı ama Dora bunun kendisini ilgilendirmediğini biliyordu. Bu sadece Ayin'e gidenler içindi. Paul erkenden kalkmış, çalışmaya başlamıştı. Dora uyur taklidi yaparak onu seyretmişti, çalışma masasını pencerenin kenarına çekip birşeyler yazmıştı. Yaz sabahının parlak güneşi odayı dolduruyordu. Dora yattığı yerden bulutsuz gökyüzünü görebiliyordu. Gökyüzü neredeyse renksiz gibiydi, yeni bir sıcakla günü müjdeliyordu. Yazlık kıyafetlerini kaybettiğini ve kışlık kalın giysileri giymesi gerektiğini anımsayınca Dora'nın canı sıkıldı.

Paul'ün acele ettirmesiyle kalktı ve 7.30'daki kahvaltıya tam zamanında yetişti. Topluluğun yemekhanesi zemin katta iki taş merdivenin arasında kalan büyük odaydı ve camlı kapıları çakıllı kapalı terasa açılıyordu. Imber'da yemekler büyük bir sessizlik içinde yenilirdi. Akşam yemeği ve akşam kahvaltısından önce topluluğun bir üyesi dua okurdu ama bu kahvaltı için geçerli değildi. Sessizlik Dora'nın hoşuna gitmişti, çünkü böylece gülümsemek, baş sallamak ve işaret etmek dışında hiçbir çaba sarfetmesine gerek kalmayacaktı. Oturduğu yerden hem gülleri seyretti hem de sıkı bir kahvalti yaptı.

Kahvaltıdan sonra Mrs. Mark, Dora'ya etrafı ve evi

dolaştıracağını söyledi. Saat 10'da Dora'yı odasından alacaktı. O sırada telefonda konuşmakta olan Paul iyi haberlerle döndü, çanta bulunmuştu ve istasyona geliyordu. Dora'nın unuttuklarını vagondaki birisi fark etmişti. Ama şapka bulunamamıştı. Dora öğle yemeğinden önce istasyona gidip bavulu alacağına söz verdi. Paul bunu uygun buldu ve işine devam etmek için manastıra gitti. Çevre turunu yaparken Mrs. Mark, Dora'yı kocasını görmeye götürdü. Paul bu sabah sakindi ve Dora onun kendisinin geri dönmesinden aslında mutlu olduğunu anladı. Onu memnun etmek hoşuna gitmişti, dışarıda boyun eğmeyen bir canlılıkla parlayan güneşten de mutluluk duydu. Gölün kenarındaki çimenlerin arasından biraz yaban çiçeği topladı ve odasına gidip Mrs. Mark'ı beklemeye başladı.

Odada etrafı seyrederken böyle kısıtlı bir alanda, böylesine sınırlı sayıda eşya ile yaşamanın ne kadar zevkli olduğunu düşündü. Çıplak oda ona, geçmişte Paul'le tanışmadan önce yaşadığı o kovukları hatırlattı, Londra'da Bayswater Pimlio ve Notting Hill'deki o derbeder oturma-yatak odalarını... Oraları posterlerle ya da kendisinin veya arkadaşlarının yaptığı çılgın şeylerle süslemekten ne büyük bir zevk alırdı. Başlarda ona büyük gibi görünen Paul'ün Knightsbridge'deki evi, sonradan bir müze kadar cansız gelmeye başlamıştı, ama Imber'daki bu odada Paul'den hiçbir iz yoktu. Dora'ya hergün herkesin odasını süpürdüğünü söylemiş ve bu görevi ona vermişti. Dora koridorda süpürgelerin saklandığı yeri buldu ve odayı bir güzel temizledi, yatakları toplayıp, Paul'ün eşyalarını dikkatle katladı, topladı. Yabani çiçekleri güzel bir demet yapıp banyodan aldığı bir diş fırçası kabına koydu. Çok güzel görünüyorlardı. Odayı güzelleştirmek için başka ne yapabileceğini düşünürken kapıda bir tıkırtı oldu ve Mrs. Mark içeri girdi. Dora irkildi, kadını tamamen unutmuştu.

«Beklettiğim için çok üzgünüm» dedi Mrs. Mark. «Küçük turumuza hazır mısın?»

«Ah, evet, teşekkürler!» dedi Dora, ceketini alıp omuzlarına attı.

«Özür dilerim ama söylemek zorundayım...» dedi Mrs. Mark, «Eve çiçek sokmayız, burada herşeyi mümkün olduğunca sade tutmaya çalışırız. Bu kendimizi denemenin bir yolu.»

«Ah Allah'ım!» dedi Dora kızararak, «Atarım, bilmiyordum.»

«Gereği yok...» dedi Mrs. Mark nazikçe, «Bunlar kalsın. Sana söylemem gerekirdi. Sanırım sana bizden biriymişsin gibi davranılması hoşuna gider ve evin kurallarına uyarsın. Burası bir otel değil ve misafirlerimizin bize uymasını isteriz, zaten hepsi de böylesinden hoşlanıyor.»

«Tabii...» dedi Dora, hâlâ çok şaşkındı, «... çok üzgünüm.»

«Görüyorsun, normalde odalarda kişisel dekorasyona izin vermiyoruz. Manastır yaşamını mümkün olduğunca uygulamaya çalışıyoruz, insanın mümkün olduğunca kendinden bir şey katmasını istiyoruz. Bu aslında küçük bir özveri. Sence de öyle değil mi?»

«Evet, gerçekten!» dedi Dora.

«Yakında bizim adetlerimize alışırsın.» dedi Mrs. Mark. «Umarım burada iyi vakit geçirirsin. Evet, artık gidelim mi? Sanırım fazla zamanımız kalmadı.»

Önce kendisi çıktı. «Sanırım evin coğrafyasını artık kabaca biliyorsun» dedi. «Topluluğun üyeleri bu kanatta sağda üst katta kalırlar, bunlar hizmetçi odaları idi, senin kaldığın kattaki bütün odalar ise misafirlere ayrılmıştır. Bildiğin gibi, manastırın hizmetinde bir tür gayriresmi misafirhane burası. İleride daha çok misafir odası hazırlamayı umuyoruz. Şu anda döşenmemiş bir sürü oda var... Öbür kanat ise tamamıyla boş. Tam altımızda, zemin katta mutfaklar var, evin arkasındaki büyük köşe oda ise genel arazi ofisi. Ortada ise bildiğin gibi balkonun altında yemek odası var. Arkadaki iki küçük oda da James'le Michael'in çalışma odası. Arka taraftaki tarihi uzun oda ise, iki katlı ve evin en büyük özelliği.»

Mrs. Mark bunları anlatırken bir yandan da ilerliyordu, geniş bir koridora çıktılar, kadın kapıyı açtı, ibadethaneye girdiler. Parlak günışığında oda daha da terkedilmiş görü-

nüyor diye düşündü Dora. Oda temiz olmasına rağmen duvarlar döküldüğünden sanki tozluymuş gibi geliyordu.

«Bu doğru dürüst bir ibadethane değil tabii» dedi Mrs. Mark, «Yani kutsanmamış. Ama burada bazı küçük görevlerimizi yerine getiriyoruz. Ayin için manastırın ibadethanesine gidiyoruz ve isteyenler de belli saatlerde bize katılabiliyor. Ayrıca özel bir Pazar sabahı törenimiz var, bunda da topluluktan biri bir konuşma yapıyor.»

Öbür kapıdan taş duvarlı bir koridora çıktılar. Mrs. Mark toplantı odasının kapısını açtı. Odadaki modern, ahşap koltuklar bir daire halinde dizilmişti.

«Tam anlamıyla döşediğimiz tek oda bu.» dedi Mrs Mark. «Buraya biraz keyif yapmak ya da eğlenmek istediğimizde geliriz. Burası eskiden sigara odasıymış.»

Balkona çıktılar ve taş merdivenlerden aşağı inmeye başladılar.

«İşte burası genel çalışma odası...» dedi Mrs. Mark, köşedeki büyük pencereli odayı göstererek, «Kocam Mark'ı içeride çalışırken görebilirsin.»

Pencerelerden birine yaklaşıp içeriye baktılar. Oda aydınlıktı ve çalışma masaları içinde düzgünce konulmuş kağıtlar olan raflarla döşenmişti. Masaların birinin arkasında Mark Strafford oturuyordu, başı öne eğikti.

«Hesapları tutuyor» dedi Mrs. Mark. Bir süre kocasını sevgiden uzak, meraklı bakışlarla izledi. Cama bile vurmadı, geri döndü, «Şimdi manastıra geçeceğiz, o zaman Paul'ü de görürüz.»

Mrs. Mark'ı kocasını seyrederken görmek, soluk renkli yazlık giysisinin içinde terlediğini farketmek Dora'nın kadından ilk kez hoşlanmasına ve ona ilgiyle yaklaşmasına neden oldu ve sordu:

«Siz ve eşiniz buraya gelmeden önce ne yapıyordunuz?»

Dora birşeyi merak ettiğinde sormaktan çekinmezdi.

«Benim korkunç bir insan olduğumu düşüneceksin ama...» dedi Mrs. Mark, «... biz burada kesinlikle geçmiş yaşamımız

hakkında konuşmayız. Uygulamaya çalıştığımız bir başka dinî kural da bu. Dedikodu yok. Hem bir düşünsene, kimin geçmişi tertemiz ki? Benimki değil mesela... Yararsız merak bir süre sonra kötülüğe, gareze dönüşür. Umarım anlamışsındır. Buradaki basamaklara dikkat et, otlara bürünmüş, görünmüyor.»

Yürüyerek manastıra geçtiler, Dora sinirlenmişti, yol boyunca konuşmadı. Gölün suyu hareketsizdi, ortası berrak, soluk maviydi, kenarlara doğru gittikçe koyulaşıyordu. Dora ilerideki büyük taş duvara ve arkasından görünen kara ağaçlara baktı. Ağaçların üzerinde manastır kulesi yükseliyordu, günışığında görünce Dora bunun kare bir Norman kulesi olduğunu anladı. Kare kesilmiş gri ve sarımtrak taşlardan örülmüştü, üst tarafında çıkıntı ya da sur yoktu. Her yüzünde ikili sıra halinde yuvarlak tepeli pencereler vardı. Köşeler taşların sırası değiştirilerek zigzag yapılmıştı.

«Norman çalışmasının güzel bir örneği...» dedi Mrs. Mark, Dora'nın baktığı yöne bakarak.

Yoldan aşağı yürümeye devam ettiler. Yolun üzerinde iklimden dolayı kararmış kırmızı tuğlalardan yapılmış bir dizi kemer vardı. Dora ilerledikleri yolun bir kısmının yok olduğunu ve o kısmın doldurulup üzerine tahtalar konmuş olduğunu farketti.

«Burada dağılma sırasında bazı sorunlar olmuş, yani manastırların dağılması sırasında.» dedi Mrs. Mark. «Ve bu bölüm de rahibelerin verdiği emirle yok edilmiş. Gerçi bunun onlara bir yardımı olmamış. Manastırın büyük bir bölümü yanmış. Reformdan sonra terk edilmiş ve Imber Court inşa edildiğinde manastır tam bir harabeymiş, ama burada yaşayan insanlar için yine de kutsalmış. Sonra 19. yüzyıl sonunda Oxford hareketinden sonra burayı Anglikan Benedictineleri almış –tabii burası daha önce de bir Benedictine manastırıymış– ve 1900'de tekrar inşa edilmiş. Kocanın üzerinde çalıştığı el yazmalarını da bu sırada bulmuşlar. Eski binadan bu güne çok az şey kalmış, giriş kapısı, yemekhane, tabii bir de

kule...»

Tahta bölmeyi geçip tekrar yola çıktılar. Dora birden heyecanlanmıştı, «Kulenin tepesine çıkabilecek miyiz?»

«İçeri girmemiz imkânsız» dedi Mrs. Mark, sanki utanç verici bir şey duymuş gibi. «Burada yaşayan rahibeler yeminli, hiç kimse içeri giremez, dışarı da çıkamaz.»

Dora bu açıklama karşısında dehşete kapılmıştı. Durdu, «Yani...» dedi, «içerde hapis olduklarını mı söylemek istiyorsunuz?»

Mrs. Mark güldü, «Hapis değiller hayatım» dedi. «Kendi istekleriyle buradalar. Bu hapis demek değil. Ayrıca burası her isteyenin girebileceği bir yer değil, ancak en iyiler girebilirler, öyküdeki Meryem gibi iyi olan...» Yürümeye devam ettiler.

«Dışarıya hiç mi çıkmazlar?»

«Hayır» dedi Mrs. Mark, «Benedictineler olarak istikrar yemini ederler, yani hayatlarının tamamını ilk yemini ettikleri evde geçirirler. Burada ölür ve rahibelerin mezarlığına gömülürler.»

«Ne kadar korkunç!» dedi Dora.

«Şimdi biraz sessiz lütfen» dedi Mrs. Mark sesini alçaltarak, yolun sonuna geliyorlardı.

Dora uzaktan hemen gölün kıyısından yükseliyormuş gibi duran duvarın aslında göl kıyısından 50 yarda uzaklıkta olduğunu gördü. Gölün kıyısından çakıl taşlarıyla kaplı iki tane yol çıkıyordu. Bir tanesi kocaman tahta kapısı sıkı sıkıya kapatılmış olan girişe doğru gidiyordu, diğeri manastırın sol taraftaki duvarı boyunca uzanıyordu.

«Bu kapı...» dedi Mrs. Mark yavaşça girişi işaret ederek, manastıra giriş töreninin dışında açılmaz, tören hep sabahın erken saatlerinde yapılır. Haa evet, bir iki hafta içinde bir kere daha açılacak. Yeni çan gelince içeri bu kapıdan alınacak, sanki yeni bir rahibenin kabulü gibi...»

Duvarla gölün arasından geçen yola girdiler. Dora karşıda duvardan çıkıntı yapmış gibi duran çatısı düz, kırmızı

tuğladan bir bina gördü.

«Pek güzel bir bina değil korkarım» dedi Mrs. Mark, «Burada rahibelerin dışarıdan gelenlerle görüştükleri oturma odaları var, bunu özellikle manastırdan ayırdık. Rahibelerin kilisesi ise duvarın öbür tarafındaki büyük bina. Çatısının bir kısmını ağaçların arasından görebilirsin.»

Tuğla binanın sonundaki yeşil bir kapıdan içeri girdiler. Dümdüz uzayıp giden koridora açılan birçok kapı vardı.

«Sana odalardan birini göstereyim.» dedi Mrs. Mark, neredeyse fısıldıyordu. «Kocanı şimdi rahatsız etmeyelim. Odası en uçta...»

İlk kapıdan içeri girdiler. Yerdeki parlak minderler ve iki sandalyenin dışında oda tamamen çıplaktı. Sandalyeler odanın karşı tarafında duvarın üst tarafını kaplayan beyaz tülden yapılmış büyük bir paravanın önünde duruyorlardı.

Mrs. Mark ilerledi «Oda» dedi, «bu paravanla ikiye ayrılıyor». Paravanın tahta sapını tutup çekti. Arkada demir parmaklıklar vardı. Parmaklıklardan sonra bir tane daha tülden paravan vardı. Bundan ötürü diğer odanın içi görülebiliyordu. «Gördüğün gibi» dedi Mrs. Mark, «rahibeler öbür paravanı açıyorlar böylece parmaklıkların arasından konuşabiliyorlar.» Paravanı tekrar kapattı. Bütün bu gördükleri onu inanılmaz derecede korkuttu.

«Acaba rahibelerle konuşmak ister misin?» dedi Mrs. Mark. «Sanırım Abbess çok meşgul. James'le Michael bile onu çok nadir görebiliyorlar. Ama sanırım başrahibe Claire seninle görüşmeyi çok ister.»

Dora'nın tüyleri kızgınlıkla ve dehşetle diken diken olmuştu. «Sanırım rahibelerle konuşabileceğim pek bir şeyim yok» dedi, sesindeki saldırganlığı bastırmaya çalışarak...

«Bence onlarla herşeyi konuşabilirsin» dedi Mrs. Mark. «Rahibeler zekidir ve onların olaylar hakkındaki bilgileri seni şaşırtabilir. Hiçbir şey onları şaşırtamaz. İnsanlar buraya içlerini dökmek ve sıkıntılarını konuşmak için gelirler.»

«Başkalarıyla tartışmak istediğim hiçbir sorunum yok.»

dedi Dora. Bu konuşmalar onu dehşetle ürpertiyor, kadına düşmanca bakmasına neden oluyordu. Bir rahibeye düşünce ve duygularını anlatacağına cehenneme giderdi daha iyi. Koridora çıktılar.

«Yine de sen bunu bir kez daha düşün» dedi Mrs. Mark, «Belki de bu pek alışılmadık bir durum. Şimdi Paul'ün yanına gidebiliriz. En sondaki odada çalışıyor.»

Mrs. Mark kapıyı çaldı, içeri girdiler. Bu odanın bir öncekinden tek farkı Paul'ün üzerinde çalıştığı masaydı, paravan ise kapalıydı.

Paul ve Dora birbirlerini görmekten memnundular. Paul karısına bakarken yüzünde pırıl pırıl bir gülümseme belirdi. Paul'ün çalışırken Dora yanına geldiğinde gösterdiği sevinç Dora'ya her zaman çocuksu ve dokunaklı gelirdi. Şimdi onu böylesine önemli bir konu üzerinde çalışırken görmek Dora'nın hoşuna gitmişti ve birden onunla gurur duyduğunu hissetti. Kocası tekrar üstün ve ayrıcalıklı bir insan olmuştu gözünde. Dora geçmişi, geçmişte olan bütün olayları ve sıkıntıları bir anda unutup yaşadığı anın zevkini çıkarmayı başarabilirdi. Hiçbir anının kendisini üzmesine izin vermezdi. Kindarlık ve kıskançlıktan uzaktı ve şimdi odada ilerlerken Paul'le aralarında sanki hiçbir sorun olmamışçasına mutluydu.

«Bunlar, üzerinde çalıştığım el yazmalarından bazıları» dedi Paul, yavaş bir sesle. «Çok değerliler ve onları buradan çıkarmama izin yok.»

Masanın üzerindeki deri kaplı, içinde parlak resimler olan kitabın sayfalarını Dora'ya gösteriyordu. «Bunlar manastırın ilk kayıt defterleri, başka eşleri de yok. Bunlara "chartulory" deniyor. İçlerinde kanunî dokümanların ve yetki belgelerinin kopyaları var. Bu da meşhur Imber Psalter. Şu harika başharfleri görüyor musun? Ve sayfanın kenarlarındaki hayvan figürlerini... Bu da manastırın 1400 yılındaki bir resmi.»

Mavi gökyüzü ve yeşil yapraklı ağaçların önünde beyaz kale gibi binalar vardı. «Bence bu kadar beyaz değillerdi» dedi, «Daha çok İtalya'ya benziyor. Bütün bu yaldızlı

şeyler nasıl böyle kalabilirmiş? Hey bu eski kule değil mi?»

«Şşşşttt.» dedi Paul, «Evet, buradaki kulenin resmi... Aslında bu çok iyi bir resim değil. Elinde manastırın modelini tutan piskopos da burayı kuran adam. Şimdiki manastır temelde eskisinin planına dayanıyor ama ortaçağ binalarını tekrar yapmaya çalışmamışlar. Kuleyle şu kısım hâlâ ayakta. Bu eski kitapta da...»

«Seni daha fazla meşgul etmemeliyiz» dedi Mrs. Mark, «Dora'ya daha her yeri göstermedim, sebze bahçesini de şöyle bir dolaştıktan sonra işlerimin başına dönmeliyim.»

Paul bozulmuştu. «Gerisini sana yarın gösteririm» dedi ve Dora'nın kolunu hafifçe sıktı. Orada daha fazla kalmak isteyen Dora üzüntüyle, pişmanlıkla Paul'e gülümsedi. Paul ile bir daha yalnız kaldığında bu kadını nasıl taklit edeceğini düşünüyordu. Dora kimseyle kolay kolay alay etmezdi ve eğer edecek olursa bunu önceden düşünmesi gerekirdi. Mrs. Mark'ı takip etti, kendi kendine gülümsüyor ve Mark'la suç ortaklığını düşündükçe neşeleniyordu.

Mrs. Mark koridorun sonuna geldi. Burada iki kapı vardı, biri bahçeye, diğeri de kiliseye açılıyordu. Mrs. Mark kapıyı açtı. Dora bir an zifiri karanlıkta olduğunu düşündü. Etrafı görmek için gözlerini kıstığında Mrs. Mark'ın yanında saygıyla diz çökmüş olduğunu gördü. Sonra yerleri pırıl pırıl cilalı, duvarlarında bazı dinî resimler olan birkaç sıra sandalye dizili küçük bir odada olduğunu farketti. Keskin bir tütsü kokusu her yana yayılmıştı. Odanın ortasında yerden tavana kadar uzanan demir parmaklıklar vardı. Parmaklıklardan bazıları kesilerek –şimdi kapalı olan– kapı yapılmıştı. Parmaklığın öte tarafında bir kürsü, onun üzerinde ise, bir altar görülmekteydi. Tavandan şimdi açık duran iki uzun beyaz perde asılmıştı. Altarın yanında küçük kırmızı bir ışık yanıyordu. İçeride yokedici bir sessizlik vardı.

«Burası ziyaretçilerin kilisesi» dedi Mrs. Mark. Öylesine alçak sesle konuşuyordu ki Dora duymakta güçlük çekiyordu. «Çubukların arkasında gördüğün de rahibelerin kilisesinin

yüksek kürsüsü. Kilisenin ana bölümü kürsünün tam karşısında ve buradan görülmüyor. Bu düzenlemeyle rahibeleri hiç görmeden görevlerimizi yerine getirebiliyoruz. Her sabah saat 7'de ziyaretçilerin de katılabileceği bir ayin var. Bu rahibin girdiği kapı, rahibelerin dini töreni sırasında bu perdeler kapatılarak kilisenin bu kısmı ana bölümden ayrılır. Burası ziyaretçilerin, manastırın ruhanî yaşantısına en fazla yaklaşabildikleri yerdir.»

Yakından bir yerden Dora'nın kulağına bir hışırtı sesi geldi, sonra da bir ayak sesi duyuldu.

«Birisi mi geldi?» diye fısıldadı Dora.

«Kilisede her zaman bir rahibe vardır.» diye mırıldandı Mrs. Mark, «Burası ibadete sürekli açıktır.»

Dora'nın nefesi tıkandı, birden korktu ve kapıya doğru ilerlemeye başladı. Tütsünün zengin ve egzotik kokusu onun atalarından gelen protestan kanında bir dehşet duygusu uyandırmıştı. Mrs. Mark tekrar diz çöküp haç çıkardı ve onu takip etti. Bir dakika sonra gün ışığına çıkmışlardı. Gölün suyu ve yerdeki çimenler hafif hafif dalgalanıyorlardı. Imber Court ve karaağaçların güzel manzarası bulutsuz gökyüzünün altında uzanıyordu. O karanlık yerin, sessizliğin yakınlığında tanımlanamaz bir şey vardı. Dora hırsla başını salladı.

«Evet, etkileyici değil mi?» dedi Mrs. Mark, «Burada harika bir manevi yaşam var. İnsanın etkilenmemesi olanaksız.»

Yolda geri yürümeye başladı. «Sola dönüyoruz...» dedi Mrs. Mark, «... böylece evle sebze bahçesinin arasından geçeceğiz.»

Yol onları kıyıya doğru götürdü, sonra sağa döndü ve ağaçlığın kenarından dolaştırdı. İleride yeşil evler görünüyordu. Ağaçlığa doğru döndüklerinde göl tarafından gelen zil sesini duydular.

Dora dayanamayıp, «Onların böyle kapalı kaldıklarını düşünmek korkunç!» deyiverdi.

«Doğru...» dedi Mrs. Mark, «... bu kadınların seçimleri seni

ve beni dehşete düşürebilir ama, nasıl ızdırabın onu yücelttiğini düşünmemiz günahları olduğundan iyi kılarsa, çektiği cefaların bize aynı acıyı vereceğini düşünmemiz de azize haksızlık olur.

Mrs. Mark uzun, sararmaya yüz tutmuş çimenlerle kaplı patikada ilerliyordu. Aklı hâlâ biraz önce gördüklerinde olan Dora ayağındaki topuklu ayakkabılarıyla bir yandan tökezlenmeden yürümeye çalışırken, bir yandan da önünde yürüyen Mrs. Mark'ı seyrediyordu. Kadının dolgun bacakları güneşten yanmış neredeyse kahverengi olmuştu. Yürüdükleri yerden Imber Court'ın arka tarafı görünüyordu. Uzun odanın yuvarlak tepeli pencerelerinin görünümü çok hoştu. Biraz daha ilerledikten sonra otların temizlendiği bir alana çıktılar. Yol burada bitiyordu. Dora'nın yüksek topukları toprağa gömüldü.

«İşte bizim sebze bahçesi burada başlıyor» dedi Mrs. Mark. «Çok küçük gördüğün gibi... Şu önümüzdeki bölüm Court'ın çiçek bahçesi olarak kullanılıyor. Bahçeye genellikle marul, havuç, soğan ve pırasa ekiyoruz. Daha ileride ise meyva bahçesi var. Bahçenin sınırları şu ileride gördüğün yüksek duvarlar. Daha önceden orada olan ağaçlara biz de yenilerini ekledik. Daha çok, elma ve armut ağacı var. Şurada da seralar var. Sonradan biz daha modern birkaç sera daha yaptık. Onlar da sol tarafta. Şu anda hepsinde domates ekili. Şu tel örgülü yerde ise kümesler var. Ama fazla hayvan yok. Bir iki tane. Bunlardan başka hendeklerin gerisinde de bir tarlamız var. Oraya da patates, lahana ve brüksel lahanası ektik. Şimdilik, tecrübe kazanıncaya kadar basit bitkiler yetiştiriyoruz. Sonbaharda tarlaya başka şeyler de ekeceğiz.»

Bahçe duvarına doğru giden beton bir yola geldiler. Birkaç siluet göründü. Biraz ileride James Tayper Pace, Toby'ye bitki sıralarının arasını nasıl çapalayacağını gösteriyordu. Peter Topglass'ı anımsatan bir adam ise seralar arasında gidip geliyordu.

«Çapa yapmak pek zevkli bir iş değildir» dedi Mrs. Mark, «ama hergün birisi bu işi yapmak zorunda.»

Elinde bir el arabasıyla ilerleyen Patchway onlara yaklaşıyordu, şapkası dün geceden beri başından hiç çıkmamış gibiydi.

«Korkarım hâlâ yağmur yok» dedi Mrs. Mark Patchway'e...

«Eğer en yakın zamanda şöyle gürül gürül bir yağmur yağmazsa sonbahardan önce pırasalarda hayat kalmaz.

Adama yol verdiler. «Biraz marul toplayacak» dedi Mrs. Mark. «Ne iyi bir adam. Sağında gördüklerin ahırlar. Kent tarafından yapıldıkları söylenir. 50 sene önceki bir yangında epey zarar görmüş ama hâlâ çok güzel. Eski resimlerde çok vardı bu ahır. Ürettiğimiz sebzeleri sundurmalarda paketleyip Pendelcote'a ve Cirencester'a yolluyoruz. Diğer bütün yiyecek içecek ve ev işlerinde olduğu gibi işin bu kısmına da ben gözetmenlik ediyorum. Biz kadınların geleneksel görevlerine sadık kalmaları gerektiğini düşünüyoruz. Sadece değişiklik olsun diye değişiklik yapmaya ne gerek var değil mi? Eğer bize katılmak istersen çok seviniriz. Sanırım elin işe yatkın, bu işlerden anlıyorsundur.»

Dora bu işlerden anlamazdı ve güneşi fazlasıyla hissediyordu. Direk olarak üzerine gelen güneş ışığı başının ağrımasına neden olmuştu. Elini başına koydu.

«Zavallı», dedi Mrs. Mark, «Seni ne çok yürüttüm değil mi? Meyve bahçesine de hemen bir bakalım. Sanırım sonra gidip dinlenmek istersin, tabii ben de işlerimin başına dönmeliyim.» Duvardaki ağır tahta kapıyı itti ve meyva bahçesine girdiler.

Eski taş duvarlar kurumuş sarmaşıklarla kaplıydı, kenarlarında ise meyve ağaçlarının çalıları vardı. Uzakta bir köşede ise kümes vardı. Aşılanmış meyva ağaçları dört bir yana dal uzatmışlardı, yaprakları sıcaktan kıvrılmıştı. Dora ve Mrs. Mark böğürtlenlerin sivri dallarını uzattıkları bir yoldan yürümeye başladılar, dalların uçları elbiselerine takılıyordu.

«Bak şu ise, Catherine burada», dedi Mrs. Mark, «Kayısı

topluyor.»

Ona doğru ilerlediler. Duvarın bir parçasının üzerine meyvaları kuşlardan korumak için büyük bir örtü örtülmüştü. Catherine örtünün yanındaydı, neredeyse ağacın yaprakları arasında kaybolmuştu, altın renkli meyvaları ayaklarının arasındaki bir sepete doldurıyordu. Başında geniş bir şapka vardı, şapkanın altında omuzlarının arasına düşmüş büyük siyah topuzu görünüyordu, saçının söz dinlemeyen birkaç perçemi topuzdan kurtulmuş ensesinin üzerinde kıvrılmıştı. İşiyle öylesine meşguldu ki, Dora ile Mrs. Mark'ı burnunun dibine gelene dek farketmedi. Ağacın altındaki siyah başı Dora'ya gene İspanyolları hatırlattı ve Dora birkez daha kızın çok güzel olduğunu düşündü. Başkalarıyla birlikte olduğu zaman asabi bir hal alan yüzü daha güçlü, soylu ve hüzünlü görünüyordu. Dora yine bu görüntüye karşı garip bir kuşku duydu.

«Merhaba Catherine...» dedi Mrs. Mark yüksek bir sesle, «Sana Dora'yı getirdim.»

Catherine sesi duyunca sıçradı ve ürkmüş bakışlarla onlara baktı. Sonra gelenlerin kim olduğunu anlayınca peçesinin altından gülümsedi. Ne kadar sinirli bir tip diye düşündü Dora.

«Bu işi yapmak çok terletici olmalı» dedi Dora.

Catherine üzerinde çiçekler olan yakası açık, rengi yıkanmaktan solmuş bir önlük giymişti. Boynu çikolata rengi olmuştu ama yüzündeki solgun görünüm adeta güneşe karşı koyar gibiydi ve Dora'ya bir gece önceyi hatırlatıyordu. Terlemişti, bu elbisesinden anlaşılıyordu. Hava hakkında biraz daha konuştuktan sonra Dora ile Mrs. Mark yollarına devam ettiler.

«Catherine içeriye girecegi için çok heyecanlı...» dedi Mrs. Mark, «Şu günler onun için çok uzun.»

«İçeri mi girecek?» dedi Dora.

«Ah, tabii sen bilmiyorsun.» dedi Mrs. Mark, kapıda Dora'ya yol verirken, «Catherine rahibe olacak. Ekimde manastıra giriyor.» Dışarı çıktılar. Dora son bir kez dönüp örtünün altındaki kıza baktı. Hissettikleri dehşet vericiydi.

Şaşırtıcı bir rahatlık ve bir acı, belki de acıma ve dehşetle karışıktı. Sanki içindeki birşeyler yıkımla tehdit edilmiş gibiydi.

Tezgahın arkasındaki adam «Zaman geldi» dedi.

Dora suçlulukla ayağa fırladı ve bardağını geri verdi. White Lion barının salonunda kalan tek insan oydu. Günışığına çıktı ve arkasından kapanan ve kilitlenen bar kapısının gıcırtısını duydu. Saat 2.30'du.

O gün Mrs. Mark'dan ayrıldıktan sonra Dora yirmi dakika kadar dinlenmiş, daha sonra da istasyonda bavulunu sormak için Mrs. Mark'ın gösterdiği bir patikadan yürüyerek köye inmişti. Yürüyüş tahmininden uzun sürmüştü. Yorgun argın ter içinde oraya vardığında bavulun yarım saat içinde gelecek olan bir trene yüklendiği söylenmişti. Köyde dolaşan Dora barların açık olduğunu büyük bir mutlulukla görmüştü. Dönüşte önce Volunteer'e sonra da White Lion'a girmiş, barların loş ışıkları ve sessizliği çok hoşuna gitmişti. O süre boyunca manastırı düşünmüştü. Tekrar istasyona gittiğinde trenin rötar yaptığını öğrendi. Sonunda tren geldi ve bavulu Dora'ya verdiler. İlk işi elindeki bavulla kadınlar tuvaletine girip yazlık bir elbise ve sandaletler giymek oldu. Sonra da bavulunu alıp yola çıktı. Saat biri çeyrek geçiyordu. Dora Imber Court'ta yemeğin saat yarımda verildiğini hatırladı. Bu yüzden ikinci kez White Lion'a girdi.

Dışarı çıktıktan sonra kasabanın dışına doğru yürüdü. Ana yola çıkan patikanın buğday tarlalarıyla bir ağaçlığın arasından geçtiğini gördü. Olgunlaşmış altın sarısı başaklar kesilip balyalanmış ve tarlaların kenarlarına dizilmişti, yolun kenarında küme küme gelincikler bitmişti. Dora ana yola çıktı bir süre Imber arazisinin duvarını izledikten sonra küçük bir kapıdan içeri girdi. Yol göle dökülen iki derenin arasından geçiyor, ilerideki üçüncü köprüye ulaşıyordu. Manzara çok güzeldi, her yer gölgeler içindeydi. Dora bu kadar geç kaldığı için telaşlanmasına, fena halde acıkmasına rağmen, bu küçük yolculuğun tadını çıkarıyor, havanın yumuşaklığı, ağaçların

yeşilliği çok hoşuna gidiyordu. Gölde yürürken serinlemiş ve midesinin boş olması Dora'ya enerji vermişti.

Arazinin bu kısmı çok ağaçlıydı, su burada yerin altına giriyor ileride eski ve kurumuş fidanların ardında yine yüzeye çıkıyordu. Suyun kenarında biten çimenler koyu yeşil renkteydi, su ise çakılların ve kumun üzerinden akıyordu. Dora bir an durdu ve suyu seyretmeye başladı. Sonra birdenbire Catherine'i düşündüğünü farketti. Onu bir gelin gibi giyinmiş olarak düşledi, Ekimde bir daha çıkmamak üzere manastırın kapısından içeri girerken düşledi, sonra bir an kendini onun yerine koydu, gözleri açılan kapıya dikilmiş olarak düşündü. Silkindi ve hızla köprünün yanından yürüyüp sandaletleriyle dereye girdi. Tanrıya şükürler olsun ki Catherine değildi.

Karşı kıyıya geçti ve birdenbire iki korkunç düşünce onu esir aldı. Birincisi yolunu kaybettiğiydi, dere boyunca hiç köprüye rastlamamıştı. İkinci düşüncesi ise, bavulu White Lion barında unutmuş olduğuydu. Bu da Dora'yı ağlatmak için yeterliydi. Öğle yemeğini kaçırmak zaten yeterince kötüydü. Bu ikinci aptallığı Paul'ü günlerce küstürürdü. Geri döndü ve bavula bir an önce ulaşmak için koşmaya başladı. Ama öylesine terli, yorgun ve açtı ki yol öylesine uzun ve ısırganlarla kaplıydı ki... Üstelik yolunu da kaybetmişti. «Su katılmamış bir aptalım ben» diye düşündü.

O anda geldiği yönden, yolun aşağısından yaprak hışırtıları duyuldu. Ağaçların arasından Michael Meade çıktı.

Dora'yı görünce şaşırdı ve yüzünde soran bir gülümsemeyle kadına yaklaştı.

«Mr. Meade», dedi Dora, «Sanırım kayboldum.»

Topluluğun lideriyle böyle karşılaşmaktan utanmıştı.

«Elbisenizin rengini ağaçların arasından gördüm» dedi Michael, «Ve ne olduğunu anlayamadım. İlk önce Peter'ın nadir kuşlarından biri olduğunu düşündüm. Evet, eğer eve gitmek istiyorsanız yanlış yoldasınız. Ben de su terelerini kontrol ediyordum. Diğer derenin kıyısında tere yetiştiriyoruz. Şimdi mevsimi değil ama yine de temiz tutmak lazım. Burası ne ka-

dar güzel değil mi?»

«Evet, çok...» dedi Dora ve kendini daha fazla tutamayıp ağlamaya başladı. Yorgunluktan ve açlıktan bayılmak üzereydi.

«Sıcak sana dokundu sanırım.» dedi Michael, «Burada şu ağacın altında biraz otur. Başını da geri yasla, evet böyle. Birazdan kendini daha iyi hissedersin.» Eli kadının boynuna değdi.

«Ondan değil» dedi Dora, mendili olmadığını görünce gözyaşlarını elbisesinin eteğine sildi sonra da yüzünü ıslak ve çamurlu ellerinin tersiyle ovuşturdu. «Bavulu almaya gittim, biliyorsunuz trende bırakmıştım; aldım ama bu sefer de onu White Lion'da bıraktım.» Sesi tekrar boğuldu.

Michael bir süre ona baktı, sonra neşeyle gülmeye başladı, öylesine çok güldü ki Dora da sonunda güldü.

«Çok üzgünüm» dedi Michael, «Ama anlatış şeklin çok komik. Hadi neşelen, bunu bir drama dönüştürmeye hiç gerek yok. Bu akşamüstü kasabaya ineceğim o zaman valizi de alırım. Eğer White Lion'da kaldıysa birşey olmaz. Bu arada yemek yedin mi? Seni çok merak ettik.»

«Hayır.» dedi Dora, «Sadece bir içki içtim, ama sandviçleri yoktu.»

«Hadi, doğru eve gidelim», dedi Michael, «Mrs. Mark sana yiyecek birşeyler bulsun. Sonra biraz uzan, kendini çok yormuşsun. Bu taraftan, tepenin üzerinden gideceğiz ve merdivenleri geçeceğiz. Böylesi hem daha kısa hem de serin. Hadi kalkıp beni izle. Fazla hızlı yürümem.»

Ayağa kalkması için Dora'ya yardım etti. Dora adama gülümsedi, alnına düşen bir parça saçı eliyle geriye doğru itti, şimdi kendini daha iyi hissediyordu, adamı izledi. Bavul için artık endişelenmiyordu, sanki Michael'ın gülüşü herşeyi yoluna koymuştu. Ona minnettardı. Bir gece önce adam ona silik bitkin ve dikkate değmez görünmüştü. Ama bugün adam, gözünde kararlı ve nazik bir insan olmuştu, hatta dar yüzü daha bronz, saçları daha sarı görünüyordu. Gözlerinin birbi-

rine böyle yakın olması ona endişeli bir görüntü veriyordu ama yine de öyle maviydiler ki...

Dora bir süre daha Michael'i inceledi. Yol boyunca kirli beyaz gömleğinin yakasından görünen kemikli ve güneşten yanmış boynunu seyretti. Sonra adam aniden durdu ve karşıda bir yere bakmaya başladı. Dora konuşmadan ona yaklaştı ve onu böyle aniden durduran şeyin ne olduğunu görmeye çalıştı. Adamın omuzunun üzerinden baktı.

Ağaçların arasında bir açıklık vardı ve nehir burada küçük bir havuz yapmıştı, kenarında yosunlu kayalar ve sık otlar vardı. Ortası derin görünüyordu ve su koyu kahverengiydi. Dora baktı ve ilk başta sudaki halkalar ve yüzen kümelenmiş yapraklardan başka birşey göremedi, sonra havuzun öteki tarafında duran birini gördü. Bir an sonra şaşkınlıkla bunun kim olduğunu anladı. Toby'di bu, başında bir şapka, elinde ise bir uzun sopa vardı. Bununla suyun dibindeki çamuru temizlemeye çalışıyordu. Dora birdenbire Toby'nin üzerinde şapkadan başka birşey olmadığını farketti. İnce uzun vücudu güneşte yanmıştı, altında durduğu söğüt ağacı esen meltemde hafifçe dalgalanıyordu. Sopasına dayanarak suya girdi, izlendiğinin farkında değildi ve sanki böyle çıplak dolaşmak çok doğalmış gibi hareket ediyordu. Onu böyle görünce Dora'nın aklına İtalya gezisi geldi. Genç David De Donaltello'yu hatırladı. Sorumsuz, güçlü, hatasız vücutlu, canayakın ve olgunlaşmamış.

Eğer yalnız olsaydı Dora hiç durmaz Toby'ye seslenirdi. Gördükleri onu biraz utandırmış, ama çok da eğlendirmişti. Bir anlığına unuttuğu Michael'ın varlığı onu susturmuştu, ona doğru dönerken içinde utanca benzer bir duygu vardı. Michael'dan değilde Michael adına utanmıştı. Çocuğa bakarken Michael'ın yüzünde beliren ifade endişeliydi. Sonra döndü, Dora'nın kolunu hafifçe tutarak geldikleri yöne doğru yürüdü. Toby onları farketmemişti. Bütün bunlar Dora'ya göre aptalca bir nezaket gösterisiydi, ama yine de sessiz adımlarla adamı izledi.

Biraz daha ilerledikten sonra Michael, «Onu bu öğlenden sonra serbest bırakmıştık. Nereye gittiğini merak ediyordum. En iyisinin, onu rahat bırakmak olduğunu düşündüm, bırakalım da dilediği gibi yüzsün. Biz öbür yoldan gideriz.» dedi.

«Elbette...» dedi Dora, şimdi açıkça Michael'ın yüzüne bakıyordu. Beraber tanık oldukları manzara aralarında garip bir suç ortaklığı duygusu doğurmuştu. Dora onun boynuna dokunuşunu anımsadı. Garip deneyimleri, daha önce hiç hissetmediği ürpertici fiziksel bir arzunun doğmasına neden olmuştu. Bu gizli ortaklık sıcak bir duyguydu ve Dora'nın hoşuna gitmişti. Yoldan aşağı yanyana yürürken kendi kendisine gülümsüyordu, yanındaki adamın artık kendisini çıplak bir kadın olarak düşlediğini, arzuladığını düşünüyordu.

BÖLÜM VI

Michael Meade göl tarafından gelen şiddetli bir gümbürtüyle uyandı. Bir an endişeyle gümbürtünün ardından gelen sessizliği dinledi, sonra yataktan çıkıp açık pencereye doğru yürüdü. Odası manastıra bakıyordu. Pırıl pırıl bir geceydi, sebze bahçesinin üzerinde yükselmiş olan ayın ışığında gölü ve yanında yükselen manastır duvarını görebiliyordu. Herşey tanıdık ama aynı zamanda korkutucu görünüyordu. İleriye manastır duvarının gölle birleştiği yere baktı. Büyük bir şaşkınlıkla biraraya toplanmış insanlar gördü. Bir sürü rahibe gölün kenarında duruyordu. Şekilsiz siyah cüppelerini ve ayışığıyla ortaya çıkan, onlar kıpırdadıkça dalgalanan mavi gölgelerini farketti. Gölden çıkardıkları birşeyin üzerine eğilmişlerdi. Gösterdikleri çabaya bakılırsa çıkardıkları ağır ve büyük birşey olmalıydı, o şeyin çakıllar üzerinde çıkaracağı sesi duyabileceğini düşündü. Sonra dehşetle dışarı çektikleri şeyin bir insan olduğunu fark etti. Gölden bir ceset çıkarıyorlardı. Michael donup kalmıştı, ne yapacağını bilemiyor ve tanık olduğu sahnenin ne kadar korkunç olduğunu düşünüyordu. Göl kıyısında yatan kimdi? Sonra birden ürpertiyle rahibelerin öldürdüğü birisi olduğunu düşündü. Manzara öylesine garip ve öylesine ürkütücüydü ki, boğucu bir ürperti bütün vücudunu sardı ve Michael umutsuzca pijamasının ya-

kasını çekiştirmeye başladı. Bağırmak istiyordu ama ağzından ses çıkmıyordu.

Birden sıçrayıp uyandı ve hâlâ yatakta olduğunu gördü. Günün ilk ışıkları odayı doldurmuştu. Yatakta oturdu, yüreği hâlâ çılgınca çarpıyor, boğazı acıyordu. Rüya görmüştü ama öylesine canlı bir rüyaydı ki, kendine gelmesi ve gerçekten uyanık olduğunu anlaması epeyce zaman aldı. Gördüklerinin etkisini hâlâ üzerinden atamamıştı, yine o korkunç rüyaydı. Üçüncü keredir hemen hemen aynı şeyi görüyordu, gece yarısı rahibeler gölden bir cesedi çıkarıyorlardı ve bu büyük bir olasılıkla kendi kurbanlarıydı. Her seferinde rüya yüzünden bütün benliği bir dehşet duygusuyla kaplanıyordu, her seferinde Michael bu gümleme sesinin rüya değil, gerçek olduğunu ve uykudan uyanmasına bu sesin neden olduğunu düşünüyordu.

Saat altıya yirmi vardı, kalktı, garip bir şeyler göreceğini düşünerek pencereye yürüdü. Herşey normaldi. Evin çevresindeki kesilmiş çimlerin üzerinde bir sürü karatavuk koşuşturuyor, yeni uyanan kuşların hareketlerini izliyorlardı. Herşey sakindi. Göl kıpırtısızdı, yeni doğmakta olan güneşin ışıkları üzerine düşmüştü. Yine sıcak bir gün olacaktı, Michael ilerilere baktı. Etrafta kimseler yoktu. Rüyasının ne anlama geldiğini ve bilinçaltında o günahsız ve kutsal rahibeleri böylesine kötü bir şekilde simgeleyen nedenlerin ne olduğunu merak etti. Rahibelere karşı olmasına neden olabilecek somut birşey yoktu, bu belki içindeki kötülüğün kendini göstermesi, belki de karanlık güçlerin üzerinde baskı yaratmasıydı. Başını salladı, pencerenin önünde diz çöktü, hâlâ gördüğü rüyanın etkisinde dua etmeye başladı. Vücudu rahatlamıştı. Böyle dua ederek sıkıntıyla mücadele etmiyor kendini rahatlatıyordu. Sonunda sıkıntısını yavaş yavaş atmaya başladı, hatta neşeye bile kapıldı. Yine Tanrının bütün acıları dindireceğinden ve bütün kötülükleri bir gün gelip ortadan kaldıracağından emin olmuştu.

Tekrar yatmak için çok geçti, biraz İncil okudu. Sonra günün sorunlarını düşünmeye başladı. O günün cumartesi olduğunu an-

layınca rahatladı, bugün haftalık toplantı yapılacaktı. Bu haftanın gündemi biraz sorunluydu. Toplantı resmi değildi. Michael genellikle konuşulacak konuların bir listesini hazırlardı, topluluk üyeleri de isterlerse ortaya bir konu atabilirlerdi. Bir kağıdın üzerine yazmaya başladı. **«Biçerdöver, parasal yardım çağrısı, sincaplar vb. çanın hazırlıkları.»** Liste üzerinde bir süre daha düşündü sonra saatine baktı, ayine hâlâ yirmi dakika vardı.

Imber cemaatinin bu haldeki geçmişi bir yıldan kısaydı. Rastlantılarla kurulan ve kuruluşunda Michael'in çok önemli yeri olan bu kurumun geleceği ise belirsizdi. Imber Court kuşaklar boyu Michael'in ailesine ait olmuştu ama Michael burada hiç yaşamamıştı. Evin masrafları çok fazlaydı, genellikle kiraya veriliyordu. Savaştan sonra birkaç yıl hükümet tarafından kullanılmıştı. Sonra boş kalmıştı ve satılması olasılığı doğmuştu. Michael bu evden her zaman çok etkilenmişti ve satılmasını da bu nedenle reddetti. Imber'a çok nadir giderdi, zaten ev ve arazi hakkında aklında kalanlar da çok bulanıktı. Gençliğinde rahip olmayı istemişti ama başaramamıştı. Senelerce bir okulda müdür olarak çalıştı. Dini inançlarını korumasına rağmen Imber manastırını çok nadir ziyaret etmişti, Imber Court hakkında, bu toprakların yaşamındaki mutlak değişimlerin sahnesi olması gereken yıllarda kendisine yasaklandığını fark ediyordu. Evin satışı konusu gündeme geldiğinde hem iş hem de Abbess'a saygılarını sunmak için manastırı ziyaret etmişti. Evin geleceği manastırla doğrudan ilgiliydi. Hem Michael böylece kutsallığı hakkında çok şey duyduğu ve çok merak ettiği Benedictine topluluğuna da yakın olacaktı.

Abbess'la tanışması hayatını ve plânlarını tamamen değiştirmişti. Abbess daha konuşmanın başında Michael'i şaşırtan büyük bir rahatlıkla evi manastıra bağlı bir lay* topluluğunun evi haline dönüştürme konusunu açmıştı, böylece bu-

* Lay: Ruhani sınıftan olmayan din görevlileri.

rası manastırla modern dünya arasında bir tampon bölge olacaktı. Dediğine göre çok insan vardı, Michael buna inanmaya hazırdı, çünkü o da kendisini ne dünyada ne de dünyanın dışında yaşayabilen insanlardan biri gibi hissediyordu. Bunlar bir çeşit hasta insan grubuydu. Tanrıya olan özlemleri onları günlük yaşamın tatminsiz insanları yapmıştı, ama enerjileri ve tabiatları yüzünden dünyadan büsbütün kopamıyorlardı; günün toplumu telaşlı adımları, mekanik ve teknik yapısıyla mutsuz ruhlara huzur verebilmekten çok uzaktı. Öğrenmek ya da hastabakıcılık yapmak gibi şeylerin de ruhani bir önemi olabilirdi. Ama bütün mesleklere kutsal bir anlam yüklemek mümkünse de, hatta bu bizden beklense de, artık insanların çoğu için dayanılmayacak kadar güç bir iş olmuştur bu. Tanrıyla içiçe olan ve normal dünyada kendilerini tatmin edecek bir meslek bulamayan böyle insanlar için yarı inzivaya çekilmek, dini bir ortam sayesinde basitleşmiş ve anlam kazanmış bir uğraş bulmak tam aranılan şeydir.

«Görevimiz» diyordu Abbess, «dini yaşamın en yüksek noktasını, gerçeklerini aramak değil bu yaşamı geliştirecek insanları ve yerleri aramaktır. Ve bu araştırmada geleceğe yönelik kurnazlıklar yapmalıyız. Güvercinler kadar zararsız, yılanlar kadar akıllı olmalıyız.»

Dini otoriteyi gördüğü zaman farkeden Michael, başrahibeyi dikkatle dinliyordu. Ondan sonra hergün gidip odada oturdu, elleriyle ocağın ızgaralarını tutuyor, sandalyesi öne doğru eğik halde, kadının uzun süren fedakarlıklarla yıpranmış ve hiç bilmediği coşkularla aydınlanmış, beyaz başlığı altındaki yaşlı, solgun, fildişi renkli yüzünü izliyordu. Tehlikeli ve yanlış olduğunu bildiği halde Michael yaşamı boyunca Tanrıdan gelecek işaretleri beklemişti, bir çağrı aramıştı. Rahiplik konusunda yaşadığı hayal kırıklığı çok büyüktü. Bu nedenle başrahibeyi büyük bir dikkatle dinliyor, kadının her söylediğini emir kabul ediyordu. Michael iyi birşeyler yapabilmek için yanıp tutuşmasına rağmen yaşamının bundan önceki bölümünü büyük bir üşengeçliğe esir düşerek

boşa geçirdiğini biliyordu. Ama bu son olaylar beklediği çağrının geldiğini söylüyordu ona...

Aslında, bütün işler yoluna koyulup planlar yapıldıktan sonra Abbess onu görmeyi kesince Michael biraz bozulmuştu. Kadın ona geçmişi hakkında hiçbir şey sormamıştı ama sorsa bile Michael ona daha önce hiç kimseye anlatmamış olduğu dağınık ve yararsız yaşamını anlatırdı, yeni projenin heyecanına kendisini çoktan kaptırmıştı. Aslında Abbess'in başka kaynaklar vasıtasıyla herşeyi bildiğinden emindi. Ama herşeyi kendisi anlatmak isterdi ona. Fakat Abbess anlaşılmaz bir biçimde yapmak için yanıp tutuştuğu itirafı istemedi ondan. Bir süre sonra Michael zoraki suskunluğunu sessizce sunulacak bir kurban olarak kabul etmek zorunda kaldı. O müthiş kadın, herşeyi anlatmak istediğini bildiği gibi herşeyi zaten bilen o kadın, böyle istemişti çünkü.

Topluluk kurulduğundan beri Michael kadını sadece üç kez görebilmişti ve her seferinde yönetim konusunda görüşmüşlerdi. Manastırı ilgilendiren diğer bütün konularda Michael, Başrahibe Clare'le ya da dış ilişkilerden sorumlu Rahibe Ursula ile görüşüyordu.

Sebze bahçesi fikri kendiliğinden doğmuştu. Evin çevresindeki toprak iyiydi, ev halkının bu toprağı işlemesi iyi ve yararlı bir uğraş olacaktı. Bahçe küçük bir ölçüyle başlatılabilir, daha sonra üyelerin katkılarıyla genişlerdi. Fazla büyük bir işe kalkışmanın gereği yoktu. Topluluğun merkezi Michael'la Peter Topglass'dı. Peter, Michael'in kolejden arkadaşıydı, doğayı seviyordu ve Tanrıya inancı sessiz, gösterişe kaçmayan türdendi. Peter işlerin en yoğun olduğu zamanda gelmiş ve Michael'a yardımcı olmuştu. Sonra yerleşmeye karar verdi, üzerine düşenden çok fazlasını yaptı, bahçeye kuş ve hayvan merakını getirdi. Kalmaya karar verişi Michael'i çok sevindirmişti. Daha sonra evlilikleri kopma noktasına gelmiş olan Strafford'lar geldiler. Onları Catherine izledi sonra kardeşi geldi. Catherine zaten uzun zamandan beri Manastırın üyesiydi ve yakın zamanda rahibe olacaktı. Abbess

kızın manastıra ev yoluyla girmesini hem topluluk hem de kızın kendisi için yararlı olduğunu görüyordu. Patchway'ın gelişi önceden bilinmiyordu ama topluluk için son derece yararlı olmuştu. Adam civarda yaşayan bir çiftlik işçisiydi, onu Michael getirmiş ve bahçeyi yapmasını istemişti. Ama onun kendi dönüşü hakkında yanlış düşüncelere kapılmış olabileceğinden kuşkulanıyordu. O küçük bir çocukken Patchway'ın babası evin bahçesiyle ilgilenirdi. Patchway kaldı, at gibi çalıştı, köyden eve kadın işçiler getirdi. Hatta ayine bile katıldı. Başrahibe Michael'in Peter hakkındaki raporlarına gülüyor ve onu, belki de kelimenin tam anlamıyla Tanrının gönderdiğini söylüyor ve kalmasını istiyordu. Topluluğun son ve en önemli kazancı James Tayper Pace olmuştu.

James asker bir ailenin küçük oğluydu. O da yüksek öğrenimini asker olarak yapmış, çok başarılı bir denizci olarak savaşta büyük yararlılıklar göstermişti. Çocukluğundan beri güçlü bir dini inancı vardı. Bazı ailelerde dini inancın bir beyefendinin sahip olması gereken en önemli özellik olduğu düşünülürdü ve James bu tanıma tamamen uygundu. Onun olgun sa-yılabilecek bir yaşta herhangi ani bir krize kapılmadan ya da arayışları olmaksızın kendini bütün kalbiyle dine adaması böylesine derin ve mutlak bir dini inancın meyvesiydi. Bir misyoner olarak eğitilmeye başlamış ama daha sonra girdiği ilişkiler ve edindiği tecrübeler onun asıl görev yerinin kendi yurdu olduğuna karar vermesine neden olmuştu. Londra'nın doğusuna taşındı ve burada erkek çocuklar için bir sürü klüp kurup yönetimini üstlendi, görevini başarıyla yürüttü. Bu zor ama son derece zevkli iş, fazla çalışmak yüzünden meydana gelen bir krizle son buldu. Doktoru ona şehir dışında, açık havada çalışabileceği bir iş bulmasını önerdi, rahibi de onu buna zorladı. Tam o sıralarda istihbarat servisinden James'in durumunu öğrenen Abbess onu Imber'a davet etti.

Michael, James'den görür görmez hoşlanmıştı, son derece nazik bir adamdı. Aslında o kadar nazik yaradılışlı bir insandı ki ondan nefret edilemezdi. James'le arasında kanbağı-

na benzer birşeyler hissediyordu. Nostaljik, şu anda yaşamak istediği ahlaki düzeyin altında, diğerlerini silmeye meyilli birşey. James'le ilk konuşmaları kısa ve rahat olmuştu ve Michael bunu yanlış nedenlerle güzel bulmamak için elinden geleni yapmıştı. James'in ise geçmişinden gelen böyle rahatsız edici sorunları yoktu. Açık ve kolay anlaşılır davranışları kısa zamanda Michael'in düşüncelerini yok etmişti. James'in gelişi daha önce hiç varolmayan bir sorun yaratmıştı: Imber'ın liderliği. James'in gelişiyle topluluk bütünleşmişti. En başta Michael durumun özelliği ve önemi nedeniyle doğal olarak lider olmuştu. Fakat Michael James'de üstün bir takım özellikler fark etmişti ve böyle bir liderin ardından ikinci olmak onu çok mutlu edebilirdi. Fakat Abbess onu şaşırtarak James'in hastalığı sebebiyle Michael'in bu görevi üstlenmesi gerektiğini söylemişti. O da böylece biraz da isteksiz olarak bunu kabul etmişti.

Dünya yaşamından elini eteğini çekip insani zayıflıklardan kurtulmayı umanlar genellikle hayalkırıklığına uğrarlar. Michael'e de aynı şey olmuştu. Kendini, birarada zorlukla tuttuğu bir takımın lideri olarak görmek onu üzüyordu. Michael her zaman iyi insanın güce sahip olmayan bir insan olduğunu düşünmüştü. Kendisi gibi biri için Tanrıya hizmet, bir rahip olarak yapacağı hizmete veya iradesini kayıtsız şartsız teslim ederek ulaşabileceği bir kişilik yitmesi demek olmalıydı. Ancak bu idealler pek çekici olmalarına rağmen onun için hâlâ çok uzakta idi. Diğer taraftan, yaşamı boyunca tanıdığı en iyi insanlardan biri yani Abbess, aynı zamanda en güçlüsüydü. Onun güç kullanma yönteminin kendisininkinden nasıl farklı olduğunu göremiyordu. Kendisini, gücün kötü olduğu ve güçten sıyrılmanın onurlu bir yolunu bulamadığı bir yerde kalmaya mahkum hissetti. Kaderi iç çekişmeydi, yani hergün sürdürülen adil ve tarafsız olma kavgası, vicdanın sürekli hataları ve arayışları. Ama kendi rolünü yetersiz ve pasif buluyordu. Rahip olma fikri tekrar aklını kurcalamaya başlamıştı.

Imber Topluluğu çok da sorunları olan bir topluluk değildi aslında. Görünüşte huzur dolu ve etkiliydi. Michael baştan beri bazı baskıların ve sorunların bilincindeydi ama bunlar onu hiçbir zaman umutsuzluğa kaptırmamıştı. James'le Margaret Strafford çok çalışıyordu. Mark Strafford yeterince çalışmıyordu, alaycı ve sinirliydi, sorunların çoğunu o çıkarıyordu. Michael, sevgi ve düşkünlüğün bir görev olarak bizden istenemeyeceğini savunan Kant'la aynı görüşte değildi, fazla başarılı olmasa da Mark'ı sevmek için elinden geleni yapıyordu. Arkadaşının erkeksi sakallı görüntüsü onu sürekli rahatsız ediyordu, James farkında bile olmadan ama kaçınılmaz olarak ikinci bir lider haline gelmişti. Michael, Strafford'ların emirleri James'den almaya pek hevesli olduklarının farkındaydı. Otoritenin kardeşçe sevgi içinde eritilmesi gerektiğine inanan ve topluluktaki herkesi kendisi gibi zanneden James ise, bu durumun farkında değildi. Bu da karmaşaya yol açıyordu. Bazen körmüşcesine bazen de saldırgan biçimde Michael'e sadakat gösteren Peter böyle davranarak sorunları hiç de halledemiyordu. Toplulukta iki ayrı grup oluştuğu belli belirsiz ortadaydı.

Michael organizasyon konusunda biraz yavaş olan James'in aralarında onları birbirinden ayıran çok belirsiz ahlaki farklılıkları ayrımsadığını düşünüyordu. James'in şansa kadere inancı ondan fazlaydı, daha Ortodokstu ve bükülmez ahlaki kavramları vardı. Michael, onun bütün bunlara ne zamandan beri sahip olduğunu ya da nereden edindiğini bilmiyorsa da James'in onu idealist ama prensipleri olmayan bir lider olarak gördüğünü tahmin ediyordu.

Catherine'in topluluktaki varlığı herkese huzur veriyordu, herkes onun yakında ayrılacağını biliyordu ve hiç kuşku yok ki, kız güçlü bir duygusal bağın merkeziydi. Bu nedenle Michael onun sarılıp sarmalanıp içeriye alınacağı günün kısa zamanda gelmesini diledi ondan sonra ikiz kardeşinin sorunlarıyla ilgilenebilecekti.

Michael'i düşüncelerinden ayinin zili ayırdı. Kahvaltı-

dan sonra her zaman olduğu gibi günlük yazışmaları yapmak üzere arazi ofisine gitti. Küçük girişimin işlediği ve sebze bahçesinin günden güne gelişmesini sağlayan bazı kararların alındığı günün bu bölümünü seviyordu. Bahçe işlerini başka, belki de daha önemli nedenlerle James'e devretmek istemişti ama şimdi kendisinin de oldukça etkili ve başarılı olduğunun farkındaydı. Projeyi, askeri bir operasyon gibi plânlı olarak genişletmek istiyordu. Yarıda kalan müdürlük işinden sonra kendinde hâlâ bu tip işlere yatkınlık bulmak onu şaşırtıyordu. Eğer bahçe kısıtlı ve deneyimsiz personeli ile en iyiyi gerçekleştirmek istiyorsa çok iyi bir zamanlama, işçilerin en iyi şekilde eğitimi ve plânların hızlı değişimi gerekliydi. Michael bütün bu işleri yaparken savaş sırasındaki askerliği boyunca kendine verilen benzeri görevleri yaparken aldığı zevki alıyordu. Yerel denetim taburunda önce müfreze sonra bölük komutanı olarak çok ciddi ve kendisini bile şaşırtacak derecede başarılı bir yönetim sergilemişti. Denizaşırı gönderilmemek onu çok üzmüştü. Askerlik sanatı bütün gerekleri ve mutlak fikirleri ile onu sarmalamıştı sanki. Eğitim alıştırmaları sırasında askerlerini en yakın kasabaya rahat yataklarda uyumaya gönderip kendisi karanlık bir yol kenarında, elinde fenerle haritayı iyice inceleyip sonra da kamyonun altına serdiği bir uyku tulumunda uyuyordu.

Michael mektupları okudu, Pandelcot'daki müşterilerle telefon görüşmeleri yaptı ve arazi ofisinde hem sekreter hem de hesap uzmanı görevini yapan Mark Straffford'la biraz konuştu. Bu arada saat on olmuştu. Haftalık toplantının zamanı gelmişti. Gündeme bir kez daha göz atacak zamanı bile kalmamıştı, biraz da suçlulukla cebindeki konuları yazdığı kağıdı fark etti. Bu toplantıya kimlerin katılacağını merak ediyordu. Michael her zaman bu toplantıların can sıkıcı bir gereklilik olduğunu savunmuştu. Bunlara sadece topluluğun tam üyeleri katılmalı, toplantı iş ciddiyetiyle yürütülmeli ve kısa tutulmalıydı ona göre. Fakat James toplantının isteyen herkese açık olmasını önermişti, böylece isteyenler topluluk-

taki birlik ve kardeşliğe tanık olabilirlerdi. Michael buna katılmadığını söylemişti, topluluğun kirli çamaşırlarını halkın önüne dökmeye gerek yoktu ona göre. James ise topluluğun kimseden saklayacak birşeyi olmadığını söyledi, eğer varsa bile onlar halkın önünde temizlenmeliydi. Michael bazen James'in dürüstlük anlayışının herkese herşeyi söylemek olduğunu düşünüyordu hatta bu söyledikleri onları ilgilendirmese ya da bilmek istemeseler bile. Bu konuda Michael çoğunluğu karşısında bulunca kendi fikirlerini açıklamaya gerek bile duymamış ve karşı çıkmamıştı. Sonunda zaten sayıları çok az olan ziyaretçilere istedikleri zaman toplantılara katılabilecekleri haber verildi.

Michael arazi ofisinden çıktı. Paul Greenfield'le karısı toplantıya katılacaklar mıydı acaba? Tartışma konularından birkaçı pek nazik hususlarla ilgiliydi, bu yüzden Michael kardeşleriyle başbaşa tartışmayı umuyordu. Michael Paul Greenfield'den hoşlanmıştı; kendisinden bir iki yaş küçüktü, onu Cambridge'den şöyle böyle hatırlıyordu. O zamanlar Paul'ün ukalalığı ve görünüşü onu rahatsız etmişti. Garip bir tesadüf onu Imber'a el yazmaları üzerinde çalışmaya getirdiğinde Michael yine rahatsız olmuş ve bu eski tanıdığın ziyaret için daha sakin bir zamanı seçmiş olmasını dilemişti. Yine de sonuçta, ya Paul daha olgunlaşmıştı ya da kendisi daha az tutucu olmuştu, belki de her ikisiydi. Bu karşılaşma Paul'ün de hoşuna gitmiş olmalı ki dertlerini saklamamış ve evliliğinin bütün sorunlarını Michael'e anlatmakta bir sakınca görmemişti. Ama Michael oturup uzun uzadıya konuşmak için çok meşguldü ve sadece durum karşısındaki şaşkınlığını belirtmekle yetinmişti. Mrs. Greenfield'in kısa zamanda gelecek olmasına gerçekten sevinmişti. Belki Paul'ün anlattıklarını doğru dürüst dinlemediği için, belki de Paul doğru dürüst anlatmadığı için kadının görüntüsüne hazırlıksız yakalanmış ve şaşırmıştı. Paul'ün böylesine olasılık dışı bir kadınla nasıl ya da niye evlendiğini anlayamamıştı.

Michael toplantı odasına girerken Margaret Strafford'un

Peter'a Paul ve Dora'nın yürüyüşe çıktıklarını söylediğini duydu, rahatladı. Margaret onlara Dora'yı fazla yormayacak bir rota önerdiğini söylüyordu. Niye o genç kadın yanında doğru dürüst topuksuz bir çift ayakkabı getirmemişti ki? O güzelim sandaletler birkaç güne kalmaz parçalanırdı.

Michael şöminenin yanındaki oturum başkanına ayrılmış olan koltuğa oturdu ve etrafına şöyle bir göz attı, topluluğun üyeleri de yerlerini aldılar. Nick yine yoktu. Michael her hafta geleceğini umuyordu. Ama hiç gelmemişti şimdiye dek. Michael kapıdan içeri tereddütle giren ve kendine oturacak yer arayan Toby'yi gördü. Çocuğa gülümsedi ve bir sandalye gösterdi. «Toby gelmeseydi de olurdu» diye geçirdi içinden. Çocuğun yüzünü inceledi, endişeli bakan yuvarlak gözlerinde sabırsızlık vardı, gülümseyerek arkadaşlarına bakıyordu. Yine de ne zararı olabilirdi böylesi bir çocuğun? Çocuk iskemlesine oturdu uzun bacaklarını sandalyenin altına sakladı. Teşekkür edercesine Michael'e baktı.

«Her zamanki gibi, bir kişi dışında herkes burada sanırım» dedi Michael gür bir sesle. Topluluk Michael'in karşısında yarım daire şeklinde oturmuştu, en önde ise James oturuyordu. Yanında Strafford'lar vardı. Peter ve Patchway Toby'le birlikte ikinci sırayı oluşturuyordu. Catherine pencerenin kenarına dışarıyı görebilecek şekilde yan oturmuştu. İnce keten eteğini dizlerinin üzerine çekmiş, ellerini ise kucağında kavuşturmuştu. Toplantılara her zaman dış ilişkiler temsilcisi olarak katılan rahibe Ursula kapının kenarında oturuyordu, iri ayakları rahibe giysisinin altından çıkmıştı, canlı ve eleştiren gözleri Michael'in yüzüne dikilmişti. Michael hepsine gülümsedi. Tayfasını birarada görmek adamı birden neşelendirmişti.

«Her zamanki gibi küçük bir liste yaptım» dedi. Toplantılarda resmiyetten uzak davranıyorlardı. «Bir bakalım önce hangisini konuşacağımıza.»

«Kolay ve zevkli birşey olsun» dedi James.

«Bu hafta kolay birşey yok» dedi Michael. «Hatta kor-

karım bir iki tane de eski konulardan var. Meselâ şu biçerdöver meselesi.»

Bir uğultu oldu.

Peter, «Bunu bir kez daha konuşmanın anlamı yok bence.» dedi. «Herkesin ne düşündüğünü biliyoruz. En iyisi oya koyalım.»

«Genelde oylamaya karşıyım ama bu seferlik bu kuralı çiğneyebiliriz sanırım» dedi Michael. «Oylamadan önce birşey söylemek isteyen var mı?»

Michael bir süreden beri bir biçerdöver almayı düşünüyordu, küçük motorlu çok amaçlı birçok parçası olan yüzeysel sürme, çapalama, biçme ve püskürtme için kullanılabilecek bir âlet çok iyi olurdu. Hafif ve herkes tarafından kullanılabilecek böylesi bir makine bahçenin genişlemesi açısından çok önemliydi. Böylesi bir konuda kendini James ve Strafford'larla karşı karşıya bulmak Michael'ı çok şaşırtmıştı. Onlara göre topluluk mümkün olduğunca Âdem'in yöntemlerini izlemeli, ekim ve üretim için en basit âletleri seçmeli ve mekanizasyondan yoksun bu aygıtlarla bütün güçlerini kullanarak çalışmalıydılar. Michael'e göre bu saçma bir romantizmdi, bunu belirtmişti. Sonuçta kendilerini belli bir işi başarmaya adamışlardı ve çağın verimli buluşları da Tanrı'nın zaferi sayılmaz mıydı? Dünyadan uzaklaşmalarının amacının kesinlikle normal olmayan, hatta normal ölçülerden uzak bir yaşam sürmek olduğu cevabını aldı. Kendi normal kavramlarını kendileri belirlemeliydiler. Kâr amacı gütmüyorlardı, öyleyse neden üretim ilk amaçları olmalıydı? Onları ilgilendiren çalışmanın niteliğiydi, sonuçları değil. Yaşamdan uzaklaşmalarında sembolik daha doğrusu dini birşey vardı, öyleyse çalışma yöntemleri de aynı özelliği paylaşmalıydı. Geleneksel bahçıvan âletlerine izin vardı, hatta saban bile kullanabilinirdi ama şu yeni icatlar olmazdı. «Aman Allahım!» diye karşı çıkmıştı Michael. «Herhalde bundan sonra kendi giysilerimizi de kendimiz dokuyacağız...» Margaret Strafford daha önce Imber'da dokumayı da içine alan bir el sanatları

merkezi kurulmasını önermişti, bu yüzden Michael'in söylediği hayli yaraladı onu ve oldukça geniş bir konuydu tartıştıkları.

Topluluk kendi kurallarını kendisi üretiyordu. Michael kendi görüşünün doğru olduğundan emindi; bu aşamada çalışma metodları konusunda seçim yapmaya kalkmak ahmakça bir fikir olurdu. Yine de bu konuda fazla tartışmadı çünkü fazla hassaslaştığını hissediyordu. Sadece kendisi değil, herkes hassaslaşmaya hazırdı ve konu fazla uzamıştı. Bu konuyu bir yana bırakmak yerine oya koymakla Michael aslında topluluğun nasıl gelişmesi gerektiği konusunda kendi fikrini empoze etmeye çalıştığını biliyordu. Bir başlangıç yapması gerekiyordu ama bu konuyla başlamak ona çok zor geliyordu.

Michael'in konuşma davetini bir sessizlik izledi. Bu konuda ilgili gruplar çok şey söylemişti. James başını salladı ve önüne baktı, daha fazla konuşmak istemediği belliydi.

Patchway yarı sorar gibi «Bunun saban sorununu çözeceğine inanmıyorum» dedi. O da biçerdöver konusunda rahatsız olanlardan biriydi ama farklı nedenlerle. Ona göre bu tam bir amatör oyuncağıydı.

«Tabii ki hayır» dedi Michael. «Bu sabanın yerini almaz. Buna daha ağır işler için gereksinimimiz olacak, örneğin sonbaharda çayırın bir kısmını sürmek için.» Yakınlarda yaşayan bir çiftçiyle sabanını almak için anlaşma yapmışlardı.

Bunu yine sessizlik izledi ve Michael herkesi oylamaya çağırdı. Michael, Peter, Catherine, Patchway ve Rahibe Ursula olumlu, James ve Mark olumsuz oy kullandılar. Margaret Strafford çekimser kaldı.

Michael sesindeki mutluluğu belli etmemeye çalışarak «Sanırım harekete geçmek için bu çoğunluk yeterli» dedi. «Gidip biçerdöveri alma yetkisine sahip miyim?» Mırıltılar sahip olduğunu söyledi.

Margaret Strafford yüksek ve sinirli bir sesle konuştu, böylesine resmi olmayan bir toplantıda bile konuşmaktan çekinirdi. «Sanırım şimdi çömlekçilik konusunu açmanın sırası

değil, ama lütfen herkes aklında tutsun çünkü ileride bu konuyu gündeme getireceğim...»

Margaret; mekanizasyon tarımsal alanda başarı kazansa bile basit yaşamın diğer alanlarda zafer kazanmasını istiyordu.

Michael «Teşekkürler, Margaret» dedi.

«Bu sanat ve el sanatları sorunu yeterli ana para toplanana kadar süreceğe benziyor. Ama kesinlikle bunu unutmayacağız. Ve gelelim diğer konuya, finansal başvurular. Bu konuda belki de sen konuşmak istersin Mark.»

«Sanırım bu konuyu herkes biliyor» dedi Mark. «Sorun şu ki sermayeye ihtiyacımız var. Şimdiye dek ürettiğimizle yetindik ve bir iki eli açık insana dayandık. Ama artık birşeyler yapmanın zamanı geldi. İlgileneceğini bildiğimiz parasal kaynak olabilecek bir iki kişiye başvurmamız gerekiyor. Şimdi yapılması gereken ise müşterilerin –yoksa kurbanların mı demem gerekiyor– listesini çıkarıp zaman çizelgesi hazırlamak.»

«Çan!» dedi James.

«Evet» dedi Mark. «Başvuruyu çanın gelişiyle aynı zamana denk düşürmek çok yararlı olur.»

«Sanırım detaylarla ilgilenmek üzere bir alt komite hazırlamalıyız» dedi Michael. Alt komite Mark, Michael ve James'den kuruldu.

«Şimdi çan konusuna gelebiliriz sanırım» dedi James. «Yakında geliyor. Bildiğiniz gibi sevgili dostlarım, manastırın ikinci kuruluşundan bu yana bir çanı yok. Şimdi, sonunda, Tanrıya şükür bir tane olacak. Çan döküldü ve bu ayın sonuna doğru gönderilecek, daha doğrusu iki hafta sonra. Umarım sevgili Rahibe Ursula yanıldığım yerlerde beni uyarır. Abbess bütün işlerin sessizce halledilmesinden yana ve tören yapmayı gereksiz buluyor, fakat ben manastırda yaşayanlar olarak bizlerin bu konuda bir parça da olsun hak sahibi olduğumuzu düşünüyorum. Bu nedenle kendi aramızda çanın gelişini ufak bir eğlenceyle kutlamanın bir zararı olmaz sanırım.

Demin de söylediğim gibi bir parça reklâmın da kimseye bir zararı olmaz.»

«Reklâm benim de hoşuma gitmiyor» dedi Michael. «Bu topluluk basında kolayca gülünç olarak gösterilebilir. Bence Abbess'ın söylediklerine kesinkes uymalıyız. Siz ne düşünüyorsunuz Rahibe Ursula?»

«Sanırım küçük bir eğlence kabul edilebilir» dedi Rahibe Ursula James'e gülümseyerek. «Piskopos da geliyor ve bu görüntü eminim onun da hoşuna gidecektir.»

«Gilbert White» dedi Peter. «Selborne'da yeni çan sesleri duyulduğunda üçlü çanı kasaba meydanında ters çevirip ağzına kadar punchla doldurduklarını ve günlerce içtiklerini söylüyor.»

«Bence Selborne'daki gibisini yapamayız.» dedi James. «Ama bu hiçbir şey yapamayacağımız anlamına da gelmez. Küçük bir festival yapabiliriz, böylece istediğimiz gibi bir reklâmı da yapmış oluruz. Ben de piskoposun eski çanın vaftiz töreninin canlandırılmasını isteyeceğini düşünüyorum. İlk önce piskoposun geldiği gece burada olanlarla yaparız, ertesi gün köy halkından katılacaklarla bir eğlence düzenleriz. Bu köydekilerin de hoşuna gider. Sanırım hepiniz biliyorsunuz Abbess çanın manastıra büyük kapıdan ve sabah erkenden alınmasını öneriyor.» Catherine'e baktı.

«Tamam» dedi Michael. «Başka bir komite lütfen. Belki, haftaya bize yeni bir plân sunabilirler ve tabii Peder Bob da müzikle ilgilenecek.»

«Zaten bazı önerileri var» dedi James. «Kuleyi dikkatli yerleştirmekten başka herşeyi söyleyebileceklerini söylüyor.»

Çanla ilgilenmek üzere James, Margaret Strafford, Catherine ve Rahibe Ursula'dan oluşan yeni bir alt komite kuruldu.

Michael notlarına baktı: «Sincaplar... vs.» Canı sıkıldı, bu başlığı atlamak için içinde dayanılmaz bir istek duydu.

«Bir sonraki konuyu ertelememize olanak yok sanırım, sincap ve kuşların avlanması.» Herkesin yüzü asıldı, bakışlarını birbirlerinden kaçırdılar. Bu sorun uzun zamandan beridir var-

dı ve hâlâ çözümlenememişti. Imber'a gelişinden kısa bir süre sonra James Tayper Pace av tüfeğini ortaya çıkarmış, civarda kuş, güvercin, karga ve sincap avlamaya başlamıştı. Ona göre, bu kırda yaşayanlar için çok doğaldı ve bir çiftçinin görevlerinden biriydi, ayrıca güvercinlerin ürünlere verdikleri zarar tartışılamayacak derecede büyüktü. Ondan güç alan Patchway'de etrafta sinsice dolaşmaya başlamıştı. Avladıklarını mezbahaya yolluyordu, bazıları da köydekilerin ziyafet sofralarını süslüyordu. Nick Fawley'de gelirken yanında bir A-22 tüfek getirmişti, o da bu oyuna katıldı, aslında bu topluluk içinde aldığı tek görevdi.

James'i tüfekle gördüğünde son derece rahatsız olan Michael artık bu av işine bir son verilmesi gerektiğini düşünüyordu. Yine birdenbire bir rahatsızlık hissetti ve karşı düşüncelerini gerektiği gibi ifade edemedi. Ona göre böyle bir toplulukta hayvan öldürülmesi son derece yanlıştı. Üç üye Catherine ve Strafford'lar dini nedenlerden dolayı vejeteryandılar ve onları hayvan ölüleriyle karşılaştırmak hiç hoş olmuyordu. Michael özellikle Catherine'nin bu durumdan çok rahatsız olduğunu biliyordu. Birgün onu ölü bir sincabın başında ağlarken bulmuştu. Kız ateşli silahlardan delicesine korkuyordu. Zaman geçtikçe Michael demokratik düşünceden uzaklaştı. Ve sonunda bir toplantı sırasında ateşli silah kullanımını yasakladı. Bunun çelişkili bir davranış olduğunun o da farkındaydı. Etkinliği artırdığı için mekanizasyona arka çıkıyordu ama etkinliği artırmasına rağmen avlanmayı doğru bulmuyordu. Yine de doğru düşündüğünden emindi.

James, «Benim görüşüm şu» dedi. «Duyusal olmanın bir anlamı yok. Zarar veren hayvanlar avlanmalı. Neyi, ne zaman ve nasıl avlandığımızı tartışmanın gereği yok. Ama yine de Michael'in dediği gibi, bizi asıl ilgilendirmesi gereken bahçe işleri.» James bunu sert bir sesle söylemişti, sonra sesinin sertliğini azlatmak istercesine Michael'a baktı.

Patchway, «Bir güvercin her gün kendi ağırlığı kadar yemek yer» dedi.

Peter Topglass «bu bir etkinlik sorunu değil, bu konuda anlaştık, avlanma içimizden bazılarını son derece rahatsız ediyor» dedi.

Mark Strafford döndü ve «Eğer konu hayvanların duygularıysa bir kuşu tuzak kurup yakalamak ve onu ötmeye zorlamak avlanmaktan daha kötü sanırım.» Aslında bu gereksiz bir polemikti, çünkü Strafford'da avlanmaya karşıydı.

Michael'ın canı şimdi iyice sıkılmıştı. «Bizim ilgilenmemiz gereken insanların duyguları.»

«Bir grubun duygularla neden bu kadar ilgilendiğini anlamıyorum.» dedi Mark. «James'le benim de sizin şu biçerdövere karşı çok güçlü bir muhalefetimiz var.» Bunu bir sessizlik izledi. James kendini kurtarmak istercesine «Hadi, hadi» dedi.

Michael artık bu konuyu konuşamayacak kadar sinirliydi. «Belki de bu sorunu tekrar ertelesek daha iyi olacak. James düşüncesini belirtti. Benim fikrim ise buradaki birçok insan, eğer dini kurallar gereğince hayvan yaşamına saygı gösterilmesini gerektiğini düşünüyorsa bizim yapmamız gereken de buna saygı göstermektir, içimizden bazıları buna karşı çıksa da. Ayrıca şunu ekleyeyim, ben de bu topluluğun üyelerinin ateşli silahlar edinmelerini onaylamıyorum ve eğer yapabilsem hepsine el koyardım.»

«Dinleyin, dinleyin!» dedi Catherine, ilk kez konuşuyordu.

Bir sessizlik oldu, Michael «el koymak» kelimesini kullandığına pişman oldu. Catherine'in söylediklerine minnet duydu, sonunda James «Tamam, tamam haklı olabilirsiniz» dedi. «Ben bu konuyu bir kez daha düşüneceğim. Belki bu konuyu bir iki hafta sonra yine görüşürüz. Bu arada avlanmak yok, oldu mu?»

«Başka birşey var mıydı?» dedi Michael. Yorgundu ama kendisiyle gurur duymuştu. Son patlamada Toby'le göz göze gelmişti. Çocuğun kendisi ve diğerleri hakkında neler düşündüğünü merak etti. James'ın toplantılara dışarıdan ziyaretçi

almak fikri ne kadar aptalcaydı.

«Herkese cuma gecesi yapılacak olan Bach plakları resitalini hatırlatmak isterim» dedi Margaret, «Ben zaten bir ilân asmıştım ama korkarım insanlar panoya bakmayı unutuyorlar.»

Başka önemsiz uyarılarla toplantı sona erdi. James, Michael'in yanına gelip yatıştırıcı birkaç şey söyledi. Zıtlaştığı için pişman olduğu açıktı. Michael kendini bitkin hissediyordu, James'in omuzuna vurdu ve endişesini gidermek için elinden geleni yaptı. Göz ucuyla Peter Topglass'ın çıkışta kendini beklediğini görebiliyordu. Büyük bir olasılıkla Mark Strafford'un dün kuşlar konusunda söylediklerine üzülmüştü. Bu konuda fazlasıyla hassastı. Michael yalnız kalmak istiyordu. James'den izin isteyip Peter'la bir iki kelime konuştuktan sonra balkona doğru yürüdü.

Havalar hâlâ güzel gidiyordu. Manzara öylesine güzeldi ki... Michael büyük bir zevkle etrafı seyrediyordu. Gökyüzünün her yanı aynı mavilikteydi, ufka doğru rengi açılıyordu, sadece küçük ama kalın bir sıra bulut manastırı gizleyen ağaçların üzerinde uzanıyordu. Gölün açık maviyle parlak gri arası rengi bir harikaydı. Hafiften esen bir meltem, sıcağı bir ucundan tutup götürdü. Yolun sol tarafında Paul ve Dora Greenfield'in yürüyüşten döndüğünü gördü. Dora'nın kırmızı elbisesi, yeşil çimlerin ortasında pırıl pırıl parlıyordu. El salladılar. Çakılların orada kocasıyla beraber duran Margaret Strafford döndü ve onlara doğru yürüdü. Mark Strafford onlara bakmadan döndü ve diğer yoldan arazi ofisine doğru ilerlemeye başladı. Sonra birdenbire genç Toby ortak odanın kapısından fırladı, yanından hızla geçti, basamakları sıçrayarak indi, koşarak kayığa doğru ilerledi, bir süre sonra da adımlarını yavaşlattı. Herhalde konuşamayacak kadar utanmıştı.

Michael basamaklardan aşağı yürüdü. Margaret Strafford'la konuşan Greenfield'lerle karşılaşmak istemiyordu. Kayığa doğru ilerleyen Toby'yi izlemeye başladı. Oğlanın yürüyüş

biçimi bir garipti, bazen zıplıyor gibi oluyordu, kollarını da aça aça yürüyordu. Üzerinde gri flanelleri ve açık yakalı gömleği vardı. Gömleğinin kıvırdığı kolları açılmış, bileklerinin üzerinde sallanıp duruyordu. Çocuk, Michael'a bir an günahsız, kendinden habersiz küçük bir hayvan gibi göründü. Michael, çocuğu kıyıya varmadan önce yakalamak için adımlarını hızlandırdı ama çocuk çok uzaktaydı. Kayığa zıpladı, Michael kıyıya gelene kadar o gölün yarısını geçmişti bile... Michael yavaşladı, Toby'nin kendisiyle konuşmaya meraklı olduğunu düşünmesini istemiyordu, aslında değildi de. Çocuğu biraz da içgüdüsel olarak izlemişti. Toby şimdi evden tarafa dönmüştü, salın arka tarafında durmuş küreği bastırarak ilerliyordu. Michael'e el salladı, Michael'de ona el salladı ve tahta iskeleye indi. Kayık yavaş yavaş öteki kıyıya yanaştı. Toby içinden indi, sonra ayağıyla itti, kayık iki yana sallanarak küçük dalgacıkların üstünde geri gelmeye başladı. Michael halatı tuttu ve kendine doğru çekmeye başladı.

Karşıdaki ağaçların arasından birisi çıktı ve çimlerin ortasına, Toby'ye doğru ilerlemeye başladı. Bu uzaklıktan bile onun Nick Fawley olduğunu anlamıştı Michael. Her zamanki gibi uzun ve amaçsız adımlarla yürüyordu. Başını öne eğmişti. Michael elinde bir tüfek gördü. Murphy ağaçların arasından çıktı ve Toby'e doğru koşmaya başladı. Çocuk çöktü ve etrafında zıplayan köpeği sevdi, sonra da Nick'e doğru yürümeye başladı.

Nick, Toby'ye doğru ilerlerken döndü ve karşı kıyıdan kendilerini izleyen Michael'a baktı. Aradaki mesafe konuşmak için çok uzaktı, bağırmak bile yeterli olmayabilirdi. Nick'in yüzünü tam seçemiyordu. Bir süre gölün iki kenarından birbirlerine baktılar. Sonra Nick elini selâm verircesine kaldırdı, ciddi mi alaycı mı olduğu anlaşılamayan bir selâmdı bu... Michael'de halatı bırakıp selâma karşılık verdi, ama Nick dönmüş ve Toby'le beraber ilerlemeye başlamıştı bile. Kayık gölün ortasında durmuş tembel tembel iki yana sallanıyordu.

BÖLÜM VII

Michael, Nick Fawley'i uzun zamandan beri tanıyordu. Ama önceden tanıştıklarını topluluktan kimse bilmiyordu. Michael, James'ın gerçeğin saklanmasıyla düpedüz yalanın aynı şeyler olduğu şeklindeki görüşüne katılmıyordu. Nick'le ilk defa 14 yıl önce karşılaşmıştı, o zamanlar Nick 14 yaşında bir öğrenci, Michael ise 25 yaşında genç bir okul müdürüydü ve tek amacı rahip olabilmekti. Michael Meade daha 25 yaşında insanların «sapık» dediği türden biri olduğunu biliyordu. Daha 14 yaşındayken baştan çıkarılmıştı ve okuldayken hayatın en önemli deneyimlerinden olan iki eşcinsel aşk macerası yaşamıştı. Yaşı biraz büyüdüğünde ise bu normal dışı ilişkilerini geleneksel bakış açısıyla izlemeye başlamıştı ve üniversiteye geldiğinde karşı cinsle ilişkiye girmek için hiçbir fırsatı kaçırmaz olmuştu. Ama kadınlar onda hiçbir şey uyandırmıyordu ve öğrenciliğinin ikinci yılında kendisininkine benzer eğilimleri olanlarla arkadaşlık etmeye başlamıştı ve bir süre sonra seçiminin doğru olduğuna karar vermişti.

Bu zaman boyunca Michael Anglikon Kilisesinin hevesli fakat aykırı bir üyesi olmaya devam etti. Fakat dininin, cinsel tercihleri yüzünden sorun çıkarabileceği hiç aklına gelmiyordu. Öğrencilik yaşamının sonuna doğru rahip olmak

isteği iyice güçlendiğinde, Michael durumundaki tutarsızlıkları fark etti. Birçok ayinde bulunmuş ve şaraplı ekmekleri yemişti. Durumunu göz önüne alınca, nasıl olup da ayin masasına yaklaşabildiğine şaşırıyordu. O an için arkadaşlıklarının biçimini değiştirmedi ama dini törenlere katılmayı kesti ve bu sürede büyük bir acı çekti, o anda yaptığının işlenebilecek en büyük suç olduğunu düşünüyordu. Tanrısına duyduğu o büyük sevgi ve dinin üzerindeki etkisi adeta temelden bozulmuş gibiydi. Fakat bir süre sonra sorunlarını anlattığı bir rahibin de yardımıyla herşey tekrar yerli yerine oturmaya başladı. Yaşamının pisliği olarak nitelendirdiği ilişkilerine son verdi ve tekrar dini eğitimine geri döndü.

Kararını verdikten sonra, hayatındaki değişiklik geçici acıları da beraberinde getirdi. Cambridge'den cezasını çekmiş ve iyileşmiş biri olarak ayrıldı. Suçluluk günleri artık geride kalmıştı. Aşk maceraları genç bir adamın düşüncesizlikleriydi, ona göre. Michael yüzünü yaşama döndü, zevklerinin onu bırakmayacağından hiç kuşkusu yoktu ama hiçbir şekilde bunları bir daha tatmin etmeyeceğinden son derece emindi. Yaşadığı ruhi krizden zaferle çıkmıştı. Şimdi ne zaman dua etmek için diz çökse bir zamanlar kendisini suskunluk ve korkuya iten o suçtan kurtulduğunu hissediyordu. Kendini artık daha sakin ve gerçekçi bir gözle görüyordu; egoist ve karanlık suçunun büklümlerinden çok daha derinde yatan Tanrı sevgisinden emindi. Artık sadece gelecekle ilgiliydi.

Cambridge'den ayrıldıktan sonra bir yılını yurt dışında öğretmenlik yaparak geçirdi sonra bir devlet okulunda altıncı sınıf hocası olarak görev yapmak üzere geri döndü. İşini sevmişti, başarılıydı da, ama bir yıl daha geçtikten sonra rahip olmak isteği tekrar depreşmişti. Bölge rahibi de olmak üzere birçok kişiye başvurdu, sonunda bir yıl daha eğitmenlik görevini sürdürmesine, bu arada teoloji çalışıp sonra da bir rahip eğitim okuluna girmesine karar verdiler. Michael sevinçten deliye dönmüştü.

Michael Nick Fawley'nin okuldaki varlığının daha ilk

geldiğinden beri yoğun olarak farkındaydı. 14 yaşındaki Nick'in dikkate değer bir güzelliği vardı. Arkadaşları arasında sevgi ve nefretin odağı olan zeki ve küstah bir çocuktu, okulun baş belası ve yıldızıydı. Eğer uzamasına izin verilecek olsa sümbüle benzeyecek olan çok koyu kıvırcık saçları yüzünü ortaya çıkaracak şekilde kesilmişti. Burnu kalkıktı. Uzun kirpikli, sert bakışlı, koyu gri gözleri vardı. Koyu kaşları her zaman çatıktı.

Güzel ağzı her zaman, ya alaycı bir sırıtışla, ya da korkutucu bir sertlikle çarpılırdı. Yüzünün ifadesini değiştirmekte çok ustaydı, adeta bir maske gibi kullanırdı yüzünü. Sınıfta alaycı bir ifadeyle oturur, uzun ellerini sırasının kenarından abartılı bir biçimde sarkıtırdı. Hocalar üzerine titrerdi. Herkes gibi onun özelliklerinin farkında olan Michael çocuğu sadece budala buluyordu ama bu ilk yıldaydı.

İkinci yıl, Michael zaman çizelgesi yüzünden, Nick'i daha fazla görür oldu. Oğlanın, kendisine normalden fazla ilgi gösterdiğinin de farkındaydı. Nick, sınıfta otururken Michael'i insanı öfkelendirecek derecede açık ve utanmazca bir ifade ile büyülenmiş gibi izliyordu. Ama Michael niçin baktığını sorduğunda, dersi izliyormuş gibi yapıyordu. Michael, küstahça bir şaka olduğunu düşündüğü bu durumdan son derece rahatsız oluyordu. Zamanla, çocuk davranışlarını değiştirdi, hep önüne bakıyordu, şaşırmış, çelişkiler içindeymiş gibiydi, artık sorulara da doğru dürüst cevap veremiyordu. Yüzündeki ifade daha samimi olmuştu, bu da onu daha çekici yapıyordu. Michael, çocuğun başlarda sadece arkadaşlarını eğlendirmek için öyle davrandığını düşünüyordu ama şimdi gerçekten böyle hissettiği sonucuna varmıştı. Çocuk için üzülüyordu.

Michael, Nick'in cazibesinin onu gerektiğinden fazla etkilediğinin farkındaydı. Çocuğa eğilimi olduğunu hissediyor ama tehlikede olduğunu düşünmüyordu, çünkü gelecekle ilgili planlarına güveniyor, onlarla mutlu oluyordu. Daha önce kendinden bu denli küçük birinden hiç böylesine etkilenmemişti. Nick'in özel olduğunu kabul ediyordu ama tehdit edici, korku-

tucu bir tarafı yoktu. Bu gencin yakınlığından ne suçluluk ne de sıkıntı duyuyordu, kendisindeki fiziksel istek belirtilerini fark ettiğinde hiç korkmadı, sadece görev sırası ne zaman öngörürse Nick'i görmeye ve bu görüşmelerden huzur ve mutluluk duymaya devam etti. Kendinde geliştirdiği bu katılık ve gerçekçi mantıkla gurur duyuyordu. Dua ederken çocuğun adı diğerleriyle birlikte dudaklarının ucuna geliyordu ve içindeki bu karşılık beklemeyen iyiniyet düşüncesi ona acı bir zevk veriyordu.

Michael'ın odası tesadüfen okul binasında genellikle çalışma odalarının olduğu bir yerdeydi ve saat beşten sonra buralarda kimse olmazdı. Michael'ın kullandığı kapı bir haranın arka tarafına açılıyordu, buraları şimdi hep otlar ve ağaçlar bürümüştü. Kitapları bu odada duruyordu, arada sırada oğlanlar yarım kalan bir tartışmayı sonuçlandırmaya ya da referans kitapları sormaya geliyorlardı. Bir iki kez dersten sonra Nick bir soru sormak ya da bir konu üzerinde tartışmak üzere odasına gelmişti ve herşeyi acele acele sorup bir sonraki görevini yerine getirmek için oyalanmadan gitmişti. Bir son sınıf öğrencisinin rahatlığına kavuşan Michael derslerden kurtuldukça canı istediği gibi etrafta dolaşmaya başlamıştı. Sonbaharın başlarında, birgün saat yediden az önce Michael odasında çalışırken kapının çalındığını duydu, gelen Nick'di. İlk kez habersiz geliyordu.

Bir kitap ödünç alıp hemen gitmişti ama Michael artık ikisinin de duygularını gizlemekte güçlük çektiklerini fark etmişti ve ikisi de o andan itibaren olacakların farkına varmışlardı. Nick tekrar geldi, bu sefer yemekten sonraydı. Kitabı getirmişti, on dakika kadar onun hakkında konuştular. Bir başkasını ödünç aldı. Artık akşam yemeğinden sonra, yatma vaktinden önce gelmesi bir âdet olmuştu. Ocağın sesi Michael'ın küçük odasını dolduruyordu. Dışarıda gitgide kararan Ekim geceleri vardı. Alacakaranlıklar oyalanır olmuş, lambalar yanmaya başlamıştı.

Michael ne yaptığının farkındaydı. Ateşle oynuyordu.

Yine de bundan acı çekmeden kurtulacağını düşünüyordu. Aslında bütün bunlar görünüşte son derece masumcaydı, üstelik geçici olması tehlikeleri ortadan kaldırır gibiydi. Belki yarım, bilemedin bir dönem sürecekti bu iş. Gelecek dönem zaman çizelgesi değişecekti ve Michael büyük bir olasılıkla odasını değiştirecekti. Her buluşma bir çeşit vedalaşma gibiydi ve hiçbir şey olmuyordu. Çocuk geliyordu, sıradan şeylerden konuşup ödevler hakkında tartışıyorlardı. Mihael'ın verdiği kitapları yutar gibi okuyor ve konuşmalardan yararlanıyordu, hiçbir zaman fazla uzun kalmazdı.

Bir akşam Nick geldikten sonra Michael karanlıkta ışığı açmadı. Işıklar kaybolana dek, hava zifiri karanlık olana dek konuştular, sohbetleri o kadar koyulaştı ki, Michael ışığı bile açmadı. Michael alçak sandalyesinde oturuyordu, çocuk da ayaklarının dibine diz çökmüştü. Her zamankinden uzun kalan Nick gerindi ve gitmesi gerektiğini söyledi. Sonra oturdu ve sınıfta yaptıkları bir tartışmanın değerlendirmesini yapmaya başladı. Konuşurken Nick elini onun dizine koydu, Michael hiçbir harekette bulunmadı. Çocuğa cevap verdi, o da az sonra elini çekti, kalktı ve gitti.

Çocuk gittikten sonra Michael bir süre karanlıkta oturdu. O andan itibaren kendini tamamen kaptırdığını biliyordu, Nick'in dokunuşu ona çok büyük bir zevk vermişti. Masum bir zevk diyebilmeyi ne kadar çok isterdi. Bu öylesine güçlü bir deneyimdi ki aradan bunca yıl geçmesine rağmen hâlâ olanca yoğunluğuyla hissediyordu. Odasında vücudu gevşemiş gözleri kapalı otururken böylesi güzel bir keyfin sihirine karşı koyacak gücü olmadığını anladı. Ne yapacağını ve bunun hangi bakımdan yanlış olacağını düşünmekten alıkoydu kendisini. Dağıtmaya kalkışmadığı bir duygu sisi, almakta olduğu kararı ondan gizliyordu. Aslında Nick'in elini dizine koymasına karşı koymayarak mücadeleyi kaybettiğini biliyordu. Kaybetmişti ve biraz düşününce aslında uzun zamandan beri yenik olduğunu farketti, ihtirasa bir türlü karşı koyamayanların çekildiği bir diyalektikle mücadeleye başlamak için çok er-

ken olan bir zamandan çok geç olan zamana bir saniye içinde geçti.

Nick ertesi gün de geldi. Her ikisi de hayaller içindeydiler. Michael yerinden kalkmadı. Nick gelip yanına çöktü, gülümsemeden, gözlerini ayırmadan birbirlerini izlemeye başladılar. Sonra Nick iki elini de ona verdi. Michael bir süre, adeta vahşice, onları sıkıca tuttu, sonra çocuğu kendine doğru çekti. Titrememek için gösterdiği çabadan dolayı, kaskatı kesilmişti. Nick'in rengi solgun, yüz ifadesi ise ciddiydi. Michael'ın yüzüne dikilmiş yalvaran gözleri sahip olunma isteği ile yanıyordu. Michael onu serbest bırakıp arkasına yaslandı. Uzun bir süre sonra Nick yerde uzanıyordu, yüzünde kontrol edemediği bir gülümseme vardı. Maske gitmişti şimdi, içindeki güçler onu yakıp eritmişti, Michael da gülümsedi. Sonra konuşmaya başladılar.

İki sevgilinin aşklarını açıkladığı konuşmaları dünyanın en güzel mutluluklarından biridir. Her ikisi de alçakgönüllük konusunda birbirleriyle yarışır, bu şekilde değer verilmenin şaşkınlığını duyarlar. Aşklarının ilk işaretlerini beraberce geçmişte ararlar; kutsayan temas varlıklarının bütününü sarsın diye herbiri sonuna kadar içini dökmek için acele eder.

Michael'la Nick de böyle konuştular ve Michael oğlanın insiyatifi elde tutmasına incelik ve zekasına hayran kaldı. Tutkularından, hayalkırıklıklarından, evlerinden, çocukluklarından konuştular. Nick ona ikiz kardeşine duyduğu Byronsı sevgiyi anlattı. Michael ona uzun zaman önce ölen suratsız babasını ve zeki, şık giyinen annesini Cambridge'deki yaşamını anlattı ve daha sonraları kendini şaşırtan bir dürüstlük ve istekle ona rahiplik konusundaki umutlarından bahsetti.

Bir hafta boyunca elele tutuşmak ve birbirlerini okşamak dışında hiçbir şey yapmamalarına rağmen adeta ölümsüz bir ihtirası yaşadılar. Bu zamanlar Michael için düşüncesiz ve tam yaşanan mutluluk anlarıydı. Dönemin sona erdiğini bilmek onu içten içe rahatlatıyordu. Bu harika şey hep devam edemezdi. Bunu sona erdirmeye hiç niyeti yoktu, bu zamansız

mutluluk anlarını yaşıyordu. Nick'i yatağına almak istemişti ama bunu yapmadı, biraz karmaşık ahlaki değerler yüzünden, biraz da ilişkilerinin o anda son derece mükemmel olmasından bunu yapmadı, aslında bu mükemmelliğin nedeni geriye pek çok şey saklamalarıydı. Michael bu arada bir yandan yaptıklarının isteksizce bir hesabını çıkarmaya çalışıyordu. Topluluğa gitmeyi bıraktı, garipti ama hiç suçluluk duymuyordu, sadece sevdiği kişiye bağlı kalacağını, üstelik Tanrı'nın huzurunda bile bu bağlılıktan ne pahasına olursa olsun vazgeçmeyeceğini ve sonunda bir şekilde sevgisini haklı çıkaracağını düşünüyordu. Reddetmeyi veya terk etmeyi ise aklına dahi getirmiyordu.

Bir zaman sonra, dindarlığının ve ihtiraslarının aynı yerden kaynaklandığına dair duygularını ve bu durumun dindarlığını nasıl da kötü gösterdiğini düşünmeye koyuldu. Artık konuya başka bir gözle bakar olmuştu, ihtirasları neden böylesi bir yakınlaşmayla temizlenmiyordu? Nick'e duyduğu büyük aşkta kötü birşey olduğuna inanamazdı bu aşk çok güçlü ve parlaktı, ta derinlerden, adeta iyiliği kendisinden geliyordu. Michael içten içe kendini oğlanın ruhi koruyucusu gibi hissediyordu, ihtirası yavaş yavaş yüce bir sevgiye dönüşmeye başlamıştı. Nick'in erkekliğe doğru attığı her adımı zevkle izlemeyi istiyordu, kendisi yaşlansa bile bu aşkın en büyük göstergesi olurdu. Sevgilisi olan Nick böylece oğlu olacaktı, aslında öyleydi, aşklarındaki herhangi bir hoyratlık ve kabalık olasılığını ortadan kaldırmak istercesine çocuk iki rolü birden oynuyordu. Michael düşünüyordu ve düşündükçe kendini daha iyi hissediyordu, böyle düşünerek tekrar eski masumiyetine kavuştuğuna inanıyordu. Rahip olma fikrini baştan dikkatle ele aldı. Belki de olurdu. Nasılsa herşey eninde sonunda olacağına varıyordu. Bu arada sürekli dua ediyor ve yaşadığı çelişkilere rağmen inançlarının arttığını hissediyordu. Daha önce hiç bilmediği bir bütünlükle, mutluydu.

Eğer herşey Michael'in kontrolüne bırakılsaydı bu idil nasıl sona ererdi, bunu hiç bilemeyecekti. Nick'le ilişkileri üç

haftada, masallardaki ağaçlar gibi olağanüstü bir hızla gelişmişti, öyle ki sıradan bir aşkın yıllar boyunca alabileceği mesafeyi onlar bu kısacık zamanda almışlardı. Belki de ölümcül olmasının nedeni buydu. Michael bunu hiç bilemeyecekti. Sanki Nick'i yaşamı boyunca tanıyormuş gibiydi. Belki de Nick de böyle hissediyordu ve bu nedenle ondan bıkmıştı ya da belki aşklarının şiddeti onu soğutmuştu. Belki daha derin bir açıklaması vardı bu olanların, hiçbir zaman bunu oturup konuşamadılar.

Dönemin sonuna doğru okula bir gezici vaiz gelmişti. Bütün kiliselerin görev aldığı dini yenilenme kampanyasında görev alan anti-konformist bir vaizdi, ayrıca çocuklara konuşan çeşitli dini kuruluşların üyeleriyle de ilişkideydi. Heyecanlı bir adamdı. Mükemmel bir konuşmacıydı. Michael adamın iki konuşmasına katılmış, hiçbir şey dinlemeden sadece Nick'in sarılışlarını düşünüp durmuştu. Ama Nick'in herhalde başka düşünceleri vardı. İkinci gün kararlaştırdıkları saatte Michael'ı görmeye gitmemişti. Onun yerine müdürün odasına gidip bütün hikayeyi anlatmıştı.

Nick gelmeyince Michael endişelenmişti. Epey bir süre bekledikten sonra bir not bırakıp, çocuğu aramaya çıkmıştı. Ama sanki olacaklar içine doğmuş gibi korkudan çılgına dönmüştü, çocuğu aradığı sırada acele olarak müdürü görmesi söylenmişti. Bundan sonra da bir daha Nick'le yüz yüze gelmemişti. Kendisi için son derece saf ve kutsal bir değere yapılan ihanet öylesine dehşet vericiydi ki, Michael sorunun kendisi için bir yıkım olduğunu daha sonra düşünebildi. Daha sonra müdürün söylediklerini düşündükçe Michael Nick'in olan biteni dürüstçe anlatmadığını fark ediyordu. Çocuk olanlardan fazlasını anlatmış hatta Michael'ın onu bu maceraya isteği dışında sürüklediğini ve her şey olduktan sonra kurtulmak için umutsuzca çırpındığını ima etmişti. Müdürün çizdiği portre rezilce bir baştan çıkarmadan başka birşey değildi.

Dönemin sonu neredeyse gelmişti. Skandalın ortaya çıkmasını engellemek için Michael kendi isteği ile okuldan ayrıl-

mıştı. Müdürün rahibe son derece özenle seçilmiş kelimelerle yazdığı mektup ise rahiplik hayallerini tamamen ortadan kaldırıyordu. Londra'ya gitti ve üniversitenin kitap hazırlama kısmında geçici bir görev aldı. Şimdi düşünmek için yeterli zamanı vardı. Başarı ve mutluluk suçluluk duygusunu hep geri plana itmişti; ama yıkım ve hüzün suçluluğunu da beraberinde getirdi. Michael müdürün suçlamalarının adaletsiz olmadığını düşünüyordu artık. İşlenebilecek suçların en büyüğünü işlemiş, bir gence zarar vermişti. İsa'nın dediği gibi bu suçu işleyenlerin boynuna bir değirmen taşı bağlayıp denizin en derin yerine atmak gerekirdi. Bu yüzden Michael suçu artık Nick'le paylaşmıyordu, bütün suç ve varsa daha fazlası hepsi ona aitti.

Çok sonra, bütün olanların üzerinden yıllar geçtikten sonra, Michael Nick'i böyle çarpıtılmış bir itirafa zorlayanın ne olduğunu düşünmüştü. Sonunda çocuğun dini inançlar yüzünden, biraz da kendisine duyduğu bilinçsiz öfkeyle bunu yapmış olabileceğine karar verdi. Michael bunun her itirafçıda bulunan doğal bir içgüdü olduğunu biliyordu ve Nick'in aşklarını kendisine özel bir garez duymaksızın korkunç bir baştan çıkarma öyküsüne dönüştürdüğünü düşünüyordu. Ama hiç bir zaman emin olamadı.

Yıllar geçti. Michael Londra Şehir Meclisi'nin eğitim bölümünde görev aldı, sonra da tekrar okul müdürlüğüne geri döndü. Kimi zaman çok istemesine rağmen aşk maceralarından hep uzak durdu. Başından geçenlerin yarattığı yüklü duygular ve umutsuzluk dolu anlar sona erince –ki bu da epey zaman aldı– tekrar yaşamdaki asıl yerini, Tanrı'nın ona verdiği görevi aramaya başladı. Tekrar, çok uzak da olsa, rahip olabilme umutları belirmeye başlamıştı ama bunları düşünmemeye çalışıyordu. Bazen, rahip olma çabasını sona erdiren felaketin kendisini daha mütevazi kılmak için Tanrı tarafından özellikle planlandığını düşünüyordu; gerçek şansı henüz bulmamıştı. Sessizce ama hiç zevk almadan çeşitli eğitim işlerinde çalıştı. Sonra İmber'dan çağrı geldi, Abbess'la görüş-

tükten sonra uzun zamandır beklediği o kaderindeki heyecan dolu yeni yaşamın sonunda geldiğine karar verdi.

Imber'a ilk ziyaretinden hemen sonra topluluk fikri henüz plan aşamasındayken Michael Abbess'ın Londra'dan gelen arkadaşlarıyla tanışmak üzere bir odaya girdiğinde Catherine'in gövdesi üzerinde Nick'in başını gördü. Karşılaşma öylesine ani, benzerlikse öylesine bariz ve yaralayıcıydı ki Michael'in bir an yüreği durur gibi oldu. Konuşamadı, olduğu yere çöktü. Gerçi arasıra haberlerini alıyordu ama ayrılmalarından beri Nick'i hiç görmemişti. Oxford'da matematik okuduğunu, birinciliği kılpayı kaçırdığını, aero-dinamik araştırmalar ile ilgili bir meslek edindiğini, ama eline geçen mirastan sonra bunu bıraktığını ve Lloyds'daki sendikadan hisse aldığını duymuştu. Şehirde çok işi oluyordu, bu nedenle Michael iş arkadaşlarından Nick'in kopuk tipli borsa komisyoncularıyla birlikte geldiğini duyuyordu. Artık tanınıyordu ve dedikodu sütunlarında kadınlarla olan ilişkilerinden bahsediliyordu. Kendini içkiye verdiği de söyleniyordu. Michael bir keresinde homoseksüel olduğundan da bahsedildiğini duymuştu.

Michael bu duyduklarının hepsiyle ilgilenmiş ama daha fazlasını sormamıştı. Hâlâ sevdiği ve unutamadığı bu çocuk hakkında duyduklarını zihninin bir köşesine yerleştiriyordu. Ama bunlar çok derin ve karmaşıktı. Yıllar geçtikçe Nick'e yaşamını böylesine bozduğu için bir öfke duymaya başlamıştı, Nick'in böylesine kötüye gitmesinde tek suçlunun kendisi olmadığını düşünüyordu. Oğlan kesinlikle dengesiz ve sorumsuzdu. Michael'a aşık olmadan önce de böyleydi. Kendi suçunu küçümsemek istemiyordu ama bir yerden sonra bu konu hakkında düşünmenin kendini tatmin etme haline geldiğini biliyordu. Bu nedenle hayatının o bölümünü kapanmış kabul ediyordu.

Catherine'le karşılaşmak onu çok etkilemişti. Bu güzel gri gözlü, uzun siyah güzel hanımın Miss Fawley olduğunu kimse birşey söylemeden anladı. Bir an onun kendisini tanıyıp tanımadığını merak etti, acaba kardeşine tecavüz ettiği için atı-

lan bu öğretmene düşmanlık ve biraz da aşağılamayla mı bakıyordu? Bu güzel ve kaçamak bakışlı gözlerden bir şey anlamak mümkün değildi ama eğer Nick'in dediği kadar birbirlerine yakınlarsa kızın herşeyden olmasa bile birçok şeyden haberi olması gerekirdi. Belki de adını hatırlayamamıştı. Ama bariz bir şaşkınlık ve aşırı bir nezaketten kızın onun kim olduğunu çok iyi bildiğini anladı.

Kaderin kendisinden ayırdığı Nick yerine şimdi Catherine'i Michael'a sunduğu düşünülebilirdi. Ama Michael'ın aklına pek gelmedi bu. İlk karşılaşmalarında Catherine'in rahibe olmak istediğini öğrendi. Garipti ama pek az çekici gelmişti kız ona. Gerçi kızdan hoşlandı, hatta davranışlarında tatlı bir taraf da gördü ama kızın, tipik bir kadınsı ifadeye bürünmüş büyük soluk alnı ve uykulu gözleri hiç etkilemedi Michael'i. Tanrının aynı maddeden yarattığı iki yaratığın böylesine benzer ve böylesine ayrı olması gerçekten garipti. Catherine'in kafa yapısı Nick'le aynıydı, belki biraz daha ufak ve güzeldi ama davranışları, gülüşü ona çok farklı bir canlılık veriyordu ve Catherine (ne zaman) alçakgönüllülükle çenesini göğsüne indirse –ve bunu sık sık yapıyordu– Michael müthiş bir hilenin kurbanı olduğunu hissediyordu. Onu da diğer bütün kadınlar gibi etkileyicilikten uzak ve biraz da müstehcen buluyordu. Kızın Nick'i hatırlatması bu duygularını büsbütün körüklüyordu.

Onları tanıştıranlar Catherine'in de yardımıyla onun nasıl da manastıra girmeye ve toplulukta çalışmaya hevesli olduğunu anlattılar. Bu Abbess'ın fikriydi. Michael'a mektup yazacağını söylemişti, şimdiye dek mektubu almış olması gerekirdi. Michael bir köy gezisinden yeni döndüğünü ve mektubun mutlaka masasının üzerinde olması gerektiğini söyledi. Bu plan mükemmel işlemeliydi, ne olursa olsun Abbess'ın sözü kanundu. Miss Fawley gitmek için kalktı. Michael onu kapının önünde diğerleriyle vedalaşırken izledi. Uzun dar bir şemsiyesi, gri bir mantosu, iyi kesilmiş gösterişsiz bir eteği, gür kıvırcık sümbül saçlarının üstüne yerleştirdiği şık bir şap-

kası vardı. Hayretle kıza baktı Michael ve yollarını kesiştiren, kısa bir zaman içinde de kendisini Nick'le tekrar buluşturacak kadere şaşıp kaldı.

Bu umduğundan da çabuk oldu. Abbess'ın mektubunu odasında buldu. Mektup Catherine'i övüyor, «çok değerli ve özel yetenekleri olan» dini erdemleri olan bir kişi olarak söz ediyordu Catherine'den. Michael'ın onu, topluluğun geçici bir üyesi olarak kabul etmesini umuyordu. Mektubunun tonundaki birşeyden, Michael, Abbess'ın Nick konusunu bildiğini anladı. Büyük bir olasılıkla ona Catherine söylemişti. Böylesine solgun ve nazik bir yaratığın Abbess gibi bir kişilikle karşı karşıya geldiğinde anlatmayacağı hiçbir şey kalamayacağını düşündü.

İtirafçılık bu ailenin özelliğiydi herhalde.

Catherine topluluğun ilk günlerinden beri Imber'daydı, o sıralarda sadece Michael, Peter ve Strafford'lar vardı, hepsi de büyük, boş evde yaşıyorlardı. Catherine ilk başlarda hemen hemen hiç konuşmuyor, neredeyse bayılana kadar çalışıyordu ve durması için Michael'ın uyarısı gerekiyordu. Taşraya geldi geleli görünüşü değişmişti. Artık o eski sevimliliği, tatlılığı kalmamıştı. Eski ve şekilsiz giysiler giyiyordu, kıvırcık mavi siyah saçlarını gelişigüzel bağlıyor, ya da olduğu gibi bırakıyordu. Böyle çalışarak ve heryerde hazır bulunarak kendini silmek, yok etmek ister gibiydi. Michael kızı gitgide daha çok seviyor ve saygı duyuyordu, bazen kendini bırakıp ona bakıyor, yüzünde başka bir yüz arıyordu, kızın gözleri bazen yüzüne dikiliyordu.

Patchway geldi. James geldi. Topluluk yavaş yavaş şeklini almaya başlamıştı. Bahçe kazıldı, ilk tohumlar törenle ekildi, sonra Catherine Michael'a kardeşinden bahsetti. Geçmişe hiç değinmedi, sadece kardeşiyle Michael'ın birbirlerini tanıyabileceklerini söyledi. Kardeşi için çok endişeleniyordu. Catherine ayrıntıya fazla girmedi ama anlattığına göre kardeşi sefil bir yaşam sürüyordu ve nefret etmesine rağmen bundan kurtulacak gücü yoktu. Çok mutsuzdu ve intihara teşebbüs

etmişti. Onun için gerçekten bir şeyler yapılması gerekiyordu. Catherine Imber'a gelmesinin mümkün olup olmadığını sordu. Onun için de bir iş bulunabilirdi. Ne kadar kalsa kârdı, belki sağlığı da düzelirdi, kimbilir belki de dualarla, gölün karşısındaki büyük binada varolan dini güçle belki bundan da fazlası olurdu. Catherine reddedilmek korkusuyla adeta yalvarır gibi konuşuyordu ve solgun, istek dolu yüzü kardeşine öylesine benziyordu ki...

Kızın isteği Michael'ı son derece korkutmuştu. Onunla karşılaştığı andan beri garip, melankolik bir zevkle Nick'le de karşılaşacağının farkındaydı. Eskiden de birgün karşılaşacaklarını hayal ederdi. Londra'da bir evde birbirlerine utangaçca gülümseyecekler ve bir daha yıllarca görüşmeyeceklerdi. Ama oğlanın –Michael'a göre Nick hâlâ çocuktu– buraya Imber'a, böylesine kutsal bir yere, böyle kutsal bir zamanda gelmesi Michael'ın planlarına ve isteklerine hiç uymuyordu. Çok meşgul ve heyecanlıydı, sadece gelişmekte olan projeyle uğraşıyordu. Bazen belki biraz da kızın çabalarıyla Catherine'nin kim olduğunu unuttuğu bile oluyordu. Kızın önerisi zamansız ve cansıkıcı gelmişti Michael'a ve ilk tepkisi de neredeyse alaycıydı. Nick'in dini güçlerden etkilenmesi ve iyileşmesi için Imber'a yerleşmesi yeni bir rezaleti kışkırtmak olurdu. Dini güçler elektrik gibiydi, bazen çok tehlikeli olabilirdi. Mucizeler yarattığı gibi felaketler de yaratabilirdi. Michael Nick'in topluluktaki diğerlerine sorun çıkarmasından korkuyordu. Yani kısacası Nick'i Imber'da istemiyordu.

Yine de bu düşündüklerinden hiçbirini Catherine'e söylemedi ama konuyu düşüneceğini ve Abbess'la diğer üyelere danışacağını belirtti. Bunun üzerine Catherine, konuyu Abbess'la görüştüğünü ve onun da planı desteklediğini söyledi. Michael şaşırdı ve doğruca manastıra gitti ama kendine göre nedenleri olan bu kadın onunla görüşmedi. Sadece mektup yazarsa cevap yollayacağını söyledi. Bunun üzerine Michael bir sürü mektup yazıp yırttı. Sonunda kadının diğer gerçekleri de bildiğini

varsayan kısa bir not yazdı ve kararını sordu. Gönderdiği kadınsı belirsizliklerle dolu mektup Michael'ı çıldırttı âdeta; planının uygulanması taraftarıydı ama yine de son kararı, son sözü herşeyi Michael'ın insiyatifine bırakmıştı ve ona mutlak bir güveni vardı. Michael öfkeden kudurdu, sonunda James'i çağırdı. Hiçbir zaman fazla meraklı ve şüpheci olmayan ve her zaman kendisine herşeyin en doğrusunun anlatıldığını düşünen James'e üstü kapalı olarak Nick Fawley'i eskiden tanıdığını ama sonradan izini kaybettiğini anlattı. Karakteri ve kariyeri hakkında bildiklerini de sıraladı, James ne düşünüyordu?

James'in verdiği tepki Michael'ın içini rahatlattı, fikir son derece saçmaydı, şu anda bir ziyaretçiye verebilecekleri odaları yoktu. Ayrıca hiç kimsenin Nick'e bakıcılık yapacak zamanı da yoktu. Belki de zavallı Catherine'e yola gelmez kardeşini yerleştirmesi için bir yerler ayarlayabilirlerdi. (James de Nick hakkında birkaç pis dedikodu duymuştu) Ama Tanrı korusun burada olmazdı. James, Abbess'ın bütün bunlara rağmen planı desteklediğini duyunca şaşırmıştı, ama Michael'dan sükûneti elden bırakmadan kadına karşı koymasını rica etti. Sonuçta topluluğun ne durumda olduğunu bilen oydu, kadın değil. Bu söyledikleri James'in Abbess'ın her sözüne yasa gözüyle bakmayanlardan olduğunu gösteriyordu. Michael'ın içi rahatlamıştı, yattı. Rüyasında Nick'i gördü.

Ertesi gün herşey farklı görünüyordu. Uyanır uyanmaz, Catherine'e gidip kardeşini kabul etmediklerini söyleyemeyeceğini anladı. Eğer Nick bir ay ya da bir yıl içinde çirkin bir şey yaparsa, örneğin başını belaya sokar ya da kendini öldürürse, Michael o zaman neler hissedecekti? Bu dileği reddedemezdi, hele geçmişte yaşadıkları düşünülürse.

Uzun uzun ve istekle bu konu için dua etti. Daha da emin olmuştu. Garip bir zevkin ufukta belirmesiyle olayların gelişmesinde iyi taraflar görmeye başladı. Nick ona geri gönderilmişti, bu raslantı olamazdı. Nick'in günahlarından kurtulmasında baş rolü oynayacağını düşünmeye cüret etmedi, ama

alçakgönüllülükle bu büyük törende ufak bir yeri olduğuna karar verdi. Nick ile ilgili bir konuda nihayet ikinci bir şansa sahip olacaktı. Buna karşı koyamayacağını biliyordu. Bütün olanlar Catherine'in yaşamdan çekilmesiyle gündeme gelmişti. Böylesine saf bir kız (coşkun ruh hali içinde Catherine gözüne böyle görünüyordu) kardeşini ve bir bakıma kendisini kurtarabilir, geçmişin affedilmesini sağlayabilirdi.

Sonra zihnindeki parlak renkli düşler yok oldu. Ama bu düşlerin getirdiği umutlar yok olmamıştı. Nick'in gelmemesi konusunda daha önce ne kadar kararlıysa şimdi gelmesi için o denli kararlıydı. Diğerlerini topladı ve James'in inanamayan bakışları altında Abbess'ın isteklerini uygulamaya karar verdiğini söyledi. Catherine'den kadeşine mektup yazması istendi. Michael bunu kendisi yapamamıştı. Hemen arkasından geleceğini bildiren cevabı aldılar.

Ağustosun başında bir sabah Michael istasyona Nick Fawley'i dizleri titreyerek karşılamaya gitti. Bir çocuktan ayrılmıştı, şimdi bir adamla karşılaşacaktı. Böyle zamanlarda hep olduğu gibi yol boyunca Nick'i son gördüğü an Michael'ın gözünün önünden gitmiyordu. Dün gibiydi. Çocuğun yüzü bembeyazdı, hep gözlerini kaçırıyordu. Geçen hafta sonu kardeşini Londra'da ziyaret eden Catherine o sabah son derece meşgul olduğunu söylemişti. Kimsenin o sırada Nick'le ilgilenecek hali yoktu, pazar bahçesinin ilk ekimi vardı. Kimsenin sinir ve heyecanını farketmemesine hayret eden Michael erkenden ayrılıp istasyona gitmişti. Platformda durmuş sinirle yakasını düzeltiyordu. Bekleme odasındaki aynaya bakmaktan zorla alıkoymuştu kendisini. Yıllardır dış görünüşüne ilk kez böylesine önem verdiğini düşündü şaşkınlıkla.

Tren geldiğinde Michael güçlükte ayağa kalkabildi. Birkaç tane kadın gördü sonra da platformun öbür ucunda av tüfeği taşıyan adamı fark etti, yanında bir de köpek vardı. Nick'ti bu. O kadar uzakta olmasına rağmen tıpkı rüyalardaki gibi çok netti. Michael ona doğru yürümeyi başardı. Catherine'in uyarılarına rağmen köpeği unutmuştu ve bir

üçüncünün varlığından ani bir rahatsızlık duydu. Nick onu gördüğü halde ilgilenmiyor, köpekle ilgileniyordu. Michael iyice yaklaşınca doğruldu. İkisinin de yüzünde sinirli bir gülümseme belirdi. Michael kendini ona sarılmaktan nasıl alıkoyacağını düşünüyordu ama bu hiç de o kadar zor olmadı. El sıkışıp karşılıklı hatır sordular. Köpeğin orada olması da dikkatlerini dağıtıyordu. Michael Nick'in büyük valizini aldı. Nick de silahlarını omuzuna attı. Arabaya doğru yürüdüler. Michael arabayı kullanırken sarhoş gibiydi, daha sonra eve kadar nasıl geldiğini hiç hatırlayamadı. Konuşmaları zor değil, ama delicesine olmuştu. Hiç durmadan ama havadan sudan konuştular, bazen ikisi de aynı anda konuşmaya başladı. Michael köpekler hakkında saçma sapan şeyler söyledi. Nick çevre hakkında sıkıcı sorular sordu. İki konu hakkında aynı soruyu iki kez sordu. Araba çakıl yoldan evin önüne geldi.

Catherine bekliyordu. İki kardeş birbirlerini sessizce ve laf olsun diye selamladılar. Margaret Strafford gürültü patırtı çıkardı, Nick'i içeri aldılar, Michael çalışma odasına döndü. Başını masasına koyup titremeye başladı, mutlu mu üzgün mü olduğunu bilmiyordu. Nick korkunç değişmişti. Bir zamanlar solgun olan yüzü şimdi kırmızı ve topluydu, saçları önden açılmış düzensizce ensesine doğru uzamıştı. Kıvır kıvır ve yağlıydı. Göz kapakları sarkmış, gözlerinin ifadesi sönükleşmişti. Yakışıklı bir adamdı, ama şişman, kırmızı ve kaba görünümlüydü.

Michael kendini topladı ve tekrar işine döndü. Karşılaşmaları düşündüğünden daha kolay olmuştu. Nick'in bir zamanlarki baştan çıkaran görüntüsü de artık kaybolmuştu. Michael Imber'da kaldığı sürece Nick'i görmemek için elinden geleni yapacaktı. İlk şoku atlattıktan sonra bunun o kadar zor olmayacağını anladı. Nick'e kendi isteğiyle evin dışında bir oda verilmişti. Michael onu orada yalnız bırakmak istemiyordu ama yanına verebilecekleri bir arkadaş da yoktu. Catherine kendisini önermemişti. Patchway reddetmişti, Straf-

fordların gitmesi imkânsızdı, bencilce bir incelik duygusu Michael'ın Peter'a sormasını engellemişti. James ise yeni gelenden hemen nefret etmişti. Böylece üç hafta sonra Toby Gashe'nin gelişine dek Nick kulübede tek başına kaldı.

Michael'e göre Nick'e, Catherine'den başka yardım edebilecek tek kişi James Tayper Pace'di. Ama onun tepkisi de hayalkırıcı olmuştu. James Nick'ten hiç hoşlanmıyordu. «Şororoloları hatırlatıyor bana» dedi James. «Bunu söylemek istemiyordum ama Londra'dayken onun hakkında bazı şeyler duydum. Böyleleri her zaman sorun çıkarır, emin ol. Daha önce de bunun benzerlerini tanımıştım. Bunlarda yok etmeye yönelik birşeyler var, topluma duyulan bir çeşit kin. Adamın ne olduğu belli, yine de herşeye hazırlıklı olmalıyız. Bunun, o tatlı Catherine'in kardeşi olduğuna kim inanır?»

James muhatabı hakkında biraz daha birşeyler bilse acaba ne düşünür diye merak etti Michael ve bu kadar güngörmüş bir adamın bu kadar saf olmasına hayret etti. James kötülük hakkında hiçbir şey bilmiyordu, belki de kalbi iyiliklerle dolu olduğu içindi bu.

Günler geçtikçe Nick'in varlığını daha az hisseder oldu. Nick'e sözde bir mühendislik görevi verilmişti arabalarla su pompasıyla ve elektrikli makinalarla ilgileniyordu. Bütün makinalar hakkında bilgisi vardı ama zamanının çoğunu etrafta dolaşıp vakit öldürerek geçiriyordu. Kargaları, sincapları, güvercinleri vuruyor, hayvanların ölülerini de olduğu yerde bırakıyordu. Michael onu uzaktan seyrediyor, ama yanına gidip konuşmak için bir istek duymuyordu. Gitgide utanarak da olsa onu James ve Mark'ın gözüyle görmeye başladı, hatta bir keresinde «zavallı» bile dedi. Nick bazen dünyayla ilişkisini tamamen kesmiş gibi görünüyordu. Michael, Nick'in kardeşiyle olan ilişkisini merak ediyordu ama hiçbir şey öğrenemedi. Nick bir iki kez Michael'la konuşmaya çalıştı ama Michael geçiştirdi. Catherine ise sürekli çalışıyor ve kardeşi sanki hiç orada yokmuş gibi davranıyordu.

Michael Imber'ın Nick üzerinde mucize yaratacağını um-

muştu ama olmadı. Nick ne tehlikeliydi ne de iyileşiyordu, sadece sıkılıyordu ve işleri paylaşmaktan kaçtıkça da sıkılacağı ortadaydı. Michael ise işleriyle son derece meşguldu ve kendini, eski arkadaşıyla yüz yüze gelmekten böylesine kaçındığı için kutluyordu. Nick de ise biraz iyileşme görünüyordu. Sağlığını kazanıyor gibiydi, incelmiş ve güneşten kararmıştı. Kulübede yalnız olmasına rağmen daha az içiyordu buna kuşku yoktu. Catherine manastıra girene dek o da burada dinlenecek diye düşündü Michael. Sonra Londra'ya dönüp herşeye yeniden başlayacak. Bu garip hikâyenin sonucu da sıkıcı ve belirsiz olacak.

BÖLÜM VIII

Cumartesi akşamıydı yani toplantının yapıldığı günün akşamı. Sıcak hâlâ devam ediyor, âdeta gitgide yoğunlaşıyordu. Gökyüzü şimdi pırıl pırıldı, maviliği ise neredeyse duyulacak kadar yoğunlaşmıştı. Herkes nefes alamamaktan şikayet ediyor ve devamlı terleyerek neredeyse sürünüyordu.

İş cumartesi günü saat beşe kadar sürer, pazar günü de dinlenmeye ayrılırdı. Aslında genelde pazar günleri epey iş yapılırdı ama Michael bu aralar herkeste rahatlamaya ve dinlenmeye karşı belirgin bir istek hissediyor, bunu saçma buluyordu. O ofiste çalışmak istiyordu, bir önceki haftadan sarkan ve yapılması gereken bir sürü iş vardı, fakat sonunda diğerlerine uymak için o da tatil yapmaya karar verdi. Strafford'lar bu fikri kesin destekliyorlardı, onlara göre bu günü herkes hobileriyle değerlendirmeliydi. Michael'ın hobisi yoktu kendini hiçbir şeye yönlendiremiyordu, kitaplar bile ilgisini çekmiyordu, oysa daha önceden kendisine bir okuma planı hazırlamıştı. Tekrar, işinin başına döneceği anı dört gözle bekliyordu.

Tatili biraz da kafasını rahatsız edici düşüncelerle doldurduğu için sevmiyordu. Şimdi Nick için endişeleniyor, sağlığıyla ilgili planlar yapıyor, gidip onunla yalnız ve uzun uzun konuşmak için dayanılmaz bir istek duyuyordu. Ama bunun

ikisine de hiçbir yararı olmazdı. Sonunda gidip Catherine'le kardeşinin durumunu ciddi ciddi konuşmaya karar verdi. Bir süre beklemekle doğru yapmıştı; böylece Nick'in toplulukta kendine bir yer bulup bulamayacağını görmüş oluyordu. Eski arkadaşının gözünde eleştirici veya iyiliksever bir izlenim bırakmayı istemiyordu; açıkçası onunla fazla ilgili gözükmek istemiyordu. Şu sıralar son derece endişeli ve gergin görünen Catherine'e de bu konuyu açmamayı daha uygun buldu. Ama konuşulacak konular yeteri kadar beklemişti.

Michael'in kafasını meşgul eden bir başka konu da şu rahiplik işiydi. En yakın zamanda olanakları tekrar araştırması gerekiyordu. Fazlasıyla zaman kaybettiğini düşünüyordu. Tanrının ondan istediklerini yerine getirememişti, bu yüzden duyduğu suçluluk duygusunu uzun bir süre bastırabilmişti ama işte yine ortaya çıkıyordu. Eski deneyimlerini sindirmişti. Eğilimleri yüzünden artık aşırı ve körcesine bir suçluluk duymuyordu, hem çok uzun bir zamandan beri bunları kontrol altında tutabilmişti. Neyse oydu ve hâlâ rahip olabileceğini hissediyordu.

O gün her nasılsa bu tip düşünceler yoktu kafasında. Belki de toplantının verdiği yorgunluk nedeniyle tatil yapmaktan biraz memnundu bile. Cumartesileri akşam çayından sonra Peter Topglass'a tuzaklarını ziyaret ederken eşlik etmek âdet olmuştu. Peter çeşitli yerlerde incelemek ve öttürmek üzere kuşlara tuzak kurardı. Tuzaklara gidip kontrol etmek çok heyecan vericiydi. Michael her zaman onunla beraber giderdi. Catherine'le Margaret de sık sık katılırdı. Bir seferinde Nick de Catherine'le beraber gelmiş ama sıkılmış ve hemen hiç ağzını açmamıştı.

Bu defa Catherine'le Strafford'lar James ve Peder Bob Joyce'la beraber şarkı söylemek için sözleşmişlerdi. Peder Joyce iyi bir bas ve ciddi bir müzisyendi, sık sık topluluğun müzik işlerini ele alacağına söz verirdi. Hep bir koro kurmayı düşlerdi. Manastırda hep şarkı söylenirdi ve düzey de oldukça yüksekti. Michael'ın ise zamanı yoktu. James, Michael'ın

neapolitan adını verdiği titrek, tenor bir sese sahipti. Mark Strafford sert bir bariton, Catherine ince ama berrak bir soprano, Margaret ise enerjik ve başarılı bir kontraltoydu. O gün de şarkıcılar balkonda toplandılar, ellerinde şarkı sözü kağıtları vardı. Michael'la Peter'ın çıkmasını bekliyorlardı. Toby tuzakları duymuş, gidip kendisi de görmüştü, bu nedenle gitmeyi çok istiyordu. Paul ve Dora da gelmek istemişlerdi. Toby, Nick Fawley'nin köye indiğini söyledi. Sonunda şarkıcılarla toplanıp merdivenleri indiler ve salın yolunu tuttular.

Dora Greenfield Batı Hint keteninden yapılmış koyu renk bir elbise giymişti, elinde de beyaz bir güneş şemsiyesi vardı, bir de her nedense yanına aldığı büyük bir İspanyol sepeti. Ayağına Margaret Strafford'un acıdığı ayakkabıları giymişti. Mark'ın uyarısı üzerine sivrisinekleri uzak tutmak için «Citronella» yağına bulanmıştı; ağır, tatlı kokusu ona işlenmemiş ve egzotik bir büyü katıyordu. Arkasından gelen Michael kadını pazar bahçesinde gördüğünde de üzerinde bu giysiler vardı, saçma bir düşünceydi ama kadının buradaki düzeni karıştıracağına inanıyordu. Yine de kadının insanı etkileyen saf bir canlılığı vardı. Güneşten yanan kolları şimdi altın rengini almıştı, uzun saçlarını at kuyruğu yapmıştı. Michael Paul'ün ona olan aşkının farkındaydı. Adam karısının yanında sürekli heyecan halindeydi, gözlerini ve ellerini ondan ayıramıyordu.

Kayığa geldiler, hepsi bindi, herhalde kayığın alacağı ağırlık da bu kadardı. Dora Paul'ün yardımıyla halatların kenarına oturdu, eteğini düzeltirken yüzme bilmediğini söyledi. Michael yavaş yavaş kürek çekti, yazın sıcağından olsa gerek, su ılık ve yağlı görünüyordu. Dora elini suya sokmuştu. Öbür kıyıya yaklaşırken Toby kayığın yanında yüzen birşeyi bağırarak işaret etti. Bu Murphy idi, herkes görmek için o tarafa eğilince kayığın dengesi bozulur gibi oldu. Köpeğin görünüşünde değişik birşey vardı, kafası suyun dışındaydı, yüzünün ifadesi yüzmekte olan her hayvan gibi endişeliydi, gözleri pırıl pırıldı, patileri suyun içinde hiç durmadan hareket

ediyordu.

«Sence iyi mi?» diye sordu Dora endişeyle.

«Tabii» dedi Toby kendinden emin bir sesle. Michael «Sanki köpeği özelikleri ve durumu hakkında cevap verebilecek kadar iyi tanıyor» diye düşündü. «Sık sık gölde yüzer, hoşuna gidiyor. Hey Murphy, akıllı köpek.»

Köpek onlara şöyle bir bakıp yüzmeye devam etti, kıyıya onlardan önce çıktı, silkelendi ve kulübeye doğru koşmaya başladı. Onu görmek herkesin hoşuna gitmişti.

Kıyıya çıktılar ve gölle ağaçların arasındaki yolda ilerlemeye başladılar. Paul'ün yanından ayrılan Dora şimdi de Peter Topglass'ın yanındaydı. Kuşlar hakkında sorular soruyordu. Böylesine sıradan bir gezinti sırasında karşısına çıkan yaratıkların çeşitliliği onu hayrete düşürmüştü. Hepsi günlük normal gezintilerini yaparcasına etrafta dolaşıyordu, her şehirli gibi bu hayvanların burada insan korumasından uzak, kendi kendilerine ve neredeyse tamamen özgür yaşamalarına hayret etmişti. O sabah Paul'le yaptıkları gezinti sırasında bir saksağanı gagasında kurbağayla uçarken görünce canı epeyce sıkılmıştı.

«Sence kurbağa neler olup bittiğinin farkında mı? Sence hayvanlar da acı çekiyor mu?»

«Kimbilir?» dedi Peter. «Ama şahsen ben Shakespeare'e katılıyorum. Üzerine bastığımız bir böceğin, çektiği acı bir devinki kadar güçlüdür.»

«Niye bütün hayvanlar iyi geçinip barış içinde yaşayamaz?»

«İnsanlar niye yaşayamaz?» dedi Michael yanlarında yürüyen Toby'ye...

Diğer üçü iyice ilerlemişti. Peter neşeyle biraz önden gidiyordu. Güneş, gözlüklerinden yansıyordu, dürbünüyle kamerasını sırtına asmıştı, şimdi daha da hızlı yürüyordu. Keli güneşte kızarmış, parlıyordu.

Ormana girmişlerdi. Dora Peter'la yan yana yürüyordu. Dar yola ikisi ancak sığıyorlardı. Dora'nın kolunu tutmakta

ısrar eden Paul ise kenardaki otların içinde yürümek zorunda kalıyor, bazen de böğürtlenlere takılıyordu.

Toby çok mutluydu, dağınık, amaçsız habire konuşuyor, gördüğü her yabani çilek, yerdeki her delik ya da duyduğu her kaçamak hışırtı için duruyor ve araştırıyordu. Michael ise sürekli onu izliyordu, kendini yaşlı bir koruyucu gibi hissediyordu. Toby'yi görmeden önce bunun mükemmel bir fikir olduğuna emindi. Çocuğun kalacak yeri yoktu, Nick ise uzun zamandan beri yalnızdı. Ama bundan da öte Michael genç bir insanın varlığının Nick için bir çeşit sınav olacağını ve onu iş bölümüne zorlayacağını düşünmüştü. Uzun bacakları hâlâ gençliğin sakarlığını taşıyordu ama davranışlarında her türlü bozukluk fikrini ortadan kaldıracak bir temizlik vardı. Michael giydiği mavi gömlekteki temizliği fark etti ve kendi pisliği aklına geldi. Çocuğun koyu kahve saçları güneşten kararmış ensesinin üzerinde düzgünce başının güzel şeklini ortaya çıkaracak şekilde kesilmişti. Yanakları ve dudakları sağlıktan kıpkırmızıydı. Gözleri sürekli etrafını inceleyen utangaç bir çocuğun gözleriydi, henüz kendinden emin bir genç adam olmamıştı. İçinde inanılmaz bir enerji ve umut vardı. Michael 18 yaşındaki Toby'nin 15 yaşındaki Nick'ten daha saf ve basit olduğunu düşündü. Her şey bir yana çocuğun son derece etkileyici olduğunu kabul etmeliydi. Michael'in zihni hep aynı görüntüyü, Toby'nin gölün kenarındaki çıplak halini canlandırıp duruyordu. Çok ürkütücü ve bir o kadar da güzel bir görüntüydü. Bu sefer de kafasından atmayı başardı. Belki de Toby ve Nick'in eve taşınması için ısrar etmeliydi. Toby'yi yalnız başına eve taşımak için bir gerekçe bulmak zordu. Ama Nick'in bu kadar yakınında olması fikrini kabul edemiyordu. Sonunda bu konuyu bir kenara bırakıp akşamın eğlencesine geri döndü.

Michael'ın yarım kulakla dinlediği, ilerdeki grupta yeni bir skandal patlak vermişti. Peter Dora'ya Imber'dayken yeni bir doğa resmi yapıp yapmayacağını soruyordu. Dora ise bu soruyu şaşırtıcı buldu çünkü ne kendisi ne de Paul doğa resimle-

ri yapabileceğini sanmıyordu, biraz daha köy hayatı ve doğa hakkında konuştuktan sonra Dora bu konularda körcahil olduğunu anladı. Şimdiye dek hiç guguk kuşunun ötüşünü duymadığını fark etti. Peter buna bir türlü inanamadı. «Emin misin köyde, çocukluğunda?» Ona göre her insan çocukluğunu köyde taşrada geçirmiş olmalıydı.

«Çocukken hiç köye gitmedim» dedi Dora gülerek. Tatillerimizi hep Bognar Regis'da geçirirdik. Aslında çocukluğum hakkında pek bir şey hatırlamıyorum ama hiç guguk kuşu duymadığıma eminim. Tabii guguklu saatin sesini duydum.»

Toby ile Michael otların açık olduğu yerlere kurulmuş tuzakları inceleyerek yürüyorlardı. Peter sessiz olmalarını söyledi. Otların açıldığı tarafa doğru yöneldiler. Peter avını görmek üzere ilerledi. Üç tane modası geçmiş serçe tuzağı yapmıştı, üç feet yüksekliğinde 18 inch genişliğinde telden yapılmış kubbe şekilli tuzaklardı. Her tuzak iki bölüme ayrılmıştı. Tuzaklardan birinin duvarı içeri doğru eğilimli yapılmıştı, üzerinde etrafı tellerle çevrilmiş küçük bir açıklık vardı, ilk bölüm yer seviyesindeydi, girişi geniş çıkışı dar bir açıklık birinci bölümü yer seviyesinden daha yüksekte olan ikinci bölüme bağlıyordu. Tuzağın öbür duvarında ise avcının elini sokacağı büyüklükte bir kapı vardı, uzaktan tuzaklarda epey kuş var gibiydi. Kanat seslerinden öyle anlaşılıyordu.

Michael daha önce de bu işlemi görmüştü ama her görüşünde heyecanlanmaktan kendini alamıyordu. Bir iki kez Peter'ın direktifleriyle kuşları tutmuştu ama her seferinde paniğe kapılmıştı, böylesine hafif yumuşak ve incinebilir yaratıkları avuçları arasında tutmak ve onların delice atan kalplerinin atışlarını hissetmek ona inanılmaz bir acıma ve rahatsızlık veriyordu. En rahatlatıcı an ise kuşu salıverdiği andı. Michael onları fazla sıkıp, ellerinde ölmelerinden korkuyordu, Peter'da artık ona ısrar etmiyordu, zaten.

Peter geri gelip arkadaşlarını çağırdı. «Gelip, bakın» dedi, «Ama fazla yaklaşmayın. Bir tanesi harika, şu kafesteki küçük goldorat. Gördünüz mü kafasında sarı ve kırmızı le-

keler olanı. Korkarım diğerleri sadece serçeler. Ha bir tane de nuttahch var.

Peter goldcrest'in resmini çekerken diğerleri de kuşları incelediler.

«Acaba niye içeri girerler ki?» diye sordu Dora.

«Yiyecek için» dedi Peter. «Yem olarak biraz ekmek biraz da yemiş koyuyorum. Sonra kurtulmak istiyorlar, girişi daha geniş olduğu için ikinci bölüme giriyorlar, tabii işler daha da zorlaşıyor. Bazı kuşlar da sırf meraktan yemsiz tuzaklara giriyorlar.»

«Yine insanlar gibi» dedi Michael.

«Küçük kuşlarla serçeleri almıyorum» dedi Peter. Kafeslerden birini kaldırdı, bir sürü kuş havalandı, uçup gittiler.

«Nuthatchle goldcresti alıyorum. Michael ben goldcresti tutarken resmimi çekebilir misin acaba?»

Michael makinayı aldı. Peter çömelip tuzağın kapısını açtı elini içeri soktu. İçerdeki kuşlar deli gibi çırpınmaya başladılar. Peter'ın kahverengi eli onların yanında kocaman görünüyordu. Parmaklarını ayırıp kuşu köşeye sıkıştırdı. Eli yavaşça kıvrıldı, kuşun habire çarpan kanatlarını vücuduna yapıştırdı ve dışarı çıkardı. Küçük sarı çizgili kafa Peter'ın birinci ve ikinci parmakları arasında belirdi. Dora heyecanla, korku ve telaşla bağırdı. Michael kadının neler hissettiğini biliyordu. Makinayı hazırladı. Peter cebinden hafif metal bir bant çıkardı, bant öylesine küçüktü ki üzerindeki yazıyı okumak için büyüteç gerekliydi. Elinin üçüncü ve dördüncü parmaklarının arasından kuşun bir bacağını çıkardı. Bantı kuşun bacağına yapıştırdı, doladı, sonra ağzıyla bantı kapadı. Dora, Peter'ın güçlü dişlerinin kuşun bacağına yaklaştığını görünce dayanamayıp gözlerini kapadı. Michael iki fotoğraf çekti. Michael kuşu havaya fırlattı ve kuş ayağında, o özel cumartesi günü Imber'da olduğunu belirten bantı sonsuza dek taşımak üzere ormana doğru uçtu giti. Sonra Nuthacth'i de bantladılar, diğer kuşları serbest bıraktılar. Dora bütün olan biteni dehşetle izliyor, Paul'de onun haline gülüyordu.

Michael Toby'ye baktı. Gözleri açılmıştı, ıslanmış kırmız dudaklarını ısırıp duruyordu. Michael şimdi Toby'ye gülüyordu. Bu işin herkesi böyle etkilemesi çok garipti.

Onlar tuzakları incelerken, Peter ormana doğru ilerledi. Ağaçların altında ışıklar soluyor, sivrisinekler etrafta dolaşıyordu. Dora bir yandan şemsiyesini sallıyor bir yandan da sivrisineklerden şikayet ediyordu. Bir an sonra bir guguk kuşunun sesiyle herkes irkildi, ayağa kalkıp birbirlerine baktılar, sonra gülmeye başladılar.

Peter geri çağrıldı.

«Aman Allahım» dedi Dora «Daha önce duymamış olmak ne büyük utanç.»

«Sanırım asıl guguk kuşu şimdi Afrika'dadır, akıllı hayvan» dedi Peter. Kuş sesi çıkaran aleti gösterdi, sonra cebinden tarla kuşu, güvercin, kumru ... sesi çıkaran metal ve tahta aletleri çıkardı.

Dora büyülenmişti. Bilinçsiz kadınsı cıvıldayışlarla, küçük çığlıklarla Peter'dan bu küçük nesneleri alıp denedi. Micheal tam kadınlara yakışan bir davranış biçimi diye düşündü. Ama şu anda hiç kimseye kızamayacak kadar mutluydu.

«Gerçeği kadar mükemmel» diye bağırdı Dora.

«Hiçbirşey gerçeği kadar güzel değildir» dedi Peter. «Ne garip, mükemmel bir taklit bile taklit olduğunu bildiğiniz zaman size daha az zevk verir. Kant'ın söylediklerini hatırlıyorum, misafirleriniz akşam yemeğinden sonra öten bülbülün aslında korulukta saklanmış küçük bir çocuk olduğunu fark edince nasıl da bozulurlar.»

«Gerçeğin doğal etkisi sonucu bu» dedi Michael.

«Bugün hep Tanrının sözleriyle konuşuyorsun, değil mi?» dedi Peter. «Herhalde yarınki vaazına hazırlık yapıyor olmalısın.»

«Yarın James'in sırası, Tanrıya şükür» dedi Michael. «Benimki gelecek hafta.»

Yürümeye başladılar. Paul, Peter'a Dora'nın bir resmini

çekip çekemeyeceğini sordu. Bu Peter'ın çok hoşuna gitti. Ağaçların arasında büyük bir açıklık buldu, Dora'yı yosunlu bir kayanın üstüne oturttu, eline de bir çiçek tutuşturdu.

«Paul başına aldığı derdin farkında değil», dedi Michael Toby'ye. «Peter bir insan kompozisyonu yakaladı mı saatlerce uğraşır. Sanırım kuşların ona çektirdiklerinin intikamını alıyor.»

Michael ve Toby beraber ilerlediler. Arkalarından diğer üçünün gülüşlerini ve Dora'nın karşı koyuşlarını duyuyorlardı. Paul artık sakinleşmiş gibiydi. Michael birdenbire kendini çok mutlu hissetti. Sanki bütün bu insanları buraya, etrafına kendi toplamıştı ve bu güzel akşamın neşe ve masumiyeti de bir yerde onun eseriydi. Bu masumiyet kelimesi birdenbire belirmişti aklında, o da hiç tartmadan düşünmeden kabul etti. İnsanlarla böyle bir arada olma ve zamanı boşa geçirme zevkini öyle az tadabiliyordu ki... Sonra düşünceleri Nick'e yöneldi. Ama bunu izleyen sıkıntı ve üzüntü neşesinin üstüne çıkamadı.

Toby'yle beraber yürümekten ve havadan sudan önemsiz konulardan konuşmaktan büyük bir mutluluk duyuyordu.

«Ormanın içinde bir yol var» dedi Michael. «Buradan biraz uzakta, geceleri nightjarı görebilirsin. Daha önce hiç nightjar gördün mü?»

«Hayır, ama görmeyi çok isterim» dedi Toby. «Bana gösterebilir misin?»

«Tabii» dedi Michael. «Gelecek hafta bir akşam gidelim. Çok garip kuşlardır, aslında kuşa da pek benzemezler. İnsanları cadıların varlığına inandırırlar.»

Ormandan çıkıp yolun kenarındaki çimenliğe geldiler. O muhteşem, o tanıdık manzara yine karşılarındaydı, her yer güneşin son ışıklarıyla aydınlanmıştı, göğün rengi yeşilimsi bir maviye doğru soluyordu. Gölün yakınındaki tepelerden birinin üzerindeydiler, durdukları yerden gölün son derece solgun ve sakin olduğunu görebiliyorlardı, ev kaybolan ışık altında inci grisi bir renk almıştı. Arkasındaki ahırların üzerinde

görünen ufuk kararmıştı, yaprakları sararmış bir meşe ağacı yanıyormuş gibi görünüyordu.

İkisi de durdular, derin bir nefes aldılar, sessizlik içinde o büyük boşluğun, ılık havanın ve renklerin tadını çıkardılar. Sonra aniden gölün karşı kıyısında şarkı söyleyenlerin seslerini duydular. Ses ilk başta bir gidip bir geliyordu, sonra iyice duyulmaya başladı. En açıkça duyulan ise Catherine'in mükemmel sopranosuydu, şarkıyı söyleyen oydu adeta. Sözleri anlamak için çok uzaktılar ama Michael hepsini biliyordu.

Yaşarken hiç sesi çıkmayan gümüş kuğu,
Ölüm yaklaşınca çözdü boğazının düğümünü,
Otlarla kaplı kıyıya yaslayıp göğsünü,
İlk ve son şarkısını söyledi ve sustu...

Şarkı bitti. Toby'le Michael birbirlerine bakıp gülümsediler ve kayığa doğru yürümeye başladılar. Acele edilemeyecek kadar büyülü bir andı. Göle yaklaştıklarında başka bir ses duydular. Michael ilk anda bunun ne olduğunu anlayamadı ama sonradan bir jet motorunun yükselen gürültüsü olduğunu farketti. Sonra ses yükseldi ve gökyüzünü parçalayan bir gök gürültüsüne dönüştü. Yukarı baktılar. Nereden çıktıkları belli olmayan dört tane jet uçağı Imber'ın üzerine doğru geldi. Düzenli uçuyorlardı, tam evin üzerinde birdenbire burunlarını kaldırıp dimdik yükselmeye başladılar, bir süre sonra ters döndüler, aşağı doğru uçup birer ilmek çizdiler.

O kadar düzenli yapıyorlardı ki insan görünmeyen bir bağla bağlı olduklarını düşünüyordu. Sonra kuyruklarının üzerinde tekrar yükselmeye başladılar, iyice yükseldikten sonra bir çiçek gibi açıldılar, hepsi ayrı bir yöne uçtu. Bir saniye sonra tümü arkalarında beyaz bir iz bırakıp kaybolmuşlardı. Ardından derin sessizlik geri geldi. Herşey çok çabuk olup bitmişti.

Michael kendine geldiğinde başı yukarıda, ağzı açık öylece duruyor, kalbi deli gibi çarpıyordu. Ses, hız ve gör-

düklerinin güzelliği bir an aklını başından almıştı. Toby ona baktı, o da aynı derecede heyecanlanmış, kendinden geçmişti. Michael iki eliyle çocuğun çıplak kolunu sıktığını fark etti. Gülüp, ayrıldılar.

BÖLÜM IX

«İyi bir yaşamın en önemli gereği», dedi James Tayper Pace, «İnsanın kendisini idealize etmemesidir. Sevgili kardeşlerim, bu durumdan uzak durmanın gerekliğini en iyi bilen insanlardan biri olarak konuşuyorum.» Ertesi gündü, yani pazar. James uzun odadaki kürsüde haftalık konuşmayı yapıyordu, kaşlarını öfkeyle çatmıştı, ileri geri sallanıp duruyor, bu arada kürsüyü de sallıyordu.

Devam etti: «Kişilik irdelemesi daha doğrusu kişilik kavramı, bence, iyilik için tehlikedir. Bize, en azından bana, okulda ideallere sahip olmam öğretildi. Bence bu çürümüş bir düşünce. İdealler hayallerdir. En çok ihtiyacımız olan şeyin bütün çıplaklığıyla gerçeği görmek olduğu zamanlarda gerçekle aramıza girerler ve gerçek bizim dışımızda gelişir. Mükemmellik neredeyse gerçek oradadır. Peki mükemmelliği nerede arayacağız? Kendi kişiliğimizin düşünceleri dışındaki bazı hayali tertiplerde değil sadece dışımızdaki birşeyle.

Şimdi bana sevgili James hem mükemmelliği aramamızı hem de bizden çok uzak olduğunu ve ancak hakkında tahminler yürütebileceğimizi söylüyorsun diyebilirsiniz ve biz buraya nasıl ulaşacağız. Gerçek şu ki Tanrı bize yol gösteriyor, yoksa bize nasıl 'Göksel babanızın yetkin olduğu gibi siz de yetkin olun' emrini verebilir? Mattheus 5. 48. Neleri yap-

mamız ve nelerden uzak durmamız öylesine açık ve incelikli bir yolla anlatılmış ki. Uymamız gereken yeteri kadar –daha da fazla– kural biliyoruz. Açıkçası, yaşamını uyulması gereken sıradan kurallara göre düzenlenemeyecek kadar karışık ve özel bulan insanlara ayıracak çok az zamanım var benim. Neyle uğraşıyorsun, arkadaşım, gizlemek istediğin nedir? Böylesi insanlara söylenecek şey budur. İlk günaha olan inancımız aklımıza tek ve ilginç günahkârlar olduğumuz düşüncesini sokmamalıdır. Günahkarlar olarak biz, hemen hemen aynıyız, günahımız utanılacak kaçınılması gereken bir şey –incelenmesi gereken bir davranış– değil.

"Davranışlarımızı düşünmeli, Tanrı'yı ve onun kurallarını izlemeliyiz. Bizi eğlendiren ve gözümüzü alanla da değil, bize yasaklanan ve emredilenlerle ilgilenmeliyiz. Ve itirafta her zaman hazır olmalıyız çünkü Tanrı ve onun kilisesi bunu istiyor. Dürüstlük emredilmiştir, sıkıntı çekene yardım emredilmiştir, zina ve sapkın ilişkiler yasak edilmiştir. Bence bu konular hakkında biraz düşünmeliyiz, çünkü doğru olan parlak değildir, sadece emredilmiştir; sapkınlık iğrenç değildir sadece yasaklanmıştır. Bunlar bizim kendimizi ve başkalarını serbestçe yargılamamız gereken kurallar. Başkalarını yargılamaktan çekinenler aslında kendilerini yargılamaktan korkanlardır. Aziz Paul'ün söylediklerini anımsayalım –Michael hatalarımı düzeltirsen mutlu olurum– Iustus ex fide vivit. İmanla aklanan insan yaşayacaktır. Galatians 3.11. Sanırım bu söz hakkında iyice düşünmeliyiz. İyi insan doğru olanı yapar, sonuçlarını düşünmeden yalansız ve hesapsız Tanrının her zaman herkes için en doğruyu istediğini düşünerek emredileni yerine getirir.

"Bu dünyanın standartlarına göre kurallarda değişiklik yapmaz. Sonucun ne olacağını göremese bile Tanrıya kayıtsız şartsız güvenir. İnançsız insan ise hesap yapar, en iyi şey için dünyayı fazla karmaşık bulur ve en iyi ikinci şeyi yapar, en iyisinin bu olduğuna inanır. Ah kaçımız Aziz Paul'ün sahip olduğu inancın yarısına sahibiz?»

Dora'nın ilgisi azalmaya başlamıştı. Bütün bu anlatılanlar fazla soyuttu. Merakından gelmiş ve arkaya bütün topluluğu görebileceği bir yere oturmuştu. Paul yanında oturuyordu. Dora onun da yüzünü görebilmeyi isterdi. Paul arada bir ona göz atıyordu, hatta bir seferinde ayağını onun ayağına değdirdi. Dora yan gözle kafasının kuşa benzer hareketlerini izliyordu.

Dora yorgun ve üzgündü. Herşey çok güzeldi, havalar, doğa... kocasıyla da arası iyiydi ama yine de Imber'a bir türlü ısınamamıştı. Kendini rol yapıyormuş gibi hissediyordu, bu nedenle de hâlâ sinirli ve utangaçtı. Aslında hemen herkesten hoşlanıyordu sadece Michael ve James'i –özellikle James'i– biraz korkutucu buluyordu. Herkes ona iyi davranıyordu. Zamanının çoğu boştu, sabahın köründe de kalkmıyordu, kahvaltıdan bir dakika önce salona iniyordu, bazen kahvaltıyı kaçırıyor kilerden birşeyler atıştırıyordu. Bütün gün doğru dürüst hiçbirşey yapmıyor kimsenin de yüzünü görmüyordu. Mrs. Mark bile onu unutmuş gibiydi, hatta Dora şuna buna yardım etmek istediğinde şaşırmıştı. Odasını toplamak dışında yaptığı tek düzenli iş yıkanmaktı. Onu rahatsız eden ise duyduğu aşağılık hissiydi, ayrıca Paul'le beraber geri döndüğünde herşeyin yeni baştan başlayacağından korkuyordu. Dora kendini diğerlerinden aşağı hissetmeye alışıktı. Aşağı sosyal tabakadan gelmek, beceriksiz olmak onun için alışılmış duygulardı. Ama Imber'da bunlar iyice ortaya çıkmıştı. Topluluğun onu yargıladığını, bir yerlere yerleştirdiğini düşünüyordu. Ondan pek az şey bekliyor olmaları rahatsız ediciydi. Bunu düşünmeden, otomatikman yaptıklarını düşünmekse iyice rahatsız ediciydi.

Öte yandan kurtuluş umudu çok zayıftı. Londra'yı özlemişti. Imber'dayken içki ve siragayı özlemediğine şaşırmıştı. İlk günlerde bir iki kez White Lion'a gitmişti ama hem yol çok uzaktı hem de havalar çok sıcaklaşmıştı. Odasındayken gizli gizli getirdiği viskiden içiyordu. Ama bu tip küçük kaçamak keyiflerden bir zaman sonra sıkılmaya başladı. Tek

başına içmeyi sevmiyordu. Bu arada içkiden uzak kaldığı için kilo verdiğini farketmiş bu da hoşuna gitmişti. Londra'ya dönmek de pek eğlenceli olmayacaktı, sorun buydu. Paul işin sonuna gelmişti ve geri dönmekten bahsediyordu. Karısını geri götürüp bir sanat harikası gibi törenle temizleyip kilitlemeye pek hevesli görünüyordu. Dora'yı bir örtü gibi sarıp sarmalamayacaktı. Dora'nın onunla geri dönmemek gibi bir düşüncesi yoktu. En azından Paul'e dönen oydu. Her ne kadar bu dönüş, ilişkilerini tamamen düzeltmemişse de kötüleşen bir şey de olmamıştı. Yine de kendini Paul'le Londra'da beraber hayal edemiyordu. Knightsbridge'deki evi düşündü; tertemiz, çok güzel, duvarlarında parlak çizgili duvar kağıtları, eski maunlar, object d'art, toile de joug hepsi de çok yabancı ve çok hüzünlü. Kendini orada hayal edemiyordu. Herhangi bir şey tasarladığından değil sadece geleceğe inanmıyordu.

Fakat o anda Dora'nın aklı onlarla meşgul değildi. Topluluktaki en yakışıklı üyenin kim olduğuna karar vermeye çalışıyordu. İçlerinden en iyisi James'di, güçlü yüzü, iri vücudu kıvırcık saçlarıyla film yıldızlarına en çok benzeyen oydu. En iyi yüz hatları Toby'nindi, en nazikleri de oydu. Mark Straford da çarpıcıydı ama o sakalından kazanıyordu. Michael'ın yüzü çok şekerdi aynı üzgün bir köpek gibi, ama yakışıklı sayılmazdı. Sonunda en iyilerinin Paul olduğuna karar verdi. Ağırbaşlı, soylu, farkedilir. Yüzünde hiç bir zaman sakin bir ifade yoktu, genellikle huysuz insan izlenimini verirdi. Sonra birden kocasının zaten mutsuz bir insan olduğunu farketti.

Sonra kadınları incelemeye başladı, Catherine en son sıranın köşesinde oturuyordu, görüş alanındaydı, temiz, gri bir pazar redingotu giymişti. Dora'nın hoşuna gitti. Güzel bir şapkayla öğle yemeklerinde giyilebilirdi. Ama şimdi fazla sadeydi. Dalgalı, parlak saçlarını tarayıp sıkı sıkı topuz yapmıştı. Kız önüne bakıyordu, kirpikleri gözlerindeki bakışı örtüyordu. Dora, kaşlarının çıkıntısını, yanaklarının kıvrımlarını ve burnunun kalkıklığını görebiliyordu. Bugün ciddi fildişi rengini kaybetmiş, solgun bir renk almıştı, Dora ona im-

renerek baktı ve bu mükemmel parçanın yakında dünyadan elini eteğini çekeceğini düşünerek rahatladı.

Zihninin bilinçsizce James'i dinleyen tarafı ona konuşmayla biraz ilgilenmesini önerdi. Dinlemeye başladı. «Milton'a katılmıyorum», diyordu James «övgüyü unutulmaya mahkum ve karanlık bir erdem olarak nitelemiş. Erdem ve masumiyete gerekli değer verilmeli. Gençlerimize deneyim yaşamalarını önermemiz ne kadar yanlış. Onlara masumiyetlerini korumalarını ve değerini bilmelerini söylemeliyiz. Bu kadar görev bu kadar macera yeter! Ve eğer masumiyetimizi gerektiği kadar koruyabilirsek, deneyim bayağı yollarla kazanılmış bilgiden çok daha derin ve değerli bir birikim de masumiyete eklenir. Bizdeki ve diğerlerindeki masumiyet ödüllendirilecektir, onu yok edenler kederde boğulacaklardır, aynen Tanrımızın dediği gibi. Matthew. 18 6

«Ve masumiyetin işaretleri nelerdir? Dürüstlük -güzel bir sözcük- doğruluk, açıklık, tanıklığa razı olmak. Burada benim kafamda beliren imaj bir çanın imajı. Bir çan konuşması için yapılmıştır. Çalmayan bir çanın değeri ne olabilir ki? Berrak bir sesle çalmalı, tanıklık etmeli, çanlar birisi istemedikçe çalamaz. Büyük bir çan susmamalıdır. Mekanizması çok basittir, çok açıktır, hareket ettirildiği zaman çalar.

«Kendi çanımızı düşünelim. Imber'ın koca çanı yakında Imber'ın kapılarından içeri girecek ve manastıra götürülecek, içimizden biri de yakında gölü geçip kapılardan içeri girecek, şimdi onun hakkında konuştuğum için kızıyor ama beni bağışlayacağından eminim. Ne kadar parlak meziyetlere sahip olduğunu hepimiz biliyoruz, masumiyetini bilgi ve tecrübeye dönüşene dek sakladı.»

«Ama kutsallığın yol arkadaşı olan bizler heyecan anlarımız için bağışlanmalıyız. Böyle zamanlarda insan Tanrının amaçlarının dünya yüzünde göründüğü düşüncesine kapılabilir. Hatta mucizeler zamanının sona ermediğine bile inanabilir. Bu topluluk için; bizden bize ait birinin karşı tarafa geçeceğini bilmek çok önemli, her ne kadar onu bundan böyle çok seyrek

görecek olsak da onun yakınımızda olduğunu ve dualarının üzerimizden eksik olmayacağını biliyoruz, konu dışında kişisel bir konuşma yapmak istemezdim ama sevgili Catherine'in beni bağışlayacağını biliyorum, ayrıca hepimizin aynı kanıda olduğuna inanıyorum. Ve sevgili dostlarım şimdi fazla uzatıp dağıttığım konuşmamı bitiriyorum.»

James kürsüden indi, biraz utanmış gibiydi, Peder Bob Joyce topluluğu duaya çağırdı, herkes diz çöktü, James yüzünü iri ellerinin arasına gömdü. Catherine gözleri kapalı diz çöktü, yüzünde Dora'nın okuyamadığı bir anlam vardı. Sonra Paul'ün kendisini izlediğini fark etti, o da gözlerini yumdu. Derken dua bitti ve topluluk dağıldı.

Aydınlık koridora çıktıklarında Mrs. Mark bir soru sormak üzere Paul'ü alıkoydu. Tam önünde yürüyen Catherine büyük bir olasılıkla beceriksizce özür dilemekte olan James'e gülümsüyordu. Dora onun bağışlanacağından zaten emin olduğunu düşündü. Adamın kendi sözleri ışığında, beceriksizliğini dürüstlük şeklinde algılamaya hazırdı. Ona doğru gülümsedi, sonra balkona doğru Catherine'le beraber yürüdüğünü fark etti. James toplantı odasına gitmişti, «onunla ufak bir konuşmanın bana yararlı olacağını düşünüyor», oldu Dora'nın ilk tepkisi, sonra Catherine'e ilgiyle baktı. «Töreni beğendim» dedi, sırf birşeyler söylemiş olmak için. Dışarı çıkıp güneşte yürümek istiyordu. Catherine de onunla geldi.

«Evet», dedi Catherine' «Basitti ama bizim için yeterliydi. Kimsenin papazlığa atanmadığı lay topluluklarında böyle şeyler zordur bilirsin. Herkes sen gitmeden önce davet ediliyor.»

Şimdi çimenlerin üzerinden yola doğru yürüyorlardı.

«Başka şeyler de denedin mi?» diye sordu Dora.

«A, evet» dedi Catherine, «ilk başta ofiste herkesle ayrı ayrı yapıyorduk ama sonra çok yorucu olduğunu anladık.»

Dora ofis hakkında çok az şey biliyordu ama bütün kalbiyle bu düşünceye katıldı, korkunç olmalıydı.

Yolda yürüyorlardı, gölgeleri suya düşüyordu, arasından

otlar fışkırmış olan ayaklarının altındaki tuğlalar ılıktı. Dora önce ayakkabılarından taşların sıcağını hissediyordu. Artık Catherine'den eskisi gibi utanıp korkmuyordu, hatta onunla olmaktan mutluydu.

«Çok sıcak» dedi. «İnsan yüzmek istiyor ama ben ne yazık ki yüzemiyorum, oysa ne çok isterdim. Sanırım benden başka herkes yüzebiliyor.»

«Ben hiç suya girmiyorum» dedi Catherine «Yüzebiliyorum ama çok iyi değilim, hem sevmiyorum da. Rüyalarımda hep boğulduğumu görürüm.» Sıkıntıyla göle doğru baktı. Su belki de gölgeler vurduğundan derin görünüyordu, üzerinde de bir sürü otlar vardı.

«Gerçekten mi? Ne tuhaf ben hiç görmem» dedi. Döndü ve kızın yüzündeki melankoliyi gördü, bir an onun gerçekten rahibe olmayı isteyip istemediğini düşündü.

«Gerçekten oraya girmek istiyor olamazsın» dedi birdenbire. «Böylesine genç ve güzelken, özür dilerim, çok kabayım, üstelik beni de hiç ilgilendirmez, biliyorum. Ama seni orada düşününce yüreğim daralıyor.» Catherine şaşkınlıkla ona baktı ve gülümsedi. İlk defa Dora'nın gözlerinin içine bakarak «Senin seçmediğin şeyler vardır» dedi. «Demek istediğim kimse seni buna zorlamaz. Ama sen de bunu seçmezsin. Bunlar genelde en doğru olan şeylerdir.»

«Haklıyım» diye düşündü Dora zaferle «içeri girmek istemiyor, çok uzun zamandan beri herkes onun içeri gireceğinden bahsediyor, onu küçük azizemiz diye çağırıyorlar ve artık o da vazgeçemiyor.»

Paul'ün kendilerine doğru geldiğini gördüğü sırada kıza düşüncelerini söylemek üzereydi. Beş dakika için bile olsa onu yalnız bırakamıyordu. Catherine onu görünce Dora'ya ağzının içinden birşeyler mırıldandı, el sallayıp döndü ve yolda yürümeye başladı, Dora orada kalakalmıştı.

«Bazen beni yalnız bırakmanı çok istiyorum» dedi Paul'e, «Catherine'le çok ilginç bir konu hakkında konuşuyorduk.»

«Seninle Catherine'in birbirinize söyleyebilecek neyiniz

olabilir ki?» dedi Paul «ilgi alanlarınız tamamen farklı.»

«Niye Catherine'le konuşamazmışım ki?» dedi Dora, «Sence ona lâyık değil miyim?»

«Öyle demedim» dedi Paul, «Ama sen biraz değişiksin! Eğer fikrimi sorarsan Catherine ideal bir kadın, sevimli, nazik, alçakgönüllü ve temiz.»

«Senin bana hiç saygın yok» dedi Dora sesi titriyordu.

«Tabii ki yok», dedi Paul, «Saygı göstermem için bir neden söylesene. Ne yazık ki sana aşığım, hepsi bu.»

«Bu benim için de büyük şanssızlık», dedi Dora, ağlamaya başlamıştı.

«Öff, kes!» dedi Paul. «Kes şunu.»

Catherine gölün karşı kıyısına geçmiş manastır duvarının kenarından yürüyordu. İlk kapıdan geçip ziyaretçiler bölümüne ulaştı, Dora'ya sanki kapıyı ardından çarptı gibi geldi.

BÖLÜM X

Toby kulübenin kapısını itti. Törenle öğle yemeği arasındaki boş zamanda yüzmek istiyordu. İçeri girmeden önce –her zaman olduğu gibi– bir an durup Nick Fawley'in nerede olduğunu anlamaya çalıştı. Murphy kuyruğunu sallayarak ona doğru geldi, iki ayağının üzerinde kalktı, öbür patilerini tutması için çocuğa uzattı. Oğlan köpeğin ayaklarını tuttu, başını okşadı, sonra doğruldu. Nick'in sesi gelmiyordu. «Herhalde dışarıda» diye düşündü. Büyük bir rahatlamayla merdivenleri tırmandı ve yüzme çantasını aldı. James'in tavsiyesiyle kasabadan ucuza birşeyler almıştı. Havlusunu buldu, kullanmaktan çok kötü olmuştu. Ama hâlâ işe yarıyordu.

Araya çıktığında Nick'in yan odadan kendini çağıran sesini duydu. Odaya girip içeri baktı. Nick yataktaydı. Aslında bunda bir gariplik yoktu, onun yatakta olacağını tahmin etmesi gerekirdi.

«Kim konuştu?» diye sordu Nick. Yastıklara dayanmış, bir dedektif romanı okuyordu.

«James» dedi Toby. Dışarı gitmek için sabırsızlanıyordu.

«İyi miydi?» dedi Nick.

«Evet, çok eğlenceliydi» dedi Toby. Nick'e bunlardan bahsettiği için utanıyordu.

«Ne hakkındaydı?»

«Masumiyet, falan» dedi Toby.

Nick, pijamalar içinde, şişmiş yüzü, yüzünün iki yanından sarkan yağlı saçlarıyla bir an Toby'ye masalda büyükanneye benzemeye çalışan kurtu hatırlattı. Çocuk bu düşüncesine gülümsedi, biraz da utandı.

«Bir gün sana bir vaaz vereceğim» dedi Nick. «Onlar benim konuşmamı istemiyorlar, ben de sana özel bir vaaz veririm.»

Toby buna verecek bir cevap bulamadı, habire nasıl kurtulacağını düşünüyordu. Sonunda «Murphy'yi de yüzmeye götüreyim mi?» dedi.

«Eğer gelirse götür.» dedi Nick. «Eğer gelmek isterse sen istemezsen de gelir, ama istemezse öldürsen götüremezsin.»

Bu doğruydu. Toby «Peki» dedi, elini kaldırıp kısa bir selâm vererek çıktı. Nick çocuk sırtını dönüp odadan çıkana dek onu izledi, pek de başarılı bir konuşma olmamıştı.

Toby merdivenleri koşarak indi, dışarı çıktı ve Murphy'yi çağırdı. Köpek gelmeye pek hevesli görünüyordu. Toby bütün su altı malzemelerini yanına almıştı, gölde bunları kullanabileceği uygun bir yer bulmak istiyordu. Bugüne değin yüzdüğü nehir gölleri hep temiz ama fazla sığdı. Bugün gölün öbür ucuna, manastırın ötesindeki bölüme gitmek istiyordu, orada şimdiye dek hiç yüzmemişti çünkü. Su o kısımda daha temiz olabilirdi, yemekten önce şöyle bir inceleme yapıp sonra yine gelmeyi düşünüyordu. Bu macerayı saklamıştı. İmber'ın gizemlerini bir anda tüketmek istemiyordu.

Kayıkla karşıya geçti, Murphy bu sefer kayığı tercih etmişti. Kayıkta dolaştı, sonra patilerini uzattı, karşıya geldiler. Toby koşarak evin yanındaki çayırdan geçti, gölün yanından ormana doğru giden yola girdi. Bir an önce yüzmeye başlamak istiyordu, bu nedenle kimseyle karşılaşıp gecikmemeliydi. Ormana yaklaştığında Dr. ve Mrs. Greenfield'i gördü. Bir konu hakkında tartışır gibiydiler, onu görünce döndüler ve eve doğru yürümeye başladılar. Toby ormana girince daha hızlı koşmaya başladı ama şimdi keyfi yerine gelmişti.

«Bu yolu pek kimse kullanmıyor herhalde» diye düşündü. Yolu öbek öbek otlar bürümüştü.

Gölle yolu ayıran yeşil çalıların üzerine bazen ağaçların gölgesi bazen de suyun yansımaları düşüyordu. Köpek çocuğun yanında koşuyordu, ayaklarının altında ezilen yaprakların çıtırtıları duyuluyordu. Toby sonunda yavaşladı ve nerede olduğunu anlamak için çevresine baktı. Çalıların üzerinden gölün karşı kıyısını, yani manastır arazisinin tek duvarsız ucunu görebiliyordu. Karşıda da aynı bu taraftakine benzeyen bir koru vardı. O tarafta herşeyin daha farklı olduğunu düşündü aniden. Rahibelerin yürümesi için yollar olup olmadığını merak etti. O karşıyı izlerken birdenbire iki rahibe belirdi. Toby bir an donakaldı, «Umarım karşıdan görünmüyorumdur» diye düşündü. İlk başta çalılardan ve kamışlardan pek görünmüyorlardı, sonra iyice ortaya çıktılar, etekleri hafifçe ayakkabıları görünecek kadar yukarı toplanmıştı, yüzleri birbirine dönüktü, çocuk konuştuklarını düşündü ve sonra içlerinden biri bir çan sesi kadar berrak bir sesle güldü. Sonra ilerleyip ormanın içine girdiler.

Bu gülüş Toby'nin garibine gitmişti, tabii ki bir rahibenin gülümsemesinde yanlış bir şey yoktu, sadece rahibelerin gülebileceklerini hiç düşünmemişti. Hem iyi hem de neşeli bir insan olmak çok güzeldi.

James'in sabahki konuşması geldi aklına. Doğal olarak o masumiyetini Catherine gibi saklayamazdı. Sevgili James Catherine'i herkesten farklı kılan şeyi bulup çıkarmıştı. Gizlenmiş saklanan birşeyler vardı kızda. James'in söylediklerini denememişti henüz, hani şu masumiyetin korunmasıyla ilgili olanları. Ayrıca bunu yapmak hiç de kolay değildi. Sonu da buydu zaten, birçok genç insan bunun farkında değildi. Gençliklerini sanki hayal âleminde geçiriyorlardı, Toby ise herşeyin farkındaydı. Büyükler gençliğin yaşamın en güzel çağı olduğunu ama değerinin ancak iş işten geçtikten sonra anlaşıldığını söylerlerdi. Çocuk zamanı unutmuştu, sıcakta gezileği ter içinde kalmıştı, göl suyunun serinliğini hissedi

âdeta. Imber'a geldiği ve bu iyi insanlarla tanıştığı için çok mutluydu. Habire Tanrıya şükrediyor kaderinin değiştiğini düşünüyordu.

Rahibenin gülüşünü, mutluluğunu düşündü, içi neşeyle doldu. Bir insan böylesine olumlu özelliklere sahip olursa iyi olmak hiç de zor olmazdı.

Birden karar verdiği yere ulaştığını fark etti, uzaktan kumsal gibi görünen yerin aslında suya uzanan büyük bir kaya parçası olduğunu anladı. Bütün düşünceler bir anda aklından uçup gitti, manzarayı izlemeye başladı. Suda gömülü birkaç kazıktan anlaşıldığına göre eskiden burada bir iskele vardı. Toby eşyalarını yere bıraktı, bir an sonra biraz ötesinde bir bina olduğunu gördü. Harap bir ahırdı bu. Bir zamanlar kiremitlerle kaplı olan çatının yarısı şimdi çökmüştü, çatı iskelesi ise hâlâ yerinde duruyordu. Duvarlar kalındı, taştan örülmüştü ve hâlâ sapasağlamdı. Toby bunun orta çağlardan kalma bir ahır olduğuna karar verdi. Dikkatle girişe yaklaşıp içeri baktı. Karşı tarafta da büyük bir kapı vardı. Birkaç kutu ve çuval haricinde içerisi boştu. Ses biraz yankı yaptı. Zemindeki taşlaşmış çamurun çatlakları arasından otlar bitmişti, yukarı bakınca uzun zaman önce ulu bir meşenin kökünden yapılmış kirişleri gördü. Kirişlerin arasındaki anormal büyüklükteki örümcek ağları alçak çatıyı peçe gibi örtmüştü. Yukarıda büyük bir olasılıkla bir yarasa kıpırdandı. Toby aceleyle öbür taraftan dışarı çıktı.

Şimdi ağaçların arasından çayırları görebiliyordu, yürüdü. Çayırın kenarından bir yol geliyordu, «herhalde kütük taşımak için kullanıyorlar» diye düşündü. Yol korunun kenarından eve doğru ilerliyordu. Bir zamanlar ahırın çayırın kenarında olduğunu ama sonra zamanla ormanın ilerleyerek ahırı içine aldığını düşündü. Böylece bina kullanılmaz olmuştu.

Yaptığı keşif çocuğu heyecanlandırmıştı, tekrar göl kıyısına, parlayan güneşin altına döndü. Murphy taşın üzerine uzanmıştı, hava öylesine sıcaktı ki köpeğin dili dışarı sarkmıştı ama yine de yüzünde çok mutlu bir ifade vardı.

Ahırın içi serindi. Güneşin yakıcı sıcaklığı Toby'nin çok hoşuna gidiyordu, suya baktı ve girmek için içinde dayanılmaz bir istek duydu, karşı kıyının, manastırın duvarının hemen dışında olduğunu gördü. Manastır sınırından içeri girmemesini sıkı sıkı tembih etmişlerdi. Burayı seviyordu, onun için hiçbir kurala karşı koyup tatsızlık çıkarmaya niyeti yoktu. Aslında kıyılar çamur ve sazlarla kaplıydı ve göl bir çeşit bataklıkla sona eriyordu. Toby çabucak soyundu ve taşa uzandı. Güneş içini ısıtıyordu.

İlk önce yüzükoyun yatmayı denedi, ama böyle bir pozisyonda çene ve boynun rahat olmasına insan fizyolojisi el vermiyordu. Uyumsuz iskeletimiz yüzünden bir köpek kadar bile rahat yatamıyoruz, diye düşündü, sonunda döndü ve bir dirseğine yaslandı, Murphy yanına geldi ve başını omuzuna dayadı. Toby oturdu, köpeği kollarıyla sardı. Sıcak yumuşak ve canlı tüylerin derisine dokunuşu değişik ve heyecan vericiydi. Bir süre kıpırdanan köpeğe sarılı oturdu ve gölü seyretti. İskelenin olduğu taraf derindi, birdenbire güneşin suyun rengini yeşile dönüştürdüğü yerde kıpırdamadan yatan büyük bir balık gördü. İnce, uzun boyundan ve iri çenelerinden bunun bir turna balığı olduğunu anladı, biraz daha balığı seyretti. Sonra göz kapakları ağırlaşmaya başladı. Öylesine mutluydu ki ölebilirdi, sağlıklı neşeli ve tasasız böylece uyumak çok güzeldi.

Toby uyandı ve Murphy'i itti. Bir an için uyuyakalmıştı, bundan emindi ama artık yüzmesi gerekiyordu, vücudu o kadar ısınmıştı ki, suya girdiği anda cızırdayabilirdi. Balık gitmişti. Kayanın ucundaki su durgundu, dipteki taşlar ise görünmüyordu. Aslında burada dipte yüzmek pek iyi bir fikir değildi, su birşeyler görebilmek için çok fazla bulanıktı. Durdu, gölü inceledi, suyun ortası pırıl pırıldı ama kıyılarda bu parıltı matlaşıyor giderek toprak rengine dönüşüyordu. Sakin sularda yüzmek deniz gözlüğüyle ilerlerken geçtiği görüntüler şu anda bulunduğunun bir uzantısı olup da tamamen farklı bir dünyaya girmek onu çok heyecanlandırıyordu. Uca kadar gidip atladı.

Bir süre öylesine yüzdü durdu, su vücuduna sarılan ipek gibiydi. Vücudu ise serin suyun içinde bile hâlâ ılıktı. Sırt üstü uzandı kafası ve omuzları suyun dışındaydı. Güneşin yakıcı sıcağında vücudunun kuruduğunu hissetti. Gözlüğüyle şnorkelini yakına koymuştu, uzanıp aldı, giydi ve daldı. Gözlüğü pek iyi değildi ama su da çok bulanıktı, onun için çok az şey görebiliyordu.

Suyun bu kadar karanlık olmasına canı sıkılmıştı, taşın yanında dümdüz aşağı yüzüp nerede bittiğini bulmayı düşündü. Gölün tabanına kadar inip inmediğini merak ediyordu. Hem suyun burada ne derinlikte olduğunu da bilmiyordu. Toby su altında çok iyiydi. Daldı el yordamıyla taşı buldu ve bunu takip ederek aşağı doğru yüzmeye başladı, gözlerini açınca bulanık yeşilimsi suyu ve kayanın üzerinde oluşan belli belirsiz ışık oyunlarını gördü. Bir dakika sonra kaya gölün dibinde kayboldu ve eli çamura değdi, hemen yukarı çıktı. Göl öyle fazla derin değildi. Sonunda gözlük ve şnorkeli çıkardı, kayanın üstüne bıraktı.

Biraz ileri yüzüp tekrar daldı. Zemindeki çamur çok yumuşaktı. «Neredeyse su kadar yumuşak» diye düşündü. Hoşuna gitmişti. «Belki de bir ceset bulurum» diye düşündü. «Yarı beline kadar çamura gömülmüş bir insan vücudu». Eli sert ve pürtüklü bir şeye değdi. Korkmuştu, hemen su yüzüne çıktı, biraz dinlendi. Çok uzun zamandır suyun dibindeydi. Derin bir nefes aldı. Dokunduğu eski bir konserve kutusu olmalıydı, sonra kesip kesmediğini görmek için eline baktı. Deneyimlerinden insanın su altında fark etmeden büyük yaralar alabileceğini biliyordu. Hiçbir şey olmamıştı.

Yemek zamanı gitgide yaklaşıyordu. Son bir kez dalıp dokunduğu şeyin ne olduğunu görmeye karar verdi. Hızla daldı kollarının bütün gücüyle kendini aşağıya çekmeye başladı. Değdiği şeyi buldu, parmaklarını altına geçirip çekti, bu şey, her neyse epeyce büyük olmalıydı, çamura iyice gömülmüştü. Su çamurun hareketiyle daha da bulanmıştı. Bir eliyle sıkıca bu şeyi tutup ayaklarını yere bastı, diğer eliyle de incelemeye

başladı. Kalın yuvarlak bir ağzı vardı ama çok azı balçığın dışındaydı, iki taraftan da çamura batmıştı. Aslında bir vazo olabilirdi ama ağzı bir vazo için çok genişti. Bu her neyse çok büyüktü, belki de eski bir kazandır diye düşündü. Dış yüzeyini incelemeye başladı. Pürtükler ve oyuklar vardı, ya pas tutmuştu, ya da suda yetişen bir takım bitkiler üzerine yapışmıştı. Nefesi iyice tükenmişti, tekrar su yüzüne çıktı.

Başı dışarı çıktığı anda manastır tarafından gelen çanın sesini duydu. Bu; eğer bütün yol boyunca koşmak istemiyorsa hemen çıkması gerektiği anlamına geliyordu. Son bir kez daha dalıp aşağıdakini çıkarmaya karar verdi. Aşağı indi ve etrafındaki balçığı temizlemeye başladı, bir eliyle de kenarını tutuyordu. Üst kısmı çamurdan kurtulmuş gibiydi, ama çamurun içinde daha epey gömülü olduğunu anladı, ayrıca çapı gitgide daralıyordu. Toby'nin aklına bunun büyük bir çan olabileceği geldi. O anda nefesi tükendi ve yukarı çıkmak zorunda kaldı.

Yüzüp karaya çıktı. Araştırma epey yorucu olmuştu. Bir süre dinlenip giysilerine uzandı, pantalonunun cebinden saatini çıkardı, «Olamaz» diye düşündü, «Geç kaldım». Yarım yamalak kurulanıp giyindi. Harika bir macera olmuştu; tekrar gelmeliydi buraya. Suyun dibindeki şeyi çıkarmak çok eğlenceli olacaktı, yine de o şeyin pek ilginç olmayan niteliğini düşünüyordu.

Buradan diğerlerine bahsetmemeye ve burayı kendine ayırmaya karar verdi.

BÖLÜM XI

Michael'a Toby'yi Land-Rover'la yanında götürmesini öneren James Tayper Pace'di. Michael biçerdöveri almaya Swindon'a gidiyordu. Toplantının üstünden günler geçmesine ve kendi heyecanına rağmen Michael bir türlü gidip âleti alamamıştı. O gün çarşambaydı, kasabaya inip akşam geç vakitte dönmeye karar verdi. O Swindon'a vardığında mağaza çoktan kapanmış olurdu ama telefonla yaptığı bir kaç görüşmeyle işleri halletmişti, daha önce birçok işi orayla yaptığı için dükkandakiler onu tanıyorlardı, makinayı yediden önce herhangi bir saatte alabileceğini söylemişlerdi.

«Niye Toby'yi de yanında götürmüyorsun?» diye sordu James. Birlikte ofisten çıkıyorlardı. «İşten ancak yarım saat ayrılacak. Biraz da çevreyi gezip dolaşsın, çocuk köle gibi çalışıyor.»

Michael bunu fark etmemişti, ama fikir harikaydı, gitme saati yaklaşınca Toby'ye bakmaya gitti. Patchway'ın yanında buldu. Brüksel lahanalarını çapalıyorlardı.

«O kadar haşin davranma!" diyordu Patchway, «Etraflarını çapala, daha dikkatli yap». Toby, Michael'ı selamlamak için doğruldu. Oğlan şimdi iyice bronzlaşmıştı. Teni terden pırıl pırıl parlıyordu. Patchway'in belinden yukarısı çıplaktı, sadece başında o korkunç şapkası vardı.

«Acaba Toby benimle Swindon'a gelebilir mi diye soracaktım» dedi Michael, Patchway'e. «Tabii seninle başka işi yoksa». Patchway homurdandı ve «Çok sevinirim eğer bir mahzuru yoksa» diyen Toby'ye baktı.

«Güvercinler şimdiye dek bir zarar vermediler sizi rahatsız etmediler, değil mi?» dedi Michael Patchway'e.

«Niye etsinler ki?» dedi Patchway. «Şimdi istedikleri kadar yiyecekleri var, sen onları soğuk havalar başlayınca seyret.»

Toby üstünü değiştirmek için koştu. Michael Patchway'in yanında kaldı. Bu adam da büyük aktörlerde de var olan taşralı adamların yetisi vardı. Hiç konuşmadan, hareket bile etmeden öylece durup yine de tamamen fark edilir olabilmek.

Michael sessizlikten sıkılıp Land-Rover'i çıkarmaya gitti. Arabayı evin ön tarafına çekti. Aslında makinayı getirmek için kamyon daha uygundu, Land-Rover çok zorlanacaktı, fakat kamyonda nedeni belirsiz bir bozukluk vardı ve Nick Fawley –iki kez söylenmesine rağmen– bir türlü lütfedip de kamyona bakmamıştı. Bu, zaman ve çalışan yokluğunun ortaya çıkardığı sorunlardan biriydi. Michael ya Nick'le görüşmesi ya da kasabadaki garajdan bir adam getirmesi gerektiğini biliyordu. Ama sorunu sürekli erteliyordu, ve bu arada, Land-Rover aşırı yüklenmiş olarak sebzeleri Pendel Cote'a götürüp duruyordu.

Michael neşeli ve heyecanlıydı. Biçerdöverle ilgili çok önemli beklentileri vardı. Ağır iş yükünün önemli bir kısmını kurtaracaktı, o kadar hafifti ki kadınlar bile kullanabilecekti. Tabii kadın derken Margaret'i kastediyordu. Catherine nasılsa yakında gidiyordu, daha sonra bir katılan olursa o da kullanabilirdi. Başka kadınların geleceği düşüncesi sevincine biraz gölge düşürdü ama oradaki ikisine tamamen alıştığını hatta sevdiğini fark etti. Topluluğun genişlemesi her açıdan önemliydi. İlk gelen herkes biraz utangaçlık çekerdi, ama sonradan alışırlardı. Daha fazla insan ve mekanizasyonla burası ekonomik bir birim halini alabilirdi ve «yetiştirdiğimiz

ancak bize yetiyor» durumu da ortadan kalkardı. Swindon'a gitmek de hoşuna gidiyordu. Haftalardır Cirencester'den öteye gitmemişti. Büyük kasabaya gitme düşüncesi içini çocukça bir sevinçle doldurıyordu, ayrıca yanında Toby olduğu için de çok mutluydu.

Michael'ın, Toby'nin çevre hakkındaki sorunlarını cevaplamakla geçirdiği yolculuk bir saatten biraz az sürdü. Bir keresinde bir köy kilisesini iyice görebilmek için durdular. Swindon'a vardıklarında doğruca mağazaya gittiler ve makinayı dışarıda hazır buldular. Tezgahtarın da yardımıyla makinayı Land-Rover'in arkasına bağlamayı başardılar, yolda fırlayıp gitmesin diye de iyice sağlamlaştırdılar. Michael makinaya sevgi dolu gözlerle baktı. Tekerlekleri sarı, gövdesi kırmızıydı, köşelerden paket kağıdını yırtıp dışarı fırlamıştı.

Michael; Toby'nin de Patchway gibi biçerdövere burun kıvırmasına üzülüyordu. Çocuğun traktör kullanmayı çok istediğini biliyordu.

«Birşeyler yemeye ne dersin?» dedi Michael. Erken yola çıktıkları için çayı kaçırmışlardı. Bir pubda bir iki sandviç yerlerse açlıklarını bastırabilirlerdi. Michael'ın aklına Swindon'ın biraz dışındaki küçük ama güzel görünümlü bir pub geldi.

Oraya vardıklarında saat 7.30 olmuştu. Pub'ı büyütmüşlerdi, Toby'le Michael salon bara geçtiler. Duvarlar kararmış meşeyle kaplıydı, kırmızı deri kaplı uzun arkalı sandalyeler, duvarda Viktorya devri av figürleri, üzerinde bira kapakları ve kokteyl bardakları, perdeler vardı. Çiftçi mi iş adamı mı oldukları belli olmayan twitler giymiş kırmızı suratlı neşeli bir dolu adam arkasında şişeler dizilmiş olan bara yaslanmışlardı. Michael Toby'yi pencere kenarında bir yere oturttu, buradan hem barı hem de dışarıda duran Land-Rover'i ve değerli yükünü görebiliyorlardı.

«Aslında seni buraya getirmem yasaya aykırı» dedi Michael. «18 yaşındasın, değil mi? Eh pek fena sayılmaz, ne

içeceksin bakalım? Yumuşak bir şeyler belki?»

«Yo, hayır» dedi Toby dehşetle «Buranın mahalli içkisi neyse onu içerim. Ne olduğunu biliyor musun?»

«Sanırım» dedi Michael, «West Country». Bir kez süzerlerken görmüştüm. Sanırım biraz sert. Denemek ister misin? Peki. Sen otur, ben içkilerle sandviçleri alırım.»

Sandviçler güzeldi, taze beyaz ekmeğin içine roz bif koymuşlardı, turşu hardal ve patates kızartması da geldi. İçki altın rengiydi çok eski değildi ama çok sertti. Michael tanıdık içkisinden büyük bir yudum aldı, çocukluğundan beri bilirdi bu içkiyi, her zaman ona en güzel anıları hatırlatırdı.

«Burası batı değil, değil mi? Ben Swindon'ın hep Londra'ya daha yakın olduğunu düşünürdüm. Belki de Slough'la karıştırıyorum.»

«Batı'nın başlangıcı, en azından ben hep öyle olduğunu düşündüm. İçki de bunun işareti. Ben buralıyım. Sen nerede büyüdün, Toby?»

«Londra'da» dedi Toby. «Ama keşke orada büyümeseydim, ya da hiç olmazsa yatılı okula gitseydim.»

Bir süre Toby'nin çocukluğundan konuştular. Michael öylesine mutluydu ki, bağırabilirdi. Bir pubda, oturmayalı, bir çocukla konuşmayalı, içki içmeyeli çok zaman olmuştu. Michael içten içe bunun alışılmadık bir durum olduğunu biliyordu, aslında özlediği bunlar değildi, yaşamı boyunca kaybettiği ve kurban ettiği şeylerin farkındaydı. Bir an için, bir anı belirdi zihninde. Imber'daki uzun oda, yerler halı kaplı, oda mobilyalarla dolu, duvarda kristal aynalar, eski resimlerin parlaklığı, köşesinde duran kocaman piyano, masanın üzerinde birkaç şişe güzel içki. Ama bu bile neşesine gölge düşüremedi. Neye teslim olduğunu bilmek, neye sahip olduğunu bilmek ve hiç pişman olmamak; bir zamanlar teslim olduğu zevkleri üşenmeden anımsayabilmek ve son bir kez daha olsun tadabilmek, bir anlık olduğunu bile bile tadabilmek, mutluluk buydu ve özgürlük, özgürlük kesinlikle buydu.

«Koleji bitirdikten sonra ne yapmak istiyorsun?» dedi Mic-

hael.

«Bilmiyorum» dedi Toby. «Sanırım mühendis olurum, ama ne yapmak istediğime kesin olarak karar vermedim. Dışarı gitmek istemiyorum. Doğrusunu istersen», dedi, «senin yaptığın gibi birşeyler yapmak istiyorum.»

Michael güldü, «Ama ben birşey yapmıyorum ki oğlum», dedi. «Ben evrensel bir amatörüm.»

«Yapıyorsun» dedi Toby «Imber'da yaptıkların harika şeyler. Keşke ben de yapabilsem. Demek istediğim senin yaptığın gibi yapamam ama bir parçası olabilsem, bütün yapılanların. Böylesine saf ve modern dünyanın dışında.»

Michael güldü, bir an için dünyada sadece ikisi kalmıştı. Oğlanın bu içtenliği Michael'ı çok etkilemişti. Toby onu dini bir lider olarak görüyordu. Bunun her ne kadar yanlış olduğunu bilse de oğlanın gözündeki kendi imajı Michael'ın çok hoşuna gitmişti. Yan gözle Toby'ye baktı, temiz bir gömlek ve ceket giymişti, ama kravat takmamıştı. Ceketini kamyonda bırakmıştı, gömleği hâlâ deterjan kokuyordu, yakası açıktı, göğsünün güneşten kararmış olduğu görülebiliyordu. Burnu düzgün, kirpikleri çok uzundu, görünümü ise masum, bozulmamış, utangaç ama vahşi. Yaşıtlarında olan o kurnaz, düzenbaz ve sinirli ifade Toby'de yoktu.

«Sanırım bunu bitiremeyeceğim, özür dilerim» dedi Toby. «Güzel ama benim için çok sert hayır, başka şey istemem teşekkür ederim. Sen içer misin?» İçkinin kalanını Michael'ın bardağına boşalttı. Michael onu da devirip kendine yeni bir tane söyledi. Tezgahın üstünde çikolata görüp Toby'ye bir parça aldı yerine otururken dışarda havanın karardığını şaşkınlıkla fark etti.

«Artık kalkmalıyız» dedi ve Toby çikolatasını yerken o da hızla içkisini yudumlamaya başladı. Zaman çok çabuk geçmişti. Bir iki dakika içinde kalktılar.

Dışarı çıkınca Michael bacaklarında büyük bir ağırlık hissetti. İkinci kadehi içmek ne büyük aptallıktı, içmeyeli o kadar uzun zaman olmuştu ki, çarpmıştı işte. Ama arabaya

bindiklerinde düzeleceğini biliyordu, araba kullanmak onu ayıltırdı. Bindiler, Michael arabayı çalıştırdı ve yola koyuldular, biçerdöver bir sorun çıkarmıyordu.

Yol geceleri daha değişik görünüyordu, çimenler daha yeşil oluyordu, evlerin yüksek sarı, gri duvarları daha da ürkütücü görünüyor sonra kayboluyorlardı. Birbirine geçmiş ağaçlar far ışığında daha da ürkütücü görünüyorlardı. Farların ışığında bir anda bir kedi belirdi, gözleri cam gibi parlıyordu, sonra kayboldu gitti.

«Sen bilim adamısın» dedi Toby, «insanların gözleri niye böyle parlamıyor?» «Parlamadığına emin misin?» dedi Michael.

«Ne yani parlıyor mu? Ben hiç görmedim.» diye yanıtladı Toby.

«Belki de insanlar hep gözlerini kaçırdıkları içindir» dedi Michael. «Okulda Monmouth'un ayaklanmadan sonra bir nehir yatağında saklanırken yakalandığını çünkü gözlerinin ay ışığında cam gibi parladığını öğrenmiştik.»

«Evet ama böyle değil». Yola birdenbire ne olduğu belirsiz bir hayvan çıkıp kaçmıştı ve gözleri yeşil farlar gibi parlıyordu. «Bence bu gözlerdeki özel hücrelerle ilgili birşey», dedi Toby. «İnsan gözleri de direkt olarak farlara bakarsa parlayabilir. Hadi deneyelim! Ben dışarı çıkıp farlara doğru yürüyeceğim sen de gözlerimin neye benzediğine bakacaksın.»

«Bilim adamı esas sensin», dedi Michael gülerek. «Şimdi yapmayalım. Eve gidene kadar bekleyelim, tamam mı. Sonra deneyi yaparsın.»

Toby sustu ve bir süre sesini çıkarmadı, birazdan Michael esnediğini duydu. Sonunda:

«Bu elma şarabı uykumu getirdi» dedi.

«İyi, uyu o zaman» dedi Michael.

«Yo hayır» dedi Toby. «O kadar uykum yok.» Biraz sonra uykuya daldı. Michael yan gözle çocuğun başının öne düştüğünü görebiliyordu. Günlerce süren ağır tempolu çalışmanın ardından gelen elma şarabı karşısında çocuk daha fazla da-

yanamamıştı. Michael kendi kendine gülümsedi.

Land-Rover şimdi daha yavaş gidiyordu. Michael içkili olduğunun farkındaydı ama bu araba kullanışını kesinlikle etkilemiyordu. Pubda hissettiği mutluluk ve başarı hissi yerini bütün vücuduna çöken harika bir ağırlığa ve mırıldanan bir hoşnutluğa bırakmıştı. Direksiyona abanıp kendi kendine şarkı söylemeye başladı. Toby başı önünde kütük gibi uyuyordu, sonra bir virajı dönerken Michael'ın koluna doğru devrildi. Çocuğun vücudunun ısısını omuzunda hissedebiliyordu şimdi.

Yolun geri kalanı rüya gibi geçti. Michael çocuğun baldırına değen dizinin, çenesine değen saçlarının ve vücudunun ılıklığını hissediyordu. Bu umulmadık temasın mutluluğu öylesine büyüktü ki bir an gözlerini kapadı, sonra araba kullandığı aklına gelince tekrar açtı. Çocuğu uyandırmamak için daha yavaş nefes almaya çabaladı, derin nefesler almaya başladı. Arabayı yavaşlattı ve soluklarını düzenledi, kalp atışlarının çocuğu uyandırmasından korkuyordu.

Şimdi daha da yavaş kullanıyordu arabayı, virajları son derece yumuşak alıyordu, şu anda, Toby'nin uyumaya devam etmesi kadar hiç bir şeyi isteyemezdi. Koruyucu, anaç bir mutluluk hissetmekteydi, sonra aklına bir zamanlar Alp dağlarının yamacında oturmuş, otlayan ineklerini seyreden bir çoban geldi, yaptığı karşılaştırmanın saçmalığı karşısında elinde olmadan gülümsedi.

Düz bir yola dönüp, Toby'ye baktı. Çocuk ona doğru kıvrılmıştı, bacaklarını yukarı çekmiş elleriyle sarılmıştı. Şimdi başı Michael'in omzuyla koltuğun arkası arasında yatıyordu. Temiz gömleği neredeyse göbeğine kadar açılmıştı. Michael tekrar yola döndü, elini gömleğin açıklığından içeri sokmak için dayanılmaz bir istek duymuştu. İkinci aklına gelen ise arabayı kuytu bir yere sürüp, çocuğu kollarının arasına almak oldu.

Bu düşünceleri aklından kovmak istercesine başını salladı, sonra başının ağrıdığını fark etti. «Belki de bana bu oyunu oynayan bu baş ağrısıdır» diye düşündü. Şimdi kendini sorumlu,

koruyucu ve daha ciddi hissediyordu ve hâlâ mutluydu. İçinde Toby'yi kötülüklerden korumak için inanılmaz bir güç hissetti. Toby'yi üniversite öğrencisi genç bir adam olarak düşledi. Belki onu izlemesi, görüşmesi ve ona yardım etmesi mümkün olabilirdi. Michael kendine ve davranış biçimine güveniyordu. Böylece şu anda yaşadığı zevk bir anlık garip ve soyutlaşmış bir zevk olmaktan çıkıp uzun bir sorumluluk ve görev haline gelebilirdi. Böyle bir an daha olmayacaktı. Toby'nin ise böyle bir sevgiden haberi bile olmayacaktı belki de. Tanrı böylesine bir sevgi pınarının zayıflamasına izin vermezdi, öyleyse bu sevgiyi iyiye yöneltmenin bir yolu olmalıydı.

İmber'a yaklaştıklarını fark edince canı sıkıldı. Bu kadar yolu nasıl geldiklerini hatırlamıyordu bile. Ne kadar içkili olduğunu merak etti. Allahtan yolda kötü bir şey olmamıştı, yavaşça ana yola döndü. Birkaç dakika sonra yüksek taş duvar sağ tarafta belirdi. Michael vardıkları için çok üzgündü. Toby hâlâ kütük gibi uyuyordu. Uyandırmaya kıyamadı, Land-Rover yavaşladı. Michael kulübenin kapısına kadar gitmedi, yüz metre kadar önce durdu, farları ve kontağı kapadı. Ardından korkunç bir sessizlik geldi.

Toby kımıldandı, koltuğuna doğru döndü ve gözlerini açtı. Bir an sonra tamamen uyanmıştı. «Aman Allahım uyudum mu?» dedi. «Özür dilerim.»

«Özür dileyecek bir şey yok.» dedi Michael. «İyi bir uyku çektin. İşte eve geldik.»

Toby şaşırdı gerinip esnedi, sonra «Bak şimdi farlarla o dediğimizi yapabiliriz. Olur mu? Sen ışıkları aç ben tam karşıdan gözlerimi kırpmadan geleceğim.»

Toby arabadan inerken Michael'da itaatkar bir şekilde farları açtı. Çocuk ışıkların kaybolduğu yere kadar koştu, sonra döndü ve gözlerini ışıktan ayırmadan arabaya doğru yürümeye başladı. Koyu renk gözleri bir uyur gezerinki gibi iyice açıktı. İkisinde de hiçbir parıltı yoktu, ağır ağır arabaya doğru yürüyordu. Gömleğin kıvırdığı kolları çözülmüştü.

Arabaya gelince başını pencereden Michael'a uzattı. Michael kolunu çocuğun omuzuna sardı ve onu öptü. Bu o kadar çabuk olmuştu ki Michael bir an gerçek mi, yoksa her zamanki hayallerinden biri mi olduğunu anlayamadı. Ama Toby'nin suratında allak bullak bir ifade vardı, çocuk bir adım gerileyip kendini Michael'den kurtardı.

Michael kalın ve boğuk bir sesle «Özür dilerim. Bu bir hataydı» dedi. Çok aptalca bir sözdü, ne söylemek istediği ne de anlatmaya çalıştığı şey değildi bu. Bir anlık bir sessizlik oldu. Michael «Özür dilerim Toby, hadi yan tarafa geç de seni eve götüreyim, daha yolumuz var» dedi.

Toby onun yüzüne bakmadan yana geçti, kapıya uzandığı anda yolda birisi belirdi, o da farların ışığında yürüyordu. Nick'di bu. Michael onu görür görmez gizlenmek için ani bir istek duydu ve farları kapadı, Nick arabanın yanına geldi Toby hâlâ dışarıda duruyordu.

«Siz ikiniz, merhaba» dedi Nick. «Hiç gelmeyeceksiniz sandım. Ne oyunu oynuyorsunuz bakalım, kapıdan bu kadar uzakta.»

«Bir hata yaptım» dedi Michael. «Herhalde sen Toby'yi içeri götürürsün. Ben artık gitmeliyim. Çav Toby.» Işıkları yakıp motoru çalıştırdı ve yoldan aşağı doğru ilerledi. O ve Toby ışıkların dışındaydılar, ama yine de Nick herşeyi görmüş olabilirdi. Eve giderken onu en çok rahatsız eden düşünce buydu.

BÖLÜM XII

Ertesi gün, yemek zamanıydı. Âdet olduğu üzere birisi bir kitaptan seçilmiş bölümler okurken diğerleri de sessizlik içinde yemeklerini yiyordu. Yemek genellikle yirmi dakika sürerdi. Okuyucu kenar bir masada otururken diğerleri de bir başında Michael'in, diğer başında Mrs. Mark'ın oturduğu uzun bir masada yemeklerini yediler. O gün sıra Catherine'deydi; okuduğu kitap da Norwich'li Julian'ın bildirileriydi. Catherine güzel okuyordu, sesi anlamlı ve yumuşaktı. Yemeğini bitirmiş olan Toby eski meşe masanın üzerinde ekmeğini bölüyor sonra da ufalıyordu. Michael'la göz göze gelmek korkusundan başını bile kaldırmıyordu. Çok kötü bir gece geçirmişti, kendini çok yorgun ve bitkin hissediyordu. Sabahki işi son derece kötüydü. Konuşmayı da dinlemiyordu.

Toby yetişkin yaşamına ait en erken derslerden birini –hâlâ hazmedemese de– almıştı. İnsan hiçbir zaman güvenlikte değildi. İnsan, tam huzuru yaşarken aniden müthiş bir karmaşanın içinde bulabilir kendini. Toby'nin yaşadığı yoğun mutluluk bir anda doğru dürüst anlayamadığı bir gerginliğe dönüşmüştü. Uzun gece boyunca ve rahatsız uykusundan uyandığından beri hâlâ önemli birşey olup olmadığını anlayamamıştı, sonunda kendi kafasında konuyu kendisiyle tartışmaya başladı. İçten içe, sıra dışı birşeyin meydana geldiğini bili-

yordu ama onun ne olduğunu tam anlayamıyordu.

Nick'le beraber kulübeye dönerken kafası son derece büyük bir karmaşa içindeydi, ama yine de Nick'le sakin sakin konuşmayı ve yolculukla ilgili sorduklarına gayet rahat ve neşeli cevaplar vermeyi başarmıştı. Nick'in olup biteni görüp görmediğini merak etti, sonra görmediğine karar verdi. Toby'yle Michael farların arkasındaydılar ve Nick kapıların ordan zamanında çıktıysa ışıklar gözlerini almış olmalıydı. Michael'ın garip davranışlarından birşey olduğunu anlamış olabilirdi, ama herhalde böyle birşeyi tahmin edemezdi. Nick meraklanmıştı ve bunu da göstermişti, habire kendisini konuşturmaya çalışmıştı ama Toby kendine hakim olmuş ve konuşmayı kısa kesip hemen yatağa gitmişti. Yalnız kalmaya ihtiyacı vardı.

Odaya girince yatağa oturup yüzünü ellerinin arasına aldı. İlk hissettiği, büyük bir şaşkınlıktı. Bundan başka birşey düşünemiyordu. Homoseksüellik hakkındaki bilgisi son derece yüzeyseldi. Okulda bu konuyla karşılaşmamıştı bile, sadece okul arkadaşları arada sırada bu konu hakkında küçük şakalar yaparlardı. Ama onların bilgisizliği de Toby'den aşağı kalır değildi. Okuldaki eğitimi Latince üzerindeydi, Yunanca hakkında hiçbir bilgisi yoktu, bu nedenle eski zamanlardaki homoseksüellik hakkında da birşey bilmiyordu. Bütün bilgisi boyalı basından okuduklarından ibaretti, bir de babasının «o biçimler» hakkında söylediklerinden. Kısacası ona göre homoseksüellik, az sayıdaki şanssız insanın yaşadığı gizli ve mide bulandırıcı yanları olan garip bir hastalık ya da sapmaydı. Ayrıca –babasından farklı olarak– bu insanlarla polisin değil, doktorun uğraşması gerektiğini düşünüyordu. Ve bütün bildiği de bunlardan ibaretti.

Bütün deneyimsiz insanlar gibi Toby'de kesin yargılar yapmaya meyilliydi. Önceden Michael'ı bir erdem anıtı olarak görüyor ve yaşamında ufak bir hata ve bozukluk olabileceğini aklının köşesinden bile geçirmiyordu, şimdi ise tüm doğadışılığı ve isimsizliğiyle, dile getirilmesi olanaksızlığıyla ho-

moseksüelliği ona yakıştırabiliyordu. En azından ilk tepkisi buydu. Düşüncelerinin daha yoğun bir karmaşaya doğru ilerlediğinin farkındaydı. İlk tepkisi şaşkınlık olmuştu, sonra bu mide bulantısına ve dehşet veren bir korkuya dönüştü. Kendisine, birinin bu şekilde temas etmesinden tiksinti duymuştu. Belki de bunu birine söylemeliydi. Acaba başkaları biliyor muydu? Çok büyük bir olasılıkla bu imkânsızdı. Peki haber vermesi gerekiyor muydu? Söylemek ona düşmezdi. Bu arada kendini de koruması gerekiyordu. Bu tip insanların ilgisini çeken insanlardan olmak fikri ona dehşet veriyordu. Kendinde yanlış birşeyler olup olmadığını düşündü, acaba farkında olmadan bu insanları etkileyecek şeyler mi yapıyordu, ya da kendisinde de mi eğilim vardı homoseksüelliğe?

Bu noktada kendini abartılı düşünmekle suçladı. Konuyu büyütüyordu aslında o kadar önemli değildi, saflığı ve bilgisizliği yüzünden bu kadar üzülüyordu. Soyunmaya başladı ve ertesi sabaha kadar bu konuyu düşünmemeye karar verdi. Işığı kapadı ama uykusu gelmedi. Karanlıkta yatarken bütün bu olan bitenin ilginç bir yanı olduğuna karar verdi. Her ne kadar korkutucu olsa da bu olay bir çeşit macera içeriyordu. Sonra bunun; ruhani bir lider olarak kabul ettiği bir insanın birden gerçek yüzüyle yüzyüze gelmek zevki olduğunu anladı.

Olayın bu yönü onun daha insanca düşünmesini sağladı. Michael gibi olmak nasıl birşeydi. Michael şu anda ne düşünüyordu? Uyanık ve üzgün «keşke bütün bunlar olmasaydı» diye düşünerek yatıyor muydu? Yarın ne yapacaktı? Toby'yle bunu konuşacak mıydı? Ya da hiçbir şey olmamış gibi mi davranacaktı? Toby buna dayanamayacağını hissetti. Ona göre başlamış birşey bitirilmeliydi. İlk defa Michael'la gerçekten ilgilendiğini fark etti. Bu karmaşık insana karşı yeni duygular canlanıyordu içinde. Michael'ı koruma isteği uyanıyordu. Sonunda uyuya kaldı.

Ertesi gün uyandığında her tarafı gerilmişti. Duyduğu mide bulantısı hedef değiştirip bu sefer kendine yönelmişti. Dün geceki seks çılgınlığında kendinin de pay sahibi olduğu

fikrine kapılmıştı. Aslında içten içe ortada seks çılgınlığının falan olmadığının, bütün bunları kendi kafasında yarattığının farkındaydı. Ne kadar istese de başka birşey düşünemez hale gelmişti. Daha önce bahçedeki işinden son derece büyük bir zevk alırdı, bugün ise onu Michael'la ilgili düşüncelerinden alıkoyacağı için son derece saçma ve gereksiz görünüyordu. Bunun yerine sabahı ormanda yürüyerek geçirmeyi isterdi. Oysa önce James'le sonra Patchway'le sonra Mrs. Mark'la konuşmak zorunda kalmış, sonra da sebzeleri paketlemekle uğraşmıştı. Michael görünürlerde yoktu.

Michael, belki yemek zamanı, onu bir kenara çekip konuşabilir diye düşünmüştü. Ama yemek boyunca birbirlerine bakmamışlardı bile. Yemekten sonra da meyve bahçesinin uzak bir köşesinde duvarlara tel döşemeye gitti, ama aklını bir türlü işine veremedi. Bundan sonra asıl işine dönmesi gerekiyordu. Ama hiçbir şey yapmadan yola oturup taşlarla oynadı.

Öğleden sonra yine çapalama işiyle uğraştı. Sonunda burada yalnız kalabilmişti, hava çok sıcaktı ve her hareketinde ter içinde kalıyordu. Başını kaldırmadan çalışıyordu. Uzaktan makinanın sesini duydu, Patchway hemen denemeye başlamıştı. Akşam çöktükçe Toby'nin düşünceleri de gitgide üzüntüyle dolmuştu ve karmaşık düşüncelerinin birleştiği tek çözüm vardı: Michael'la konuşmak.

Çaya gittiğinde kendinden geçmek üzereydi, toplantı odasında bir süre oturduktan sonra kendini, gidip meyve bahçesinin duvarını tamamlamak için zorladı. Saat sekiz sularında Mrs. Mark gelip onu buldu ve Michael'ın onunla acele olarak görüşmek istediğini söyledi.

Michael odasına varır varmaz yere uzandı. Biran herşeyden gizlenmek istedi, kişiliği onu terk etmişti sanki. Olayın şoku ve duyduğu pişmanlık onu felç etmiş gibiydi. Düşünmek hayal etmek iyiydi de ya yapmak! Düşünceyle uygulama arasındaki küçücük uzaklık, dibi görünmeyen bir uçuruma açılan daracık bir çatlak gibiydi, yüzünü ellerinin arasına

alıp dua etmeye çalıştı, sonra hâlâ epey içkili olduğunu fark etti. Şu anda hiçbir şey yapamayacak kadar güçsüzdü, ne kadar büyük bir rezaletin içinde olduğunu bile doğru dürüst fark edemiyordu. Başka insanlar tarafından bu tip durumlarda kullanılmak üzere üretilmiş tanıdık ve sıradan sözcükler söylüyordu kendi kendine. Kendine ait hiçbir düşünce ya da sözcük bulamıyordu. Yerden kalktı.

Lavaboya gitti, bir bez ıslatıp yüzünü örttü, her tarafı yanıyordu, kendini toplayıp sakin kafayla düşünmesi gerektiğini biliyordu. Odada elinde sular damlayan bezle dururken Nick'in kendilerini görmemiş olması isteğiyle kıvranıyor, görmüş olması korkusu içini yakıp kavuruyordu. Nick'in daha genç birine tercih edilip ihanete uğradığı duygusuna kapılması onu korkutuyordu.

Bu düşünce öylesine şaşırtıcı ve korkutucuydu ki ne yapacağını bilemiyordu. Bezi fırlattı, yüzünden boynuna hâlâ soğuk su damlacıkları süzülüyordu. Başı çok ağrıyordu midesi de bir garip olmuştu. Yatağa oturdu, sakin olmak için insan üstü bir güç sarfediyordu. Biraz sakinleştikten sonra aslında ilk düşünmesi gerekenin Toby olduğunu fark etti. Ama yine de ilk hissettiği kendine yönelik bir korku olmuştu. Ama o sadece kendisi için ve Nick'in görmüş olması olasılığı yüzünden korkmuştu. Gerçekte çocuğa nasıl bir zarar vermiş olabileceğini düşünmeliydi.

Toby'yi düşünmek daha az acı veriyordu, çünkü olanı bir problem olarak sınırlamak mümkündü. Michael Toby'nin neler hissettiğini tahmin etmeye çalıştı. Toby'yi tanıdığı ve geçmişinden öğrendiği kadarıyla oğlanın daha önce hiç böyle bir deneyimi olmamıştı. Mutlaka eşcinsellik hakkında çok az şey biliyor ve «şoroloları» iğrenç, anlaşılmaz ve alçak insanlar olacağını düşünüyordu. Michael'ın sarılışı da çocuğu kesinlikle etkilemişti ve her ne kadar Michael konuyu öylece bırakmanın en iyisi olduğunu düşünse de Toby'nin böyle düşünmesi hemen hemen olanaksızdı. Bir açıklama isteyecekti, sonuç isteyecekti. Hiçbir şey söylememek çocuğun gerilmesine ve kork-

masına yol açardı, birşeyler yapmak gerekiyordu.

Michael Toby'yi düşündükçe kendinden başka birini daha yaraladığını farkediyordu. Toby'nin tepkilerini kafasında canlandırmaya çalıştı. Şok, (mide bulantısı), iğrenti, hayalkırıklığı ve birşeylerin onarılamayacak derecede dağılışı, harap oluşu. Toby Imber'a dini bir ev olduğu için, bir sığınak olduğu için gelmişti. Kendine bir örnek ve ilham kaynağı aramıştı. Michael'ın başı üzerindeki halenin yok olması önemli değildi, şimdi çocuğun gözünde bütün Imber bir yıkıntıya dönüşecekti. Michael acı ve sıkıntı içinde ne yapması gerektiğini düşünmeye başladı. Bazen böylesine bir anlık olaylar, son derece yıkıcı son derece önemli olabiliyordu! Michael aslında bunun neden olduğunu biliyordu. İçkiliydi ve çocuğun çekiciliğine yakalanmıştı. Bir taraftan ise neden olduğunu anlamıyordu, insanın hareketleri gemilere benziyordu, ne zaman ve hangi yükle limana dönecekleri bilinemiyordu.

Michael uyumamak için kendini zorladı, bir süre dua etti. Düşüncelerini Toby'ye çevirmeye çalıştı, ileride kendi kendisiyle hesaplaşmak için yeteri kadar zamanı olacaktı. Bir yandan da içindeki şeytanların tekrar serbest kaldıklarının farkındaydı. Nick'le ilgili ruhsal işkence işte yine başlıyordu. Uykuya dalmadan önce son düşündüğü şey ise; Toby'ye kötü birşey yaptıysa bile daha da kötüsünü kendine yaptığı oldu. Görünen buydu işte.

Ertesi gün, ne yapacağını düşündü durdu ve yeni bir şey fark etti. Toby'yi tekrar görüp konuşmaktan korkuyordu. Kahvaltı boyunca ikisi de birbirlerine bakmadılar. Michael kahvaltıdan sonra hemen çalışma odasına kaçtı. Konuşmaktan ödü kopuyordu. Bir gün önce, eve dönerken kalbinin çocuğa karşı nasıl büyük bir sevgi ile dolu olduğunu anımsadı ve o zaman böyle büyük bir sevginin hiç bir kötü yönü olmadığından emindi. Bugün ise kendisi için en kolay neyse onu yapmaya can atıyordu. Toby' nin şaşkınlığı ve korkusunu göz ardı edip konuyu öylece bırakmanın en iyisi olacağını düşünmekteydi. Duygusal bir konuşma, bir özür dileme sadece olayın uza-

masına yol açardı. Ayrıca Nick hakkında da emin olmak istiyordu ama Toby'yi Nick hakkında sorgulamak çocuğu bir yerde kışkırtmak olacaktı. Eğer Toby'yle konuşmazsa son derece soğuk ve uzak olması gerekiyordu ama bunu başarabileceğini hiç sanmıyordu.

Sabah ziyaretçilerin kilisesine gidip bir süre karanlık ve sessizlikte oturmuştu. Burada Tanrının yakınlığından kuşku duyması olanaksızdı. Ruhundaki fırtına bir parça olsun durulmuştu, şu anda sadece Tanrı'nın hoşuna gidecek şeyler yapmak istiyordu, bunları yapacak gücü ve bilgisi olduğunu bilmek içini rahatlatıyordu. Dün gece ve bu sabahki düşüncelerinin zayıflığını da daha iyi değerlendirebiliyordu.

Dua ederken günah işlediğinin bilincindeki her insan gibi acı çekiyordu, sonra acısı gitgide hafiflemeye başladı, yapması gereken işler vardı ve Tanrı bütün bu acılardan kurtulmasına yardım edecekti. Toby'yle konuşmaya karar verdi.

Kiliseden çıkınca konuşmayı bir sonraki güne ertelemeyi uygun gördü ve bu da içini rahatlattı. Yemek boyunca Toby'le göz göze gelmemeye çalıştı ve Catherine'i dinledi, kızı dinlerken bir zamanlar kendisine söyledikleri geldi aklına. Catherine Dame Julian'ın, rahibelik kararını almasında etkisi olduğunu söylemişti.

Öğleden sonra bahçenin uzak bir köşesine giderek ağır işlerden birine başlamıştı. Michael'ın makinaya olan sevgisi Patchway'e geçmişti. Ama onun bu renkli oyuncağa duyduğu heves uçup gitmişti. Çay zamanı geldiğinde sinirleri iyice gerilmiş iştahı da kaçmıştı. Çaydan sonra çalışma odasına gitti ve parasal yardım taslağını hazırlamaya çalıştı ama kafası karmakarışıktı, konuşmayı ertelemek iyice saçma görünmeye başlamıştı gözüne, sonunda karmaşık duygular içinde işi halletmeye karar verdi.

Michael Toby'yle kendi odasında ya da çalışma odasında görüşmek istemiyordu, herşey bir iş görüşmesi gibi olmalıydı, duygusallığa gerek yoktu. Neler söyleyeceğini planladığını fark etti. Toby' ye nightjarların yerini göstermeye söz vermiş-

ti, konuşmayı da oraya giderken yapabilirdi. Böylece Toby'ye fazla birşeyin değişmediğini o talihsiz anın öncesiyle sonrası arasında bir farklılık olmadığını gösterebilirdi. Margaret Strafford'dan Toby'nin meyve bahçesinde olduğunu öğrendi, kadın da oraya gidiyordu, mesajını tabii ki iletirdi.

Michael onu gölün öbür kıyısında bekledi. Nick'in civarda olmadığından emin olmak istiyordu. Allahtan hiçbir yerde görünmüyordu. Michael göl tarafına dönerken Toby'nin evin yakınındaki çim kaplı tepeden koşarak indiğini gördü. Kayığa öyle bir atladı ki neredeyse ters dönüyordu, bütün gücüyle kürek çekerek karşıya geçti, iskeleye vardığında nefes nefeseydi.

«Merhaba, Toby» dedi Michael sakin bir sesle, yola doğru döndü, sana nightjarları göstereceğim. Hatırladın mı söylemiştim. Çok fazla uzak sayılmaz. Nightjarlar hakkında herhangi bir bilgin var mı?»

Toby yere bakarak yürüyordu, sessizce başını salladı.

«Nightjar» dedi Michael, «bir göçmendir. Şu sıralar bizi terk edecek, zamanı geldi, gitmeden önce mutlaka şarkı söyler, hem de büyük bir canlılıkla. Çok alışılmamış bir kuştur, sen de göreceksin ya. Latince ismi Camrimulgus'dur, keçi düşmanıdır. Söylendiğine göre bir zamanlar keçi sütüyle beslenirmiş. Umarım duyabilirsin, ötüşü fokurdama sesi gibidir. Sadece gece yarısı uçar ama uçuşu da bir gariptir, çok hızlı ama rotasız, yarasa gibi uçar. Bir güzelliği daha var, bir dala oturduğunda kanatlarını arkasında birleştirir.»

Toby birşey söylemedi. Ormana artık iyice yaklaşmışlardı. Dışarısı hâlâ aydınlık olmasına rağmen burası kararmıştı âdeta. Batan güneşin ışıltıları ağaçların arasından görünmüyordu, çimenli bir geçite döndüler, meşeler ve karaağaçların arasında bir sürü değişik ağaç yetişmişti. Bu kısım daha aydınlıktı diğer tarafa göre. Yolun sonunda manastır duvarı görülüyordu.

Michael geçitin kenarındaki bir ağacın altında durdu. Bir süre karanlık ormanın sessizliğini dinlediler. Epey bir süre

birbirlerine bakmadan beklediler. Sonra ağaçların arasından bir yerden işarete benzeyen bir kanat sesi geldi. Sonra kanat sesleri arttı, geçitin koyu karanlığının içinden kuşlar ansızın çıkageldiler. Ağaçlar arasında ileri geri uçarak yarasa benzeri danslarını yaptılar, sayılarını kestirmek imkânsızdı ama epeyce kalabalık oldukları kesindi. Sonra uçarak ormanın içine doğru uçtular ve ilerleyen gecenin karanlığıyla birleştiler.

Bir süre sonra hava iyice kararmıştı. Michael yavaş yavaş yürümeye başladı, yanında yürüyen Toby'ye bakmıyordu. Michael şimdi –Toby'nin de hissettiğine emin olduğu– inanılmaz bir huzur duyuyordu. Sanki çok önceden bir şeyleri paylaşmış oldukları duygusuna kapıldı. Bu sessizliği hiç istememesine rağmen bozmak zorundaydı. Sonunda konuştu:

«Toby, dün akşam olanlar hakkında. Yanlış ve aptalca birşey yaptım. İnanmanı isterim bu tip şeyleri alışkanlık haline getirmiş de değilim. Ben de en az senin kadar şaşırdım olana bitene. Bunu bir dram haline dönüştürmek istemiyorum, sana 'unut gitsin' demiyorum, çünkü bunu yapamayacağını biliyorum, sadece bir kenara bırakmayı ve abartılı bir önem vermemeyi öneriyorum. Bu yanlış bir davranıştı, sorumluluğu da benim, senin değil. Sadece, demek istediğim senden özür diliyorum ve konuyu aklının bir köşesine saklamanı istiyorum. Kararına karışamayacağımı biliyorum. Ama artık bu konuda endişelenmeni de istemiyorum. Seni böyle üzüp rahatsız ettiğim için gerçekten çok üzgünüm ve umarım bu olay Imber'da geçireceğin günlerini kötü yönde etkilemez.»

Durup yüzyüze döndüler. Hava zifiri karanlık olmuştu, ağaçlar bile neredeyse görünmüyordu. Toby yere bakıyordu, sonra gözle görülür bir çaba harcayarak başını kaldırdı ve Michael'a baktı, yavaş bir sesle «Tabii, tamam. Özür dilerim. Anlıyorum. Benimle konuştuğun için teşekkür ederim. Sanırım anlıyorum, bu konuyu unutacağım.»

Çocuğun karanlık yüzüne bakarken Michael garip bir hisse kapıldı. Bu konuşma, böyle bir sonla biten konuşma daha önce de bir yerde geçmemiş miydi? Solan ışıkları, okuldaki oda-

sında uzun süre sessizlik içinde karşı karşıya oturduğu çocuğu hatırladı.

«Teşekkür ederim» dedi Michael yumuşak bir sesle. O anda hiçbir kuvvet onu çocuğa dokunmaktan alıkoyamazdı. Elini çocuğa uzattı –ve mıknatısla çekiliyormuş gibi– Toby'nin eli eliyle buluştu. Karanlığın içinde sessizce öylece durdular.

BÖLÜM XIII

Ertesi sabah güneş yine sadakatle parlıyordu, ama kahvaltı sırasında ortaya çıkan serinlik sonbaharın ilk habercisi gibiydi, birde gözle görülen işaretler vardı. Toby sabahın büyük bir bölümünü ona makinayı kullanmayı öğretmeye çalışan Patchway'le geçirdi. Toby sonunda makinayla hiç ilgilenmediğini, hatta aptalca, kaba saba bulduğunu fark etti. Onbirden sonra paketleme bölümüne gitti her zamanki gibi, ama burada da yapacak iş bulamadı, çamaşır yıkamak için aceleyle eve gitmekte olan Mrs. Mark ona bahçeye dönmesini söyledi ama Toby sıvışmayı tercih etti. Düşünmek istiyordu.

Gidip bir süre ziyaretçi kilisesinde durmaya karar verdi. Mass dışında kiliseye hiç gitmemişti, içerisi boş ve sessizdi, insana biraz ürperti veriyordu. Perdeler açılmıştı, parmaklıkların arasından içeriye ışık sızıyordu, kürsünün olduğu yer de aydınlıktı. Ziyaretçilerin kilisesi iki tane küçük yeşilimsi camları olan pencereyle aydınlatılıyordu, rahibelerin kilisesi ise daha karanlıktı.

Toby ziyaretçi kısmının kapısında durup bir süre içeriyi dinledi. Ana kilisede gece-gündüz, her zaman dua eden bir rahibe olduğunu söylemişlerdi. Hiçbir ses duyulmuyordu. Parmaklığın yanına kadar ayak uçlarında gidip görüşme bölümü-

nün biraz ötesinde durdu. Parmaklıklardan ileriye geçmedi, sadece içeride neler olduğunu görmeye çalıştı, bu arada gelip gideni kontrol etmek için arkasına bakıyordu. Görebildiği çok azdı, yerler ve karşı duvar çinilerle kaplıydı, oturulacak yerleri ise hiç görünmüyordu.

Bu büyük karanlığa bakarken gölün karanlığı, dünyanın bambaşka renklere bürünmüş halini anımsadı ve o an parmaklıklardan içeri girmek için ani bir isteğe kapıldı. O anda bu isteği karşısında dehşete kapıldı ve korktu. Aslında şu anda onu engelleyecek hiç kimse yoktu, istese küçük kapıyı açıp, içeri girip ve bir süre orada durup çinileri inceleyebilirdi. İçeride ne görebileceğini merak etti. Bir sürü boş bank, belki arkalarda bir yerde diz çökmüş dua eden ve ona garip garip bakacak olan bir rahibe ya da bütün topluluk; sessizlik içinde bir kaç adım ötesinde oturmuş dua ediyor olabilirdi, bunun hayali bile tüylerini diken diken etti. Yine de onu içeri girmekten alıkoyamadı, sanki kendine hakim olamıyor gibiydi, parmaklıklara doğru bir adım attı.

Hızla geriye dönüp, kilisenin en arkasına gidip oturdu. İçeriyi gözetlerken yakalanma fikrinin utancı sarmıştı her yanını. Kendini rahatsız, karmaşık ve üzgün hissediyordu. Dün şokla karışık bir dehşet yaşamıştı. Sonra da Michael'la konuşmak için içinde o dayanılmaz istek belirmişti, ama en azından dün tarafsızdı, izleyiciydi. Bugün ise kendini olanların bir parçası gibi hissediyordu. Bir an için şiddet duygularıyla dolmuştu sonra bunları sildi, artık kurban değil suç ortağıydı. Michael'a karşı haksızlık ettiğini fark etti. Michael'ın dün söyledikleri son derece mantıklı ve akla yatkındı, bu gayet açık konuşmadan sonra eve yürümüşler ve havadan sudan olmasına dikkat ettikleri konular hakkında konuşmuşlardı ama Toby'nin zihnine takılıp kalan bir şey Michael'ın elini tutuşu ve uzun bir süre boyunca orada öylece elele duruşlarıydı. Bu dokunuş Michael kadar onu da endişelendirmişti. O da Michael gibi bir anda duyguyla yüklenmişti. İki aşık arasında yaşanan bir sahne gibiydi, sözcükler

sanki bu iletişimin dehşet veren sıcaklığıyla eriyip gitmişlerdi. Toby kendini pis bir duyguya esir düşmüş gibi hissetti ve bundan nefret etti.

Yine de Michael'a karşı nefret duymuyordu, hatta olan bitene karşı hissettiği mide bulantısı şimdi yön değiştirmiş ve kendine yönelmiş gibiydi. Michael'ın Toby'ye yaptığı son derece gizli birşeyi ortaya çıkarmıştı adeta, çocuğun zihnindeki insanın varoluş kavramı bir anda son derece karmaşık bir durum almış ve daha da genişlemişti. Artık Michael'ı ya da içinde olduğu durumu adlandırmak konusunda daha az düşünüyordu. Şimdi içinde daha büyük bir merak vardı. Böyle olmak yani, hem rahip benzeri bir insan olmak, hem de etrafta dolaşıp önüne çıkan oğlanları öpmek–ikisi bir arada nasıl oluyordu acaba?-Michael'ın bunu sık sık yapıp yapmadığını merak etti. Belki de bazen hemcinslerine karşı arada sırada içinde dayanılmaz bir istek duyuyordu. Pişmanlık hissediyor muydu? Böylesine saygın bir insanın utanç verici bir yönünü bilmek aslında Toby'nin hoşuna gidiyordu. Olaya karşı duyduğu antipatinin yanında Michael'a karşı güç kazanmış olduğunun farkındaydı. Zayıflıklarını düşündüğünü fark etti Michael'ın birden.

Aslında Toby'nin oturup derin derin düşüncelere dalmak huyu yoktu, genellikle aktif, pratik ve dünyayı umursamayan bir insandı. Aldığı mükemmel eğitim sayesinde yeteri kadar büyümediğinin farkındaydı. Bugüne değin ne kadınlar ne de erkekler onu ilgilendirmemişti. «Aşık olmak» geleceğe ait bir konuydu, bu nedenle de karşı cinsle olan ilişkilerinin de gelecekte olacağına inanıyordu.

Dünyagörüşünün böyle aniden değişmesi onu allak bullak etmişti. Canı hiç çalışmak istemiyordu, şu anda bütün yapmak istediği oturmak ve düşünmekti, söylenen ve yapılanları, arkadaşının endişeli şahine benzeyen yüzünü ve altın saçlı başını düşünmek istiyordu. Dehşetle bunun aşk olup olmadığını düşündü.

Toby'de biseksüellik gerçeğini kavrayacak sofistikelik

yoktu, ona göre kişi kadınları ya da erkekleri sevebilirdi ve eğer homoseksüel zevklere esir düşecek kadar şanssızsa bir daha hiçbir zaman normal bir yaşam süremezdi. Bu düşünce içini sinsi bir korkuyla doldurdu. Michael ona olanları abartmamasını öğütlemişti ama çocuğa olan olmuştu ve olmaya da devam ediyordu ve bunları kontrol edemiyordu. Dünden beri kendinin de aslında bir homoseksüel olup olmadığı düşüncesi beynini kemiriyordu.

Kadınlardan etkilenmiyor muydu? Bugüne kadar böyle bir şey aklına bile gelmemişti. Oysa şimdi ise aklında başka bir düşünce yoktu ve bu konu hemen açığa kavuşturulmalıydı. Toby'nin sadece kendinden küçük bir erkek kardeşi vardı. Yaşıtı olan pek az kız tanıyordu, kısacası üzerinde kendini sınayacağı bir kız yoktu aklında. Sonunda hayalinde bir kadın yaratmaya karar verdi, gözlerinin önünde bir kadın canlandırdı kendi kendine ve utanarak onu soymaya başladı. Kadını düşünüp kendi tepkilerini ölçerken bu dişilik abidesinin gitgide Dora Greenfield'e benzediği fark etti.

Hem şaşırdı hem de hoşuna gitti, Dora'yı çekici bulduğunu daha önce fark etmemişti ama şimdi düşündükçe ve kendine karşı dürüst davrandıkça kadının cazibesine kapılmış olduğunu anlıyordu. Açık kahverengi saçların çevrelediği harika bir başı vardı, aynı İtalyan resimlerinden olduğu gibi gerisi ise yuvarlak hatlardan oluşuyordu, balık eti de denebilirdi. Dora'nın daha derin ve geniş bir hayalini canlandırmaya çalıştı kafasında. Ama görebildiği sadece yüzüydü, dolgun dudakları ve gözlerindeki cesaret veren bakışları. Catherine'in harika fakat soğuk görünümüne karşın Dora'nın sıcak davetkar bakışlarını, mimiklerini, tavırlarını tercih ederdi.

Düşünceleri rahibelerin tarafından gelen seslerle bölündü. Eteklerin hışırtıları ve yumuşak ayak sesleri duyuldu. Korkuyla ayağa fırladı. Dinlemeye devam etti. Bir süre daha sesler devam etti, sonra yuvasına oturan büyük bir kuşu andıran sesler duyuldu. Kısa süren bir sessizlikten sonra soprano bir ses şarkı söylemeye başladı. Toby şaşırdı. Bu kadar

kadının böylesine yakınında ama bir o kadar da ulaşılmaz, ele geçirilemez olmasında korkutucu, kışkırtıcı bir şey vardı. Kapalılığı artık tabu olarak kabul edemiyordu, rahatsız edici istek uyandıran ve heyecan vericiydi onun için şu anda. Şarkı söyleyen rahibenin ince, Catherine'e benzeyen bir sesi vardı. Şarkının saflığı, korkutucu ve mide bulandırıcı ve dayanılmaz hale gelene kadar dinledi. Döndü ve dışarı fırladı.

Parlak güneş ışıkları altında kendini hasta ve savunmasız hissetti. İçinde şiddete karşı dayanılmaz bir istek duydu. Sebze bahçesindeki işini ektiği düşüncesi hem canını sıktı hem de hoşuna gitti. Döndü taş yoldan manastır duvarını izleyen ana yola çıktı. Duvarın dibinden yürüyordu, küçük kare şekilli granit taşlardan yapılmış olan duvar çok yüksekti ve benek benek görünüyordu. Toby başı önünde kendine ve dünyaya küs yürümeye devam etti.

Gölden ayrılan duvarın iki yanını birden ağaçlar sarıyordu. Toby biraz daha ilerledikten sonra kendini ormanın içinde buldu. Biraz daha ilerledikten sonra manzaranın tanıdık olduğunu fark etti. Sol tarafındaki kozalaklarla kaplı alanın sonunda kulübeyi gördü ve aklına önceki akşam olanlar geldi. Sadakatsiz bir insan olduğunu düşündü, sanki herşey birdenbire tepetaklak olmuş gibiydi. Bu karmaşa içindeki şiddeti uyandırdı. Duvara baktı.

Bir iki gün önce manastır duvarına tırmanmayı aklına bile getirmezdi ama şimdi herşey öylesine karmakarışıktı ki herşeyi yapabilmeye hakkı olduğunu düşünmeye başlamıştı. Üstelik pek de kötü bir his sayılmazdı. İçini büyük bir heyecan doldurdu ve son yarım saattir ne kadar gergin olduğunu fark etti. Kalbi deli gibi çarpıyordu. Gelirken gördüğü küçük kapıyı anımsadı ama büyük bir olasılıkla kilitli olmalıydı. Duvarı inceledi çok eskiydi, üstelik düzensizce örülmüştü. Taşların büyük çıkıntılar yaptığı bir yer buldu ve yukarı tırmanmaya başladı.

Göründüğünden daha zordu. Ayağını bastığı taşlardan biri parçalanınca Toby kendini yerde buldu. Deliye döndü. İçeriyi

görmek o anda düşünebildiği tek şeydi. Duvara tırmanmak çok zor olacaktı ama olanaksız değildi. Bir kez daha denedi.

Bu kez bastığı ve tuttuğu taşları sıkı sıkıya kontrol ederek tırmandı. Birini denemeden diğerine basmıyordu. Sonunda yukarıya kadar çıkabildi. Bir kolunu duvara atıp kendini yukarıya çekti, sonra diğer elini de duvarın üzerine koydu. Bir an durup kollarının bütün gücüyle kendini yukarı çekti.

Yorgun ama muzaffer bir edayla oturup etrafı izledi, şaşkınlıkla açıklığın duvarın bu tarafında da devam ettiğini gördü. Fakat oturduğu yerden ağaçların arasını görmesi imkânsızdı. Sadece uzakta, sağ taraftaki kule görünüyordu. Toby hayal kırıklığına uğramıştı. İçeriyle dışarının hemen hemen hiç farkı yoktu. Duvarın üzerine uzandı, belki bir rahibe falan geçip onu orada görebilirdi, bu da hiç hoş olmazdı.

Duvara tırmanırken Toby'nin içeri girmek gibi bir niyeti yoktu, ama şu anda içindeki içeri atlama isteği dayanılmaz bir hal almıştı. Bir iki dakika daha dayanmaya çalıştı ama imkânsız olduğunu biliyordu. Erteleyebilirdi ama er ya da geç içeriye atlamalıydı. Sonunda içeri atladı, elbiseleri zarar gördü, epey de ses çıktı. Ayağa kalktı etrafı dinledi. Herşey sessizdi, boşluğu geçip ormana doğru yürüdü, manastıra ait bir kaç bina görebilmeyi umuyordu.

Ağaçların arasında başka bina görünmüyordu ama üzerinde bir kapı olan daha alçak bir duvar vardı. Toby bir süre orada durdu, etrafı izledi. Burada bulunursa neler olacağını düşündü, rahibeler onu görünce ya çığlıklar atarak kaçarlar ya da üzerine çullanırlardı. Bu olasılıklardan hangisinin daha dehşet verici olduğuna karar veremedi, daha doğrusu hangisinin daha zevkli olduğuna. Burada böylece dururken yaptığı çılgınlığın iyice farkına varıyordu. Geri dönüp yukarı tırmanması gerektiğini biliyordu. Ama yine de gözlerini karşısındaki kapıdan alamıyordu, sonunda kapıya doğru ilerledi.

Yüksek duvar epeyce geride kalmıştı. Buranın duvarı epeyce alçaktı ama yine de ardı görülmüyordu. Ağaçların gölgeleri duvara vurmuştu. Toby kapının mandalını tutup de-

rin bir nefes aldı. Mandala bastı, kapıyı ittirdi, kapı gıcırdayarak açıldı. Sesten irkildi ama ittirmeye devam etti, yeteri kadar açılınca içeri girdi ve kendini bir mezarlıkta buldu. Yerlerdeki çimenler gayet düzenli kesilmişti.

Ummadığı bu görüntü karşısında dona kalan Toby bir eli kapıda öyle duruyordu. Etrafı duvarlarla çevrilmiş bir üçgenin içindeydi. Her yer yemyeşildi. Bir kaç sıra mezar, hepsinin üzerinde de küçük beyaz bir haç vardı. İlerdeki duvarın kenarındaki koca selviler buraya garip bir güney havası kazandırmıştı. Görüntü karşısında duyduğu dehşet, mezarlara doğru eğilmiş iki rahibeyi görünce daha da arttı. Birinin elinde bir çim makası vardı, yanlarında bir de çim biçme makinası duruyordu, ama ya kullanmamışlardı ya da Toby sesini duymamıştı. Toby rahibelere bakarken kapının sesini duyan rahibeler de doğrulup ona baktılar.

Elinde makas olan rahibe âleti yere bıraktı ve alçak sesle ikinci rahibeye birşeyler söyledi, Toby elini kapıdan çekip mezarlıktan dışarı çıktı. Kadın da onu izledi arkasından kapıyı kapattı, dışarıda karşı karşıya durdular.

«Günaydın» dedi rahibe, «Sanırım sen Toby'sin. Doğru tahmin ettim mi?» «Evet» dedi Toby başını kaldırarak. Beraber ağaçlara doğru yürümeye başladılar. «Doğru bilmişim» dedi rahibe, «Her ne kadar daha önce hiç karşılaşmamış olsak da hepinizi biliyoruz çünkü siz bizim en iyi dostlarımızsınız.» Rahibe çok sakin görünüyordu. Toby ise utanç ve korkudan ölmek üzereydi.

«Sanırım küçük mezarlığımız seni şaşırttı» dedi rahibe.

«Evet» dedi Toby.

«Güzel bir yer, sence de öyle değil mi.» dedi rahibe. «Çok kapalı ve rahat, bazen bir yatakhaneye benzetiyorum burayı. İnsanın bir gün gelip de buraya gömüleceğini bilmesi güzel, rahatlatıcı bir duygu.»

«Güzel, evet» dedi Toby umutsuzca.

Büyük bir sedir ağacının altından geçerken Toby ağacın alçak dallarından birine asılmış birşey gördü. Bir salıncaktı

bu. Yanından geçerken dayanamayıp salıncağa dokunuverdi.

«Güzel bir salıncaktır» dedi rahibe. Aksanı şimdi İrlandalılarınkine benziyordu. «Neden denemiyorsun. Bu, eski salıncağın da hoşuna gider, bazen biz de sallanırız burada.»

Toby duraksadı. Sonra kızarak salıncağa oturdu ve sallanmaya başladı, rahibe gülümseyerek onu izliyordu.

Biraz daha sallandıktan sonra Toby ağzının içinde birşeyler mırıldanarak salıncaktan indi. Kaçmaya hazırdı, hatta yerin dibine bile girebilirdi. Rahibeyle beraber yürümeye başladı, kadın duvardaki kapıya gelene dek konuştu. Sonra kapıyı açtı.

«Kilitli değil» dedi Toby şaşkınlıkla.

«Niye kilitli olsun ki, biz hiçbir zaman kapıları kilitlemeyiz!» dedi rahibe. «Umarım tırmanışın sırasında eğlenmişsindir. Erkek çocuklar hep bir yerlere tırmanmaya bayılırlar.» Kapıyı açmış önünde duruyordu. Toby kapıdan geçti, döndü, bir süre birbirlerine baktılar. Toby özür dilemesi gerektiğini düşündü ama bir türlü doğru kelimeleri bulamıyordu.

«Özür dilerim», dedi. «İçeri girmemem gerektiğini biliyordum.»

«Üzülme, canını sıkma» dedi rahibe. «Kediyi merak öldürdü derler, ama senin yaşındayken buna hiç inanmazdım. Ayrıca özel bir de kuralımız var, çocuklar bazen içeriye girebilirler.» Kapıyı kapattı, kadının gülümsemesi sanki kapının üzerinde asılı kalmıştı. Toby döndü ve yola doğru yürüdü.

Herşey sakindi, etrafta kimseler yoktu, ne içeriye girişini ne de utanç verici çıkışını gören olmamıştı. Tehlikeden mümkün olduğunca uzaklaşmak için yoldan aşağı olanca gücüyle koşmaya başladı. Manastır artık gözünde daha da ulaşılmaz olmuştu. Kendini aptal, aşağılanmış ve komik duruma düşmüş hissediyordu. Başı önünde koşarken kendi kendine durmadan «Allah kahretsin. Allah kahretsin»deyip durdu.

Nefes nefese araba yolunun kenarındaki açıklığa vardığında kapılardan ona doğru gelen Land-Rover'i gördü, bir an için geriye kaçmak istedi ama direksiyondakinin Michael değilde

Mark Strafford olduğunu görünce rahatladı. Toby'yi görünce Mark yavaşladı ve seslendi. «Hadi gelsene, neredeyse yemeği kaçıracağız.»

Toby, Mark'ın yanına tırmandı ve yol boyunca adamın Cirencester'daki markette çalışanların yorgunluk hakkındaki şikayetlerine, anlattıklarına doğru dürüst cevaplar yetiştirmeye çalıştı. Basamakların önünde durduklarında Mrs. Mark yanlarına geldi ve kocasına istediği herşeyi alıp almadığı hakkında bir sürü soruyu ardarda sıraladı.

Toby «Herhalde Dora'nın nerede olduğunu bilmiyorsundur değil mi?» dedi.

Mrs. Mark yüzünde sevimsiz bir ifadeyle ona döndü. «Bilmiyor musun?» dedi, «Mrs. Greenfield bizi terketti Londra'ya geri döndü.»

BÖLÜM XIV

Dora yatakta uzanıyordu. Aynı günün sabahıydı, Paul onunla sevişmişti, biraz önce de işe gitmişti. Dora onun aşkına isteksizce boyun eğmiş, sonra da yorgun düşmüştü. Kahvaltıyı kaçırmıştı, bu nedenle daha geç kalkmaması için bir neden yoktu, yattığı yerden, açık pencereden görünen bulutsuz gökyüzünü seyrediyordu, gökyüzünün derinliği onu şaşırtıyordu aslında. Şu anda renginin mavi mi, gri mi olduğuna karar veremiyordu. Hava güneşli olmalıydı, ama onun odası kuzeye bakıyordu ve yattığı yerden güneş ışıklarını göremiyordu. Örtüleri üzerine iyice çekip, bir sigara yaktı. Serin bir gündü, havada sonbaharın rutubeti vardı.

Catherine hakkındaki o konuşmayı yaptıklarından beri Paul'le hiç bir şey yolunda gitmiyordu. Bu Dora'nın kıskançlık yapmasından ya da Paul'ün Dora'nın yaptığı hiçbir şeyden memnun olmamasından kaynaklanmıyordu sadece, Dora Paul'ün aşkının ne ölçüde küçük görmeyi kapsadığını fark etmişti ve bu aşağılama hep devam edecekti, çünkü Dora kendini değiştiremiyordu. Paul'ün değişmesini ise düşünmemişti bile, aslında ondan hiçbir şey beklemiyordu. Adamın aşağılamaları Dora'yı yaralıyordu, bunun sonucu olarak da aşkından hiçbir şey beklemiyor, istemiyordu. Yine de bu zamana kadar Paul'ü kendince umutsuzca ve belli etmeden, hiç konuşmadan

uzaktan sever gibi sevmişti. Paul'ün kitaplarına bakıyordu ama hepsi de son derece can sıkıcıydı. Paul'de zaten onun canını sıkmaya birebirdi. Bu nedenle kitaplardan yararlanmasına imkân yoktu.

Gündüzleri Paul olmadan tek başına etrafta dolaşıyor ya da Mrs. Mark'ın direktifleri doğrultusunda ev işlerine yardım ediyordu. İzlendiği hissine kapılmıştı. Sanki herkes gizli gizli onun mutlu olup olmadığını ya da kocasıyla arasının düzelip düzelmediğini izliyordu. Hakkındaki herşey organize edilmişti, Mrs. Mark üç kez Mother Clair'le görüşmesinin iyi olacağını söylemişti, sonunda dayanamayan Dora üçüncü seferde «belki başka bir zaman» demişti. Mrs. Mark bugün de mutlaka ona yeni bir randevu ayarlamış olmalıydı, Dora sigarasını kibrit kutusunun üzerinde söndürüp kalktı.

Pencereye giderken durup büyük aynada kendini inceledi, üzerinde kaybolan bavulun içindeki mavi naylon pijamaları vardı. Gerçekten incelip incelmediğini görmek istiyordu, uzun zamandan beri alkol almıyordu ama yine de gördükleri onu ilgilendirmedi. Gidip pencereye dayandı, güneş parlıyor, göl üzerinde çeşitli yansımalar yapıyordu. Kulenin görünen iki yüzünden biri güneşte parlıyordu, diğeri ise gölgeler içinde kalmıştı.

Dora aniden, aslında bütün görüntülerin bir hayal olduğu hissine kapıldı, bu sahnenin içinde varolamazdı, çünkü herşeyi kafasının içinde kendi kurmuştu.

Bu düşüncenin şaşkınlığı içinde giyindi, başka şeyler düşünmeye çalıştı. Ama yine de bu gerçekdışılık hissini aklından atamıyordu. Sanki bilinci sınırlarını yiyip yok etmişti, herşey hayale dönüşmüştü sanki. Paul'de belki hayaldi, bu sabahki sevişmeleri de, başka biriyle ilişkiden çok bir fantaziydi. «Belki de Mark Strafford'dan derece ve ilaç istesem iyi olur» diye düşündü. Pencereye gitti ve aklına bir fikir geldi. Çok ağır bir şey alıp göle fırlatırsa büyük bir gürültüyle suya düşer ve birtakım yansımaları bozabilirdi. Pencereyi sonuna kadar açıp, etrafta atacak birşeyler aradı. Kibrit kutusu ha-

fif kalırdı. Rujunu aldı, bütün gücüyle dışarı fırlattı, ama ruj gölden biraz öteye çimlerin arasına düşüp kayboldu. Dora neredeyse ağlayacaktı.

O an Londra'ya geri dönmeye karar verdi. Geldiğinden beri bir an bile geri dönmeyi ciddi olarak düşünmemişti. Ama şimdi yaşadığı bu umutsuz melankoliye dayanamıyordu ve birşeyler yapması gerekiyordu, o anda yapılacak en iyi şeyin Londra'ya bir tren bileti almak olduğuna karar verdi. Bu düşünce karşısında bütün kan yüzüne hücum etti. Yanakları yanıyor, kalbi deli gibi çarpıyordu, ceketini alıp çantasını kontrol etti, yeterli parası vardı. Onu gitmekten hiçbir şey alıkoyamazdı, özgürdü, yatağa oturdu.

Gitmeli miydi? Paul çok üzülecekti. Ama son zamanlarda Paul'le ilişkileri öylesine kötüydü ki daha kötü olması imkânsızdı. Böyle bir şokun onu yola getirebileceğini düşündü. Aslında içten içe onu cezalandırmak istiyordu, son iki gündür Paul ona iyice kötü davranıyordu. Dora, ona hâlâ bağımsız davranabildiğini göstermek istiyordu. Onun kölesi değildi. Evet, gitmeliydi. Bu fikir düşündükçe daha çok hoşuna gidiyordu. Uzun kalmayacaktı tabii ki, belki bir gece. Bunu dram haline getirmeyi düşünmüyordu. Bir an önce, çabucak, sanki hiçbir şey olmamış gibi sakin sakin geri dönecekti. Şimdi dönüşü düşünmeye gerek yoktu, gidişi kendisi için ne kadar iyi olacaktı –ve Imber için ne büyük bir şok!– Çantasını topladı, «Londra'ya gidiyorum» diye bir not yazdı ve yola koyuldu.

Dora, tabii ki, tren tarifesini öğrenmeye zahmet etmemişti. Allahtan nefes nefese istasyona vardığında hızlı bir tren Londra'ya gitmek için hazır bekliyordu. Trene bindiğinde daha öğlen olmamıştı. Yağ, istim ve kurum kokan havanın, etrafında koşuşan insanların tren ve eşya gürültülerinin bütün bu karmaşanın zevkini çıkardı yol boyunca. Tekrar kendine kavuşmuş gibiydi. Trenden iner inmez Sally'yi aradı, Sally şu anda bir ilkokulda öğretmenlik yapıyordu, ama olur olmaz saatlerde evde olurdu, bu nedenle onu yakalayabileceğini düşündü. Ama telefona cevap veren olmadı. Sonunda Dora Noel'i

aradı.

Noel evdeydi, sesi mutluluk ve heyecan doluydu. Dora mutlaka yemeğe gelmeliydi, hem de hemen, evde harika şeyler vardı. Öğleden sonra işe gitmesi de gerekmiyordu, bundan daha güzel ne olabilirdi. Dora sevinçten uçarak bir taksiye atladı, kısa bir süre sonra Noel'in yaşadığı Brampton Road yakınında, ağaçlarla kaplı bir çıkmaz sokakta, krem renginde ve muhteşem bir girişi olan konağa vardı. Noel en üst katta oturuyordu.

Karşılaşmaları harika oldu. Dora koşarak yukarı çıktı ve kendini Noel'in kollarına attı. Noel onu etrafında döndürdü, sonra kucağına alıp kanepeye fırlattı kendisi de koca bir köpek gibi kadının üzerine uzandı, ikisi de hem gülüyor hem de bağıra çağıra konuşuyorlardı. Dora bir anda duyduğu mutluluk karşısında şaşkına dönmüştü. «Tanrım» dedi. «Tekrar böyle bir gürültüyü yaşamak ne kadar güzel.» «Kuşkusuz» dedi Noel, «O korkunç manastırdan sonra. Dur da sana bir bakayım. Evet hem rengin solmuş, hem de incelmişsin. Sevgilim seni tekrar görmek ne güzel!» Kızı kendine çekip istekle öptü.

Dora ona baktı, düzgün yüz hatlarına dokundu, saçlarını çekti ve arkadaş canlısı koca ellerini sıktı. Ne kadar iriydi ve Tanrım ne kadar sakin. «Bana bir içki ver» dedi.

Noel'in evi moderndi. Yerler gri bir halıyla kaplıydı, beyaza boyalı raflarda ekonomi ve turizmle ilgili kitaplar vardı. Üç duvar sarıydı, dördüncüsü ise bambuları anımsatan siyah beyaz bir duvar kağıdıyla kaplıydı. Her şey tertemizdi, pırıl pırıl parlıyordu. Bir hi-fi gramafon, altında bir yığın plakla bir köşede duruyordu. Koskoca bir divanın üzerine içinde her çeşit yeşil tonu olan geometrik desenli bir Welsh* örtüsü serilmişti. Sandalyeler çelikten yapılmıştı ve olağanüstü rahattı. Buzların çınlamasını ve Noel'in kestiği limonların kokusunu duydu, kollarını iki yana açtı, Noel ona genç olmanın bir skandal, bir rezalet olmadığını hissettiriyordu. «Banyo yapacağım.» diye seslendi.

Welsh: (İngiltere'nin) Gal bölgesi.

«Tamam» dedi Noel, «Ben içkini banyoya getiririm. Manastırda böyle keyif banyosu yapmak herhalde yasak olmalı.»

Imber'da haftada iki defa sıcak su veriliyordu, yıkanma listesi ise Mrs Mark tarafından panoya asılıyordu. Banyo yapmayı gereklilikten çok bir lüks olarak gören Dora ise evini böyle zamanlarda çok özlüyordu. Şimdi Noel'in pembe beyaz banyosunda küveti doldururken içine harika banyo tuzları serpiyordu, sonra kendine havlu aradı, Noel kokteylini getirdiğinde o küvetin içindeydi.

«Evet, anlat bakalım» dedi Noel, küvetin kenarına oturdu, «Gerçekten cehennem miydi?»

«Aslında o kadar kötü değildi» dedi Dora. «Bugün canım çok sıkıldı ve bir değişiklik yapmak istedim. Herkes çok nazik. Dışarıda yaşayan biri hariç, hiç rahibe görmedim şimdiye dek. Ama izlendiğini ve programlandığını düşünmek korkunç bir duygu.»

«Sevgili yaşlı Paul nasıl?»

«İyi, iki gündür bana çok kötü davranıyor, ama bu benim suçum.»

«Yine başladın» dedi Noel, «Niye herşey senin suçun oluyor. Belki bazı şeyler ama herşey değil. Paul'ün sorunu senin yaratıcı güçlerini kıskanması ve kendi birşeyler üretemediği için senin de üretmemeni istiyor.»

«Aptallaşma» dedi Dora, «Benim yaratıcı gücüm yoktur. Aslında yaratıcı olan Paul. Bardağımı alıp sabunu bana uzatsana.»

«Tekrar Paul konusuna başlamayalım» dedi Noel. «Bana şu dindarları anlatsana. Bu insanların kendini kötü hissettirmelerine izin verme. Böyle insanlar günahkâr olduklarına inanıp kendilerine eziyet etmeye bayılırlar. Sen de gayet iyi bir avsın. İhanet eden ve pişman olan bir eş. Ama kontrolünü ona verme. Hiçbir zaman unutma, bir tanem, yanlış olan onların inançları.»

«Benim içkimi içiyorsun!» dedi Dora. «Hayır, bu doğru

değil, ama hepsinde iyi bir taraf, nazik birşeyler var.»

«İyi olabilirler» dedi Noel. «Ama tamamen yanlış yönlendirilmişler. Yanlış inançlardan hiç kimseye yarar gelmez. Tanrı yok, Tanrının adaleti de yok, sadece insanların kendi içlerindeki adalet duygusu var. Ve bu herkesin kendini ilgilendirir. Bazen insanlara müdahale edip kötü şeyler yapmalarını önleyebilirsin. Ama Tanrı aşkına düşüncelerine, akıllarına karışma. Etrafta dolaşıp insanların kendilerini kötü hissetmelerine neden olan kendini beğenmiş domuzlardan nefret ediyorum. Eğer bunlar küçüklük, acizlik içinde yuvarlanmak istiyorlarsa, bırak yuvarlansınlar ama eğer komşularını da bunun içine çekmek isterlerse o zaman bunlara karşı koymak gerekir.»

«Çok ateşli konuşuyorsun», dedi Dora, «Havluyu verir misin?»

«Evet, biraz fazla konuştum» dedi Noel «Üşütme sevgilim. Sana başka bir içki hazırlayıp yeni plağımı dinleteceğim. Canımı sıkan; aslında senin fazla bir suçun yokken bu insanların, senin kendini suçlu hissetmeye zorladıklarını düşünmek. Ayrıca Paul'ü erdemli ve yaralanmış eş rolünü oynarken düşündükçe kusmak istiyorum. Acaba bu yer haber değeri taşıyor mu, merak ediyorum. Böyle kaçık topluluklar iyi haber oluyor. Gelip bir bakayım mı?»

«Yo, hayır, sakın ha!» dedi Dora, dehşetle. «Kesinlikle olmaz. Yakında manastıra takmak için bir çan alıyorlar. Sanırım, o zaman basına bu konuda bir açıklama yapılacak. Ama bunun dışında başka birşey yok ve eğer birisi gelip de onlar hakkında bir yazı yazarsa çok üzülürler. Noel bunlar gerçekten iyi insanlar.»

«Peki, sen öyle diyorsan», dedi Noel «Bunu bir dinle meleğim.»

Dora elbiselerini giyerken neşeli bir davul sesi duydu, sonra davul sesine bir trompet ve klarnetin protesto eden kasıtsız çığlıkları katıldı. Davulun ritmleri gitgide nostaljik bir hava kazandı. Müzik çiçek çiçek, dayanılmaz ve çok güzeldi. Dora

banyodan fırladı ve odanın içinde dans ederek dönen Noel'e katıldı. Başlarda, göz göze, yavaş yavaş dans ediyorlardı. Kalçalarının, ellerinin ve başlarının müziğin ritmine uygun hareketleri beraberliklerini anlatır gibiydi. Sonra ayakları daha hızlı, daha canlı hareket etmeye başladı. Noel daha rahat hareket etmek için odanın ortasındaki eşyaları kenarlara çekti, sonra Dora'yı kendine çekti, etrafında döndürdü, koluna sardı, ta ki Dora altın rengi saçları, kıpır kıpır kalçaları ve uçuşan etekleriyle kaledieskop görüntülerine benzeyene dek.

Müzik bitince perişan bir halde yere serildiler, dans etmek içlerini neşeyle doldurmuştu. Gülmeleri kesilince, yerde el ele uzanırken, birbirlerine baktılar. «Döğüş!» dedi Noel «Unutma, döğüş! Ve şimdi, bir tanem, seni yalnız bırakıp gidip tek eksiğimizi alacağım, bir şişe şarap. Bir dakika bile sürmez. Biliyorsun içki dükkanı hemen köşede. Dur bardağını bir daha doldurayım, dolaptan yiyecekleri çıkarırken canın sıkılmaz.»

Dora'yı öptü ve şarkı söyleyerek aşağıya indi. O gittikten sonra Dora bir süre daha yerde oturdu, eteklerini düzeltti ve tekrar dans edebilmenin verdiği zevkin tadını çıkarttı. Sonra kalktı, mutfağa gidip dolabı açtı. Mükemmel bir yemek hazırlamak için her türlü malzeme vardı. Çeşit çeşit salam, zeytin, domates, salatalık, peynirler, bir koçan muz, ciğer ezinesi çıkardı, bir de kocaman bir biftek. Yemeklerde böyle hafif ve çeşitli şeyler yemekten zevk alan Dora masaya iştahla baktı. Sonra Fransız hardalı, biber, yağ, sarmısak, tuz, sirke ve Noel'in yemek pişirirken kullandığı bir sürü alet çıkardı. Basit ve lezzetli yemeklerin hazırlanmasında Noel her zaman şef, Dora'da her zaman şefin asistanı olurdu. Çok mutluydu.

Oturma odasındaki telefon çalmaya başladı. Dora gidip almacı kaldırdı, ağzı kokteyl bisküvileriyle dolu olduğu için konuşamadı, bu nedenle ilk konuşan karşı taraf oldu. Paul'ün sesi «Merhaba, Bormptan 8379 mu?» dedi.

Dora dondu kaldı. Bisküvileri yuttu ve almaca sanki ilk defa gördüğü vahşi, küçük bir hayvanmış gibi baktı. Tekrar sessizlik oldu.

Sonra Paul «Merhaba Mr. Spens'le görüşebilir miyim?» dedi. Dora onun konuştuğunu duyunca ahizeyi tekrar kulağına yaklaştırdı. «Ben Paul Greenfield, karım orada mı?»

Dora Paul'ün sesindeki öfke ve kırgınlık titreşimlerini fark etti. Duyulmasından korktuğu için neredeyse nefes bile almıyordu. Anlaşılan Paul telefonu açanın o olduğunun farkındaydı. Telefonu bir türlü kapayamıyordu. Belki sessiz dururşa Paul numaranın düşmediğini düşünebilirdi.

Sonra Paul «Dora» dedi.

Adını duyunca gözlerini yumdu ve yüzü acıyla buruştu. Ama yine de öylece durdu, zorlukla bir nefes aldı.

«Dora» dedi Paul yine, «Dora sen misin?»

Birden hattın öbür ucundan başka bir ses duyuldu. Bir an Dora bunun ne olduğunu anlayamadı. Sonra bir karakuşun öttüğünü anladı, kuş biraz öttükten sonra sustu. Imber'daki telefon aşağıda yemekhaneye yakın bir yerdeydi. Kuş bir daha duru bir sesle öttü, Dora telefonu masanın üzerine gürültüyle koydu, mutfağa gitti, açık dolaba yarım kalmış içkisine ve masanın üzerindeki harika yiyeceklere iştahla baktı. Geri döndü ve telefonu kapadı.

Mutfağa döndü. Etin buzu çözülmüş, kağıdını ıslatmıştı, herşey yerli yerinde duruyordu. Burada da bulmuştu Dora'yı, gerçekdışılık duygusu yine yüzeye çıktı. Üzgün ve gergin bir süre öyle durdu. Artık kalmak ve Noel'le yemek yemek istemiyordu. Telefondan uzaklaşmak istiyordu. Paltosuyla çantasını aldı, Noel'e bir not karaladı ve evden çıktı. Noel'in bunu fazla kafasına takmayacağını biliyordu.. O adamın en harika yanı ve Paul'den en büyük farkı buydu; böyle küçük şeylerle uğraşmazdı yani birisinin ona yemeğe gelip sonra da fikrini değiştirip gitmesi onu rahatsız etmezdi.

Yolun köşesine geldi ve bir taksiye işaret etti. Taksi onu almak üzere dönerken elinde bir şişe şarapla koşarak ona doğru

gelen Noel'i gördü. Taksi önünde durduğu sırada Noel'de yanına gelmişti.

«Ne oldu sana?» dedi Noel.

«Paul aradı» dedi Dora.

«Tanrım» dedi Noel, «Ne dedin ona?»

«Hiçbir şey, telefonu kapadım.»

«Buraya mı geliyormuş?»

«Hayır oradan arıyor. Telefonda bir kuş sesi duydum. Ben hiç konuşmadım, böylece burada olduğumu bilemez.»

«Peki yemek ne olacak.» dedi Noel.

«Canım istemiyor» dedi Dora. «Lütfen bağışla beni.»

«Savaşacağını düşünmüştüm.»

«Yapamayacağım», dedi Dora. «Zaten hiçbir zaman doğru ile yanlışı ayırt edemedim ben. Ama önemi yok. Böyle kaçar gibi gittiğim için bağışla. Dans çok zevkliydi.»

«Bence de» dedi Noel. «Pekala, git bakalım. Ama unutma bu insanların inandıkları şeyler doğru değil.»

«Tamam» dedi Dora. Taksiciye döndü ve aklına ilk gelen yeri söyledi: «Ulusal Galeri»

Noel taksinin ardından bağırdı. «Unutma! Tanrı yok!»

Dora'nın Ulusal Galeri'yi ziyaret etmek gibi bir niyeti yoktu, ama oraya gidince girmeye karar verdi. Düşünmek için diğerleri kadar uygun bir yerdi. Canı yemek istemiyordu. Tekrar Sally'ye telefon etmeyi düşündü ama sonra vazgeçti, yukarı çıktı ve havalandırılan ferah odalarda dolaştı, durdu.

Dora daha önce binlerce kez Ulusal Galeri'ye gitmişti ve resimler neredeyse kendi yüzü kadar tanıdıktı. Resimlerin arasında dolaşırken bir yandan da ellerinde rehberlerle dikkatli dikkatli resimleri incelemeye çalışan zavallı turistleri seyrediyordu. Dora'nın dikkatle incelemeye ihtiyacı yoktu. Resimlere çok iyi bildiği şeylere bakar gibi büyük bir ağırbaşlılık ve bilgelikle bakıyordu. Resimlerin kendisine ait olduğunu hissediyordu, kendisine ait olan her şey de bundan ibaretti zaten. Ayakları onu buradaki en kutsal yere götürdü. İtalyan resimlerinin yanına. Gerçek güneyden daha güneyli ve

geniş, Boticelli'nin melekleri, kuşlar kadar mutlu, Tanrılar kadar neşeli ve bir aşmanın dalları gibi kıvrılan, Susannah Forment'in muhteşem Cinsel Varoluşu, Margarathe Trip'in trajik, Pierodella Francesca'nın sabah renkleriyle bezeli soyut yalnız dünyası, Crivelli'nin kapalı ve süslü dünyası.

Dora sonunda Gainsboroug'un iki kızının resminin önünde durdu. İki kız elele, ormana giriyorlardı, gözleri ciddi ve karanlık, açık renk başları, parlak temiz giysileri vardı.

Resimler her zaman Dora'yı mutlu ederdi, bugün de burada olduklarına şükretti, kalbi resimlere karşı sevgiyle doldu. Sonunda gerçek ve mükemmel bir şeyler bulabilmişti.

BÖLÜM XV

Imber'a vardığında Dora kendini tekrar boyunduruk altına girmiş gibi hissetti. Bir treni yakalamıştı ama çok yavaştı. Ayrıca karnı da fena halde acıkmıştı. Paul'ün öfkesinden korkuyordu, başlarda bugün yaşadıklarının çok güzel olduğuna inandırmaya çalışmıştı kendini, ama şimdi bunun var olan sorunlarıyla hiçbir ilgisi olmadığını hissediyordu. Dora yorgundu, daha fazla düşünemiyordu, yorgun, güvensiz ve gücenmiş bir durumdaydı. Taksiyle epey yol gelmişti ama evin önüne kadar gitmek istemiyordu, eğer giderse dönüşünü topluluktakilere bir gösteri haline getirebileceğini düşünüyordu. Ayrıca Paul'ün herkesin ortasında rezalet çıkarabileceğinden de korkuyordu, bu yüzden onu yalnız görmek istiyordu. Uzaktan evin ışıklarını gördü, öylesine düşmanca ve tutucu görünüyorlardı ki...

Saat 10'u epey geçmişti. Dora çakılların üzerinde mümkün olduğunca sessiz yürümeye çalışırken holde ve toplantı odasında ışıkların yandığını fark etti. Paul'ün odasının pencereleri ise bu taraftan görünmüyordu. Bina yıldızları kapamıştı, sanki üzerine çullanıyordu; o sırada müziği duydu, durdu. Ilık ve yumuşak gecenin içinden piyanonun keskin vuruşları duyuluyordu. Dora dinledi, şaşırmıştı. Imber'da piyano olma-

dığından emindi. Sonra aklına Bach resitali geldi, plak çalıyorlardı tabii ki. Resital bu geceydi, bütün topluluk üyeleri orada toplanmış olmalıydılar. Paul'ün orada olup olmadığını merak etti. Yavaş yavaş merdivenlerden çıktı.

Holden ve toplantı odasının pencerelerinden yayılan ışık merdivenlerin başına kadar olan geniş bir alanı aydınlatıyordu. Müzik şimdi iyice yükselmişti, bu durumda gelişini kimse duymuş olamazdı. Dora merdivenlerin sonunda durup bir süre daha dinledi. Evet kesinlikle Bach'dı bu. Dora kendisinin de söyleyip, dans edemediği müzikleri sevmezdi. Paul, ayaklarına hakim olamadığı için onu artık konserlere götürmüyordu. Dora sürekli dikkat isteyen ve sinirlerini geren müzikten hiç zevk almıyordu.

Gölgelerden, içeriyi görebileceği bir yere kadar ilerledi. Karanlığın ve ışığın keskin kontrastının, içerdekiler tarafından görülmesine engel olacağını umuyordu.

Topluluk yarım daire şeklinde oturmuştu, Mrs. Mark dışında herkes toplantı odasının tahta kollu rahatsız sandalyelerinde oturuyordu. Mrs. Mark ise yerde, kocasının oturduğu sandalyenin bacağına dayanmış oturuyordu, eteklerini sıkıca altına sıkıştırmıştı. Bir eliyle sakalını kavramış gramofona bakan Mark Strafford bu haliyle Michelangelo'nun Musa figürlerinden birini hatırlatıyordu. Onun yanında Catherine oturuyordu, ellerini birbirine kenetlemişti. Başı öne eğikti, gözleri dalmıştı, kirpikleri ile kaşları arasındaki geniş mesafe iyice ortaya çıkmıştı. Güzel saçlarını dikkatsizce kulaklarının arkasına sıkıştırmıştı. Dora onun gerçekten müziği dinleyip dinlemediğini merak etti. Toby tam ortada pencerenin karşısında oturuyordu, bir bacağını altına almış, diğerini kendine çekip bir koluyla sarılmıştı. Öbür eli ise sandalyenin yanından aşağı sarkıyordu. Canı sıkkın gibiydi. Onun yanında ise Michael oturuyordu, dirseklerini dizlerine koymuş yüzünü de ellerinin arasına almış, sarı saçları parmaklarının arasından çıkmıştı. Yanında oturan James ise başını geriye atmış gülümseyerek müziği dinliyordu. Köşede Paul ciddi ve

sert bir ifadeyle oturuyordu, bu ifade bıyığıyla birleştiği zaman Dora'ya hep askerleri anımsatırdı. Bir emir verecekmiş gibi son derece gergin ve dikkatliydi.

Paul'ün de resitalde olmasına canı sıkılmıştı, eğer yukarıda olsaydı konuşup yatıştırmak kolay olabilirdi. Dora canı sıkkın bir süre Paul'ü seyretti, sonra dönüp gruba baktı. Hepsini böyle bir arada görmek sinirlerini iyice tepesine çıkarmıştı. Noel'in yüreklendirici sözleri geldi aklına, ne kadar kendilerini beğenmiş ve güneşli bir ifadesi vardı hepsinin de. Kutsal, dini bütün bir sınıf. Birden bir goril kadar büyüyüp güçlenip incecik kapılarını menteşelerinden sarsmayı, iğrenç müziklerini korkunç bir çığlıkla bastırmayı istedi.

Dora o kadar uzun zamandır buradaydı ki kendini görünmez gibi hissediyordu. Ama uzaklaşmak için kıpırdadığı anda Toby'nin kendisine baktığını fark etti. Bir an Toby'nin görüp görmediğinden emin olamadı ama yüzündeki değişen ifadeyi, gözlerini açışını ve kıpırdanışını görünce çocuğun onu fark ettiğini anladı. Dora Toby'nin ne yapacağını görmek için bekledi ama çocuk hiçbir şey yapmadı. Bir süre dikkatle baktıktan sonra tekrar başını öne eğdi. Dora yavaşça karanlığa doğru ilerledi. Odada başka kimse onu fark etmemişti.

Balkonun sonunda durup ne yapacağını düşündü. Odaya gidip Paul'ü beklemesi gerektiğini biliyordu ama bunun düşüncesi bile öylesine korkutucuydu ki merdivenlere doğru bile gidemedi. Tekrar aşağıya inip yola doğru yürümeye başladı. Ay yükseliyordu ve çevreyi görmek için yeterince ışık vardı. Manastırdaki ağaçların ve kulenin gölgesi görülüyordu. Imber'daki ilk gecesini anımsadı. Suları kapkaranlık olan göle geldi. Ayın ışıkları henüz gölü aydınlatmamıştı.

Eve doğru baktığında yoldan kendisine doğru gelen birini gördü ve paniğe kapıldı. Paul olmalı diye düşündü ve içindeki o eski korku tekrar ortaya çıktı, bu güzel gecenin cehenneme döneceğinden emindi. Kaçmak istedi ama durdu. Bir eli göğsünde, sanki bir krizi önlemek istercesine öylece durdu. Gölge iyice yaklaştı. Toby'ydi...

«Ah, Toby» dedi büyük bir rahatlamayla, «Merhaba müziği dinlemiyor musun?» «Hayır!» dedi Toby nefes nefese «Son bölümden önce çıktım.»

«Müziği sevdin mi?» dedi Dora.

«Çok değil» dedi Toby. «Zaten çıkacaktım. Sonra seni gördüm, pencereden.»

«Geri döndüğümü söyledin mi?»

«Hayır, aralarda konuşmamayı tercih ediyorum. Dışarı çıkmalarına daha 45 dakika var.» diye ekledi.

«İyi» dedi Dora. «Ne güzel bir gece.»

«Hadi, biraz yürüyelim» dedi Toby.

Dora'yı gördüğüne memnun olmuş gibiydi. Tanrıya şükür bir kişi memnundu hiç olmazsa. Manastır duvarıyla göl arasındaki yoldan yürüdüler. İyice yükselen ay gölün yüzeyine altın bir yelpaze gibi yansıyordu. Dora, Toby'ye baktı ve çocuğun kendisine baktığını gördü. Dora, Toby'yle olmaktan memnundu. Çocuğa, –ona gençliğini ve gücünü hatırlattığı için belki de– doğal bir yakınlık duyuyordu. Burada onu sınırlamayan ya da yargılamayan tek insan oydu. Geri kalan herkes, topluluk ve Paul, ondan rolünü yapmasını bekliyordu. Birkaç saat önce kendini gerçekten özgür hissediyordu. Imber'a da kendi isteğiyle dönmüştü zaten ama onlar bunu kaçak bir mahkumun zorunlu dönüşü olarak algılayacaklardı. Onlarla hiçbir zaman anlaşamayacağını ve otoritelerinin her zaman üzerinde olacağını hatırlayınca tekrar döndüğüne pişman oldu.

Ay ışığı hakkında konuşarak ilerlediler, ormana giren yolun ağzına ulaştılar. Sanki yapraklardan oluşmuş bir mağaraya girmişlerdi, ay ışığıyla aydınlanan göl çeşitli yansımalar yapıyordu. Toby kendinden emin adımlarla ilerledi, Dora da onu izledi. Çocuğun sessiz arkadaşlığı hoşuna gidiyordu. Toby'nin söylediği 45 dakikayı burada harcamaya karar verdi, hatta daha fazla da kalabilirdi, böylece herkes odasına çekilir, o da Paul'ü yalnız yakalayabilirdi.

«İşte geldik» dedi Toby.

«Nereye geldik?» dedi Dora. Toby'nin yanına gitti. Ağaç-

lar kıyıdan uzaktaydı, ay ışığı çimenlik, açık bir alanı ve göle doğru uzanan bir kayayı aydınlatıyordu.

«Sadece benim bildiğim bir yer» dedi Toby. «Bir iki kez burada yüzdüm, benden başka kimse buraya gelmez.»

«Güzel!» dedi Dora. Kayanın başlangıcına oturdu. Göl sakindi, kıyıya vuran dalgaların sesinden başka birşey duyulmuyordu. Karşı tarafta, solda manastır duvarı ve arkasındaki ağaçlar rahatça görülebiliyordu ama onun karşısındaki ağaçlar, karanlıktı. Bulunduğu yerin aslında çok güvensiz ve ıssız olduğunu fark etti. Bir baykuş öttü. Dora Toby'ye baktı, burada yalnız olmadığına şükretti.

Toby de kayaya çıkmış onu seyrediyordu. Dora ne söyleyeceğini unuttu. Karanlık sessizlik ve bu kadar yakın olmaları Toby'nin varlığını fiziksel olarak hissetmesine yol açtı. Vücutları arasında bir akım oluştuğunu hissetti. Onun da aynı şeyi hissedip etmediğini merak etti. Çocuğu nasıl çıplak gördüğünü anımsayıp, gülümsedi. Ay ışığı gülümsemesini aydınlattı. Toby de ona gülümsedi.

«Bana bir şeyler anlat Toby», dedi Dora.

Toby şaşırmış görünüyordu, aşağıya inip yanına geldi. Suyun kokusu burunlarına doluyordu, «Ne?» dedi.

«Öyle özel birşey değil» dedi Dora. «Ne olursa anlat işte»

Toby de taşlara onun yanına oturdu, bir anlık sessizlikten sonra «Sana çok garip bir şey anlatacağım» dedi.

«Devam et» dedi Dora.

«Suyun dibinde kocaman bir çan var.»

«Ne?!» dedi Dora. Oturduğu yerden doğruldu, hayretle çocuğa bakıyordu.

«Evet» dedi Toby, yarattığı etkiden memnun. «Garip, değil mi? Yüzerken buldum. En başta emin olamadım, bu nedenle iki kez baktım, çan olduğundan eminim.»

«Gördün mü, dokundun mu?»

«Dokundum, elimle yokladım. Yarısı çamura gömülmüş. Dip birşey görülemeyecek kadar karanlık.»

«Üzerinde oymalar var mı?»

«Oymalar mı?» dedi Toby, «Üzerinde bir takım kabarıklıklar ve çıkıntılar var. Ama bunlar herhangi birşey olabilir. Niye soruyorsun.»

«Ulu Tanrım» dedi Dora ayağa kalktı, elini ağzına kapadı.

Toby de kalktı, korkmuştu. «Niye, ne oldu?»

«Başka kimseye söyledin mi?» dedi Dora.

«Hayır. Niye bilmiyorum ama bir kez daha görmeden kimseye söylememeye karar vermiştim.»

«Güzel, bak» dedi Dora, «Kimseye söyleme, bu bizim sırrımız olsun, tamam mı?» Dora'nın ne Toby'nin hikayesi ne de bulduğu şeyin niteliği hakkında en ufak bir kuşkusu yoktu. Kendini elinde nasıl kullanacağını bilmediği çok büyük bir güç olan biri gibi hissediyordu. Ne olduğunu bilmiyordu ama kolay kolay kimseye vermeyecekti.

«Tamam» dedi Toby. Biraz rahatlamıştı. «Kimseye bir kelime bile söylemeyeceğim. Çok garip değil mi? Buna niye fazla önem vermediğimi bilemiyorum. Başlarda pek emin değildim, sonradan da başka bir sürü şey oldu. Neyse yanılmış olabilirim. Ama sen de çok heyecanlandın.»

«Yanılmadığına eminim.» dedi Dora Toby'ye. Paul'ün anlattığı efsaneyi anlattı, özellikle de onu çok etkileyen rahibin laneti ve rahibenin hatası üzerinde durdu.

Hikayenin sonunda Toby de en az onun kadar etkilenmişti. «Ama böyle bir şey doğru olamaz.»

«Hayır» dedi Dora. «Ama Paul genellikle böyle eski hikayelerde bir doğruluk payı olduğunu söyledi. Çan herhangi bir şekilde göle düşmüştür, hâlâ da orada.» Gölü işaret etti. «Eğer ortaçağa ait bir çansa tarih, sanat için çok önemli demektir. Dışarı çıkarabilir miyiz dersin?»

«Biz, yani sen ve ben mi?» dedi Toby. Şaşırmıştı, «Tabii ki hayır. Çok büyük, kesinlikle çok ağırdır, ayrıca çamura gömülmüş.»

«Sadece yarısı gömülü demiştin» dedi Dora. «Sen mühendissin, makara gibi birşeyle çıkaramaz mıyız?»

«Bir makara yapabiliriz» dedi Toby, «Ama gücümüz yok. Traktörü kullanmamız gerekebilir. Ne yapmak istiyorsun.»

«Henüz bilmiyorum» dedi Dora. Gözleri parlıyordu. «Herkesi şaşırtmak, mucize yaratmak. James mucizeler çağının henüz sona ermediğini söylemişti.»

Toby kararsızdı. «Eğer önemliyse» dedi, «Diğerlerine de söylememiz gerekmez mi?»

«Yakında öğrenirler», dedi Dora. «Kimseye bir zararı olmaz, ama harika bir sürpriz olabilir. Düşünsene –ah– bir düşün yeni çanın yerine eskisini koyabilsek, biliyorsun, gelecek hafta yeni çan gelecek. Çanın üstünde bir örtü olacak, manastırın kapısında örtüyü açacaklar. Örtünün altında eski çanı bulunca olacakları bir gözünün önüne getirsene, ne harika olur, gerçek bir mucize gibi, insanları hacca gönderen bir mucize gibi olur.»

«Ama bu hilekarlık» dedi Toby. «Ayrıca çan kırılmış ya da zarar görmüş de olabilir. Ve ne olursa olsun bu iş çok zor.»

«Hiçbir şey çok zor değildir» dedi Dora. «Bunun bizim işimiz olduğunu hissediyorum –çan bizi bekliyor– herkesi biraz şaşırtmak istiyorum, kocaman bir sürpriz olacak –ve çanın tekrar bulunduğuna– çok sevinecekler inan, beklenmeyen bir armağan olacak. Sence de öyle değil mi?»

«Bu biraz görgüsüzce olmaz mı?» dedi Toby.

«Birşey yeteri kadar heyecan verici ve harikaysa, görgüsüzce olamaz.» dedi Dora. «Sonuçta bu herkesi neşelendirecektir. Beni neşelendirdi bile. Evet ne diyorsun.» Toby gülmeye başladı. «Bu duyduğum en çılgınca fikir. Bence başaramayacağız.»

«Bana yardım eden bir mühendisse», dedi Dora, «herşeyi başarabilirim.» gerçekten de orada durmuş ay ışığı altında durgun suları seyrederken çanı çıkarabileceğini hissediyordu, onu çok istiyordu çünkü. Bütün bu kötü olaylardan sonra birşeyler yapması gerekliydi. Mücadele edecekti. Bu kutsal toplulukta o, cadıyı oynayacaktı.

BÖLÜM XVI

«İyi bir yaşam için gerekli olan en önemli şey insanın kendi kapasitesini bilmesidir. Başarılı olabilmek için insanın kendisini iyi tanıması ve gücünü en akıllıca nasıl kullanacağını bilmesi gerekir.»

Pazardı, konuşma sırası Michael'ındı. Her ne kadar şu sıralarda en son istediği vaaz vermektiyse de, zorla da olsa yapıyordu. Normal yaşamının gereklerini aksatmadan yerine getirmeye çalışıyordu. Kürsüye dayanmış karşısındaki topluluğa bakıyordu. Tanıdık bir görüntüydü, Peder Bob her zamanki gibi en ön sırada oturuyordu. Ellerini kenetlemiş gözlerini ayırmadan büyük bir dikkatle Michael'ı dinliyordu. Mark Strafford yüzünde ekşi bir ifadeyle ikinci sırada oturuyordu, yanında karısı ve Catherine vardı. Topglass üçüncü sıradaydı, elinde ipek bir mendille gözlüğünü temizliyordu, her zaman böyle yapardı, temizler, parlatır, sonra memnun olmaz yeniden başlardı. Michael ne zaman konuşsa huzursuz oluyordu. Yanında Patchway vardı, şapkası kucağındaydı, güneşten yanmış olan keli parlıyordu, hiç bir zaman Michael'ın konuşmalarını kaçırmazdı. Paul ve Dora yoklardı, yürüyüşe çıkmışlardı, yine kavga ettikleri belliydi. Toby arkada oturuyordu, başını iyice öne eğmişti, Michael ensesindeki saçları

görebiliyordu.

Michael şimdi Toby'yle konuşmanın büyük bir hata olduğunun farkındaydı. Karşılaşmaları, el sıkışmaları olaya bir yoğunluk, duygusallık kazandırmıştı. Bir gelişme olmuştu, bir beklenti vardı artık. Michael Toby'yle daha farklı şekilde görüşmesi gerektiğini biliyordu. Keşke mektup yazsaydı ya da çocuğu kendi düşünceleriyle başbaşa bıraksaydı. Şimdi bu konuşmanın ne dereceye kadar gerekli olduğunu ölçüp biçiyordu kafasında.

Michael, yaptığı konuşmanın iyi bir insana yakışır bir konuşma olduğunu düşünüyordu, kendisine yakışmıyordu, ayrıca iyi bir insan zaten bu konuşmayı yapacak duruma düşmezdi. Bu konuşma duygusallıktan uzak, konuyu tamamen kapatacak bir şekilde de yapılabilirdi. Michael bunu beceremişti. Ettiği duaları ve bunun inancını deneyen bir sınav olduğunu düşündüğünü anımsadı.

Gerçekten inancı olan birisi böyle durabilirdi; ama Michael öyle bir insan değildi. Kendi inançlarını, alışkanlıklarını yeterince iyi değerlendirememişti, sorun da buradan doğuyordu zaten.

Michael olan biteni abartmanın tehlikeli olduğunun farkındaydı. Sağduyusu, ona üzücü sonuçlar doğuracak şeyler yaptığını söylüyordu ama en azından sonuçlar felaket doğurmamıştı. Eğer daha sağlıklı ve kendinden emin düşünebilse olayın kendisini daha az üzeceğinden emindi. Ama olmuyordu, emin olduğu bir sonuç vardı, Toby'nin huzurunu tamamen kaçırmış, kafasını karıştırmıştı. O çalışkan, neşeli, dışa dönük çocuk gitmiş yerine endişeli, içine kapalı, ürkek bir çocuk gelmişti. Çocuktaki değişim öylesine belirgindi ki, Michael hiç kimsenin fark etmemesine hayret ediyordu.

Kendi düzenini de alt üst etmişti. Sürekli endişeliydi, hep çalışıyordu ama yaptığı işler hiçbir şeye benzemiyordu. Her sabah merak ve beklentilerle kalkıyordu. Sürekli Toby'nin davranışlarını izlemekten kendini alamıyordu. Toby ise ne kadar yakın olurlarsa olsunlar Michael'la konuşmayı redde-

diyordu. Çocuk olan bitene yeni yeni tepki veriyordu. O gece ormanda konuştuktan sonra birşeyler olacağı belliydi. Çocuk içine kapanıyor duygusal yönden gitgide sertleşiyordu. Michael, Toby'yle konuşmak, sormak ve bir kez daha anlatmak için can atıyordu, ve hâlâ bir kez daha Toby'yle yüz yüze konuşacağını ummaktan kendini alamıyordu. Bu karmaşanın içinden iyilik zerreciklerini çekip çıkarmayı ve bunları Toby'ye göstermeyi istiyordu. Ama bunun imkânsız olduğunu da biliyordu. Bu dünyada Toby'yle bir daha arkadaş olmaları imkânsızdı ve kalplerin birbirine küsmesi belki de en iyi çözüm olacaktı. Sürekli Toby için dua ediyordu ama dualarının fantazilere doğru kaydığını fark ediyordu. Fiziksel istekleri ona acı veriyordu, Toby'nin vücudunu, arabada vücuduna değen vücudun sıcaklığını düşünüyordu sık sık, rüyalarında ise Toby'yle Nick birbirine karışıyordu.

Nick'le Toby'nin kulübede birlikte olmaları da Michael'ın aklını karıştıran bir başka konuydu. Aklı dönüp dolaşıp aynı konuya takılıyordu. Acaba Nick onu Toby'yi öperken görmüş müydü. Her düşünüşünde bunun imkânsız olduğuna karar veriyordu ama tekrar aynı şeyi düşünmeye başlıyordu. Bu öyle birşeydi ki, neye pişman olduğunu bilemiyordu. Kendi prestijine zarar verdiğine mi, Nick'e verdiği olası bir acıya mı, ya da daha da ilkel birşey, Nick'in sevgisini kaybetmiş olabileceğine mi?.. Kafası karmakarışıktı.

Bu kışkırtıcı düşüncelerin doğurduğu tek sonuç Nick'le ilgili her hangi bir şey yapmanın artık iyice imkânsız olduğuydu. Sadece hâlâ Catherine'le konuşabileceğini düşünüyordu. Kulübede olabilecekleri düşündükçe iki taraflı bir kıskançlığa kapılıyordu, bazen ya Nick'i, ya Toby'yi, ya da ikisini birden eve almayı düşünüyordu. Tek avuntusu Toby'nin zaten bir iki hafta içinde Imber'dan ayrılacak olmasıydı, büyük bir olasılıkla Nick de Catherine manastıra girince gidecekti. Sabretmesi gerekiyordu. Bundan sonra Michael da Tanrının yardımıyla düzelecek, görevlerini yerine getirecek ve bu karabasandan kurtulacaktı.

Michael konuşmasını sürdürüyordu. «İyi olan, olumlu olan yaşar. Tanrının bizden kendimizi bilmemizi istediğinden kuşkumuz var mı? Yetenekle ilgili dini öyküleri anımsayın. Her birinde değişik bir yetenek vardı, hem iyi hem de kötü yönde kullanılabilecek. Yeteneklerimizi, olanaklarımızı iyi bilmeli ve bunları Tanrının istediği yönde kullanmalıyız. Mükemmel olmak ya da olmamak bizim elimizde. Birbirimizden ne kadar farklı olduğumuzu anlamamız uzun zaman alabilir, hatta bazı özellikler hiç ortaya çıkmayabilir de. Herkesin kendi yaşam biçimi, deneyleri vardır, Tanrı herkese başka dilden konuşur, bu yüzden çok dikkatli ve çalışkan olmalıyız.»

«Hatırlarsanız geçen hafta James bize masumiyetten bahsetmişti. Harika bir konuşmaydı, benim söylediklerim de onun anlattıklarına ek olacak. Bize sadece kumrular kadar zararsız olmamız değil yılan kadar da akıllı olmamız söylendi. Günah işlemeden yaşamak için ya da saptığımız yollardan doğru yola dönebilmek için toplayabildiğimiz bütün güce ihtiyacımız var ve bu gücü nereden bulacağımızı bilmemiz gerekiyor. Bir şeyi yaparken bize iyi göründüğü için yapmamız gerekir, olayları sadece kendi bakış açımızla değerlendirmeyiz, kendimizi bilmek ise bizi gücümüzün üstünde işler yapmaktan alıkoyar. Başkalarında görüp de özendiğimiz herşeyi, her iyi şeyi yapamayız. Kendi gücümüzün sınırlarımızı iyi bilmeliyiz. Bu felaketi doğurur, amaçladığımızdan çok farklı bir sonuçla karşılaşırız.

«Burada yine James'ın verdiği çan örneğini kullanacağım. Çan yerçekimine bağımlıdır. Bir tarafa doğru sallandığı zaman karşı tarafa da sallanmalıdır. Dini enerjimizin mekanizmasını ve güçlerimizin nerede saklı olduğunu öğrenmemiz gerekir. Olumlu olan yaşar demekle bunu kastediyordum. Çalışmalıyız, sahip olduğumuz enerjiyi bilmeli, kullanmalı ve artırmalıyız. Yılanla çarpışmanın tek yolu budur. Tanrıyı mutlu etmek için kendimizi, içimizin her köşesini bilmeli gücümüzün sınırlarını keşfetmeli ve çalışmalıyız.»

Sözlerini izleyen sessizlik içinde Michael uyur gezer gibi yerine döndü ve diğerleriyle birlikte, dua etmek için diz çöktü. Peder Bob Joyce'u dinledikten sonra kimseye farkettirmeden salondan çıkıp odasına gitti. James'in söylediklerinin tamamen tersini söylediğinin ne kadar belli olduğunu düşündü. James'in sözlerini anımsadı; sapkınlık acınacak bir şey değildir, yasaktır. Michael bunun yasak olduğuna inanmıyordu, tanrı kadın ve erkeği içlerinde bu eğilimlerle yaratmıştı ve bu eğilimler bazen öyle güçlü olabiliyordu ki, kişilikleri şekillendirebiliyordu. Üstelik bazı toplumlar homoseksüel ilişkiyi kabulleniyordu. Bu Michael'ın umurunda değildi, çünkü onun yaşadığı her toplulukta yanlış kabul edilmişti. Bu karmaşık bir konuydu. Tanrı kendisini böyle yaratmıştı ve Tanrı'nın kendisini bir canavar olarak yaratığına inanmıyordu.

Karmaşıktı, ilginçti, işin güçlüğü de buradaydı. Bu konuda da diğer konularda olduğu gibi, James'in deyimiyle ikinci en iyi şeyi yapıyordu. Kişiliğini keşfetmek ve körcesine konulan kurallara uymaktansa, kendi gibi davranmak ve sonuçlarına katlanmak. Ve bugün verdiği vaaz da bunu gösteriyordu.

Michael saatine baktı. Catherine'le yemekten önce görüşmek için sözleşmişti. Artık gidip kızı bulması gerekiyordu. Nick hakkında konuşacak, Catherine'den onu uyarmasını ve topluluğun çalışmalarına katılmasını isteyecekti. Catherine'in kardeşinin kulübeden alınmasını istemesi için dua etti. Aşağıya, toplantı odasına baktı.

Catherine hiçbir yerde yoktu, balkonda ve sahanlıkta da görünmüyordu. Merdivenlerde güneşlenmekte olan Mark Strafford'a seslendi. «Catherine'i bir yerde gördün mü?»

«Şirin ikizinin yanında, ahırların oradalar. Nick kardeş sonunda kamyonu tamir etmeye karar vermiş Tanrıya şükür.»

Bu Michael'ın hoşuna gitmemişti. Bir an randevuyu ertelemeyi düşündü, sonra vazgeçti. Catherine onu bekliyor olabilirdi, zaten zar zor karar verebilmişti, Catherine'le konuşmak için. Vazgeçerse bir daha yapamazdı. Hem böylece hiç ol-

mazsa Nick için birşeyler yapmış olacaktı. Gitmeye karar verdi.

Yola çıkan kapılar kapalıydı. Michael bir kez daha bunların boyaya ihtiyacı olduğunu düşündü. Duvardaki küçük kapıdan girdi. Ahırlar çok eskiden, ta Coilliam Kent zamanından kalmaydı, duvarlarda üçgen, yuvarlak pencereler vardı. Çatı taştan yapılmıştı ve bir de saat vardı ama saat artık çalışmıyordu. Binanın sağ tarafı çıkan bir yangından zarar görmüştü. Arazinin bu kısmı göle doğru meyilliydi, yoldan yüksek bir duvarla ayrılmıştı.

Kamyon meydanın ortasında, burnu göle dönük, duvarın gölgesi altında duruyordu. Motor kapağı açıktı, kamyonun altından bir çift ayak görünüyordu. Kamyonun yanında Catherine yere oturmuştu, tozu umursamıyordu anlaşılan. Eteğini yukarı sıyırmış, bağdaş kurmuş, bacaklarının büyük bir kısmı güneşin altında kalmıştı. Michael onu böyle otururken görünce şaşırdı, kendisini gördüğünde ayağa kalkıp eteğini düzeltmeyince daha da şaşırdı. Onun yerine gülümsemeden yüzüne baktı. Tanıştıklarından beri ilk kez, Michael onun kendisinden hoşlanmıyor olabileceğini düşündü.

Nick ayaklarını çekti bu kez aynı yerden başı göründü. Kamyonun yanına gelen Michael'la gözgöze geldi. Gülümsedi, ama yüzünde öyle garip bir ifade vardı ki, buna tam bir gülümseme demek biraz zordu.

«Büyük patron» dedi Nick.

«Merhaba» dedi Michael. «Kamyonu onardığın için sağol. Çalışacak mı?»

«Saçma sapan konuşma» dedi Nick. «Aslında kamyonu onardığım için memnun değilsin. Daha erken bitirmediğim için sinir olursunuz bana. Niye gerçekte neler düşündüğünü söylemiyorsun? Benzin deposunda bir tıkanıklık var, birazdan biter.» Orada uzanmaya devam etti, sakallı bir şeytana benzeyen yüzü Michael'a dönüktü.

Catherine'in hâlâ kendisine baktığının farkında olan Michael kelimeleri aradı.

«Sadece kardeşini arıyordum» dedi.

«Ben de kardeşimle konuşuyordum, az önce» dedi Nick. «Çocukluğumuz hakkında konuşuyorduk. Çocukluğumuz birlikte geçti biliyorsun.»

«Ya» dedi Michael aptal gibiydi. İkisiyle birden konuşması mümkün değildi, sonra bunun ikisini bir arada gördüğü çok ender zamanlardan biri olduğunu anımsadı.

«Geçmişten söz etmenin ve gevezelik yapmanın çok aptalca olduğunu biliyorum» dedi Nick. «Ama bu bizim son şansımız, öyle değil mi Cathie?»

Catherine sesini çıkarmadı. Michael mırıldandı «Peki ben gideyim. Catherine'i başka bir zaman da görebilirim.»

«Her şey iyi olmalı ve herkes iyi davranmalı» dedi Nick. «Sence de öyle değil mi Cathie?»

Michael onun içkili olduğunu farketti. Gitmek için arkasını döndü.

«Bekle bir dakika» dedi Nick. «Her zaman gidersin zaten kahrolası. Pekala, eğer bütün herşeyin, davranışların iyi olmasını istiyorsan benim için yapabileceğin küçük bir iş var, yapar mısın?»

«Tabii» dedi Michael, «Nedir?»

«Kamyona bin, vitesi boşa al ve el frenini indir, bırak.»

Aniden kamyona doğru dönen Michael büyük bir güç harcayarak kendini kontrol etti. «Nick» dedi, «Geri zekalılar gibi konuşma, hiç komik değilsin. Ve çabuk şu şeyin altından da çık, eğimlerin tehlikeli olduğunu biliyorsun. Ne yapacaksan düz bir yerde yapman gerekirdi.»

Nick kendini dışarı çekti, ayağa kalktı, üstünü başını silkelerken bir yandan da birşeyler homurdanıyordu. Onu tulumla görünce, Michael ne kadar incelip güçlendiğini fark etti, geldiğinden çok farklıydı. Ayrıca daha yakışıklı ve çekiciydi de... Michael söylediklerinin geldiğinden beri Nick'e söylediği ilk gerçek kelimeler olduğunu fark etti, Nick ise memnun görünüyordu.

Michael bir takım mazeretler uydurup gitmek üzereyken

tahta kapı tekrar gıcırdadı. Hepsi döndüler, Toby'di. Gözlerini kırpıştırarak hâlâ çıplak bacaklarıyla oturan Catherine'e ve kamyonun yanında yanyana duran Michael'la Nick'e baktı. Bir an özel bir konuşmayı böldüğünü düşünerek tereddüt etti, ama artık geri dönmesi imkânsızdı. Kapıyı örtüp onların yanına gitti. Michael Toby'nin kendisine baktığını düşündü bir an. Kızardığını hissetti.

«İşte benim yedek oyuncum» dedi Nick. «Beraber bir ders yapmış olabilirsiniz. Ama artık herşey bitti.» Sonra Toby'ye arkasını dönerek, «Cathie şunu çalıştırır mısın lütfen?» dedi.

Hiç bu tip makinalarla uğraşmamış olan Catherine, Michael'ın şaşkın bakışları altında ayağa kalkıp eteklerini silkeledi ve kamyona tırmandı. Nick kaputa eğilip motoru izledi, herşey yolunda görünüyordu, kaputu kapayıp bir süre Michael'a baktı, sonra motorun sesini bastırmak için yüksek sesle «Emin olmak için bir tur atsak iyi olur sanırım. Catherine kullanacak. Çabuk ol Toby» dedi. Kapıyı açtı. «Sen de geliyorsun.»

Kapının yanında duran Toby bir an tereddüt etti, sonra yavaş yavaş onlara doğru ilerledi.

«Ya sen Michael?» dedi Nick. «Biraz sıkışık olacak ama bir kişi bir diğerinin kucağına oturabilir.»

Michael başını salladı.

«O zaman bize kapıları açabilir misin lütfen?» dedi Nick. Toby'yle Catherine'nin arasında oturuyordu, kollarını koltuğun arkasına uzatmıştı. Sanki ikisini de kucaklayacakmış gibi...

Michael bir düşteymişcesine gidip büyük tahta kapıları ardına dek açtı, Catherine kamyonu sarsmadan kaldırdı ve arkasında bir toz bulutu bırakarak kapıdan çıktı, yolda kayboldu. Birkaç dakika sonra Michael boş evin önünde öylece dururken araba gölün öteki tarafında tekrar göründü sonra ana yola çıktı.

BÖLÜM XVII

Toby yataktan kalkıp ayakkabılarını aldı. Soyunmamıştı, vaktinde uyanamamak korkusuyla uyumamıştı bile. Dora'yla sabaha karşı iki buçuk için randevulaşmıştı. Saat ikiyi biraz geçiyordu. Odasının kapısını açıp dışarıyı dinledi. Nick'in kapısı açıktı ama içeriden horultuları duyuluyordu. Arkasındaki kıpırtıyı hissedince dondu kaldı, Murphy'yi görünce rahat bir nefes aldı. Köpek onunla beraber aşağı indi, paçalarına sürtünüyor acıklı gözlerle Toby'ye bakıyordu. Çocuk biraz da suçluluk duyarak köpeğin başını okşadı, sonra dışarı sessizce çıktı, kapıyı arkasından kapadı. Böyle özel bir olayda Murphy'ye bile güvenemezdi.

Toby'le Dora çanı çıkarmak için bu geceyi kararlaştırmışlardı. Her ne kadar bu plan başta çılgınca gelmişse de şimdilik son derece kusursuz ve tam ilerliyordu. Başta bunu sadece bir hayal olarak gören Toby, şimdi ciddi ve hevesli bir yönetici olmuştu. Önceleri Toby, Dora'nın böyle abuk sabuk bir plan için neden bu kadar heyecanlandığını anlayamamıştı. Hâlâ da anlamamıştı. Ama şu anda Dora'yı mutlu etmekten başka birşey düşünemiyordu, ayrıca bazı teknik, mekanik sorunların üstesinden gelebilmek, kendine olan güvenini artırıyordu.

Dora'yla çan hakkındaki ilk konuşmasından sonra Toby bir kez daha aynı yere yüzmeye gitmişti. O şeyin şeklini ve duruş biçimini anlamak için birçok kereler dalmıştı, artık bunun o çan olduğundan kuşkusu yoktu. Şimdi iki büyük sorun vardı. Birincisi çanı oradan nasıl çıkaracaklardı, ikincisi eski çanı yenisinin yerine nasıl koyacaklardı. Her ikisini de kimseye farkettirmeden ve Dora'dan başka kimse olmadan yapmak zorundaydı, güç bir iş olacaktı.

Çanın ağırlığı ve büyüklüğü hakkında bir fikri olmayan Dora sanki herşey yolundaymış gibi rahattı ve Toby'nin yeteneklerine kayıtsız şartsız güveniyordu. Bu da çocuğu zevkten eritiyordu. Her ne kadar kadının güveninin bilgisizliğe dayandığını bilse de çocuğun hoşuna gidiyor, etkiliyordu. Ondaki meraktan ve bu çanı günışığına çıkarmak için gösterdiği inattan da etkileniyordu. Bu kadına göre değerleri yıkmak için sihirli bir yol, bir çeşit bağımsızlık ve güç ayiniydi. Her ne kadar Toby anlayamasa da ya da kadının aldığı zevki alamasa da onun gözüne girmek istercesine onunla aynı zevki almaya hazırdı, bu nedenle büyücünün çırağı rolünü üstlenmişti.

Büyünün bütün ayrıntılarıyla ilgilenmek zorunda kalan da çıraktı. Dora'yla bir sürü plan yapmıştı ama kadın dinamikle ilgili konularda hiçbir şey bilmiyordu. Sonunda atları bir kenara bırakmaya karar verdiler, onlara yeterli gücü sadece bir traktör sağlayabilirdi. Toby yine de Dora'yı çanı çıkaramayabilecekleri fikrine alıştırmaya çalışıyordu. Yalnızca çanın içindeki sulu çamur çanın iki katı ağırlığında vardı, alt kısmı da sertleşmiş çamura yapışmış olabilirdi. Toby son kez gelişinde içindeki balçığı temizlemeye çalışmıştı, ama ancak bir parça temizleyebilmişti. Dora ne yüzebiliyor ne de traktör kullanabiliyordu, bu yüzden çanın çıkarılma işinde Toby tek başınaydı.

«Korkarım hiçbir işe yaramıyorum» dedi Dora. En son konuşmalarını yapıyorlardı. Elleri dizlerinde oturmuş kocaman gözlerini Toby'nin yüzüne dikmiş, hayranlıkla çocuğu inceli-

yordu. Toby onu çok çekici buluyordu.

Yeni çan için yapılan son plan şöyleydi. Eve perşembe günü geliyordu. Ormandan kütük getirmekte kullanılan demir yük arabasına konulacaktı. Üzerine beyaz örtüler örtülüp çiçeklerle süslenecekti. Gelişinden hemen sonra «kardeşlerin» huzurunda yapılacak küçük bir törenle rahip tarafından kutsanıp vaftiz edilecekti. Perşembe gecesi ahırların yanında kalacak, cuma sabahı saat 7'den sonra çan için bir festival başlayacaktı. Mrs. Mark bütün ayrıntıları düzenlemişti. Köy okulunun müzik topluluğu gelecek, şarkılar söylenecek ve dans edilecekti. Törenin biçimi ve sırası hakkında hâlâ tartışmalar yapılıyordu, törene evdekiler ve köyden isteyenler katılacaktı. Fakat son anda katılmak isteyenlerin sayısında büyük bir artış olmuştu ve herhalde sabah erkenden geleceklerdi. Manastırın kapıları açılacaktı ve her iki tarafta da insanlar toplandıktan sonra söylenecek şarkı eşliğinde çanın örtüsü açılacaktı. Herkes çanı iyice gördükten sonra manastıra girmek için özel olarak seçilmiş adamlar tarafından içeri alınacak ve kuleye çekilecekti. Manastırın kapıları kapandıktan sonra dışarıdaki eğlence herkes gidene dek sürecekti.

Toby'yle Dora'nın planı şöyleydi. Çarşamba akşamı çanı çıkarmakla uğraşacaklardı, bunun için de bazen Toby'nin kullanmasına izin verilen traktörü kullanacaklardı. Ağılların civarını hafta başından beri Patchway'le beraber sürüyorlardı. İş bitimi genellikle düzensiz saatlerde oluyordu. Bu nedenle Toby traktörü ormanın kenarına bıraksa kimse farkında olmazdı, zaten çocuğu sürekli izleyen kimse de yoktu. Traktör rahat geçebilsin diye yoldaki dalları ve diğer pislikleri temizlemişti, traktör doğrudan gölün kenarına inebilirdi artık. Traktörün arkasında kütükleri çekmek için bir vinç ve bir de makara vardı. Toby makaranın halatının ucundaki çengelle çanı yukarı çekebileceğini umuyordu. Çan yukarı çekilirken takılabilir diye Toby göle uzanan kayanın dibindeki taşları da temizlemişti. Başka tehlikeler de vardı, traktörün sesi duyulabilirdi, ama Toby bir süredir güney batıdan esen rüzgar

nedeniyle sesin evden duyulmayacağını hesaplamıştı, duyulsa bile kimsenin dikkatini çekmeyecek kadar az olurdu. Araba ya da uzaktan geçen bir uçak sanabilirlerdi.

Operasyonun diğer kısmı da az karışık değildi. Yeni gelen çanı koyacakları demir arabanın bir eşi daha vardı. Zaten planı işlevsel kılan da bu diğer arabaydı. Makarayla yukarı çekecekleri çanı, vincin yardımıyla arabaya koyarlardı, perşembe gecesi de ormanın yanındaki yoldan diğerinin yanına götürülebilirdi. Bu yol sebze bahçesinin yanından geçip ahırların oraya gidiyordu, yeni çan da nasılsa orada duracaktı. Böylece çanın örtüsünü değiştirmek mümkün olabilecekti. Çiçekleri ve diğer ayrıntıları da ayarladıktan sonra ancak çok keskin bir göz bu iki arabayı birbirinden ayırabilirdi. Eğer çanların boyutları farklıysa bu epey güçlük çıkarırdı; ama Toby yeni çanın boyutlarını biliyordu, eskisiyle hemen hemen aynıydı, böylece bu sorun da ortadan kalkıyordu. Yeni çanı gölün kıyısındaki eski ahırda saklayacaklardı. Planın en son bölümü, en zor yanıydı, ahırlar eve çok yakındı, o kanatta kimse uyumuyordu ama yine de birşeyler duyulabilirdi.

Son bir sorun vardı, demir arabaların ikincisi her gün paketleme bölümünde kullanılıyordu. Mrs Mark herşeyi bunun üzerinde yapıp sonra paketleri kamyona götürüyordu. Toby onu çarşamba akşamı alsa, perşembe günü yokluğu hemen farkedilirdi. Sonunda ikinci bir halatı kullanarak çanı kirişlerinden birine arabanın yüksekliğinden daha yüksek bir şekilde asmaya karar verdiler. Toby hangarda ikinci bir halat bulmuştu. Çanı çıkardıktan sonra ahıra götüreceklerdi. İkinci halatı kirişlerin üzerinden geçirdikten sonra çanı buna asacaklardı. Toby arabanın yüksekliğini ölçmüştü, çan bundan daha yükseğe asılacaktı. Halatın dışarıda kalan ucu bir ağacın çatalına bağlanacak, makaradan geçirecekleri bir manivelayla da halat sağlamlaştırılacaktı. Böylece perşembe akşamı arabayı getirdiklerinde traktöre gerek olmayacak, arabayı çanın altına koyduktan sonra ipi çözeceklerdi.

Toby bu mekanik planları büyük bir zevkle yapmıştı. Zor

bir plandı ve bütün olasılıkların göz önüne alınması gerekiyordu. Bu nedenle üzerinde bir sanat eseri gibi çalışmıştı. Aynı zamanda Dora'ya gösterdiği saygı ve kendini kendine kanıtlama çabası da aşık olduğunu göstermek içindi. Kilisede kurduğu hayal o güne dek kafasında tanımsız olan dişilik kavramını doldurmuştu, kadın denince aklına Dora geliyordu. Dora'nın evli olması gerçeğini ise umursamıyordu. Düşündüklerini, aklından geçenleri, ruh halini Dora'ya açıklamayı ise hiç düşünmüyordu.

Bu suskunluğundan gururla karışık bir mutluluk duyuyordu, kendisini ancak birkaç kez gördüğü ve sahip olamayacağını bildiği bir leydi için bütün fedakarlıklara girişen, bütün mücadeleleri yapan bir ortaçağ şövalyesi gibi hissediyordu. Kadının uzaklığı, varlığının canlılığı, arkadaşlığı ve giriştikleri bu gizemli iş nedeniyle Toby onunla olmaktan büyük bir mutluluk duyuyordu. Kadının otoritesi, aydınlığı ve bu kadar istekli olması Toby'ye masumiyetin yenilendiği hissini veriyordu.

Dora farkında olmadan Michael'la ilgilendiğini belirten şeyler yapıyordu. Toby kadının ilgisinin farkındaydı, kendisi Michael'dan kaçıyordu ama yine de uzaktan izliyor, ne düşündüğünü merak ediyordu. Duyguları ise suçlulukla kızgınlık arasında gidip geliyordu. Kendisini bir pislik çukuruna çekilmiş gibi hissediyor, aynı zamanda Michael'ı incittiğini düşünerek üzülüyordu. Nasıl üzülmezdi ki. Bazen Imber'dan ayrılmadan önce Michael'la nasıl vedalaşacağını hayal ediyordu, kimi zamanlar gidip Michael'ın kapısını çalmak için içinde güçlü bir istek duyuyordu. İçeride ne diyeceğini bilemiyordu, ama Michael'ın onun affına, birkaç güzel sözüne muhtaç olduğunu biliyordu, bundan da garip bir zevk alıyordu. Bunun yarım kalmış bir iş olduğunu düşünüyordu.

Gölün kenarındaki yolda dikkatle yürüyordu, ay onları yanıltmamıştı, neredeyse dolunay olmuştu, her yer aydınlıktı, böylece büyük bir güçlük ortadan kalkmış oluyordu. Biraz sonra hazinesini teslim edecek olan göl sakindi, âdeta insanı davet ediyordu. Hava ise ılıktı. Dora'yı ileride farkedince

daha hızlı yürümeye başladı, heyecandan nefes nefese kalmıştı. Eski ahırın orada buluşmak için sözleşmişlerdi, kötü gidebilecek yüzlerce şey olduğunu biliyordu ama içi, kendine güvenle ve Dora'yı mutlu etmek isteğiyle yanıp tutuşuyordu. Bir de çanı çıkarmak için delice bir istek duyuyordu.

Taşın yanındaki açıklığa gelince durdu. Adımlarının çıkardığı ses kesildikten sonra etrafa korku veren bir sessizlik çökmüştü. Sonra Dora gölgelerden çıktı, silueti ay ışığında belirginleşti. Toby ona seslendi:

«Tanrıya şükür» dedi Dora alçak sesle, «Bu korkunç yerde korkudan ölecektim. Garip sesler duydum, boğulan rahibe peşimden geliyor sandım.»

Çok yakınlarında garip bir ses duydular. İkisi de sıçradılar, garip ince çığlıktı bu, birkaç saniye öttükten sonra sustu.

«O da neydi öyle.» dedi Dora.

«Sedge Webler» dedi Toby. «Peter Topglass buna fakirlerin bülbülü diyor. Bize bir zararı olmaz. Hadi Dora çalışmaya başlayalım artık.»

«İkimiz de zır deliyiz biz, Toby» dedi Dora. «Bu çılgınca fikri nereden çıkardık? Niye beni destekledin?» Yarı ciddiydi.

«Herşey iyi gidecek» dedi Toby. Dora'nın iltifatları, sözleri onu yatıştırmıştı. Sustu derin bir nefes aldı. Kuş yine öttü, ama şimdi biraz daha uzaktaydı. Göl sakindi, otlar esen rüzgârda hafifçe dalgalanıyordu, ay alabildiğine parlaktı. Bir dakika sonra duyulacak olan traktörün gürültüsü ve gölün dalgalanacak olması Toby'ye rüya gibi geldi. Kendini sürpriz bir saldırı düzenleyecek olan bir komutan gibi hissediyordu.

Ormana girdi. Traktör bıraktığı yerde duruyordu, ahırın dışında göl tarafında. Ahırın iki kapısı olması büyük şanstı. Böylece manevra yapmadan traktörü diğer kapıdan kolayca çıkarabilecekti iş bitince. Traktörün parlak kırmızı boyası görünebilir diye göle fazla yaklaştırmamıştı. Çabucak soyundu, traktöre sakladığı yüzücü kıyafetlerini giyindi, fenerini aldı, halatı, makarayı, vinci kontrol etti. Vinç çok uzun za-

mandır kullanılmıyordu ama Toby onu güzelce yağlamıştı, böylece halattan epey bir miktar açtı. Bütün bunları yaparken Dora peşinde dolaşıp duruyordu. O anda hayalindeki şövalyeye çok özendi. O hiç olmazsa aynı zamanda hem leydisiyle uğraşmak hem de maceraları yaşamak zorunda kalmıyordu. Operasyonun büyük kısmında Dora hiçbir işe yaramıyordu.

«Gölün kenarına git, olur mu?» dedi Toby. «Orada dur ve söylediklerimi yap!» Derin bir nefes aldı, kendini harika hissediyordu. Traktörü çalıştırdı.

Motorun sesi gecenin sessizliğini bozdu. Toby, Dora'nın kaygı dolu karşı çıkışlarını duyabiliyordu. Zaman kaybetmeden el frenini bıraktı ve göl kıyısına doğru indi. Taşın oradaki boş alanda durdu ve aşağı atladı, tekerlerin altına koca bir kütük yerleştirdi. Dora'da yardım etmeye çalışıyordu. Motoru açık bırakmıştı, gelip giden bir sesin, sürekli bir sesten daha çok dikkat çekeceğini düşünüyordu. Halatın ucundan tuttu ve kayaya tırmandı, ucundan suya atladı.

Su soğuktu, Toby bir an çok üşüdü, yutkundu ve yüzmeye başladı. Bir eliyle de halatı tutuyordu. Artık gölün bu kısmını avucunun içi gibi biliyordu, çanı neredeyse gördüğünü düşündü. Kulaklarında traktörün sesiyle daldı. Halat epeyce ağırdı dibe gitmesine yardımcı oluyordu, kısa bir süre sonra eli çanın ağzına değdi, sonra elleriyle yoklayarak çanın tepesindeki büyük deliği bulmaya çalıştı. İşte o anda ne yaptığının farkına vardı, bir an kapıldığı panikle ağzını açtı, halatı bıraktı, yüzeye çıkıp taşa doğru yüzdü.

Dora ayak bileklerine kadar suya girmişti. Birşeyler söylüyordu, ama Toby onu dinlemedi, halatı çekmeye başladı. çengeli avucuna gelene dek çekti, sonra yüzdü, tekrar daldı. Eliyle çanın kenarını tuttu, sonra çanın deliğini buldu. Sabırsız bir mutlulukla çengeli delikten geçirdi. Sonra kayaya doğru ilerledi, bu arada halatı olabildiğince gergin tutuyordu, yukarı çıktı. İpte fazla gevşeklik yoktu, mesafeyi oldukça iyi ayarlamıştı. Dora'yı kenara itti ve traktöre çıktı, vinci çalıştırdı ama fazla hızlı değildi yavaş yavaş dönüyordu. İlk

önce halatın gevşek kısmını sardı eğer çan traktörü çekecek olursa asıl çekimin şimdi başlayacağını biliyordu.

Vinç bir an durdu, motor bağırdı ama bunun bir yararı olmuyordu. Toby bir an düşündükten sonra vinci kapadı, halatı biraz bırakıp traktörü ilerletti, ağaç kütüğünü tekrar tekerin altına yerleştirdi. Sonra vinci tekrar çalıştırdı, halat yeniden gerildi. Büyük bir mücadele başlamıştı, gerçi vinç hareket etmemişti ama, Toby halatın öbür ucunda birşeyler olduğunun farkındaydı, tam bu anda halat kopabilirdi, Toby dua etmeye başladı. Birazdan büyük bir mutlulukla vincin yavaş yavaş sarmaya başladığını fark etti. Gölün dibinden korkunç sesler geliyor, yüzeyde kocaman çamurdan kabarcıklar oluşuyordu. Toby traktörün tekerlerinin kütüğü zorladığını hissetti. Sonra garip bir gıcırtı, bir sürtünme sesi duyuldu; çan büyük taşın dibine ulaşmış olmalıydı. Nefesini tutarak gözlerini halatın sudan çıktığı yere dikti, çanın taşa sürtünerek tırmandığını düşündüğü anda çengeli görünce bir an dondu kaldı. Herşey düşündüğünden çok çabuk olmuştu. Ardından gölden kocaman bir kitle yükseldi.

Toby çan taşın üzerine çıkana dek bekledi, gözlerine inanamıyordu. Vinci kapadı, halatı biraz bıraktı, çanın eğimli yüzey üzerinde sağlam durduğundan emin olmak istiyordu. Sonra traktörden atladı, kütüğü tekerlerin altından çekti, yan gözle Dora'nın kendisine yardım edebilmek için sağa sola koşuşturduğunu gördü. Sonra tekrar traktöre çıktı yavaşça motorun devrini düşürdü, gaz verdi, tekerler dönmeye başladı, başının yanından geçen yaprakları farketti. Dönüp çana baktı, taşın üzerinden yavaş yavaş aşağıya kayıyor, beraberinde taş toprak sürükleyerek traktörün ardından geliyordu. Toby başının üzerinde ambarın karanlığını hissetti, ilerledi, karşı kapıdan çıktı. Çanın tam ahırın orta yerine geldiğini hissedince durdu, motoru kapadı.

Korkutucu, sersemletici bir sessizlik izledi bunu. Toby bir süre kıpırdamadan traktörün üstünde oturdu, elleriyle yüzünü, gözlerini ovdu, derin bir nefes aldı. O anda bir yere kıvrılıp

uyumaktan başka bir şey istemiyordu. Aşağı indi ve kaslarının gerilmiş, hatta düğümlenmiş olduğunu hissetti, şaşırdı. Eğilip bacaklarını ovmaya başladı.

«Toby, sen bir harikasın!» dedi Dora'nın sesi yanıbaşında. «Bir kahramansın sen. İyi misin? Toby, başardık!»

Toby'nin konuşacak hali yoktu. Hapşırdı. «Evet, evet iyiyim. Şuna bir bakalım» dedi. Çanın yanına gitti, sonra fenerini bulup yaktı.

Ambarın tam ortasında duruyordu, ağzı hâlâ çamurla doluydu, dışı yosunlardan yemyeşil olmuştu. Orada öylece yatıyordu, konuşmadan bir süre baktılar. Başka bir dünyadan gelen birşeydi bu.

«Aman yarabbim» dedi Dora sonunda. Sanki çandan korkuyormuş gibi sessizce konuşuyordu. Dikkatlice yaklaşıp durdu. Madeni kalındı, sertti ve hayret edilecek derecede ılıktı. Çok kocamandı. «Bu kadar büyük olabileceğini hiç tahmin etmemiştim.» dedi.

«Bu o mu?» dedi Toby. Bu kadar kocaman birşeyi kendi isteklerine uymak zorunda bıraktığı için şaşkındı. Bu kadar parlak renkli birşeyin öyle karanlık bir yerden çıktığını düşünmek garipti. O da dokundu.

«Feneri yaklaştır» dedi Dora. «Paul üzerinde İsa'nın yaşamına ait resimler olduğunu söylemişti.»

Beraberce çanın üstüne eğildiler, feneri bu pürüzlü parlak yüzeyin üzerinde gezdirdiler. Çengelin biraz altında bazı figürler görünüyordu. Toby fenerin ışığı altındaki yerleri elleriyle temizlemeye çalıştı. Birşeyler ortaya çıkmaya başlamıştı. «Tanrım!» dedi Toby. Bir grup insan resmi vardı.

«Bu olmalı» dedi Dora. «Temizlemeye devam et. Ne kadar acayipler. Bak başka bir figür daha var. Şu öküzle katırı gördün mü? Ve balık yakalayan insanları. Şu masadakiler ise Son Yemeği yiyor olmalılar. Bak; Çarmıha Gerilme burada.»

«Şu da Diriliş» dedi Toby.

«Burada birşey yazıyor.»

Toby feneri o tarafa çevirdi. Baktı, sonra «Evet Latince»

dedi.

«Oku» dedi Dora.

Toby okudu. «Vox ego sum amoris. Gabriel vocor. Ben aşkın sesiyim. Adım Gabriel.»

«Gabriel» diye bağırdı Dora. «Adı bu işte. Paul söylemişti. Bu o çan!» Eğildiği yerden Toby'ye baktı. Toby feneri ona çevirdi. Saçları göl suyundan ıslanmıştı, yanakları çamur olmuştu, elbisesinin açılmış yakasından görünen göğüslerinin arası karanlıktı. Elleri çanın üstünde Toby'ye gülümsüyordu.

«Dora» dedi Toby. Feneri yere düşürdü ama fener yanmaya devam etti. Toby içinde bir gücün kıvrandığını hissetti. Bir kahramandı o, bir kraldı. Dora'ya doğru eğildi elleriyle omuzlarını tuttu, vücudu kadınınkinin üzerine kapandı. Kadının biran soluğu kesildi, sonra rahatladı. Oğlanı kabul etti, kolunu boynuna doladı. Toby'nin dudakları ihtirasla istekle onu aradı. Birbirlerine sarıldılar, çanın ağzına doğru yuvarlandılar.

Onların ağırlığıyla yana doğru dönen çan duvara çarptı ve çanın çıkardığı ses, suları yeni sakinleşen gölün üzerinden aştı, uzaklara yayıldı.

BÖLÜM XVIII

Michael garip, boğuk bir gümbürtüyle uyandı. Ses göl tarafından geliyordu. Bir süre kıpırdamadan sesin ardından gelen sessizliği dinledi, sonra kalkıp pencereyi açtı. Dışarıda pırıl pırıl bir gece vardı, dolunayın altın rengi görüntüsü göle yansımıştı. Michael gözlerini ovuşturdu, tepkisinin hızına şaşırmıştı, hala uyanık mı yoksa rüyada mı olduğunu anlayamamıştı. Bir süre dışardaki sakin görüntüyü izledi. Sonra ışığı açıp saate baktı, üçü on geçiyordu. Artık iyice uyanmıştı, aklı hâlâ deminki sesteydi. Gergin bir halde oturup etrafı dinledi. Yine, benliğine o felaket hissi dolmuştu. Odada garip bir koku olup olmadığını anlamak için çevreyi kokladı. Uyanmadan hemen önce rüyasında Nick'i gördüğünü anımsadı.

Uykusu kaçmıştı, duyduğu ses –bu kez duyduğuna emindi– sinirlerini bozmuştu, çocukluğundan kalan öyküleri anımsadı, onlarda da denizden gelen felaket habercisi sesler olurdu. Giyindi, evin çevresinde bir tur atıp herşeyin yolunda gidip gitmediğine bakacaktı. Yangın çıkmış olabileceğinden korktu. Koridorun ışığını açıp biraz yürüdü, herşey yolunda görünüyordu. Balkona çıkıp etrafa baktı, kulübede ışık gördü. En azından Nick uyanıktı, ya da Toby. Gölün kıyılarına baktı, bir hareket yoktu, herşey sakindi.

Sonra hareket eden birşey fark etti, bir gölge hızlı hızlı

eve doğru yürüyordu. Şimdi iyice açığa çıkmıştı, uzun boylu bir adamdı bu. Michael içinde ani bir panik ve endişe hissetti. Bir an adamı izledikten sonra hızla aşağıya indi, bu gölgenin kime ait olduğunu öğrenmek istiyordu. Koşar adımlarla ilerledi, sonra rahatlama ve hayalkırıklığıyla karışık bir duyguyla Paul Greenfield'i gördü.

«Sen miydin?» dedi Paul.

«Merhaba» dedi Michael. «Bir şey mi oldu?»

«Dora kayıp» dedi Paul. «Uyandım ve gitmiş olduğunu gördüm. Gelmeyince de çıktım ve aramaya başladım.»

«Garip bir ses duydun mu?»

«Evet» dedi Paul. «Neredeyse bir hendeğe düşüyordum. Neydi o?»

«Bilmiyorum. Çan sesine benziyordu.»

«Çan mı?»

«Kulübede ışık gördüm.»

«Ben de şimdi oraya gidiyordum. Dora'nın da orda olabileceğini düşündüm. Eğer değilse bile Mr. Gashe'nin yatağında olup olmadığını merak ediyorum. İkisinin son zamanlarda bir işler karıştırdığının sen de farkında mısın?»

Aslında bunu fark etmiş olan Michael yine de «Yo hiçbir şey fark etmedim.» dedi. Kayığa doğru yürüdüler.

«Seninle gelmemin bir mahzuru var mı?» dedi Michael. Kulübede neler olup bittiğini çok merak ediyordu. Paul karşı çıkmadı. Kayıkla karşıya geçip hızlı hızlı kulübeye yürüdüler. Işık iyice görünüyordu artık. Ağaçların gölgesi altından geçip yola çıktılar.

Kulübeye yaklaştıklarında kapısının açık olduğunu gördüler. Oturma odasının ışığı perdesiz pencerelerden, açık kapıdan dışarı taşıp evin önünü aydınlatmıştı, Paul koştu ve Michael'den önce kapıya vardı, çalmaya gerek görmeden itip açtı. Michael'da yetişip omuzunun üzerinden içeri baktı.

Odanın görüntüsünde hiçbir değişiklik yoktu, her zamanki gibi gazeteler masanın üzerinde ve yerdeydi. Soba yanıyordu, Murphy önünde uzanmıştı. Nick masanın arkasında her za-

manki yerinde oturuyordu. Masanın üzerinde bir şişe viski ve bir bardak vardı. Görünürde başka kimse yoktu.

Paul ne yapacağını bilemez bir haldeydi. Nick'e «İyi akşamlar Fawley» dedi. Nick'e bu şekilde hitap eden tek kişi Paul'dü. «Karım burada mı diye merak ediyorum.»

Nick bu ziyarete pek şaşırmış görünmüyordu. Yüzünde her zamanki alaycı gülümseme belirmişti. Yağlı kıvırcık saçları, düğmeleri çözülmüş, kirli beyaz gömleği ve masanın altına uzattığı uzun bacaklarıyla Dickens'ın romanlarındaki sefil kişilikleri anımsatıyordu. Şişeye uzandı ve kaşlarını kaldırdı. Paul'ün evlilik sorunlarını bu kadar açıkça yansıtmasına şaşırmış görünüyordu. Açıkçası Michael da bu duruma şaşırmıyor değildi.

«Günaydın Greenfield» dedi Nick. «Hayır, Dora burada yok. Niye olsun ki zaten. İçki ister misin?» Paul rahatsızca «Teşekkür ederim, viski içmem.» dedi.

«Michael.» dedi Nick.

Michael adını duyunca sıçradı ve bir an Nick'in ne dediğini anlamaya çalıştı, sonra başını salladı.

«Toby yukarıda mı?» dedi Paul. Nick gülümsedi ve bir süre ona baktı, sonra «Hayır, o da yok.» dedi.

«Yukarı bakmamda bir sakınca var mı?» dedi Paul ve cevabı beklemeden yukarı çıktı.

Paul'ün sinirden kudurmuş olduğunu yeni yeni fark eden Michael odada Nick'le yalnız kalmıştı, gülümsemeden Nick'e baktı, buraya geldiği için kendisine lanet ediyordu. Nick gülümsedi, «Ölümcül günahlardan biri» dedi.

«Ne?» dedi Michael.

«Kıskançlık.»

Paul'ün ayak seslerini duydular. Yüzünde pot kırmış insanların ifadesiyle odaya girdi.

«Tatmin oldun mu?»

Paul cevap vermedi. Odanın ortasında durmuştu, yüzü endişeyle gerilmişti. Nick'e «Nerede olduğunu biliyor musun?» dedi.

«Gashe'ın mi? Hayır, ben Gashe'ın çobanı değilim.»

Paul ne yapacağını bilemeden bir süre öylece durdu, sonra döndü. Michael'ın yanına geldi. «Çan hakkında söylediğin çok garip» dedi.

«Niye?» dedi Michael.

«Çünkü bu yörede bir efsane var. Sana anlatacaktım. Çan sesi ölüm habercisiymiş.»

«Biraz önce garip bir ses duydun mu?» dedi Michael Nick'e.

«Ben bir şey duymadım» dedi Nick.

Paul kapıdan çıktı ve göle doğru yürümeye başladı. Michael olduğu yerde kaldı, kafası karışmıştı ve kendisini çok yorgun hissediyordu. Eğer Nick, hiç sesini çıkarmadan sessizce otursaydı o da Nick'le beraber oturabilirdi. Ama bütün bunlar çılgınca düşüncelerdi.

«İçki ister misin?» dedi Nick.

«Hayır sağol, Nick» dedi. Nick'e bakamıyordu bir türlü. Düşmanca bakan, kışkırtıcasına gülümseyen bir yüz. Sonunda yüzünde beceriksiz bir gülümsemeyle Nick'e bakmayı başardı, gözlerini kaçırdı.

Nick kalktı, Michael'a yaklaştı. O yaklaştıkça Michael geriliyordu. Bir an gelip kendisine dokunacağını düşündü ama Nick iki adım ötede durdu, hala gülümsüyordu. Michael şimdi dimdik onun yüzüne bakıyordu. O gülümsemeyi yüzünden çekip alabilmeyi istedi, içinden ellerini onun omuzlarına koyabilmek için derin bir arzu yükseldi. Onu uyandıran garip ses, ay ışığı, gecenin çılgınlığı sanki eski ilişkilerine dönebileceklerini fısıldar gibiydi. Bütün vücuduyla Nick'in yakınlığının farkındaydı. Belki şu anda, aralarındaki bütün engelleri kaldırabilirdi ve şu anda herşeye rağmen hala Nick'i sevdiğinin farkındaydı. Belki şimdi birşeyleri değiştirebilirdi.

«Nick» diye başladı Michael.

Neredeyse aynı anda Nick «Toby'nin nerede olduğunu öğrenmek ister misin?» dedi.

Michael afallamıştı, yüzünün ifadesiz olması için dua etti. «Peki nerede?»

«Ormanda Dora'yla sevişiyor.» dedi Nick.

«Nerden biliyorsun?»

«Gördüm.»

«Sana inanmıyorum.» İnanıyordu. Ekledi. «Ayrıca bu beni ilgilendirmez.» Ne kadar aptalcaydı, tabii ki ilgilendiriyordu.

Nick geri dönüp yerine oturdu, hala gülümseyerek Michael'a bakıyordu.

Michael dışarı çıktı, kapıyı ardından çarparak kapattı.

BÖLÜM XIX

«Peki, sonra ne oldu?» dedi James Tayper Pace.

Ertesi sabah James ve Michael seradan domates topluyorlardı. Havalar bozmaya başlamıştı, güneş parlıyordu ama şafakla beraber esmeye başlayan rüzgar insanı üşütüyordu. Sırık fasulyeler arasından yol bulmaya çalışıyorlardı. Bugün hemen hiç kimse seralarda ya da bahçelerde çalışmıyordu. Çünkü çan geliyordu. Rahip öğleden sonra gelecekti ve vaftiz töreninden sonra açık büfeyle misafirler ağırlanacaktı.

«Başka birşey olmadı» dedi Michael. «Paul'le karşılaştıktan sonra beraber kulübeye gittik. Toby orada yoktu, geri geldik, ben yattım. Paul biraz daha arayacağını söyledi. Bu sabah gördüm 45 dakika falan sonra döndüğünde Dora odadaymış, çok sıcak olduğu için göl etrafında yürüyüşe çıktığını söylemiş.»

James gülmeye başladı, bir başka kutunun dibine gazete serdi. «Korkarım» dedi. «Mrs. Grennfield şu orospu kelimesine tamı tamına uyuyor, böyle konuştuğum için üzgünüm ama birileri herşeyi gerçek adıyla anmalı. Böyle davranmamak sadece sıkıntı veriyor.»

«Gece hiç ses duymadığını mı söylüyorsun?» dedi Michael.

«Hiçbir şey ama öylesine yorgundum ki, kütük gibi uyudum.

Kıyamet kopsa uyanmazdım, bana özel bir haberci yollamaları gerekecekti.»

Michael cevap vermedi, domateslere dokunup güneşin sıcaklığını hissetmeye çalışıyordu, kutular sonunda doluyordu.

James devam etti. «Aslında gülmemek lazım. Dün gece ciddi bir şey olduğuna inanmıyorum. Paul etrafı velveleye vermeye bayılıyor ve kronik bir kıskanç. Bu kadar ileri gittikleri için pişman olmaları gerekir.»

«Evet» dedi Michael.

«Ben Toby'yle Dora'nın beraber dolaşmaktan başka birşey yaptıklarına inanmıyorum. Zaten Dora'nın akıl yaşı Toby'ninkine eşit. Ama böyle bir kadınla iken ne olursa olsun dikkat etmek gerekir. Toby benim diğer genç eastendarlarıma* benzemiyor. Gözü açılmamış henüz. Bir erkeğin ilk cinsel deneyimi çok önemlidir. Sen de öyle düşünmüyor musun? Bu yaştaki çocuklara karışmak da çok zordur.»

«Öyle» dedi Michael.

«Yazık» dedi James. «Mrs. Greenfield üzerinde pek az bir etki bıraktık sanırım. Keşke başrahibeyle konuşsaydı, bu onu biraz yola sokardı, eminim. Bu kızın içinde büyük bir karmaşa var, aynı şey Paul için de geçerli.»

«Belki de» dedi Michael.

«Ve biliyorsun oğlandan tamamen biz sorumluyuz. Buraya sadece tatil için geldi, Oxford'a bir çeşit hazırlık olsun diye. Dora'nın etrafında dolaşmasında yanlış birşey yok yine de uyarabiliriz.»

«Kimi?» dedi Michael.

«Dora'yı bence» dedi James. «O kız en olmadık zamanlarda bir pislik çıkarabilir. Bana 'Jeune homme de dijon qui n'avait aucune religon!'u anımsatıyor. Kocasının tansiyonunu umursamıyorsa bile Toby'ninkini umursamalı. Bu noktayı görmesi gerekiyor. Onunla şöyle dostça konuşsan nasıl olur, Michael.»

Eastender: Londra'nın daha fakir olan endüstri bölgesinde yaşayan kişilerine verilen isim.

«Ben konuşamam» dedi Michael.

«Margaret'a ne dersin?» dedi James. «Anaç bir kadın, sanırım Dora da onu seviyor, belki bir kadının konuşması daha iyidir. Hah, Margaret de geliyor.»

Michael dikkatle gözlerini büzerek baktı. Margaret koşarak onlara doğru geliyordu, eteğine rüzgâr dolmuştu. Michael kadının acelesinden telaşlandı bir an yüreği hopladı.

Margaret kapıyı açınca içeri serin hava doldu.

«Michael» diye bağırdı, neşeli bir sesle, «Abbess bir an önce seni görmek istiyor.»

«Ne şanslısın!» dedi James. İkisinin de yüzü mutlulukla parlıyordu.

Michael seranın köşesindeki muslukta ellerini yıkadı, mendiline kuruladı. «Kusura bakma, işi bıraktığım için» dedi James'e. «Gelemezsem, bağışla.»

Evin yanından göle doğru inen yoldan aşağı koşmaya başladı; Abbess çağırdığında koşarak gitmek âdettendi. Sola döndüğünde rüzgâr onu kucakladı. Neredeyse bora esiyordu. Sonra gölün karşı tarafına, ağaçların arasından çıkan bir kamyon gördü. Çan olmalıydı, aslında sevinmesi, heyecanlanması, ilgilenmesi gerekirdi. Baktı sadece ve hemen unuttu, gitti. Abbess'ın Toby hakkında her şeyi öğrendiğinden emindi. Aslında böyle düşünmek saçmaydı. Nasıl öğrenebilirdi ki. Yine de bildiğini düşünmek bile dehşet veriyordu insana. Tahta duvara yaklaşınca yavaşladı, nefes nefese kalmıştı. Ayak sesleri duvarda yankı yapıyordu. Bu çağrıyı beklemiyordu. Ruhsal bir vahşete maruz kalacağını düşünüyordu. Kendini kıstırılmış, kapalı, ağzı sıkı, soğuk, rahatsız hissetti.

Binanın köşesinde Rahibe Ursula onu bekliyordu, herkese Abbess'ın çoban köpeğiymiş gibi davranırdı. Michael'ı görünce yüzünde onaylayan tanıdık bir ifade belirdi. Abbess'ın çağırı göndermesi onun için çok önemli ve kutsaldı. Sonuçta herkes Abbess'la görüşmek isterdi ama o pek az insanı kabul ederdi.

«İlk oda» dedi Michael'a yanından geçerken.

Michael hızla dar koridora girdi, ilk kapının önünde durdu nefesini düzenlemeye çalıştı. Onun tarafındaki tül paravan kapalıydı, parmaklıkların arkasında henüz kimse yoktu. Zaten çağrılanın ilk önce gelmesi âdettendi. Paravanı açtı. Gömleğinin yakasını düzeltti –kravat takmamıştı– düğmelerini ilikledi, saçını düzeltti ve sakin olabilmek için çaba harcadı. Ayaktaydı, oturamıyordu, karşı tarafa baktı.

Bir iki dakika sonra bir kıpırtı oldu, bir gölge belirdi. Sonra öbür paravan da açıldı ve karşısında Abbess'ı gördü. Onun olduğu oda da kendisininkinin aynıydı. Dizlerini kırarak selam verdi ve Abbess'ın oturmasını bekledi. Kadın gülümseyerek oturdu ve ona da oturmasını işaret etti. Michael sandalyesini parmaklıklara doğru iyice çekip ucuna oturdu. Böylece Abbess'a daha yakın olmuş oluyordu.

«Sevgili oğlum, seni gördüğüme sevindim» dedi. Abbess canlı bir sesle ne zaman birileriyle konuşsa bu tonla başlardı söze. «En kötü zamanı seçmediğimi umarım, bugün çok meşgul olmalısın?»

«Kesinlikle mükemmel» dedi Michael, «Zaman benim için uygun». Parmaklıkların ardından gülümsedi. En azından rahatsızlığı kaybolmuştu. Ona karşı olan korku ve saygıyla karışık düşkünlüğü baskın çıkmıştı. Abbess aydınlık, nazik, güven veren, zeki yüzü, oya gibi işlenmiş izlenimi veren alın çizgilerinin üstünde fildişi rengi ışıklar saçan başörtüyle bir Hollanda tablosundan fırlamışcasına, ona yıllar önce ölen annesini hatırlatıyordu.

«Ben çok büyük telaştayım.» dedi Abbess. «Birden seni görmek istediğimi hissettim. Neredeyse yıllar oldu değil mi? Bir de işle ilgili bir iki ayrıntı var. Seni uzun zaman alıkoymayacağım.»

Michael birden ferahladığını hissetti. Kömürlerin, odunların üzerine konulup yakılacağından korkmuştu ve şu anda Abbess'la «o» konuları konuşacak durumda da değildi. Şu anda Abbess'dan gelecek en ufak bir baskının onu vicdan azabıyla kaynayan bir bataklığın ucuna getireceğini biliyordu.

Kadının ses tonundan cesaret alarak «Sanırım bu gece ve yarın için herşey hazır, Margaret Strafford harikalar yaratıyor.»

«Tanrı onu korusun.» dedi Abbess. «Hepimiz çok heyecanlıyız yarını sabırsızlıkla bekliyoruz. Rahip yarın akşam üstü gelir sanırım. Gitmeden önce onu görebilirim umarım. Çok meşgul bir adam. Bize zaman ayırması çok büyük bir incelik.»

«Bizim bir işe yaramayan düzensizler olduğumuzu düşünmez umarım.» dedi Michael. «Yarınki tören biraz acele ve yavan oldu galiba. İyi niyetle yapıldı herşey ama, fazla cilası yok.»

«Daha iyi» dedi Abbess. «Küçük bir kızken Haly'de bir sürü dini tören görmüştüm. Hepsi bir karmaşadan ibaretti en büyükleri bile. Hayır yarının kusursuz olacağından kuşkum yok. Seninle konuşmak istediğim parasal konulardı.»

«Bağış çağrısı taslağını hazırladık» dedi Michael. «Ve Imber'ın dostları listesine girebileceklerin adlarını da yazdık. Bu iki dokümana da göz atabilirseniz çok memnun olurum. Bugünden itibaren iki hafta içinde hepsine bir bağış başvurusu yollayabiliriz. Evde hazırlayabiliriz.»

«Tamam» dedi Abbess. «Bağış çağrılarının elde yazılması daha iyi. Hem bu daha ailevi olur, değil mi? Paranın parayı çektiği zamanlar vardır ama bu onlardan değil. Sadece dostlarımıza yazıyoruz. Bugün Rahibe Ursula'yla gönderirsen yaptıklarını görmek isterim. Listeye bazı isimler ekleyebiliriz. Acaba çanımız ne kadar ilgi toplayacak? Bunun da bağış konusunda yardımı olabilir. Böyle durumlarda dünyaya varolduğumuzu hatırlatmakta bir sakınca yok. Nasılsa her zaman olmuyor.» Michael gülümsedi. «Ben de bunu düşünmüştüm.» dedi. «Bu nedenle bağış işini ertelemek istemiyorum. Tabii hiç gazeteci olmayacak. Gazeteci bulamadığımızdan değil. Yerel basın için dağıtılmak üzere bir bildiri hazırladım. Üslup konusunu Başrahibe Clarre'le konuştum. Peter'a da göndermek için fotoğraf çekmesini söyledim.»

«Harika» dedi Abbess. «Bütün bu yaptıkların için yeterli zamanı nereden buluyorsun. Umarım çok fazla çalışmıyor-

sundur, çok solgun görünüyorsun.»

«Sağlığım çok iyi» dedi Michael. «Bir iki hafta içinde işlerde azalma olacak. Hem eminim diğerleri benden çok fazla çalışıyorlardır, hele James'le Margaret hiç durmuyorlar.»

«Kulübedeki genç arkadaşın için endişeleniyorum» dedi Abbess.

Michael derin bir nefes aldı, işte başlamıştı. Yüzünü kan bastığını hissetti. Gözlerini Abbess'den uzaklaştırdı, yukarıya parmaklıklardan birine dikti. «Evet» dedi.

«Çok zor olduğunu biliyorum» dedi Abbess. «Ve tabii çok az şey biliyorum ama onun Imber'dan beklediğini bulamadığını hissediyorum.»

«Haklı olabilirsiniz» dedi Michael. İfadesiz bir sesle, ama saldırıyı bekliyordu.

«Sanırım bu daha çok onun kendi suçu» dedi Abbess. «Ama sence de herşey fazlasıyla ilgisiz değil mi ve Catherine burada oldukça bu böyle gidecek.»

Michael büyük bir şaşkınlıkla kadının bahsettiğinin Toby değil de Nick olduğunu anladı. Bakışlarını kadına çevirdi. «Biliyorum» dedi. «Ben de öyle düşünüyorum. Aslında bu konuyla daha fazla ilgilenmeliydim. Bu işin peşine birini koşmak gerekiyor. Sanırım bu işe en uygun olan James. Onu da kulübeye alırız ve Nick'le kaynaşmasını bekleriz. Ama dediğiniz gibi bu kolay değil. Çalışmak istemiyor, korkarım burada sadece zaman dolduruyor, yakında Londra'ya döner» dedi Abbess.

«Ama böyle bir adam, böyle bir yere eğlence için gelmez, tabii ki Catherine'e yakın olmak için geldi. Ama şimdi ona yakın olmak istemesi ve kasaba yerine Imber'da kalmak istemesi anlamlı en azından. Daha iyi şeylere dair samimi ümitleri olabilir, bilemeyiz. Ve eğer öyleyse onun peşinde olması gereken James değil, sensin.»

Michael kadının bakışlarının suçlayıcı olmaktan çok şakacı olduğunu farketti. «Onunla uğraşmak çok zor» dedi. «Ama yine de düşüneceğim». Michael Abbess'a dürüst davran-

mamakta –doğruyu söylememekte– kararlıydı.

Abbess onun yüzünü inceledi. «İtiraf etmeliyim» dedi. «Endişeleniyorum ve niye olduğunu bilmiyorum. Bana söylemek istediğin bir şey var mı.»

Michael sandalyesine iyice yerleşti. Ortamın güçlü havası sanki üzerine çullanmıştı. Bir zamanlar Abbess'a herşeyi anlatmak istemişti, ama kadın izin vermemişti. Şimdi kadın anlatmasını istiyordu ama anlatamayacaktı. Kadının öğütlerine ihtiyacı vardı, ama günahlarını affetmesini istemiyordu ve birini isterse diğerini de istemek zorundaydı. Kadının ona hoşgörülü davranacağı muhakkaktı ama itirafta bulunan zavallı durumuna düşmeyi istemiyordu. Nick'le ilgili hikayenin ana hatlarını bildiği kesindi; şu anda Michael'ın neler düşündüğünü öğrenmek istiyordu ve bunu anlatması demek Toby'yle ilgili hikayeyi de anlatması demekti. Ve eğer bu öyküyü baştan sona anlatırsa duygusallaşacağını ve kendine acıyıp pişmanlık duyacağını biliyordu. Böyle bir durumda sessiz kalmak daha iyiydi. Kadının parmaklıkların kenarında duran eline baktı. Bu solgun, yaşlı ve yorgun el, kendisinden çok daha iyi bir adamın gözyaşlarıyla ıslanmalıydı. Eğer o eli tutarsa kaybolurdu. Gözlerini kaldırdı ve «Anlatacak birşey olduğunu sanmıyorum.» dedi.

Abbess ona baktı. Michael kadının bakışları altında kuruduğunu, küçüldüğünü hissediyordu, gözlerini karşıdaki odanın kapısına dikti. «Her zaman dualarımızdasın, arkadaşın da öyle. Senin koruman altında olanlar için nasıl endişelendiğini biliyorum. Yardım etmek istediklerin, ettiklerin, başarılı olamadıkların. Tanrıya inan O'nun kendi bildiği şekilde ve kendi istediği zaman bizlere yardım edeceğini unutma. Bazen bütün bu iyi niyetimizle başkalarına yardım etmek isteriz ama herşey tersine işler; yine de en önemli şey iyi niyettir. İyilik bir taşkındır, eğer gerçekten, samimiyetle iyilik yapmaya niyetlenirsek yaptıklarımızın gizemi bizi şaşırtabilir –ve gizemli olduğu için– korkabiliriz.

Ama bu bizi iyilik yapmaktan alıkoymamalı, Tanrı her

zaman bize doğru yolu gösterir, sevgiyi ancak severek öğrenebiliriz. Bütün hatalarımızın sonuç olarak sevgi hataları olduğunu biliyorsun. Yanlış sevgiyi reddetmek ya da ondan kaçınmak yerine düzeltmek gerekir. Yol her zaman ileriye gitmelidir, geriye değil.»

Michael ona bakarak başını salladı. Bu sözlerden sonra söyleyecek söz bulamıyordu, elini uzattı Michael, tuttu.

«Seni çok alıkoydum, sevgili çocuğum» dedi Abbess «Şu kargaşa bittikten sonra seni yeniden görmek isterim. Çok fazla çalışma olur mu?»

Michael kadının eline eğildi. Gözlerini kapayıp öptü, yanağına bastırdı. Sonra sakin bir yüzle doğruldu. Konuşmayarak mücadeleyi kendisi kazanmıştı. İkisi de ayağa kalktılar. Michael tekrar dizlerini kırarak selam verdi, kadın tül paravanı kapadı ve gitti.

Michael bir süre olduğu yerde kaldı, parmaklıkları ve karşıdaki paravanı seyretti, sonra kendi tarafındakini de kapadı. Kadın onun kalbini okuyordu. Aına kadının yüreklendirmeleri esin kaynağı olması gerekirken Michael'ı şaşırtıyordu. Yapılması gerekeni yapmak için fazla kötüydü. Sevgiyle başını salladı, belki de bu kelimeyi kullanmak sadece dünyayla ilgisini kesenlerin hakkıydı.

BÖLÜM XX

Rüzgâr esiyordu. Gökyüzünden sıra sıra altın rengi bulutlar geçiyor, bazen güneşi engelliyorlardı. Mart için neşe verici ama eylül için yorucu bir gündü. Dora beyaz bir kurdeleyle mücadele ediyordu.

Korkularla dolu uykusuz bir gece geçirmişti, birdenbire hesapsızca giriştikleri bu büyük iş Dora'nın düşüncelerini dolduruyordu. Toby'nin öyle üzerine atlayıvermesi başka zaman olsa hoşuna giderdi. İhtiraslı çocuksu öpücükleri hala aklındaydı, bu çocuksu yüzün altındaki yetişkin vücudun vereceği zevkler konusunda yanılmamış olduğunu anlamıştı. Ama çanı bulmuş olmanın verdiği zevk Toby'nin sarılışlarına üstün gelmişti. Kendini bütün kişisel sorunlarını unutturacak bir törene adamış kadın bir vaiz gibi hissediyordu.

İlk sarılmaları çanın çıkardığı sesle kesilmişti, daha önce yaptıkları hiçbir şey bu kadar ses çıkarmamıştı. Çok fazla gürültü olmadığına karar vermişlerdi, bir çanın çıkarabileceği sesin yanında bu mırıltı gibi kalırdı. Yine de böyle bir mırıltı birçok kişiyi uyandırmak için yeterliydi, bir süre endişeyle beklediler, ama ev tarafından hiçbir ses gelmiyordu. Kimse gelmeyince oturdular ve operasyonun kalanını hızla tamamladılar. Aslında Toby'nin tek üzüldüğü nokta Dora'nın ne kadar büyük bir iş yaptıklarının farkında olmamasıydı. Kiriş-

lerden birinin üzerinden ikinci halatı geçirdiler, ucunu kapıdan çıkarıp dışarıda çatalı olan bir ağaca bağlayıp, manivelayla sağlamlaştırdılar. Ardından dallarla, yapraklarla mümkün olduğunca kamufle ettiler, sonra uyumak üzere yola koyuldular, giderken Dora Toby'nin elini tuttu. Ormanın köşesine geldiklerinde dönüp birbirlerine baktılar; Toby Dora'yı omuzlarından tutup kendine çekti, heyecandan titriyordu, sonra bütün gücüyle sarılıp, öptü. Yere yuvarlandılar.

Bu romantik maceralardan sonra ertesi gün harika bir rüyadan korkunç bir sabaha uyanmış gibi hissetti kendini. Onu boşuna arıyan bir de üstüne üstlük çalılarda yaralanan Paul, Dora'yı yatakta bulduğunda sinirden kuduruyordu. Sabah uyandığında da öfkesi geçmemişti. Karısını, hele geceleri doğayla başbaşa kalmayı aklına bile getirmeyeceğini bilecek kadar iyi tanırdı, ay ışığında yürüyüş hikayesine de inanmamıştı. Kendi alternatif hikayesini anlatmaktan da çekinmedi, muhakkak bir erkekle –herhangi birisiyle beraberdi–. Kahvaltıdan önce bağıra çağıra kavga ettiler. Dora gözyaşlarına boğuldu, Paul'e sıkıntı verdiği için çok üzgündü onun kendisini boşuna suçladığını düşünüyordu, ama ispat edemezdi. Daha da kötüsü Paul sabahı onunla geçirmekte ısrar etmiş, Dora'yı zorla ikisi için de işkenceye dönüşen bir yürüyüşe çıkarmış ve kadına köle gibi davranmıştı. Bu nedenle Dora Toby'yi görememişti, oysa görmesi gerekiyordu, çünkü dün gecenin tatlı yorgunluğuyla bu gece için randevulaşmayı unutmuşlardı. Paul yüzünden çana da gidememişti, öğleden sonra çanı temizlemeyi planlamıştı oysa ki. Sabah sadece 10 dakika yalnız kalabilmişti, o zaman da Paul Mrs. Mark'a gidip parmağındaki dikeni çıkarttırmıştı. Ama Dora bu kısacık zamanda gidip Toby'ye bakmayı bile düşünmemişti, toplantı odasında oturup uslu uslu Paul'ün dönmesini beklemişti.

Yemek çok sıkıcı geçmişti. Herkes çok gergin görünüyordu. Dora'nın kocasından kendisine doğru gelen öfke dalgalarını hisseden Toby, yemek boyunca kimseye bakmadan başı önünde yemeğini yemişti. Mrs. Mark rahibin gelişi yüzünden telaşlı

ve huzursuzdu, Michael hasta görünüyordu. Haftaya bir hesap müfettişinin geleceğini duyunca Mark Strafford'un canı sıkılmıştı. Catherine alışılmadık biçimde sinirli görünüyordu, Patchway küskündü çünkü rüzgar bütün fasulyeleri kırmıştı. Sadece James normaldi, neşesi yerindeydi. Mrs. Mark'ın François de Sales'den okuduklarını dinliyordu ve kendinden başka kimsenin dinlemediğinin farkında değil gibiydi.

Yemekten sonra Paul yine o anormal haliyle karısının peşinde dolaştı. Dora artık geceki buluşma konusunda iyice endişeleniyordu. Tuvalete gittiğinde Toby'ye küçük bir not yazıp cebindeki zarfa koydu. «*Özür dilerim, seninle randevulaşamadım. Gece 2'de kulübenin yanında buluşuruz.*» Bu notun işe yarayacağını umuyordu. Paul işten döndükten sonra bir iki saatten fazla ayakta kalamazdı. Saat üçe doğru Paul sabırsızlanmaya başlamıştı, yarım saat sonra esirini yeni çanın süslenmesi için yardım isteyen Mrs. Mark'a teslim etti.

Şimdi de bu işle uğraşıyorlardı. Arabanın üzerindeki çan yemekhanenin yanında duruyordu. Yemekhanenin kapıları açıktı masalar dışarı çıkarılmış üzerlerine örtüleri örtülmüştü, açık büfe çayı için hazırlanmışlardı. James'in «Patchway'in köy haremi» dediği üyelerin yardımıyla epey bir ilerleme kaydedilmişti. Herkes çana bakmış ve çok beğenmişti. Güneş ışığıyla bronz olan çan altın gibi parlıyor ve çok değişik görünüyordu, otorite ve önemi temsil eder gibiydi. Yüzeyi, ucundaki arabesk bir bant haricinde düzdü. Üzerinde *Defunctos Ploro*, vivos voco*, fulmina frango** yazıyordu. Çanın en üstündeki yazıyı görünce Catherine'nin içi titredi: Gabriel vocor. «Gabriel'in çağrısı.»

Çanın üstüne beyaz ipekten bir bez örttüler, kumaş da savaş öncesinden kalmıştı. Mrs. Mark'ın söylediğine göre, ağır ve parlaktı. Çanın en tepesine sarılı bir kumaşın içinden yüzlerce kurdele çıkıyor, çanın etrafından aşağıya inip tekrar arabanın altında birleşiyorlardı. Çan bütün bunlarla bir gelini

* Defunctos Ploro: Ölenin ardındaki yas. Vivos voco: Yaşama çağrı. Fulmina frango: Tan vakti, günün ilk ışığı.

andırıyordu. Aslında çan da manastıra giren bir rahibe adayı olarak kabul ediliyordu ve rahibe adaylarının beyaz giymesi âdettendi. Dora kumaşın bir yere bağlı olmadığını farketti tek parça bir kumaştı ve çanın yanlarından yere indikten sonra uçmasın diye uçlarına taşlar konulmuştu. Köydeki çocuklar bir sürü yabani beyaz çiçek toplamıştı, onun için hepsi üst üste yığılmıştı, son anda çanın üzerine dökülecekti.

Kurdeleler tahmin edildiğinden daha fazla güçlük çıkarıyorlardı, aslında bunda havanın da suçu vardı, rüzgâr estikçe tepede bir arada toplanmış olan saten kurdeleler birbirlerine karışıyordu ve çana bir gelinden çok bir maypole* görünümü veriyordu. Rüzgârdan bozulan kurdeleleri düzeltmek için Dora uğraşıyordu ama pek bir işe yaramıyordu, kopan kurdeleleri yerlerine bağlıyordu ama biraz sonra yeniden bozuluyordu herşey. James çanı daha korunaklı bir yere itmeyi önerdi ama Mrs. Mark tam bir paniğe kapılmıştı, rahip her an gelebilirdi, onun için olduğu gibi bırakmaya karar verdi.

Her zamankinden daha beceriksiz olan Dora bir kurdeleyi yeniden çıkardı, böylece tekrar en tepeye çıkıp düzeltmesi gerekti, çünkü kıvrılmıştı. Terleyen elleri yüzünden kurdele neredeyse gri olmuştu. Toby'ye yazdığı not hala cebindeydi, aslında Mrs. Mark'dan izin alıp zarfı Toby'ye verebilirdi ama Toby'yi bulması lazımdı ve bu kargaşada kimsenin birbirinden haberi yoktu. Çocuk hiç ortalarda görünmedi ama Dora vaftiz törenine geleceğinden emindi. Paul de habire çalıştığı için büyük bir ihtimalle töreni unutacak en azından geç gelecekti. Dora çalışırken durmadan gözleriyle Toby'yi Mrs. Mark da rahibi aradığı için işler oldukça yavaş gidiyordu.

Çalışırken Mrs. Mark Dora'ya birşeyler anlatıyordu. Dora başlarda kadının ne söylediğini doğru dürüst dinlemiyordu bile. Sonradan kendisi hakkında konuştuğunu fark etti. Mrs. Mark'a ya birileri birşeyler söylemişlerdi, ya da kendisi birşeyler fark etmişti ve Dora'ya öğütler veriyordu. İlk başlarda

---

* Maypole: Bahar bayramında halkın etrafında dönerek dans ettiği çiçeklerle süslü direk.

genel konuşuyordu, sonra doğrudan Dora'ya konuşmaya başladı. Başka bir zaman olsa Dora çok öfkelenirdi. Şimdi ise üstlendiği büyük sorumluluklar dikkatini başka yöne çekiyor, masum olduğuna inandığı için aldırmıyordu. Toby'ye kendisine sarılması için izin vermişti ama bu sarılış daha ileri gitmelerine neden olmuştu ve genç bir adamı baştan çıkarmak suçunu işlemiş olmak Dora'nın aklının daha önemli konularla ilgilenmesine engel oluyordu. Dora Mrs. Mark'ın ahlakla ilgili söylevini yarım kulakla dinlemeye başladı.

«Umarım bu söylediklerim seni rahatsız etmez» dedi Mrs. Mark. «Sonuçta burada tatilde değiliz. Bu tip bir atmosfere alışık olmadığını biliyorum. Ama başka bir yerde hiç önemi olmayan küçük kaçamaklar burada çok önemlidir, çünkü burada özel standartları olan özel bir yaşam sürüyoruz. Kendi kurallarımızı kendimiz koyuyoruz ve konuklarımız bunlara uymazsa büyük bir karmaşa doğar, değil mi? Bu çok sıkıcı ve fazla ciddi, biliyorum –ve eminim– Londra'daki arkadaşların bizim çok geri kafalı bir grup olduğumuzu düşünüyorlardır. Demek istediğim şu deneyimsiz bir insanın karşı cinsten biriyle fazla yakın bir ilişkiye girmesi yaralayıcı, üzücü olabilir. Bu nedenle çok dikkatli olmamız gerekir değil mi? Ah hayatım çok mu sert konuştum?»

«İşte, rahip geldi» dedi Dora. Söylediği abuk sabuk sözlerden sonra Mrs. Mark'ın böyle bir telaşa kapılması çok hoşuna gitmişti. Gölün öbür tarafından bir araba görünmüştü.

«Ah Tanrım, ah Tanrım!» dedi Mrs. Mark. Bir an kurdeleleri mi bağlasın, yemekhaneye mi girsin bilemedi. Kapıya doğru gitti üzerindeki iş elbisesini çıkarıp bir sandalyenin üzerine attı ve ortalıkta görünmeyen James'i bulmak üzere yukarı çıktı.

Dora çanın yanında, elleri belinde durmuş arabanın köprülerden geçişini izliyordu. Araba tanıdık geldi ama sonra bunlardan bir sürü olduğunu düşündü. Mrs. Mark'ın arka bahçeden gelen seslenişini, sonra inleyişini ve böyle önemli bir anda herkesin etraftan kaybolduğundan yakındığını duydu. Do-

ra arabayı izlemeye devam etti. Bu tip karşılama törenleriyle ilgili bir sorumluluğu yoktu, üstelik rahibi karşılayacak kimse olmaması da umurunda bile değildi. Bu tip şeylere karşı son derece ilgisizdi. Araba son dönemeci de geçmiş eve doğru geliyordu, Mrs. Mark hâlâ dört dönüyordu. Araba geldi, otuz yarda kadar ötede durdu, Noel Spens arabadan indi.

Dora'nın elleri iki yanına düştü. «Aman yarabbim!» dedi.

O sırada Mrs. Mark da balkona çıkmıştı. «Bu rahip değil ki!» dedi.

«Hayır benim bir arkadaşım» dedi Dora. «Bir gazeteci, ah Tanrım!» Noel'e doğru koştu.

Noel arabanın yanında duruyordu bir eli arabanın üzerindeydi. Dora'yı yemeğe çıkarmaya gelmiş gibi rahattı. Yanına gitti, birkaç adım ötede durdu, öfkeden burnundan soluyordu.

«Git» dedi. «Git buradan, hem de bir an önce. Arabaya bin Tanrı aşkına birisi seni görmeden önce git. Seni buraya neyin getirdiğini bilmiyorum. Sonra gelmemeni söylemiştim. Her şeyi berbat edeceksin.»

«Ne güzel bir karşılama» dedi Noel. «İstediğini söyle canım ama gitmeye hiç niyetim yok. Buraya iş için geldim. Çanla ilgili bir yazı hazırlayacağım. Sence de eğlenceli bir konu değil mi?»

«Hayır, değil» dedi Dora. «Noel, aklını kullan. Paul burada seni görürse benim çağırdığımı düşünür ve emin ol rezalet çıkarır. Lütfen sevgilim git buradan. Eğer gitmezsen benim için herşeyi çok zorlaştırırsın.»

«Bak tatlım» dedi Noel. «Bildiğin gibi seninle ilgili konularda her zaman çok dikkatli ve anlayışlı davranırım. Hatta ne yaparsan yap Noel amcanın umurunda bile olmadığını düşünüyor olabilirsin. Canın istediği zaman gelip canın istediğin zaman gidebilirsin, o her zaman cin ve martini elinde hazır, seni bekliyor olacaktır. Aslında bu tamamen yanlış sayılmaz ama son zamanlarda bu rolden sıkılmaya başladım. Her zaman senin sorumluluklarını üstlenirdim ama bunun kar-

şılığında bazı haklarım da olması gerektiğini düşünüyorum. Geçen gün seni gördüm, çok şanslıyım, gerçekten ve sen gittiğinde düşünebileceğinden çok sinirlendim. Sahip olamayacağım şeylerin özlemini çekmem. Ben o tip bir insan değilim ama en kısa zamanda seni görmek istedim ve senin neler düşündüğünü hissettiğini de merak ediyordum. Şu rahibeler senin aklını karıştırıyor, bence. Sonra garip bir rastlantı eseri yaşlı rahibenin buraya geleceğini duyan editörüm çanla ilgili işi bana verdi. Ben de bu koşullarda gelmemenin aptallık olacağını düşündüm.»

«Cehennemin dibine kadar» dedi Dora. «Bak konu şu ki Paul burada. Bunu kafan almıyor mu? Tanrı aşkına seni görmeden git.»

«Paul'den de onun adını duymaktan da bıktım artık!» dedi Noel. «Paul'ün sana davranış biçimi mide bulandırıcı ve inan Paul benim umurumda bile değil. Paul'le şöyle bir oturup konuşmak fena fikir değil galiba. Paul'e bir parça akıl verebilirim sanırım.»

«Ciddi olamazsın» diye inledi Dora, ödü kopmuştu. «Sen onun nasıl olduğunu bilemezsin. Onu sadece partilerde gördün. Rahip her an gelebilir o zaman herkes buraya toplanacak ve Paul rezalet çıkaracak. Buna dayanamam ben!»

«Korkunç bir kızsın sen» dedi Noel. «Dayanamayacak hale gelene kadar Paul'ü yatıştırıyor onun yaptıklarına katlanıyorsun, sonra kaçıyorsun, sonra korkuyorsun ve gene dönüp onunla yaşamaya başlıyorsun. Ya teslim ol, ya da onunla dövüş artık. Herşey bir yana şu andaki politikan Paul'e pek adil değil, Paul'le eşit koşullarda döğüşmedikçe onunla beraber yaşamak isteyip istemediğine karar veremezsin, kaçmakla hiçbir şeyi halledemezsin. Güvenilmez, dağınık, sinir bozucu, öfkelendirici ve beceriksizsin ama yine de seni evimde tekrar görmeyi isterim.»

«Aman, bana aşık olmuyorsun umarım.» diye bağırdı Dora dehşetle.

«Bu terimi kullanmıyorum» dedi Noel. «En iyisi seni

özledim diyelim. Gözden ırak olan gönülden de ırak olmuyor bir tanem.»

«Ah Tanrım!» dedi Dora. «Bak, Noel şu anda buna zamanım yok. Çok üzgünüm, benim için bütün yaptıklarını gerçekten takdir ediyorum, ciddi olduğunu biliyorum, sana anlatacağım herşeyi, ama gerçek şu ki şu anda uygulamam gereken bir plan var. Paul'le hiç ilgisi yok. Ama bu planın işlemesi lâzım sen burada olursan hiçbir şeye yaramaz. Bu nedenle şimdi iyi bir çocuk ol ve git buradan. Sana herşeyi anlatacağım. Git Noel birşey olmadan önce git!»

«Üzgünüm Dora» dedi Noel. «Bir kereye mahsus bu yaşlı Noel amcan senin istediğini değil, kendi istediğini yapacak. Arabamı nereye koyacağım? Rahibin Rolls Royce'u için yer açsam iyi olacak.»

«Bana kabadayılık ediyorsun» dedi Dora, neredeyse ağlayacaktı.

«Evet» dedi Noel. «Seninki yerine kendi planımı uyguladığımda bu kabadayılık oluyor değil mi? Bazen Paul'e acıyorum. Arabayı şuraya park etmem uygun olur herhalde.» Arabaya binip kontağı açtı ve ahırların arazisinin açık kapısından içeri girdi.

Dora umutsuzca onu izledi. Davranışlarından kalmaya kararlı olduğunu anlamıştı. Daha fazla üstelemenin anlamı yoktu. Olası bir kavgayı önlemek için çeşitli önlemler alması gerekiyordu. Paul mutlaka bu gece boyunca kendisiyle kavga edecekti. Ama şu anda önemli olan herkesin ortasında çıkacak olası bir rezaleti önlemekti. Onların törenleri asıl töreni bastıracaktı, birkaç aksilik çıksa da herşeyin yolunda gitmesini istiyordu ve Paul'ün bir rezalet çıkarmasından çok korkuyordu. Çakılla kaplı yola döndü. Mrs. Mark hala çanın üzerindeki kurdelelerle uğraşıyordu, ancak birkaç tanesini tam düzeltebilmişti. Dora artık Noel'le uğraşmanın yersiz olduğunu düşündü. Kalan zamanı başka türlü harcamalıydı. Ama nasıl?

Dora ilk anda koşup Paul'e –o kendisini bulmadan– herşeyi

anlatmayı düşündü. Balkona doğru koştu, Mrs. Mark'ın yanından geçerken kadın ona baktı, birşeyler söylemeye hazırlanıyordu. Ama ilk fikrini değiştirdi. Paul Noel'in burada olduğunu öğrendikten sonra yapacağı hiçbir açıklamayı dinlemeyecekti. Öfke ve kıskançlıktan gözü dönecekti. O zaman onu hiç kontrol edemezdi. Zaten kim edebilirdi ki. Sonra geri koştu Mrs. Mark yine ona birşeyler söylemeye hazırlanıyordu. Noel ona doğru geliyordu, kollarından tuttu ve «Dora daha sonra bir yerde buluşabilir miyiz?» dedi. Dora onu dinlemedi bile, gidip Michael'la konuşmaya karar vermişti. Michael belki Paul'ün olay çıkarmasına engel olabilirdi.

Dora daha önce Michael'ın ofisine hiç gitmemişti ama yerini hemen hemen biliyordu. Odayı bulduğunda kapıyı çaldı ve cevap beklemeden içeri girdi. O kadar hızla girmişti ki içeridekiler özel bir görüntünün sona erdiğini anlayamadan olaya tanık olmuştu. Michael bir sandalyede oturuyordu, öne doğru eğilmiş Toby'nin elini tutmuştu, Toby yerde oturuyordu, bir bacağını altına almış, diğerini kendine doğru çekmişti. Dora içeri girince ikisi de ayağa kalktılar.

«Ah merhaba Toby» dedi Dora. «Demek buradasın, iyi. Seni rahatsız ettiğim için çok üzgünüm Michael, ama korkunç bir şey oldu.»

Michael şaşırmıştı. «Ne oldu?» dedi.

«Tanıdığım biri, bir gazeteci, çan hakkında yazı hazırlamak için buraya gelmiş. Ama Paul burada görürse onu parçalar. Gidip ona bir olay çıkarmamasını söylemelisin.» Sözlerinin durumu açıkladığını düşündü.

Michael rahatlamış görünüyordu. Toby'ye baktı. Toby «En iyisi sonra konuşalım» gibi birşeyler mırıldandı. Dora Toby'yle konuşmak istedi ama çocuk birşey söylemeden dışarı çıktı. Michael onu kapıya kadar yolcu etti sonra döndü, rahatsız ve şaşkın görünüyordu. Dora ise kararlıydı. Michael'a «Anladın mı?» dedi.

«Evet, hayır» dedi Michael. «Bu adam, gazeteci burada ve sen Paul'ün kavga çıkaracağını düşünüyorsun. Gitmesi için

onu razı edemez misin?»

«Gitmeyecek» dedi Dora. «Onun için gitmesini söylemenin bir anlamı yok. Benim istediğim huzursuzluk çıkarmadan Paul'ü engellemek. Gidip Paul'e her şeyi söyleyeceğim.» Döndü ve yine koşmaya başladı. Michael'in arkasından geldiğini duyuyordu.

Dışarıda Noel'le Mrs. Mark konuşuyorlardı. Michael'la Dora'yı görünce sustular. Noel «Bugün herkesin büyük bir telaşı var» dedi.

Mrs. Mark «Ah Michael gitme, rahip her an gelebilir» dedi.

Michael çimlerin üstünde ilerlerken dönüp Mrs. Mark'a geleceğini söyledi. Dora yola doğru koşuyordu, yolun ortasına geldiğinde Paul'ün çalıştığı binadan çıktığını gördü. Deli gibi el sallamaya başladı. Ona doğru yaklaşırken Rolls Royce'un ana kapıdan içeri girdiğini gördü.

Paul, Dora'nın el salladığını görünce adımlarını hızlandırmıştı. Dora «Noel burada» diye bağırdı.

«Kim?» dedi Paul.

«Noel Spens» dedi Dora. «Biliyorsun işte.» Paul'ün gerginleşen sesi buz gibiydi. «Noel Spens burada diyorsun» dedi. «Sanki iyi haber veriyormuş gibisin. Seni görmeye mi geldi?»

«Çan için gelmiş» dedi Dora. «Paul sevgilim ne olur fazla öfkelenme!»

«Seni görmeye geldi. Sen mi davet ettin?»

«Tabii ki davet etmedim!» diye bağırdı Dora. «Deli miyim ben? Sadece gazete için röportaj yapmaya gelmiş.»

«İyi ben onunla röportaj yaparım» dedi Paul. «Onunla hiç unutamayacağı bir konuşma yapacağım.» Hızla eve doğru yürümeye başladı.

Dora da onu izledi, hâlâ konuşuyor ve kolunu tutmaya çalışıyordu. Yol itişe kakışa yürüyen iki kişiye yetecek kadar geniş değildi. Rahibin arabası gölün öteki ucundaki köprülerden geçiyordu.

Yolun sonunda Paul arayı iyice açmıştı. Dora son bir atak

yapıp onu yakaladı, o arada yan gözle Michael'ın kendilerine doğru geldiğini gördü. Dora, Paul'ün kolunu tuttu bütün gücüyle çekerken bir yandan da bağırıyordu. «Paul benim suçum değil, inan. Gelmesini ben istemedim. Herkesin önünde olay çıkarma, yalvarırım!»

Paul ona döndü kolunu kurtardı. Sonra sessizce dişlerinin arasından «Bazı zamanlar senden nefret ediyorum» dedi. Sonra bütün gücüyle Dora'yı itti, kadın çimlerin üzerine düştü.

Paul koşmaya devam etti. Michael da onu izledi, kollarını sanki kafesinden kurtulan bir hayvan yakalamak ister gibi açmıştı iki yana. Dora yerinden kalktı, ayakkabısını buldu ve eve doğru koşmaya başladı. Piskoposun arabası kapıya yaklaşmıştı. Michael'la Paul'ün yanından geçerken ikisinin de bir ağızdan bağıra çağıra konuştuklarını duydu. Bir yardımcıya ihtiyaçları olmadığını düşündü.

Rolls Royce evin önünde durmuştu. Her şey başına kalmış olan Mrs. Mark koştu. James bir dakika sonra balkona çıktı ve aşağı koştu. Noel yemekhaneden çıktı, çörek yiyordu. Dora nefes nefese evin önüne vardı ve göğsünde hissettiği şiddetli ağrıyla iki büklüm oldu.

Arabayı kendi kullanan Piskopos yavaş yavaş aşağı indi, adamda her zaman ve her yerde ilgi odağı olmaya alışmış insanların havası vardı. İri şişmanca bir adamdı, kıvır kıvır saçları, çerçevesiz gözlükleri vardı, üzerine yakalarının içi mor olan siyah bir cüppe giymişti. Yavaş yavaş onlara doğru döndü, yüzünde sıcak dostça bir ifade vardı, arabadan çıkardığı bir bastona hafifçe abanarak yürüyordu. Mrs. Mark, James ve Noel'le el sıkıştı, sonra da arkalarda bir yerde bilinçsizce dolaşan Dora'nın elini sıktı. Dora adamın kendisini hizmetçilerden biri zannettiğine karar verdi.

«Sonunda gelebildim» dedi Piskopos. «Umarım çok geç kalmamışımdır. Şoförüm –aynı zamanda sekreterim, kendisi kadındır– beni terk etti, annelik görevlerini yerine getirmesi gerekiyordu. Bakması gereken üç çocuğu var, kendimi saymıyorum! bu nedenle Imber'a kendi başına gelmek zorunda

kaldım.»

«Gelebildiğinize çok sevindik, efendim» dedi James öne doğru eğilerek. «Ne kadar meşgul olduğunuzu biliyoruz. Bu küçük törenimize katılmakla bizi ne kadar mutlu ettiğinizi bilemezsiniz.»

«Bence çok heyecan verici bir tören olacak» dedi Piskopos. «Çanımız bu mu.» Bastonuyla kurdelelerle süslü çanı işaret ediyordu.

«Evet» dedi Mrs. Mark heyecandan kızararak, «Biraz süslemeye çalıştık.»

«Çok güzel olmuş» dedi Piskopos. «Sanırım siz Mrs. Strafford'sunuz? Siz de Michael Meade olmalısınız?» dedi James'e. «Sizin hakkınızda çok şey duydum Abbess'dan.»

«Hayır, ben James Tayper Pace'im.»

«Ah!» dedi Piskopos, «Siz Stepney'dekilerin çok özledikleri adamsınız! Bir kaç hafta önce oradaydım, yeni bir gençlik merkezinin açılışı için. Sürekli sizden bahsediyorlardı. Orada çok seviliyorsunuz.»

Kızarma sırası James'deydi. «Kendimizi size tanıtmamız gerekirdi. Korkarım karşılama komitemiz çok zayıf efendim. Bu Mrs. Strafford. Bu da Mrs. Greenfield. Michael Meade çimenlerden bize doğru geliyor, yanındaki de Dr. Greenfield, ama korkarım bu beyefendiyi tanımıyorum.»

«Noel Spens. *Daily Record'dan*» dedi Noel. «Korkarım ben de o muhabir dedikleri adamlardan biriyim.»

«Harika!» dedi Piskopos. «Basından bazı beyefendilerin de burada olacaklarını umuyordum. Daily Record mu dediniz? Beni bağışlayın artık doğru dürüst hiçbir şey duyamıyorum, özellikle bu kulağımla. Benim eski dostum Holrayd'le mi çalışıyorsunuz?»

«Evet efendim» dedi Noel, «Mr. Holrayd bu töreni izlemek üzere beni görevlendirdi. Size de selamlarını yolladı.»

«Harika bir dosttur, İngiliz gazeteciliğinin en önemli insanlarındandır. Kilisenin en büyük hatası bence halkla ilişkilerden uzak durmuş olması. Bizim ihtiyacımız olan halkla

ilişkiler, doğru türde olanı tabii. Yani bu türde. Nedir bu? Hayır birşey yemeyeceğim, teşekkürler, ama eğer varsa güzel bir fincan İngiliz çayı içerim. Amerika'ya yolculuğumdan sonra buna daha çok önem vermeye başladım. Sonra da eğer izleyiciler geldiyse küçük törenimizi de yaparız, sonra da yemeğimizi yeriz.»

Michael ve Paul gelirken yine durdular hâlâ konuşuyorlardı, sonra geri yürümeye başladılar. Mrs. Mark umutsuzlukla Dora ise korkuyla onları izliyordu. Piskoposa çayı verildi, Noel Piskoposla Athenaeum'un üyelerinden ortak tanıdıkları hakkında konuşuyorlardı. James yanlarında gülümseyerek onları dinliyordu. Peder Bob Joyce'un önce eli ayağına dolaşmıştı, sonra gidip bir kap dolusu kutsal su getirip masaya koydu. Bir süre çanın çevresinde dolandı. Şimdi de onca insanı temsil eden bir kişi tavrıyla büyük adamın ilgisini çekmek için elinden geleni yapıyordu. Mrs. Mark yemekhanede kalan birkaç küçük ayrıntıyı hallederken bir gözü de Michael'daydı. Bir yandan da şaşkın şaşkın Rahib Bob'u izliyordu. Peter Topglass fotoğraf makinasıyla gelmiş, daha önce tanıştığı belli olan Piskoposla sohbete dalmıştı. Dora sinirli sinirli kurdeleleri düzeltiyordu, ama aklı Paul'deydi. Sonunda Toby de ortaya çıktı. Mrs. Mark tarafından Piskoposa tanıştırıldı. James Mrs. Mark'dan çay istedi, fısıldayarak biraz sonra gelecek konuklara fincanların yetmeyeceğini, yıkamak için de zaman olmadığını söyledi. Patchway geldi ve Mrs. Mark tarafından şapkasını çıkarması için uyarılana dek James'e güvercinlerin pisliğinden bahsetti. Catherine balkondan aşağı iniyordu, üzerinde Londra giysilerinden biri vardı, saçlarını sıkı bir topuz yapmıştı. Yüzü çok solgun ve uzun görünüyordu. Tanıştırılınca Piskoposa gülümsedi.

«Evet sevgili dostlarım» dedi Piskopos. «Herhalde vaftiz törenimize başlayabiliriz. Sizi buraya toplamamın nedeni törenin düzeni hakkında onayınızı almak, umarım fazla eski kafalı ve can sıkıcı olduğumu düşünmezsiniz. Bu arada 150. İlahiyle bitirmenin iyi olacağını düşündüm. Giriş konuşmasını

atlamayı düşünüyorum, çünkü bu gökyüzüne hiç güvenmiyorum. Her an yağmur yağabilir. Korkarım benim şanssız dostlarım hep beraber diz çökmemiz gerekiyor, hele dizlerimdeki bu ağrılarla iyice zor oluyor. Sorabilir miyim acaba çanın vaftiz ana-babası kim olacak?»

«Michael'la Catherine» dedi Mrs. Mark. «Beni bir dakika bağışlarsanız Michael'i getiririm.» Yoldan aşağı koşmaya başladı.

Michael ve Paul hâlâ konuşuyorlardı, ama bu sefer eve doğru yürüyorlardı. Dora onları endişeyle izliyordu. Onunla gözgöze gelmeye çalışan Noel'e bakmadı bile. Hepsi basamaklardan indiler ve kayığa giden yolun eğimli yerinde toplandılar.

Mrs. Mark yanında Michael ve Paul'le geliyordu. Dora grubun öbür ucuna geçerek Noel'in yanından ayrıldı. Michael gelmiş piskopostan özür diliyordu. Catherine öne çıktı, Mrs. Mark telaşla, çana fazladan iki uzun kurdele daha bağlıyordu, sonra geri geldi ve Dora'nın yanında durdu. Paul, Dora'nın yanına geldi, öfkeyle gözlerinin içine bakıyordu. Yüzünde bastırmaya çalıştığı öfkenin izleri vardı. Sonra döndü ve dimdik karşıya bakmaya başladı. Topluluk kendiliğinden iki sıra olmuştu. Michael'la Catherine ise evlenmek üzere olan bir çift gibi en önde duruyorlardı. Piskopos ilerledi. Bir eline, biraz önce Mrs. Mark'ın bağladığı iki kurdeleyi aldı, öbür elinde kutsal su dolu bir kaba batırdığı ve Dora'nın daha önce hiç görmediği bir şey tutuyordu. Peder Bob'un bir işaretiyle Catherine, James ve Strafford'lar şarkı söylemeye başladılar. *Asperges me, Domine, hyssopo et mundabor. Lavabis me et super niven dealbabor.* Piskopos kutsal suyu çanın üstüne serpmeye başladı, su çanın giysisinin üzerinde karanlık lekeler oluşturuyordu.

Dora dehşetle Noel'in gelip öbür yanında durduğunu gördü. Paul'e bakmaya cesaret bile edemiyordu. Karşıya bakıyordu, hayal meyal, esen rüzgarın çanın üzerindeki kumaşı çarptırdığını gördü. Güneş buluttan çıktı ve ışığı çimenlerin üzerine

düştü. Rüzgar rahibin cüppesini açtı içinden siyah pantalonu göründü. Şarkı bitince Piskopos, Catherine ve Michael'a döndü. «Bu çana ne ad vermeyi istiyorsunuz?»

Bir anlık sessizlikten sonra Catherine sinirli ve yüksek bir sesle «Gabriel» diye cevap verdi.

Rahip kurdelelerden birini Catherine'e, diğerini de Michael'a verdi, sonra «Her zaman İsa'nın sesinin bizi dünyevi nimetlerden vazgeçip daha önemli şeyler öğrenmeye çağırdığını unutmayalım. Bu işaret baba-oğul ve kutsal ruh adına kutsansın. Amin.» dedi. «Bu çanın adı Gabriel'dir, şimdi hep birlikte dua edelim.» Herkes çimenlerin üzerine diz çöktü.

Paul gelip Dora'nın elini tuttu. Hiç acımadan bütün gücüyle sıkıyordu. Dora bu acıya bir süre dayandı sonra canı o kadar fazla yandı ki elini yavaşça çekmeye başladı. Paul bırakmadı. Bu sefer Dora açık açık çekti elini. Paul bileğini büktü, Dora titremeye başladı. Üzerine delice bir gülme isteği geldi, bütün gücüyle dudaklarını birbirine bastırdı. Piskopos vızıldamaya devam ediyordu. Bastıramadığı, isterik gözyaşları boşandı birden. Serbest olan eliyle cebindeki mendili çıkardı.

Mendili çıkarırken Toby'ye yazdığı notun olduğu zarf çimenlerin üstüne düştü. Dora zarfı görünce dehşete kapıldı ama gülmesine engel olamadı. Rüzgarın mendilini alıp götürmesine izin verdi. Paul ona bakti, hala bileğini büküyordu ama zarfı görmemişti. Serbest olan eliyle eteğini zarfın üzerine örttü. Sonra alıp cebine koymak isterken eli başka bir elle karşılaştı, Noel'in eliyle. Noel zarfı alıp hızla cebine koydu.

Paul karşıya bakıyordu. Hiçbir şey farketmemişti. Geri kalan herkesin gözleri kapalıydı. Piskopos mektup oyununu fark etmişti ama bugüne dek çok daha garip şeyler görmüştü. Dora eteğini düzeltip elini ağzına kapadı. Yağmur yağmaya başlamıştı.

BÖLÜM XXI

Toby çok acı çekiyordu. Düşünceleri habire değişiyor gidip geliyordu. On gün önce böyle acı çekeceğini söyleseler inanmazdı. Dora'nın çılgın planına uyduğu için çok pişmandı, şimdi bütün olanlar çok aptalca, düzenbazca, kötü geliyordu. Sonunda garip bir felaket olacağından korkuyordu. Bundan kurtulmak istiyordu ama nasıl yapacağını da bilemiyordu. Paul'ün açık öfkesi ve topluluğun diğer üyeleri tarafından da hissedilen skandal kokusu da onu korkutuyordu. Dora'dan yardım görürken bunun kimseyi ilgilendireceğini ya da kimseye zarar vereceğini aklına bile getirmemişti ama şimdi iyi niyetle yaptığı herşeyin istemediği sonuçlar doğurduğunu görüyordu. Öte yandan Dora'yla arasındaki o tatlı, gizli ince bağı koparacak birşey yapmaktan da korkuyordu. Onu yüzüstü bırakmak fikrinden ise nefret ediyordu. Onu görmek istiyordu ama kafasının karmaşası yüzünden görmüyordu.

Michael'la ilgili düşüncelerini aklının gerilerine itmişti. Dora'yı düşlemesine neden olan gizli korku yokolmamıştı ama sonunda solmuştu. Dora'yla aralarında geçenlerden sonra içi biraz rahatlamıştı. Yine de Dora'yla öpüşmelerini düşündükçe aklına Michael geliyordu. Aralarındaki ilişki bütün yönleriyle ilginç ve hatta değerliydi. Michael için üzülmeye başlamıştı ve aklından neler geçtiğini merak ediyordu. Mic-

hael'ın kendisi hakkında ne düşündüğünü merak ediyordu. Bir de Dora işi vardı, herşey düşündüğünden çok farklı gelişmiş, işler dallanıp budaklanmıştı ve bu mutlaka onu Michael'ın gözünde küçültüyordu. Bir anda durumunun hoşgörülemeyecek kadar kötü olduğunu fark etti.

Toby doğuştan dürüst bir çocuktu ve ona durum ne olursa olsun her zaman doğruyu söylemesi gerektiğini öğretmişlerdi. Ama şu durumda doğruyu söylemek öyle zordu ki. Neyin doğrusunu ve kime söyleyecekti? İlk önce Michael'a gidip çanı gölden çıkarma planını anlatmayı düşündü, planın ilk kısmı iyiydi de ikinci kısmını nasıl anlatacaktı. İlk kısım heyecanlıydı, ikinci kısmı anlatmak ise çok zor olacaktı. Dora'nın çanları değiştirme planına yardım etmek istemiyordu, ama Dora'yı yüzüstü bırakmayı düşünemiyordu bile. Bu sırrı açıklayabileceği hiç kimse yoktu. Nick'e açıklamayı düşündü ama Nick'e güvenmiyordu ve başka kimse de yoktu. Gidip Dora'ya açıkça artık devam etmek istemediğini söylemeye karar verdi. Bu düzenbazlığını temizlemezdi, ama en azından Dora'ya karşı adil ve doğru davranmış olurdu. Gün boyunca bunu birkaç kez yapmayı düşündüyse de yapamadı. Bunun yerine, gidip Michael'ı gördü.

Michael'ın odasına giderken manyetik bir alana girdiği hissine kapıldı, kaçmamak için büyük bir çaba sarfetti. Kapıya geldiğinde hâlâ ne söyleyeceğini bilemiyordu. Kapıyı çaldı, Michael yalnızdı. Michael onu görünce «Ah Toby» diye mırıldanıp yerinden kalktı, çocuğu karşısında görmekten mutlu olduğu açıktı. Fakat aklı herhalde kendi problemleri ve ihtiyaçlarıyla dolu olduğu için niye geldiğini sormadı, Toby de konuya girmek için acele etmedi, rahatlamayla gülümsediğini ve içini çektiğini farketti. Michael oturmuş ciddiyetle ona bakıyordu, yüzünü ezberlemek ister gibiydi. Sonra Toby hipnotize olmuş gibi kalktı, gidip Michael'ın ayak ucuna oturup elini tuttu. Tam o sırada Dora hızla içeri girdi.

Bu bölünmeden sonra Toby kendini bahçeye zor attı ve hizmet zamanı gelene kadar da burada kaldı, acıdan ve karar-

sızlıktan şok geçiriyor gibiydi. Bundan kurtulduktan sonra toplantıya katılmaktan vazgeçti ve ormana koştu. Yağmur yağıyordu, onu da iyice ıslattı ama umursamadı. Eski çanın yanına gitmek istedi ama vazgeçti, o lanet olasıca şeyi hiç bulmamış olmayı isterdi. Bir saat boyunca dolaştı. Yağmurdan üzeri halka halka olan, rengi griye dönmüş gölü seyretti. Sonra yine kulübeye dönmeye karar verdi. Üzerini değiştirip Dora'yı bulacak ve artık devam etmek istemediğini söyleyecekti.

Sırılsıklam oturma odasına girdi. Dışarıda hava neredeyse kararmıştı. Toby hırsla yerdeki gazeteleri öteye doğru tekmeledi. Murphy'nin üzerinden atladı, merdivenlere geldiğinde Nick'in masanın arkasında her zamanki yerinde oturduğunu gördü. Ağzının içinden birşeyler mırıldandı, kapının kolunu tuttuğu sıraca Nick açık bir sesle «Bekle bir dakika, Toby» dedi. «Seninle konuşmak istiyorum.»

Toby durdu ve Nick'e baktı, sesinin tonu çocuğu telaşlandırmıştı. Masanın üzerindeki şişeyi gördü, içki kokusu odanın her yanını sarmış, zaten rutubetten ağırlaşmış olan kokuyu daha da ağırlaştırmıştı. Soba yanmıyordu.

«Seninle uzun ve ciddi bir konuşma yapmak istiyorum Toby» dedi. Sarhoştu ama sesi kararlıydı.

«Şu anda zamanım yok» dedi Toby.

«Bana yarım saat ayırabilirsin sevgili oğlum. Ayıracaksın da, canın istese de istemese de.» Ayağa kalkmıştı.

«Özür dilerim Nick» dedi Toby. «Birini görmem gerekiyor.» Nick'le konuşmanın uzun zaman alacağının farkındaydı, tekrar arkasını döndü, üzerini değiştirecekti.

Toby'yi şaşırtan bir hızla Nick geldi ve sırtını kapıya dayadı. Aynı anda ışığı da yaktı, Toby'ye yüzünde o garip gülümsemeyle baktı.

Çıplak lambanın ışığı Toby'nin gözünü almıştı. «Bak Nick, saçmalama. Şimdi yukarı çıkmam lazım, sonra konuşuruz.»

«Sonra çok geç olur benim zavallı, aldatılmış çocuğum. Sana öbürlerinin duymak istemeyecekleri bir vaaz vereceğimi söy-

lemiştim, hatırladın mı? Şimdi tam zamanı, içim huşuyla dolu. Hadi yerini al.»

«Yolumdan çekil!»

«Hadi, hadi» dedi Nick. «Şiddete gerek yok, konuşmaya başlayalım. Tanrı'yı tamamen kaybetmeden O'nu aramaya başla. Bu yüzden zaman çok önemli, otur.» Toby'yi öyle ani itti ki çocuk geri geri gitti ve sobanın yanındaki sandalyeye oturdu. Sonra Nick içki şişesini aldı tek eliyle masayı çekerek kapıya dayadı. Üstüne oturdu bacaklarını da masanın üzerine çekti.

«Nick, bu hiç komik değil» dedi Toby. «Seninle kavga etmek istemiyorum, ama ben gidiyorum.»

«Canının yanmasını istemiyorsan dediğimi yap» dedi Nick. «Acelen olduğu için duaları ve ilahileri atlıyoruz ve hemen vaaza geçiyoruz. Tanrı oğul ve kutsal ruh adına. Sevgili oğlum kötü bir ırktan geliyoruz, hepimiz günahkârız. Cennette geçen günlerimizde hepimiz günahsız ve mutluyduk, birbirimizi seviyorduk. Şimdi ise herkes birbirine karşı ve Kabil'in işaretini taşıyor günahlar beraberinde elem, keder, nefret ve utanç getirdi. Öyleyse karanlığımızı ne aydınlatacak? Acılarımızı ne azaltacak? Bekle, Tanrının bize verdiği bir avuntu bir çare var. Bizi, elma ağacının altında, ilk babamızın altında yattığı elma ağacının yanında büyük bir mutluluk daha güzel bir yaşam bekliyor. Sana itiraf etmenin verdiği huzurdan, pişmanlığın mutluluğundan, tozlar içinde sürünmenin kıvrınmanın zevkinden bahsediyorum. Günah içinde yaşadığımız için bu eğlenceyi hakediyoruz. Utancımızın ve acımızın nasıl değişeceğine hayret edeceksin. Bu nedenle sevgili yavrum günahlarımıza sarılalım ve iki kişi yere düşelim. Utancın üstesinden gelip zevki tadalım.»

«Nick saçmalıyorsun!» diye bağırdı Toby. Nick'in artık iyice yükselmiş olan sesini bastırmak için, «Bırak beni!»

«Sonuna kadar bekleyeceksin.» dedi Nick. «İlginç bölüm daha yeni başlıyor. Boş yere ağız kalabalığı yaptığımı mı düşünüyorsun? Söyleyeceklerim bütün topluluğumu ilgilendiri-

yor, burada senden başka kimse olmadığına göre Murphy de günahsız olduğuna göre bu doğrudan seni ilgilendiriyor.» İçkiden büyük bir yudum aldı. Toby şandalyeden kalktı.

«Dinle beni» dedi Nick. Şimdi daha hızlı konuşuyordu, parmağını Toby'ye doğru sallıyordu. «Bütün yaptıklarından haberim yok mu sanıyorsun Toby? Bütün o küçük oyunlarından. Bana sanki bir eşyaymışım gibi davranıyorsun, burnumun ucunda olup bitenlerin farkında değilim sanıyorsun ama ben o kadar aptal, saf değilim. Öyle saf, tatlı, masum.. ilk geldiğinde kendini öyle iyi hissediyordun ki, sen de o azizler topluluğunun bir üyesiydin. Burada olmaktan çok mutluydun seni izlerken içim mutlulukla doluyordu. Ama sonra ne oldu? Bizim masum oğlumuz herşeyi ne kadar çabuk öğrendi. Gözü açıldı, dini duygulardan daha zevkli birşeyi keşfetti. Manastırın duvarları dibinde bir flört, bundan daha heyecan verici ne olabilir ki? İlk önce kadınla oynadı sonra ikisini de becerebileceğinden emin olmak için –erkekle.»

«Kes Nick, kes artık!» diye bağırdı Toby. Utançtan kıpkırmızı kesilmişti.

«Seni izledim» dedi Nick. «Ormandaki aşk hayatını yakından takip ettim, erdemli liderimizin baştan çıkarılışı ve tövbekârınızın zina yapışı. Ne gelişim! Genç ve pek becerikli.» Şişeden koca bir yudum daha aldı.

«Çekil yoldan!» dedi Toby. Sinirden ve korkudan eli ayağı titriyordu. «Seni hiç ilgilendirmez.»

«Değil mi?» dedi Nick. «Sonuçta biz sadece birbirimize göz kulak olacaktık. Sen bana hiç göz kulak olmadın ama ben görevimi tam olarak yerine getirdim. Bu konuda ne yapacaksın bilmiyorum. Bütün bilmek istediğim de bu zaten. Ve bir de eski çan var. Ah evet, çanı da biliyorum ve kadın sevgilinle planladığınız mucizeyi de.»

«Sus» diye bağırdı. Nick'in üzerine atılıp masanın üzerinden çekmeye çalıştı. Nick kollarını tutmuştu ve hâlâ gülüyordu, Toby kıpırdayamıyordu.

«Kötü çocuk» dedi. «Sonuna kadar beklemen gerektiğini

söylemiştim. Onlara verdiğin zarar konusunda bir fikrin var mı? Zavallı Michael'a mesela. Michael'ın epey tecrübesi var zaten, din adamlığını demiyorum. Belki de seni öpücüklere boğduktan sonra gönül rahatlığı içinde vaazlarını verdiğini düşünüyorsun. Bir adamın geleceğini mahvediyorsun, felaketini hazırlıyorsun, sonra bu da sana yetmiyor bu sefer kahrolası bir orospuyla düşüp kalkmaya başlıyorsun.»

«Sus, sus, sus!» diye bağırdı Toby. Nick'e saldırdı, omuzlarından tutup aşağı çekmeye çalıştı. Nick'de birdenbire çocuğun boynundan çekti beraberce yere düştüler. Murphy önce ağladı sonra bağırmaya başladı, Nick daha güçlüydü.

«Sus Murphy, kilisedesin» dedi Nick. Toby'yi sırtüstü yere yatırmış bir kolunu da arkasından bükmüştü bir bacağı da çocuğun sırtındaydı. Toby başını kaldırmaya çalıştı ama Nick bastırdı.

«Yat, yat tamam» dedi Nick kulağına. «Şimdi günah çıkarma zamanı geldi, ama ben senin bütün günahlarını biliyorum. Senin bunları başka birine anlatman gerek, hiç bilmeyen birine. Tövbe etmenin zevki seni bekliyor ama sana daha önce bir armağan vereyim beni hatırlaman için.» Toby'yi sırt üstü döndürdü. İçki şişesini aldı, Toby'nin dudaklarına bir parça viski döktü.

Toby bu sefer delirmiş gibi çırpınmaya başladı, viski şişesi Nick'in elinden düşüp kırıldı. Yerde yuvarlanmaya başladılar. Murphy'nin su kabını devirdiler. Herşey birbirine karışmıştı. Eski gazeteler, viski, su, Murphy'nin akşam yemeği, cam kırıkları. Toby'yle Nick hâlâ bütün güçleriyle kavga ediyor, bunların arasında yuvarlanıyorlardı. Nick gene üstün geldi.

Toby şimdi sessizce yatıyordu, Nick'in başının üzerindeydi, bir süre böyle kaldılar, Nick gülümsedi. «Zavallı çocuk» dedi. «Bunu yapmaktan hiç hoşlanmıyorum, inan bana. Ama doğru olan bu. Sen bunu anlayamazsın. En azından vaazımdan birşeyler anlamış olduğunu umuyorum. Şimdi kalk giysilerini değiştir sonra git, bir çocuk gibi buradaki tek azize,

tek güvenilir adam olan James Tayper Pace'e itirafını yap. Kalk hadi.»

Nick kalktı. Toby de ayağa kalkıp üstünü silkeledi. Dehşetle, korkuyla Nick'e baktı.

«Eğer yarına kadar James'le konuşmamış olursan gidip herşeyi anlatmayı kendime görev bileceğim, haberin olsun. Git hadi ve sakın bana olan öfken söylediklerimin laf olduğuna inandırmasın seni. Git hadi git, git, git!»

Nick masayı çekti ve kapının önünü açtı, Toby bir an öylece kaldı. Nick omuzlarından dışarı itti, sendeledi, düşecek gibi oldu, kapı ardından kapandı.

BÖLÜM XXII

Yağmur hâlâ yağıyordu, ama rüzgâr durmuştu. İnce ince yağan bu güzel yağmur geceyi daha gizemli yapıyor ve diğer sesleri bastırıyordu. Saat üçü geçmişti.

Dora ahırda tek başına, çanın yanında duruyordu. Gidip gelip dokunuyor, sanki hâlâ orada olduğundan emin olmak istiyordu. Daha önce, Toby'nin fenerinin ışığında su, sabun ve bıçak yardımıyla çamur ve yosunların büyük bir kısmını temizleyebilmiş, ama metale sıkı sıkı yapışmış olan bazı parçalar hâlâ duruyordu. Son yarım saatte beklemekten başka birşey yapmamıştı, saat ikiden epey önce gelmişti. Paul uyanır da onu göremez diye ödü kopuyordu. Paul yakında onu yanlış yargıladığını anlayacaktı nasılsa. Evde, bir yerde saklanmış, bir sandalyede biraz kestirmiş, sonra da ahıra doğru yola koyulmuştu.

İlk başta Toby'nin geleceğinden emindi. Her ne kadar onunla görüşmemişse de nerede olacağını biliyordu. Saati tahmin etmesi de güç olmazdı. Hem bu akşam ikinci arabayı da getirecekti. Saat iki buçuk civarında hâlâ ses çıkmayınca arabayı alma konusunda bir güçlük çıktığını düşündü. Ahırların olduğu tarafa doğru yürüdü, ama kimsecikler yoktu, araba da hâlâ yerindeydi. Evde iki ışık yandığını fark etti. Biri Paul'ün

odasına aitti, diğerini tam ayırt edemedi, ya James'inkiydi ya da Michael'ın. Garipti bu... Arabayı olduğu yerde bırakıp geri döndü, Toby'nin geldiğinden emindi, içeride kimseyi bulamadı.

Dora'nın üzerinde bir yağmurluk ve bir atkı vardı ama şimdiden ıslanmıştı. Sandaletleri ıslanmış, ayakları üşümüştü. Çamurlu sular eteklerini ıslatmıştı. Titreyerek, karanlıktan korkarak ve çanın iriliğini yanıbaşında hissederek ahırda öylece durdu. Toby'nin gelmeyeceğinden iyice emindi artık. Onu nerede bulabileceğini düşündü, sonunda kulübeye gitmeye karar verdi.

Dora, Noel Spens'in o mektubun kendisine yazılmamış olduğunu anlayacağından emindi ama mektubun içeriği kesinlikle bu fikri vermiyordu.

Bu nedenle Noel'in saat iki civarında kulübeye gidip beklemesi olasıydı, zaten Dora da Toby'yi aramaya bu yüzden daha erken bir saatte gitmemişti. Herhalde Noel şu sıralarda sıkılıp gitmiş olmalıydı, kulübeye şimdi gidebilirdi, hem bu ahırda bekleyip titremekten ve çıkan her sesten korkmaktan daha iyiydi. Yola çıktı.

Ay gölgeliydi, yoldaki herşey de gölgeliydi, ama Dora yolu artık avucunun içi gibi biliyordu. Ayaklarını yırtan fundaları ve çalıları da umursamıyordu. Bileklerine doğru akan kanın sıcaklığını hissediyordu.

Ormandan çıkınca sandala doğru yürümek yerine yola doğru ilerledi. Evdeki ışık hâlâ yanıyordu. Gölün karşı kıyısına bakınca kulübede de ışık olduğunu gördü. Bu da onu çok rahatsız etti.

Dora koşmaya başladı, manastır duvarının altından geçti, eve yaklaşınca yavaşladı. Ön kapıya çıkan yoldan gitmek yerine ıslak çimenlere girdi. Işık kulübenin oturma odasından geliyordu. Toby'nin odasında ışık yoktu. Pencereye yaklaştı, kanatlarından biri yarım açıktı. İçeriden mırıltılar geliyordu. Elleriyle dizlerinin üzerine çöküp pencerenin altına doğru emekledi. Artık sesleri açıkça duyabiliyordu, sonra bardak-

ların çınlamasını duydu..

«Bunun bir şaka olarak planlanıp planlanmadığını söylemek çok zor» dedi. Nick'in sesi sarhoş gibiydi. «Böyle insanlarla olunca bu konuda birşey söylemek çok zor.»

«Özür dilerim Mr. Fawley, ama hâlâ birşey anlayamadım ben» dedi bir başka ses. Zaten üşümüş olan Dora bir anda buz kesti. Noel'in sesiydi bu. Gizlendiğini unutup şaşkınlıkla başını kaldırdı. Nick'le Noel masanın başında oturuyorlardı, ortalarında da bir viski şişesi vardı. Odada başka kimse yoktu. Dora şaşkınlık ve korkuyla tekrar ıslak çimlerin üzerine çöktü.

«Böylesine güzel bir öyküyü tamamen doğru yayınlayamamak teknik bir hata olur. Her koşulda kesinlikle doğruyu yazmak benim prensibimdir. Biz gazetecilerin bile ahlak kuralları vardır Mr. Fawley. Evet alırım, az olsun.»

«Size bildiğim kadarını anlattım» dedi Nick. «Ayrıca kim bir hikayeyi tam doğru olarak bilebilir ki? Sizin yapmanız gereken yeni gerçekler aramak. Yarın ne olacağını kimse bilemez. Size söz verebileceğim tek şey büyük bir gösteri o kadar. Makinanız yanınızdadır umarım.»

«Sizi meşgul ettiğim için özür dilerim.» dedi Noel, sarhoş bir adamla konuşan ayık birinin sabrı vardı sesinde. «Çok yorgun olduğunuzu biliyorum, ama şu konuyu baştan bir kez daha alabilir miyiz? Aldığım notları yeniden kontrol etmek istiyorum da. Topluluğun iki üyesinin –kimlikleri açıklanmayacak– eski zamanlara ait bir çan bulduğunu söylüyorsunuz ve bu ikisi bir mucize planlıyorlar –eski çanı yenisiyle değiştirecekler–. Ama bundan ne elde etmeyi umuyorlar ki? Sonuçta burası İngiltere, Güney İtalya değil. Bu daha çok bir şakaya benziyor.»

«Ne elde etmeyi beklediklerini kim bilebilir ki?» dedi Nick. «Eminim kendileri de bilmiyorlardır. İlgi çekmek, belki de reklam yapmak, dediğim gibi bu topluluk bağışlarla yaşıyor. Bu size delice gelebilir ama İsa'nın Tanrı olduğunu ve günahlarımızın fidyesini ödemek için öldüğünü düşünmekten

daha çılgınca değil sanırım.»

«Katılıyorum» dedi Noel. «İnanç kesinlikle bir seçim işidir, insanlar diğerlerinin sağ duyudan uzak olduğunu düşündükleri şeylere inanabilirler isterlerse. Neyse boş verin, biz öykümüze dönelim. Artık planın işlemeyeceğini mi düşünüyorsunuz?»

«Ne yazık ki hayır» dedi Nick. «Güzel bir plandı ama ortaklardan biri vazgeçti.»

«Beni meraklandırdığınızı itiraf etmeliyim» dedi Noel. «Sizin de farkedebileceğiniz gibi ben bu tip işlerden hiç hoşlanmam. Bu insanların bilinçli olduklarına inanmıyorum, bunlar sadece şarlatan. Bu saçma sapan toplulukta her türlü hile, üçkağıt ve düşmanlığın olduğuna eminim ve bunları yorumsuz olarak yayınlamaya bir itirazım yok. Eğer insanlar sıradan yararlı kişiler olmayı bırakıp dini deneyimlerini geliştirmek için güçlerini farklı, uzak amaçlara yöneltirlerse bunu hoşgörüyle kabul edebilirim ama hayranlık duymak için bir neden görmüyorum. Ama dediğim gibi sadece bir haber yazacağım bir kötüleme yazısı değil. Merak ettiğim sizin bunları bana anlatmanıza neyin neden olduğu? Evet, teşekkürler, kendinizinkini de doldurun.»

«Bazen, an gelir» dedi Nick, «İnsan gerçeği söylemek ister, vereceği karar ne olursa olsun. İşte şimdi ben de böyle bir anı yaşıyorum. Ben yatmaya gidiyorum, size de aynısını öneririm yarın yorucu bir gün olacak.»

Noel konuşmaya başladı, ama Dora duyacağını duymuştu. Kalktı ve geldiği yöne doğru koşmaya başladı. Şimdi daha da hızlı yağan yağmur ayak seslerini bastırıyordu. Yolun başına geldiğinde dönüp baktı, kulübeden çıkan kimse yoktu, ama bu yağmurda birşey görmek ya da duymak çok zor olduğu için emin olamazdı. Tekrar ahıra gitti, ama bu kez yürüyerek. Düşünmeye ihtiyacı vardı. Noel'in kulübeye gidip Nick'in tuzaklarına nasıl düştüğünü tahmin etmek pek de zor değildi. Dora'nın mektubu götürmüştü Noel'i oraya. Nick'nin çanı nereden bildiğini düşündü. Bunda da şaşılacak bir şey yoktu. Bir

gece önce Toby'yle ikisi o kadar çok gürültü yapmışlardı ki herhangi birisi bu sesleri duymuş olabilirdi, yine de ikisi hiç kimseyi farketmemişlerdi. Zaten bildiği kadarıyla Nick'in uykusu çok hafifti, geceleri de dolaşıp duruyordu. Ahırı bulmuş, Toby'yle planlarını dinlemiş olabilirdi. Çanı sudan çıkarışlarını da görmüş olabilirdi. Bütün bunlar iyiydi de ortaklardan birinin plandan vazgeçmiş olduğunu duymak çok kötüydü ve ilk kez haberin gazetelerde –doğru ya da yanlış– çıkmasının topluluğa çok zarar vereceğini fark etti.

Eğer plan üzerinde daha dikkatli düşünmüş olsaydı, dışarıdan birine son derece gülünç ve kötü geleceğini fark edebilirdi. Topluluğun cadısı olma fikriyle başbaşa kalmıştı şimdi. Toby bu işe planı değil Dora'yı beğendiği için katılmıştı. Dış dünyadakiler tarafından nasıl karşılanırdı böyle birşey? Dora Imber'ı uzak, dışarıyla bağlantısız ve özel bir yer olarak düşünüyordu. Imber dünyadan ayrılmıştı ama dünya hâlâ Imber'ı yargılayabilir, alay edip, araştırabilirdi.

Dora ahıra girdi, etrafa baktı, çevreyi dinledi. Herşey bıraktığı gibiydi, ses de duyulmuyordu. Feneri yaktı, orada asılı duruyordu, kocaman, hareketsiz ve uğursuz. Feneri kapadı, ne yapması gerektiğini düşündü. Çana yaklaştı, sanki gün geçtikçe can buluyordu bu koca şey. Elini çanın kenarına koydu ve nasıl böylesine ılık olabileceğine şaşırdı. Elini temizlediği bölümlerde gezdirdi, dokunarak resimleri tahmin etmeye çalışıyordu. Toby gelmeyecekti. Acaba kendisi planın kalanını tamamlayabilir miydi? İmkân yoktu. Bu girişim gözüne –yakında boyalı basın okuruna da öyle görünecekti– çok basit ve adi göründü. En iyi bakış açısıyla komik, en kötüsüyle pis ve aptalcaydı. Dora'nın kalbi pişmanlık ve öfkeyle doldu. Noel niye gelmişti buraya. Gerçi olay her koşulda duyulacaktı ama Noel sayesinde, resimlerle çarpıtılmış olarak duyulacaktı. Dora Noel'in bütün rica ve yalvarmalarını sessizlikle karşılayacağından emindi. Noel'in bütün bunları, kendisini buradan götürmek için yaptığını biliyordu, ama bunu çok aptalca ve kötü bir yolla yapıyordu. Londra'dayken adamın Imber

hakkında söyledikleri yüreğini ferahlatmıştı. Burada ise tek istediği Noel'in çekip gitmesi ve her şeyi unutmasıydı, ama şu anda asıl düşündüğü çandı. Herşeyin üstünü kapamak için çok geçti. Bütün bu olanları hafifletmenin, Imber'a daha az zarar vermenin bir yolu yok muydu? Nick bunun topluluktan birinin işi olduğunu anlatmıştı, herhalde herkes şöyle düşünecekti: deliler topluluğundan çatlak kafalının biri günah çıkarıyor... Ve bu olacaklardan sadece kendisi sorumluydu. Basına bir açıklama gerekli miydi? Basına nasıl bir açıklama yapılırdı? Tekrar çanla uğraşmaya başladı. Avuç içleriyle çana bastırdı, çan kımıldadı, bu kez çanı tuttu. Yine içi yaptığı keşfin sevinciyle doldu, harika bir histi bu. Çanı çıkarırken ve buraya asarken çektikleri güçlükleri düşününce yüreğini bir isyan hissi doldurdu. Böyle harika bir şeyin ikinci yaşamına harabe bir evde başlaması haksızlıktı. Bir an herşey gözüne çok değersiz göründü. Bu çanın yaşamına karışmaya hakkı yoktu aslında. Ondan korkması gerekiyordu, ondan korkuyordu, ellerini çekti.

Yağmurun hışırtısı gecenin sessizliğinden daha derin, yapay bir sessizlik yaratıyordu. Ahırın zemininde su birikintileri oluşmuştu, Dora dinledi. Kulağını çana yapıştırdı, bir deniz kabuğundan gelen deniz seslerini duyabileceğini umdu. Ama birşey duymadı, çan sessizdi. Diz çöktü bir kolunu çanın içine soktu, içi siyah ve ürkütücüydü, mezarı anımsatıyordu insana. Büyük tokmağa hafifçe dokundu. O korku hâlâ içindeydi, dayanamayıp feneri açtı, katı, basit, güzel, bronz yüzeyle karşılaştı. Bu figürlerin ressamın çocukluğuna ait olduğuna emindi, bunlar hayal ürünü olamazdı, adam büyük bir sadakatle hepsini resmetmişti. Bunlar Dora'ya da tanıdık geldi, tekrar baktı herbirine.

Çanın etrafında dolaştı, feneri kapadı. Yorgunluktan bayılmak üzereydi, sırılsıklam olmuştu. Herşey çok zordu. Yatağına geri dönmesi gerekiyordu. Ama bunun olanaksız olduğunu biliyordu. Herşeyi böyle karmakarışık, çözümlenmemiş ve onarılmamış bir halde bırakamazdı, çanın alaycı ve gerçek

dışı öykülere malzeme olmasına izin veremezdi. Geri dönmek tek çözüm gibi görünüyordu, ama bunu yapamıyordu. Çaresizlik ve yorgunluk gözyaşları, buz gibi olan yanaklarını ısıtıyordu. Çok yol katetmiş, sonuna gelmişti. Onun efendisi olmayı onu kullanmayı istemişti, ama şimdi çan onun efendisi olmuş ve onu yönlendirmeye başlamıştı.

Artık zorlukla nefes alıyordu. Korku ve heyecan onu esir almıştı, mantığını kaybetmeden bir çözüm bulmaya uğraşıyordu. Sonra aklına eskilerden bir söz geldi: doğruyu söyleyen sesi susturmamak gerekir... Kendini suçlamakla olsa, suçlayıp kurtulacaktı, ama bu yeterli değildi. Ellerini tekrar çana uzattı.

Hafifçe itti, çanı hareket ettirmek zor değildi. Tokmağın kıpırdadığını hissetti ama kenarlara değmemişti. Dora yağmurluğunu çıkardı, bekledi, çanın titreşimlerini dinledi. Sonra aniden bütün gücüyle çana abandı.

Çan onun itişine karşılık verip onu geriye fırlattı, tokmağın kenarlara vuruşu dayanılmaz bir ses çıkarmıştı. Çanın sesi karanlığı küçük parçalara ayırdı. Dora bir kez daha itti, bütün yapması gereken sallamaktı. Şimşekleri andıran ses devam etti, çan sanki yüzyıllar boyu sessiz kalmanın hıncını alıyordu. Ses, eve, manastıra, köye, yola doğru yayıldı. Sonradan anlatıldığına göre millerce öteden duyulmuştu.

Dora ses yüzünden şaşkına dönmüştü, tek düşündüğü çanı çalmaktı. Yaklaşan sesleri duymadı, yirmi dakika sonra bir sürü insan ahıra gelip etrafını sardığında, kıpırdamadan durmuş çanı izliyordu.

BÖLÜM XXIII

Dora geldiğinde törenin birinci kısmı bitmişti. Saat yediyi yirmi geçiyordu. Yağmur durmuştu, güneş bir küme beyaz bulutun ardındaydı. Gölün yüzeyine beyaz bir sis çökmüştü.

Dora Mrs. Mark'la eve döndüğünde yatağa düşmüş ve anında uyumuştu. Yedi civarında uyanmış ve hemen töreni anımsamıştı. Durup dinleyince uzaktan gelen müzik sesi duyuluyordu. Herşey çoktan başlamış olmalıydı. Paul görünürlerde yoktu. Aceleyle giyindi, orada olmak istiyordu. Bir gece öncesinin anıları bir sarhoşun hatırladıkları gibi karmaşık ve korkutucuydu. Birdenbire bir sürü fenerin ışığı altında kalmıştı. Çanı görmüşler, Dora'nın çevresini sarmışlar, sağa sola çekiştirip bir sürü soru sormuşlardı. Birisi omuzlarına bir palto koymuştu. Paul de oradaydı ama Dora'ya hiçbirşey söylememiş sadece çanla ilgilenmişti. Gece odaya da gelmeyince Dora hâlâ ahırda olduğuna karar verdi. Gece nöbetini aralarında paylaşmışlardı.

Dora kendini gergin, konuşamayacak derecede aç, üzgün ve yorgun hissediyordu. Havada felaket kokusu vardı. En kalın giysilerini giydi ve evin ön tarafına bakan bir pencereye çıktı. Şaşırtıcı bir manzara onu bekliyordu. Yüzlerce insan hiç konuşmadan evin önünde duruyorlardı. Göle inen yolu, balkonu, merdivenleri kaplamışlardı. Bir şarkının ya da bir konuş-

manın kesilmesiyle ortaya çıkan anlık, bekleyen bir sessizlik hakimdi. Ne zaman böyle bir sürü insan bir tören için açık havada bir araya gelseler böyle bir sessizlik olurdu. Herkes çana bakıyordu.

Piskopos tören kıyafetlerinin tamamını giymişti. Yüzü dünkü yerinde duran çana, sırtı topluluğa dönüktü. Arkasında ellerinde teypler olan bir sürü kız çocuğu vardı, yanlarındaki surplice* giymiş Rahip Bob Joyce'un acele ettirdiği küçük oğlanlar arasında kaybolmamaya çalışıyorlardı. Rahip arkasını dönmeden tekrar sessizlik olmasını bekledi. Dün gece olan bitenden haberi yoktu, herhalde sağır kulağını yumuşak yastığına gömmüş uyumuştu ve anlaşılan sabahın köründe hiç kimsenin aklına bu imkânsız öyküyü Piskoposa anlatmak gelmemişti.

Şimdi küçük oğlanlar endişeyle hocalarına bakan küçük kızları bir kenara itmişlerdi. Morris Dansçılarının** durumu daha iç açıcı değildi. Arkadakiler habire ileri doğru itiyorlardı. Dansçılar süslenmişlerdi, ellerinde sopalar ve mendiller vardı, bacaklarına kurdeleler ve çanlar bağlamışlardı. Sopa-ya geçirilmiş oyuncak at kafası da hazırdı. Tören bitmeden az önce dansa başlamaları söylenmişti, çanı yol boyunca izleyeceklerdi ama bu, kalabalığın umurunda değildi. Hiç kimse yerinden kımıldamıyordu, dans edecek yer yoktu. Topluluğun soytarısı dansçıları Peder Bob'a doğru ittiriyordu. Peder Bob gülümseyip izin verdiğini belli etmek için başını öne eğdi, arkada duran kemancı herkesin onu beklediğini fark edince Keşiş Marşına başladı. Dansçılardan bazıları dans etmeye çalıştılar, öbürleri «şışt» diye bağırdılar. Peder Bob kaşlarını çattı, müzik sustu. Geri dönüp dansçılarını azarladı. Peder Bob şimdi her zamankinden daha sakin görünen Piskoposun omuzuna dokundu. Piskopos konuşmaya başladı.

Dora ne dediğini duyamıyordu. Törene katılamayacağı korkusuyla koştu, balkona indi ama her yer doluydu. Önün-

* Surplice: Katolik papazların kilisede giydikleri beyaz cübbe.
** Morris Dance: Eski bir İngiliz köylü dansı.

dekileri ittirerek görebilecği bir yere gitmeye çalıştı. Piskoposun konuşması bitmiş, çan ilerlemeye başlamıştı. Çanı önden bir grup adam çekiyor, arkadan da iki kişi kontrol ediyordu. Bu adamlara manastıra girebilmelerine özel olarak izin verilmişti. Mrs. Mark'ın özel beyazlatıcılarla yıkadığı halatlarla çekiyorlardı. Çanın hemen arkasında Catherine ve Michael yürüyordu, onların arkasında Piskopos vardı. Piskopostan sonra da koro geliyordu. Kalabalığın içinden kardeşlerden bazılarını seçebiliyordu ama hepsi de bitkin görünüyordu. Onları, hayalkırıklığına uğramış olan Morris Dansçıları izliyordu ama dansederek değil, yürüyorlardı. Yürüdükçe de bacaklarına bağladıkları çanlar ötüyordu. Daha sonra kızların grubu ve erkek izciler geliyordu. En arkada ise törene katılmayı izlemeye tercih eden ya da burada bulunmanın görevleri olduğuna karar veren köy kilisesinden bir iki kişi vardı. Grubu izleyenlerden bazıları fotoğraf çekebilmek için diğerlerini itip kakıyor, bazıları da törenin kalan kısmını izleyebilecekleri iyi bir yer bulabilmek için sağa sola koşuşturuyordu.

Dora olduğu yerde kaldı. Buradan hemen herşeyi görebiliyordu, hem balkon da boşalmıştı. Aşağıda kalan birkaç kişinin arasında daha doğrusu üstünde Noel'i gördü. Taş aslanlardan birinin üzerine çıkmış fotoğraf çekiyordu. Bunları yaptıktan sonra atladı ve koşarak tören takımının ardından gitti. Ahırların orada herşey karışmıştı, bu noktada tören takımıyla izleyici kalabalığını birbirinden ayırt etmek imkânsız hale gelmişti. Noel yukarıya baktı ve Dora'yı gördü, gülümsedi. Kamerasını sağa sola salladıktan sonra ellerini çırptı. Dora bu pandomime bakakaldı bir an. Sonra onunla bir gece öncesini kasdettiğini anladı. O da orada olmalıydı, bu hareketlerle neler hissettiğini anlatmaya çalışıyordu. Dora da gülümsedi ve elini salladı. Noel göl tarafını işaret etti, bir fotoğraf daha çekebilme şansını yitirmek istemiyordu. Dora başını salladı, Noel de kalabalığa katıldı. Dora onun herkesin üzerinde olan başını ve omuzlarını görebiliyordu. Güneş

beyaz peçesini yırtmış, çimenlerin üzerinde uzun gölgeler oluşturmuştu. Koro şarkı söylemeye başladı. Dora, uzakta, manastır kapılarının yavaş yavaş açıldığını görebiliyordu.

Balkonda tek başına kalmıştı, aşağıdaki kalabalık da gölün kıyılarına dizilmişti. Çan yavaş yavaş ve yumuşakça gölün kıyısı yakınında hafifçe eğim kazanan yolda ilerliyordu. Daha yumuşak esen rüzgar çanın kurdelelerini çarptırıyor, kumaşın üzerindeki çiçekleri karıştırıyor, hareket ettiriyordu. Piskopos başı hafifçe önde bastona dayanarak yürüyordu. Gölün üzerindeki sis hâlâ kalkmamıştı, hatta hafifçe kenarlara doğru genişlemiş gibiydi. Dora daha iyi görebilmek için parmaklıklara dayandı.

Koro şarkı söylüyordu, ama manastır duvarının oradan, çok daha istekle söylenen bir şarkı yükseldi. Father Bob'un isteklerine kimsenin kulak astığı yoktu.

Onu kilisenin kulesine yavaşça çekin,
Çanımız yükseklerde dursun,
Orada her günkü görevini yerine getirecek,
Gökyüzü ile yeryüzü arasında asılı duracak.

Kuşlar sabah ayinini söylerken
Doğanın Tanrısına övgü olarak
Onun günlük soylu müziği
Erdem Tanrısı için çalacak.

Ve akşamın gölgeleri solduğunda
Koronun haçı, kilise ve geçit
O akşam töreni için çevreye çağrılar yollayacak
Günün solan gülümsemesiyle birlikte.

Şarkı devam ediyordu. İkişer ikişer yürüyen dansçılar kıyıdan ayrılmıştı, onları küçük kızlar izliyordu. Beyaz saten giysilerinin içinde çok üşümüş görünüyorlardı.

Çan yolun ortasındaki tahta bölüme ulaşmıştı. 16. Yüzyılın

cesur rahibelerini anımsatıyordu. Dora kalabalığa baktı, gözleriyle Noel'i arıyordu. Patchway'ı gördü, kalabalığın en arkasındaydı. Sonra birşey oldu, Dora topluluğun merkezine baktı. Anlık birşey. Korodakiler şarkıyı kestiler. Çan tahta zeminin ortasında duruyordu. Etrafında adamlar vardı. Piskopos korodakilere çekilmelerini işaret ediyordu. Tören durmuştu. Müzik kesildi. Çıkan mırıltılar Dora'ya dek geldi. Çan sanki bir yana doğru yatıyor gibiydi. Topluluktan bir uğultu yükseldi. Sonra yavaşça tahta destekler eğildi, araba yana yattı, çan bir an içinde arkasından arabayı da sürükleyerek göle daldı.

Bunlar o kadar çabuk oldu ki Dora gözlerine inanamadı. Tören grubu yolun ortasında öylece kalakalmıştı. Görünmeyen sudan çıkan gürültüler duyuldu. Çan tamamen kayboldu, topluluktan yarı mutluluk yarı inleme karışımı bir çığlık yükseldi. Bir şov izlemeye gelenler paralarının karşılığını almışlardı.

Dora basamaklardan inip göle koştu. Peder Bob törene katılanları telaşla yol kenarına iterken bir sürü insan da öne çıkıp daha iyi görebilmek için karşı yöne hareket ediyordu. Çığlıklar yükseldi, birisi düştü. Piskopos hâlâ çanın biraz önce durduğu yerde duruyor, işçi adamlardan birisiyle konuşuyordu. Sis biraz silinmeye başlamış, gölün kenarındaki çiçekler ve suyun bir kısmı ortaya çıkmıştı. Ama çandan ve arabadan hiçbir iz yoktu. Şimdi birçok kişi Piskoposun yanından geçip kendilerine daha iyi görebilecekleri bir yer aramaya başlamışlardı. Manastır kapıları bir kez daha sessizce kapandı.

Dora yolun sağındaydı, göle yaklaşmıştı, dehşetle karışık bir heyecan duyuyordu. Bu yeni felaketten yarı yarıya sorumlu olduğunu düşünmesi gerektiğine inanıyordu. Öte yandan bu olayın büyüklüğü kendi kaçamağı yanında önemsiz kalıyordu. Kalabalığa karıştı, daha iyi görebileceği bir yer bulmak istiyordu. Bu sırada birisi onu kabaca itti. Dora sonradan, eğer bu itiş bu kadar vahşice olmasa dönüp bakmazdım bile, diye

düşündü. Kendisini iten o kaba insana öfkeyle baktı ve bunun Catherine olduğunu gördü. Catherine kalabalıktan kurtulduktan sonra göl kıyısındaki ormana doğru yürümeye başladı. Dora dönüp yoldaki karmaşaya baktı, sonra hızla uzaklaşan Catherine'e baktı, kimse kızın gittiğinin farkında bile değildi.

Catherine'in yoluna çıkan insanları itip kakması çok alışılmadıkdı, üstelik yüzündeki ifade de çok garipti. Üzülmesi doğaldı ama üzerindeki o garip parçalanmışlık ifadesi hiç doğal değildi, Dora bir an tereddüt etti. Çevresinde bir sürü insan vardı ama hiçbiri tanıdık değildi. Bir an sonra çimenlerin üzerinde duranların arasından kendisine yol açtı ve gözlerini ondan ayırmadan Catherine'in peşinden gitti. Catherine ormana girdi. Islandı, bu olan biten Dora'yı hiç ilgilendirmezdi ama kız çok garip görünüyordu ve Dora herşeyin yolunda gittiğinden emin olmak istiyordu.

Ormana girdi, çıkan şiddetli rüzgar yüzünden bütün yerler çalı çırpı dolmuştu. Catherine önde, hızla ilerliyordu, sonra yere düştü, o kalkarken Dora neredeyse yanına gelmişti bile. Dora «Catherine, bekle beni. İyi misin?» diye seslendi.

Catherine'in üzerine giydiği eski moda tenis kıyafetinin her tarafı leke olmuştu şimdi. Üzerini silkeledi. Dora'yı hiç dinlemeden tekrar yola koyuldu. Ağlıyordu. Dora neredeyse koşarak yakaladı onu, kolundan tuttu ve iyi olup olmadığını sordu.

Bir iki dakika sonra kolunu silkeledi hâlâ susuyordu. Sonra hafifçe ona doğru dönerek «İyiyim, yalnız bırak beni» dedi.

«Özür dilerim» dedi Dora. Gitsin mi kalsın mı bilemiyordu.

«Gördün mü?» dedi Catherine, «Benim yüzümden. Biliyordun değil mi? Bir işaret bu.» Yürüdü.

Yüzünü görünce karar verdi Dora. Catherine delirmişti. Bu düşünce onu olduğu yere çakıvermişti sanki. Catherine onu bir kez daha itip yoluna devam etti. Dora'ya bu çok saçma geli-

yordu birgün önce kız çok normaldi. Tabii ki insanlar bir anda deliremezlerdi. Daha önce hiç deli görmemiş olan Dora dehşet ve korkuyla kalakaldı. O sırada Catherine ormanda kaybolmuştu bile.

Dora bir an, eve geri dönüp yardım istemeyi düşündü. Sonra Catherine'i izleyip onu eve dönmeye ikna etmenin daha akıllıca olduğuna karar verdi. Şu haliyle ormana girip kaybolmayı düşünüyor olabilirdi. Dora kendini aptal durumuna düşürmeyi ya da sorun çıkarmayı da istemiyordu. Catherine hakkında yanılmış olabilirdi ve yanlış bir alarm vermek zaten bitik düşmüş olan bu insanları perişan ederdi. Aceleyle yürümeye başladı, ardından Catherine'in beyaz giysisini fark etti.

Dora bir süre sonra ahırın çevresinde olabilecekleri düşündü. Paul hâlâ orada olabilirdi. Bu ona cesaret verdi, koşmaya başladı. Bir kez daha Catherine'e seslendi. Catherine umursamadı bile, Dora onu ikinci kez yakaladığında kendi kendine birşeyler konuşuyordu. Bu kanlanmış şaşırtıcı yüze bakınca Dora düşündüklerinden bir kez daha emin oldu. Catherine'in giysisinden çekerken bir yandan da Paul'e bağırmaya başladı. Taşın oradaki açıklığa çıktılar. Catherine ilerlemek için çabalıyor, Dora bir yandan onu tutmaya çalışıp bir yandan da Paul'ü çağırıyordu. Ahırdan hiç kimse çıkmadı. Paul gitmiş olmalıydı. Sonradan öğrendiğine göre ana yoldan eve gidip Londra'daki bir meslektaşını aramıştı. Dora ve Catherine ormanda yalnızdılar.

Dora bağırmayı kesti ve Catherine'e «Eve dönelim, hadi lütfen gel» dedi.

Catherine ise, onu itti ve yüzüne bile bakmadan berrak bir sesle, «Tanrı aşkına yalnız bırak beni» dedi.

Gitgide korkmaya ve paniğe kapılmaya başlayan Dora, «Buraya bak Catherine, saçmalıyorsun. Benimle geleceksin.» dedi.

Catherine ona döndü, yüzünde erkek kardeşininkilere benzeyen garip çarpık bir gülümseme vardı. «Tanrı elini uzat-

tı» dedi. «Beyaz bir kumaş kötü bir kalbi gizleyemez. Kapıdan hiç bir geçiş yok. Hoşçakal.»

Taşı geçmişlerdi, şimdi yolun göle iyice yaklaştığı bir yerdeydiler. Suyla kıyı arasındaki alan çamur ve yeşil balçıkla kaplıydı. Catherine göle doğru yürüdü.

O kadar hızlı yapmıştı ki bunu Dora bir süre ne olduğunu anlamadı ve gözden kaybolduğu yere bakakaldı. Sazların ardından suya giren birinin ayak sesleri duyuldu, Dora bir çığlık atıp ona doğru ilerledi. Hiç duraksamadan suya girdi ve bir anda dizlerine kadar çamura gömüldü. Su Catherine'in belinden yukarıdaydı ve kız sanki karadan kurtulmak istercesine hızla ilerliyordu.

Dora Catherine'e bir kez daha seslendi sonra yine çığlık attı. Ama onu kim duyabilirdi ki? Herkes çok meşguldü ve çok uzaktaydı. Catherine yaklaşmıştı, tam onu yakalayacağı sırada dengesini yitirip suya düştü. Korkuyla başını suyun üstünde tutmaya çalıştı ama ayakları yerden kesilmişti, bacaklarına yosunlar dokunuyordu. Delicesine bir çabayla ayaklarını yere basabildi, biraz ötesinde Catherine suya gömülmüştü bile, çırpınıyordu, bir eli suyun üzerindeydi. Dora son bir güçle ilerleyip eli yakaladı. Defalarca Catherine diye bağırdı, en sonunda ciğerlerinin bütün gücüyle gırtlağını parçalarcasına haykırıp Catherine'i çekmeye çalıştı.

Bir an sonra o da suya batmıştı. Dışarıya çıkmamak için çırpınan Catherine onu da suya çekmişti. Dora elini bırakmaya çalıştı ama çok geçti. Ayakları artık yere değmiyordu ve kıyıdan çok uzaktaydılar, elleri suyun dibine değdi. Su yutuyordu, başını kaldırdı, düzelmeye çalıştı, yüzeye çıktı. Suyun üzerinde biraz ilerisinde karanlık bir şey vardı. Catherine'in saçlarıydı, düşte gibi hissetti kendini. Catherine'in omuzları kara balçığın içinde kayboluyordu, gözleri yukarıya bir yere takılmıştı, ağzı açıktı. Ölümden korktu o anda Dora. Biraz daha hava alabilmek için mücadele etti, hareket etmeye çalıştı ama başaramadı. Yosunla balçık sanki bir olmuş onu olduğu yere muhlamıştı, su çenesine geliyordu.

Sonra bir çığlık duydu. Manastır duvarının kenarında duran birini fark etti, hayal meyal gördü, panik içinde son bir kez o tarafa seslendi. Karşıdakinin soyunmaya başladığını gördü. O anın karmaşasıyla ilk anda onun bir erkek olduğunu düşündü.

Dora çırpınmayı bıraktı ve hayretle batmadığını gördü. Su çenesinin hizasındaydı. Burnundan nefes almaya çalıştı ama ağzını açıyordu. Biraz ileride iki başın su yüzeyine çıktığını gördü. Rahibenin yuvarlak kafası Catherine'ninkinin hemen yanındaydı. Dora şaşkınlıkla rahibenin yüzünün neredeyse kuru olduğunu gördü.

Rahibe Catherine'e birşeyler söylüyor omuzlarını suyun yüzeyine çıkarmaya çalışıyordu. Catherine çırpınmıyordu, Dora bilincini yitirmiş olabileceğini düşündü. Catherine onları izlerken ağzına bir küçük dalga geldi ve Dora yeniden çığlık atmaya başladı. Ağzı su doldu, nefes alınca hepsi ciğerlerine gitti. Boğuluyordu.

Dibe doğru giderken sesler duydu, sonra iki güçlü el koltuklarından tutup onu yukarıya çekti. Su yüzeyinde Mark Strafford'un yüzüyle karşılaştı, öksürmeye başladı. Sonra başka eller onu alıp toprağa yatırdılar, ağzından sular akıyordu. Bağrışmalar sürüyordu, yattığı yerden James'le Mark'ı gördü, Catherine'i sudan dışarı çıkarıyorlardı. Neredeyse yarım düzine insan vardı, hepsi de suya girmişti. Gölün ortasında ilerleyen rahibeyi gördü, Catherine'i kurtarmıştı ve yeniden açılıyordu. Dönüp seslendi, Dora'nın anlayamadığı birşeyler söyledi, sonra gene yüzmeye başladı.

Dora bitkin düşmüştü, öksürdü, öksürdü, inledi. Birisi ona iyi olup olmadığını soruyordu, ama o hâlâ başka bir dünyada gibiydi. Konuşmadan dinledi, belki gerçekten hayatta olup olmadığının yanıtını bulabilirdi. Birisi üzerine eğildi ve sırtına bastırmaya başladı. Dora'nın ağzından gurultuya, fokurtuya benzer bir ses çıktı, sonra doğrulup oturdu. Başı döndü, gözlerini kapadı, ama bir koluna yaslanıp oturmaya devam etti.

«Birşeyi yok» dedi Mark Strafford. Bu kez Catherine'e

yöneldi ama birisi zaten ona yapay solunum yaptırıyordu. Bir süre sonra üzerindeki iyiliksever adamı iteledi, öğürdü ama sonunda o da oturmayı başardı. Gözleri açıktı, beyaz elbisesi üzerine yapışmış içini gösteriyordu, ıslak uzun saçları göğüslerinin üzerine sarkmıştı. Dora'ya doğru baktı.

Sonra acayip bir figür belirdi. Dora şaşkınlıkla o tarafa baktı. Kadının altında bir etek vardı, üzerinde ise giysi yoktu. Dora bunun göldeki rahibe olduğunu anladı. Rahibe Catherine'e doğru eğilip nasıl olduğunu sordu, sonra dönüp Dora'ya gülümsedi. Utanıyormuş gibi bir hali yoktu. Mrs Mark'ın uzattığı paltoyu nazik bir gülümsemeyle kabul etti. Genç bir kadına benziyordu ve yüzü neredeyse hâlâ kuruydu.

«Bu Başrahibe Claire» dedi Mark. «Sanırım onunla karşılaşmak ikinizin kaderinde varmış.»

Catherine dizlerinin üzerinde doğruldu, bir şey arıyormuşcasına etrafına bakınmaya başladı, bu arada ormandan yeni gelen birkaç kişi daha çıktı, şaşkınlık çığlıkları atıyor, sorular soruyorlardı. Aralarında Michael da vardı.

Garip bir sahneydi. Çamura bulanmış bir sürü adam, yarı boğulmuş iki kadın ve omuzlarındaki paltoyu savurarak dolaşan Başrahibe Claire. Michael yüzünde bu güne kadar çok sürprizle karşılaşmış ama bunun son olmasını dileyen bir ifadeyle bakıyordu onlara. Ama bu son değildi.

Grubun ortasından kurtuldu ve birşeyler söylemek için ortaya çıktı. Catherine ayağa fırladı. İlerledi. Saçları hâlâ salkımsaçak, ağzı açıktı. Herkes sustu. Sonra bir çığlık atarak Michael'a doğru koştu. Bir an herkes onun Michael'a saldıracağını düşündü. Ama kız kollarını onun boynuna doladı ve vücudunu kendi ıslak vücuduna doğru çekti. Yüzünü açık ceketin önüne gömdü, hiç durmadan adamın adını tekrarlıyordu, Michael'ın kolları da otomatik olarak onu sarmıştı. Catherine'in yüzünde dehşet ve şaşkınlık karışımı bir ifade vardı.

BÖLÜM XXIV

Paul taksinin parasını ödedi. Bahşiş için yeterli parayı bulabilmek için biraz oyalandı, istasyona girdiler. Paul sabah gazetelerini aldı. Her zamanki gibi erken gelmişlerdi. Platformda yan yana oturdular. Paul gazeteleri okuyor, Dora ise tren yolunu seyrediyordu. Güneş sarı bir hardal tarlasının üzerinden parlıyordu. Çok uzaklardaki ağaçların üstünde ise ince bir sis tabakası vardı, yazın son tozlu görüntüleri yerini sonbaharın altın güzelliklerine bırakıyordu.

Dora günün geri kalanını yatakta geçirmişti. Herkes ona çok nazik davranıyordu, herkes; Paul hariç. Ama genelde bütün ilgi Catherine'in üzerindeydi. Eve getirildikten sonra Catherine bütün gün bilinçsiz yatmıştı. Doktor çağrılmıştı. Adam Catherine'e uyuşturucu bir iğne yaptıktan sonra başını sallamış, şizofreniden bahsetmiş ve Londra'da bir klinik önermişti. Akşamüstü, olaylar biraz yatıştıktan sonra Catherine'in olabildiğince çabuk yollanması için işlemler yapılmaya başlanmıştı.

Kendisi de şizofrenliğe pek yakın olan Paul enerjisini çan üzerinde çalışmak ve karısıyla ilgilenmek üzere ikiye bölmüştü. Dora'nın şansına zamanının çoğunu çan alıyordu ve bu sabah erkenden British Museum'dan aramışlar, o da 10 tre-

niyle Londra'ya gitmeye karar vermişti. Bu acele yüzünden valizini toplamaya bile zaman kalmamış eşyaları ertesi gün gidecek olan Dora'nın götürmesine karar vermişlerdi. Paul içine kağıtlarını koyduğu büyük valizi yanına alıyordu. Çan da, –eski olanı tabii–, trenle Londra'ya gidiyordu. Ekspertizler üzerinde bazı araştırmalar yapacaklardı.

Dora yan gözle bakarken, gazetede Imber hakkında bir yazı gördü. Okumak istemiyordu. Hardal tarlasına doğru bakmaya başladı, Paul büyük bir dikkatle yazıyı okudu.

Bir süre sonra «Oku şunu» deyip, gazeteyi uzattı.

Dora bir süre görmeyen gözlerle gazeteye baktı, sonra da «Evet gördüm» dedi.

«Hayır, doğru dürüst oku» dedi Paul. «Her kelimesini oku». Gazeteyi Dora'nın burnunun ucunda tutuyordu.

Dora okumaya başladı, yazının başlığı «ÇILGIN KALABALIKTAN UZAKTA»ydı ve devam ediyordu.

Lay ya da benzeri toplulukların pek azında, Gloucestershire yakınlarında yerleşmiş olan Imber Court'taki gibi bu kadar olaylı bir yirmidört saat yaşanmıştır herhalde.

Olayların ilki topluluğun iki ziyaretçi üyesinin, evi çevreleyen gölün dibinden yüzyıllardır orada yatan oymalı antik bir çanı çıkarmalarıydı. Bu çanın Imber manastırına ait olduğu sanılıyor. Garip bir raslantı eseri olarak manastır, kule için yeni bir çan almıştı. Söylentilere göre bu eski çan «mucizevi» bir şekilde, manastırın dışında yapılacak törenden önce yenisiyle değiştirilmek istendi. Ama mucize gerçekleşmedi, çanı bulanlar bunu değiştirmek yerine, gecenin bir yarısında (olay no 2) gümbürdeterek ormanda bir toplantı gerçekleştirdiler.

Sürprizler devam etti, ertesi gün yani cuma günü törenlerle başladı etrafta hiç cadı da görünmüyordu. Özel kıyafetlerini ve şapkasını giymiş bir rahip tarafından kutsanan çan, Imber gölünün kenarından geçen yol üzerinden manastıra gitmek üzere yola çıkarıldı. Üç numaralı olay bu sırada oldu. Yolun yarısına gelindiğinde, çan aniden devrildi ve hiç bir iz bı-

rakmadan gölde kayboldu.

Daha sonra yapılan araştırmalardan, bunun kaza değil bir sabotaj olduğu ortaya çıktı ve izler bunu yapanın üyelerden biri olduğunu gösteriyordu.

Ama her şey bununla kalmadı, dördüncü olay ya da dördüncü felaket bunu izledi. Kardeşlerden biri, ama bu kez bir kızkardeş ani bir kriz geçirerek kendisini göle attı. Fakat iyi yüzebilen ve iç çamaşırlarıyla göle atlayan bir rahibenin de yardımıyla, topluluğun ziyaretçilerinden biri olan Mrs. Dora Greenfield tarafından kurtarıldı. İntihara teşebbüs eden şanssız rahibe tedavi altına alındı.

Dini görevlerinin yanı sıra dünyevi görevlerine de devam eden üyelerden kurulu olan Imber'ın kuruluşu bir yıl kadar öncesine dayanıyor. Dini işlerin yanı sıra bir sebze bahçesinde de üretim yapılıyor. Peki bu ani felaket neden patlak verdi? Topluluğa yakın bir kaynak grup içindeki duygusal gerilimlere ve ayrılıklara işaret etti ama topluluk üyeleri Imber'daki yaşamın sakinlik ve barış içinde sürdüğünü söylediler.

Topluluk kendi kendini idare ediyor, yönetime dışarıdan müdahale eden yok. Namusluluk ya da yoksulluk yemini etmemişler. Destekleyenler kimler? Gönüllü bağışçılar, yakında yardım çağrısı yapacaklar, bunu da kardeşlerin sayısını artırma çağrısı izleyecek. Topluluk büyük bir arazide kurulmuş olan 18. Yüzyıldan kalma güzel bir evde yaşıyor.»

«Evet» dedi Paul. «Okudun mu?»

«Evet.»

«Peki, yaptıklarından memnun musun?»

«Pek değil.»

«Pek değil mi, yani az mı memnunsun?»

«Hiç memnun değilim.»

«Bu harika insanlara nasıl büyük bir zarar verdiğinin farkındasın umarım.»

«Evet.»

«Kimin fikriydi bu. Gashe'nin mi, Spens'in mi?»

«Benim.»

«Ve hâlâ yeni çanla bir ilgin olmadığını söylüyorsun.»

«Hiç ilgim yok.»

«Söylediklerine inanmadığım halde neden sana sorular soruyorum bilmem ki?»

«Lütfen sus Paul», dedi Dora gözleri yaşlarla dolmuştu.

«Seni anlamıyorum» dedi Paul. «Bazen aklından hasta olduğunu düşünüyorum. Belki de Londra'da bir psikiyatriste görünsen iyi olur.»

«Psikiyatriste gitmeyeceğim.»

«Ben istersem gideceksin.»

Uzaklardan trenin sesi duyuldu. İkisi de dönüp o yöne baktılar, tren görünmüştü ama uzaktaydı. Paul kalktı, bavulunu alıp platformun sonuna doğru yürüdü.

İstasyonda bir karmaşa vardı. Dora etrafına baktı ve Land- Rover'i gördü. Mark Strafford, Mrs. Mark, Rahibe Ursula, Catherine ve Toby arabadan indiler. Tren istasyona girdi.

Paul birinci sınıf kompartımanda kendine boş bir yer aramakla meşguldü. Mrs. Mark, Dora'yı platforma doğru yürütüyordu. Rahibe Ursula da onu izledi. Mark ve Toby bilet gişesine doğru ilerlediler. Mrs. Mark, Dora'yı görünce Catherine'i ters yöne götürdü. Mark karısının yanına gidip biletleri verdi. Toby geldi, Dora'yı görünce başka tarafa baktı, sonra dönüp el salladı hafifçe. Kendini en yakın vagona attı. Mark ve Mrs. Mark bir süre Catherine için uygun bir yer aradılar. Bulunca Mrs. Mark Catherine'i önden itti, sonra da kendisi oturdu. Kapıyı kapadılar. Rahibe Ursula platformda kalmıştı, gülümseyerek pencereden onlarla konuşuyordu. Mark gidip Toby'nin nerede olduğuna baktı, buldu. Kapıyı biraz aralayıp içeri girmeden onunla konuştu.

Paul eşyalarını yerleştirip pencereyi açmıştı, eğilmiş Dora'yla konuşuyordu. «Seni yarın saat üçte Knightsbridge'de bekliyorum. Orada olacağım.»

«Tamam.»

«Valiz hakkında tüm söylediklerimi anladın değil mi?»

«Evet.»

«Peki hoşçakal.» dedi Paul. «Seni öpmek gibi bir maskaralık yapmayacağım.»

«Paul, bu kadar korkunç olma» dedi Dora. Gözyaşları yanaklarından aşağı süzülüyordu.

«Gitmeden önce bana güzel birşeyler söyle.»

Paul soğuk gözlerle ona baktı. «Evet» dedi. «Gitmeden içindeki sıkıntıları hafifletmemi istiyorsun. Ama geçen martta eve gelip, senin beni terk ettiğini gördüğümde beni rahatlatacak kimse yoktu, değil mi? Bir düşün, hayır bana sataşma. Şu anda senden cinsel olarak bile etkilenmiyorum. Bazen bir daha etkilenmeyecek miyim acaba diye düşünüyorum?»

«Bütün kapıları kapayın lütfen» diye bağırdı kondüktör.

Mark dışarıya atladı, gülerek Toby'ye birşeyler söyledi.

«Paul, çok üzgünüm.»

«Bu öylesine yetersiz ki» dedi Paul. «Sana oturup ciddi ciddi düşünmeyi öneririm, tabii bunu yapabilirsen.» Cüzdanından birşey çıkardı. «İşte» dedi, «Sana üzerinde düşünebileceğin birşey. Bana geri getir. Hep yanımda taşıyorum.» Bir zarf uzattı. Düdük öttü, tren hareket etti.

Paul penceresini kapayıp, kayboldu. Dora geçen vagonlara bakıyordu. Toby'yi gördü, yüzü endişeliydi. Dora el salladı ama o görmezlikten geldi. Catherine ve Mrs. Mark son vagonlardan birindeydiler. Onlar Dora'nın önünden geçerlerken tren iyice hızlanmıştı. Mrs. Mark Catherine'e bakıyordu, Catherine donuk bir ifadeyle Dora'ya baktı, sonra kayboldu.

Dora çıkışa döndü. Mark ve Rahibe Ursula da o sırada çıkışa gelmişlerdi, dönüp Dora'ya hafifçe gülümsediler, kadını çağırıp çağırmamaya bir türlü karar verememişlerdi. Dışarı çıktılar ve Land-Rover'in motoru çalıştı, tembel tembel çalışmaya devam etti. Herhalde Dora'nın dışarı çıkmasını bekliyorlardı. Dora demin oturduğu yere oturdu, tekrar hardal tarlasını ve uzaktaki ağaçları seyretmeye başladı. Motor hâlâ çalışıyordu, sonra ses yükseldi, Dora Land-Rover'in tekerleklerinin sesini duydu. Sonra uzaklaştı.

Dora kalkıp istasyondan çıktı.

İstasyon kasabanın tamamen dışındaydı. Buradan Imber'a yürüyerek de gidebilirdi. Dora bir an kasabaya inmeyi düşündü ama buna gerek yoktu. Publar henüz kapalı olmalıydı. Geri döndü, elleri ceplerinde yürümeye başladı.

Eli, cebindeki zarfa değdi. Korkuyla cebinden çıkardı. İçinde mutlaka kötü birşeyler olmalıydı. Açtı.

Kendisinin yazdığı iki mektup çıktı. İlkini nişanlılıklarının ilk günlerinde yazmıştı.

Sevgili Paul, dün gece harikaydı senden ayrılmak ise korkunçtu. Bütün gece boyunca seni düşündüm, seni istedim. Bu geceyi bekleyemeyeceğim, bu notu kütüphaneye bırakıyorum. Senden uzak olmak çok zor ama ileride birlikte olacağımızı düşünmek çok güzel. Hep seninle olmak istiyorum. Sevgilim. Seni hep hep hep sevecek olan Dora.

Sonra ikincisini okudu.

Paul artık dayanamıyorum. Son zamanlarda herşey çok kötüydü, senin için de kötüydü biliyorum. Bu yüzden seni terk ediyorum. Artık kalamam ve bunun nedenlerini sen de biliyorsun. Herşey benim yüzümden, benim hatam biliyorum ama artık dayanamıyorum. Bu baştan savma notu bağışla. Sen bunu aldığında ben gitmiş olacağım. Beni geri getirmeye çalışma, bıraktığım eşyalara da aldırış etme, ben bana gerekeni aldım. Dora.

Not: Sana tekrar yazarım ama bunlardan başka birşey olmayacak yazacaklarım.

Bu Dora'nın Knightbridge'den ayrılmadan önce yazdığı nottu. Titreyerek iki mektubu da baştan okudu. Tekrar zarfa koyup yoluna devam etti, demek Paul bunları hep yanında taşıyordu ve geri istiyordu. Mektupları küçük parçalara ayırıp yolun kenarındaki hendeğe fırlattı.

BÖLÜM XXV

Bir önceki gün olan olaylardan dolayı Michael çok doluydu. Catherine için doktor ayarlamış, geldiğinde onunla konuşmuş, giderken de konuşmuş, daha sonraki gelişinde yine konuşmuştu. Margaret Strafford'la Catherine'nin başucunda oturmuştu biraz. Rahiple konuşmuştu ve bu koşullarda olabileceği kadar serinkanlı olmuştu. Peter'la yolun tahta kısmını incelemiş ve iki köprü ayağının su hizasında kırıldığını görmüştü. Bir şirketi arayıp köprü ayaklarının onarımı ve çanın gölden çıkarılması için anlaşmıştı. Gelen ustabaşıyla görüşmüştü. Basın mensuplarından gelen yirmi telefona cevap vermiş, yarım düzine fotoğrafçı ve gazeteciyle görüşmüştü. Catherine hakkında kararlar almıştı.

Gün boyunca ne yaparsa yapsın aklında Catherine vardı. Gölde Catherine'in ona davranışı öylesine şaşırtıcıydı ki, kafasında neler olup bittiğini tam olarak toparlayamıyordu bile. Şaşkınlık ve acımayla korkmuş, dehşete düşmüş, öylece kalakalmıştı. Kendi hesabına iğrenmişti de. Catherine'in sarılışını anımsadıkça titriyordu. Catherine'in ona karşı neler duyduğunu, onun hakkında neler düşündüğünü hiç düşünmemişti, şimdi ise bir kısmını öğrenmişti, ama ne yapacağını bilemiyordu. Onun için dua etmeye çalıştı.

Catherine ona aşık olmuştu, aşıktı ama doğaya aykırıydı bu. Michael aslında gayet doğal olan bu kavramları kendisi için nasıl uygulayacağını bilemiyordu. Onun için tamamen uygunsuzdu. Catherine'in başka birine aşık olabileceği gibi kendisine de aşık olmasının gayet normal olduğunu bir türlü kabul edemiyordu; kendine, her ne kadar zamansız da olsa bunun seçilebilecek bir ayrıcalık olduğunu söylüyordu. Yine de bu aşkın iyi mi kötü mü olduğuna karar veremiyordu, çünkü bu aşk kızı harap etmişti.

Catherine'in şu andaki durumu gerçekten endişe vericiydi. Günün yarısında uyuyordu. Uyandığı zamanlar ağlıyor, Michael'ın orada olup olmadığını soruyor, hiçbir zaman ortaya çıkmamış bir sürü suç için kendine sövüp sayıyordu. Çan hakkında abuk sabuk şeyler sayıklıyordu. Straffordlar Nick'e haber vermişlerdi, o da Catherine eve getirildikten hemen sonra gelmişti. Doktor içerideydi ve beklemesi gerekmişti, kardeşinin yanında olmasına izin verildiğinde hiç konuşmadan kardeşinin yanında oturmuştu, elini hiç bırakmamıştı, doğru dürüst ağzını da açmamıştı. Yüzünde acıdan kıvrımlar oluşmuştu adeta. Catherine de Nick'in elini sıkıca tutuyordu ama Nick'le doğru dürüst ilgilenmiyordu. Sadece aklı başında birkaç emir veriyor, pencereyi açmasını kapatmasını ya da yastıkları düzeltmesini söylüyordu. Belki de o anda Nick bir tehlike ya da bir destek olamayacak kadar kendinden bir parçaydı Catherine için. Nick günün büyük bir kısmını kızla geçirmiş, sadece o uyuduğunda ya da bir ziyaretçi geldiğinde biraz dinlenebilmiş, evin etrafında dolaşmıştı. O kadar üzgündü ki hiç kimseye hiçbir şey söylememişti, zaten bu kargaşalı günde hiç kimsenin birbiriyle konuşacak vakti de olmamıştı. Michael bir kaç kez konuşmaya çalışmış, ilk seferinde pişmanlık sözleri sarf etmişti. Nick'le konuşmak korkunçtu. Catherine sanki ceset gibi aralarında yatıyordu, Nick cevap olarak sadece bakmış ve yoluna devam etmişti.

Catherine'in Londra'ya gitmesinden bir gece önceydi, bütün işler tamamlanmıştı. Mrs. Mark da onunla gidecek, has-

tanenin yakınında oturan bazı arkadaşlarında kalacak böylece Catherine'i hergün görebilecekti, yeni gelişmeler olduğu takdirde Imber'a telefon etmeye söz vermişti. Catherine için en iyisinin Londra'ya gitmesi olduğuna karar verilince Michael büyük bir rahatlama hissetmişti. Şu anda en çok Catherine'in gitmesini ve başka bir yerde bakılmasını istiyordu. Kızın yakınında olması Michael'a korkuyla beraber, belli belirsiz tehdit eden bir suçluluk duygusu da veriyordu.

Yorgunluktan bitkin bir halde yatağa düştüğünde Michael uykusunu kaçıracak bir sürü sıkıntı olduğunu farketti, ertesi gün Imber manşetlerde olacaktı. Michael kardeşliğin bunun üstesinden nasıl geleceğini ise hiç bilmiyordu. Bütün bu yıkımların üzerine, yakında para yardımlarının da kesileceğini biliyordu. Henüz tüm paranın kesilmemiş olmadığını düşünerek rahatlamaya çalıştı. Zaman yangından geriye neler kalacağını gösterecekti, Michael umutsuz değildi. Şu anda asıl aklını dolduran düşünce Catherine'in durumundan çok Nick'in haliydi.

Çanın göle düşmesinin kaza olmadığından ilk kuşkulanan Peter olmuştu. Biraz araştırma yapmış ve Michael'a tahta desteklerle oynanmış olduğunu haber vermişti.

Peter ve Michael bundan hiç kimseye sözetmediler ama muhabirler birşeyler farketmişlerdi, Michael ilk önce bunun sabotaj olabileceğine inanmamıştı ama gördükten sonra bunu kimin yapmış olduğundan neredeyse emindi. O anda yaşadığı şokun verdiği içgüdüyle, bu işin Nick'in başının altından çıkmış olduğundan kuşkusu yoktu. Eğer Nick kız kardeşinin işine gidişine engel olmayı istemişse düşündüğünden daha başarılı olmuştu herhalde.

Nick'in düşüncesi beynini kemirip duruyordu, saat üç olduğunda neredeyse kalkıp kulübeye gidecek hale gelmişti. Sonunda kendi kendini sakinleştirdi ve ertesi güne bıraktı. İçten içe bu felaketlerin meydana gelmesine ise neredeyse memnundu. Çünkü Nick'le arasında bir çeşit yol açmıştı. Bir an onların sadece Nick'le arası düzelsin diye oluştuğunu düşündü, Nick'in

hem suçlu hem de üzüntülü olması, her ne kadar dramatik de olsa aralarındaki engelleri yok etmişti. Şimdi onun için dua ederken onları birarada tutanın Tanrı olduğunu düşünüyordu, Tanrı onları çözülmez bir şekilde birbirlerine bağlamıştı. Michael artık Nick'le konuşması gerektiğini biliyordu. Bu koşullarda gerekeni yapmalı, Nick'in Imber'daki tek arkadaşı olduğuna göre arkadaş gibi davranmalıydı. Yaşanan bunca olaydan sonra bundan kimseye bir zarar gelmezdi, artık Nick'le açıkça dürüstçe konuşması için bir engel yoktu. Michael bir an, aslında bunu çok daha önce yapıp yapmaması gerektiğini düşündü, belki sadece gözlerini kullansaydı; ama bu soruyu cevapsız bıraktı, yarın Nick'le konuşacak olmanın mutluluğuyla uykuya daldı.

Ertesi sabah korku ve endişeyle dolu bir programla başladı, Michael Catherine'in götürülmesini Strafford'lara bırakmıştı. James onlara yardım ediyordu, aynı zamanda biri rahipten gelen bir sürü telefon konuşmasını da cevaplamıştı. Rahip sabah gazetelerini okumuştu ve çok endişeliydi. Michael'dan ortaya çıkabilecek yanlış anlamaları engellemesi için The Times'a bir mektup yazmasını istiyordu. Saat 11'de Michael başını bir parça işten kaldırabilmişti. Çalışma odasından kurtulduğunda dışarı çıkıp merdivenlere oturmuştu. Nick, Catherine'le gitmeyi reddetmişti, Margaret Strafford da zaten üstelememişti, çünkü onun teorisine göre Catherine kardeşi olmadan daha rahattı. Fakat Nick kısa zamanda Catherine'in peşinden yanına gideceğini söyleyerek onları şaşırtmıştı. Michael onu kulübede viski şişesinin başında bulacağından emindi. Nick'in Imber'ı böyle çabucak terkedebilecek bir plan yapabileceğine inanmıyordu.

Taraçaya çıktı ve gökyüzüne baktı, her yer pırıl pırıldı, hava yine güzelleşmişti. Ilıktı ve güneş pırıl pırıl parlıyordu. Michael'ın içi umut doluydu, olan biten bütün kötü olayların izleri yakında yok olacaktı. Herşey düzelecekti. Bu duygular onu öylesine rahatlatmıştı ki Nick'e olan eski aşkı hiçbir engele takılmadan yeniden canlanmıştı, tekrar ona yakın ola-

cağını düşünmek yüreğini coşkuyla dolduruyordu.

«Michael, bekle bir dakika» dedi Mark Strafford arkasından.

Michael durup arkasına baktı, Mark balkondan eğilmişti: «James seni görmek istiyor» dedi Mark. «Odasında...»

Canı şu anda hiç James'i görmek istemiyordu ama bunun adamın çağrılarıyla ilgili olabileceğini düşündü. Öbür konuyu aklına bile getirmiyordu, çünkü bunun sadece kendisine ait özel bir sorun olduğunu düşünüyordu. James'in mesajları. James'in çalışma odasına gitmek için merdiveni çıkarken James'in kendisini bu şekilde çağırmasının garip olduğunu düşünüyordu. James onu görmek istediğinde genellikle kendisi arar bulur ve işin ne olduğunu söylerdi, kapıyı çaldı, içeri girdi.

Oda büyük değildi ve az eşya vardı, meşeden yapılmış bir masa, iki tane kumaştan bahçe sandalyesi vardı. Mektup ve kağıtla dolu kutular yerde duruyordu. Masanın arkasında, duvarda bir haç asılıydı, yerler çıplaktı, tavanın boyaları da çatlamıştı. James sandalyelerden birinde oturmuş, habire gıcırdatıyordu.

«Catherine rahat gitti mi?» dedi Michael.

«Evet» dedi James, Michael'in yüzüne bakmadan. Masanın üzerindeki eşyalarla oynuyodu.

«Beni görmek istemişsin James» dedi Michael. Acelesi var gibi davranıyordu.

«Evet» dedi James ve yine sustu. Masanın üzerindekileri eski yerlerine yerleştirdi. «Özür dilerim Michael» dedi. «Bu çok zor.»

«Ne var?» dedi Michael, «Üzgün görünüyorsun, yeni bir şey mi oldu?»

«Hem evet, hem hayır» dedi James, «Bak Michael ben bunun üstünü örtemem ve sen de benden bunu isteyemezsin. Toby bana herşeyi anlattı.»

Michael pencereden dışarı baktı. Yine o garip dej'à vu*

* Bir durumu ya da olayı, daha önceden de tanımış, yaşamış olma duygusu uyandıran psikolojik duygulanım.

hissine kapılmıştı. Bu sanki daha önce de olmuştu, ama nerede? Bu sessizlikte sanki dünya çatırdıyormuş gibi geldi, görünüşünde bir değişiklik yoktu, ama kendini paramparça olacakmış gibi hissediyordu.

«Sana ne anlattı?»

«Biliyorsun işte» dedi James. «Aranızda olan biteni. Çok üzgünüm.»

Michael haça baktı. Hala James'e bakamıyordu. Yıkım duygusunu bastıran bir kızgınlık sayesinde sakin davranabiliyordu. «Çok az şey oldu.»

«Bu bir görüş meselesi» dedi James.

Uzaklardan bir yerden bir silah sesi duyuldu.

«Patchway ve güvercinleri» diye düşündü Michael. Gerçek dünya şimdi çok uzaktaydı. James'e bütün hikayeyi anlatıp anlatmaması gerektiğini düşündü. Anlatmaması gerektiğine karar verdi. Özürler ve mazeretlerin yeri yoktu, ayrıca özürü de yoktu. «Tamam, benim hakkımda birşeyler öğrenmişsin öyle değil mi James?» dedi.

James «Gerçekten çok üzgünüm» dedi. Yine masanın üzerindekilerle oynamaya başlamıştı.

Michael şimdi James'e bakıyordu. Odanın hücre büyüklüğünde olmasına karşın James başyargıç rolüne iyi uymuyordu. Hemen herkes böyle bir sahneden etkilenirdi. Yüzündeki acı, üzüntü ve huzursuzluğu görünce Michael James'in kendisini ne gözle gördüğünü tahmin etmeye çalıştı. Suçun anormalliği, bu anormal eğilimin ortaya çıkardığı mide bulantısı. James haklıydı tabii. Pek çok şey olmuştu.

«Toby bu itirafı sana ne zaman yaptı?» dedi Michael. Sakin olmaya, kendisi yerine Toby'yi düşünmeye çalıştı. Kurbanını düşünmeye çalıştı.

«Önceki gece» dedi James «11 den biraz sonra odama geldi. Yağmurda dolaşmıştı ve çok üzgündü, saatler boyu konuştuk. Çan işini de anlattı, öbür çanı, eski olanı, Dora'yla yap-tıkları planı ve gölden nasıl çıkardıklarını. Ama bunu sonlara doğru anlattı, zamanın çoğunda senden konuştuk.»

«İyi yapmışsın» dedi Michael. Tekrar sinirlenmeye başlıyordu. «Toby'ye ne söyledin?»

«Onunla ciddi ciddi konuştum» dedi James. şimdi Michael'ın yüzüne bakıyordu, o da kızmaya başlamıştı. «Ona aptalca, hatta bazı olaylarda kötü davrandığını söyledim, hem seninle hem de Dora'yla olan ilişkilerinde zaten çocuk da kendini çok kötü hissediyordu, öyle olmasa böyle bir itirafta bulunur muydu? Aslına bakarsan bunu yapabildiği için onu hem takdir ediyorum hem de özeniyorum. Herkes bunu yapamazdı ve bu duruma da gereken ciddiyetin gösterilmesi gerekirdi. Başka türlü davranmak imkânsızdı.»

«Toby şimdi nerede?» dedi Michael.

«Evine yolladım.»

Michael sandalyesinden fırladı. Bağırmak, masayı yumruklamak istiyordu. Sessizce «Seni gidi geri zekalı!» dedi. Gidip pencereden bakmaya başladı. «Ne zaman gitti?»

«Bu sabah», dedi James, «İlk trenle yolladım.»

«Catherine'i götüren araba onu da kulübeden aldı. Özür dilerim, bunları seninle dün konuşmalıydım ama o kadar çok şey oldu ki. Bir karar vermeliydim. Seni tekrar görmemesi en iyisi olacaktı. Çocuk kendini –bilirsin işte– kötü ve kirli hissediyordu. Bunları itiraf ederek bir parça bu işten kurtulmaya çalıştı. Zaten kendini daha iyi hissettiğini de anladım. Eğer kalıp seninle konuşsaydı kafası tekrar karışacaktı, anlıyorsun değil mi?»

Michael parmaklarıyla pencerede trompet çalıyordu. James bir yönden haklıydı. Ama hep Toby'yi düşünüyor, acı çekiyordu, çocuk büyük bir olasılıkla kendini bir günah keçisi gibi hissediyordu. James'in böyle bir olayda bu kadar basit bir çözüm bulması ne kadar tipikti. Toby'yi yollayarak herşeyi yoluna koyacağını, çocuğun aklındaki herşeyi bir anda silip atacağını düşünmüştü, bu olayı kapamanın en iyi yolu buydu ona göre. Aslına bakılırsa Michael kendine göre bir yol bulamamıştı, yani o da ne yapması gerektiğini bilmiyordu.

«Niye aptal mışım ben?» dedi James.

«Bu kadar sert davranmana gerek yoktu», dedi Michael. «Bütün suç benimdi. Toby'yi göndererek, onun kendisini suçlu hissetmesine ve bu olayın kocaman bir felakete dönüşmesine neden oldun.»

«Anlayamadım, niye bütün sorumluluğu üstlensin ki? Çocuk yeterince büyük.»

Michael kulübenin olduğu yöne doğru bakıyordu. «Anlayamadığım neden aniden gelip sana itirafta bulunmaya karar vermiş?»

«Niye gelmesin ki?» dedi James. «Yeterince endişeliydi. Bu karara bu kadar ani varmasının nedeni de Nick Fawley sanırım, görünüşe göre Nick her şeyi biliyormuş ve onu gelip anlatması için desteklemiş. Bence bu, buraya geldiğinden beri yaptığı ilk doğru şey.»

Michael pencereyle oynamaya devam ediyordu. Gölden yansıyan ışık gözünü alıyordu. Başını ileri geri sallıyor, duyduklarını anlamaya çalışıyordu. Konuşamayacak kadar şaşırmıştı. Demek Nick «herşeyi biliyordu». İntikamı bundan daha iyi olamazdı. Toby'yle yatması yanlış olurdu. Bunun yerine 13 yıl önce kendisinin yaptığını yapması için çocuğu zorlamıştı. Nick gerçekten de onun çırağıydı. Michael Nick'i kurtarmayı düşünüyordu. Ama Nick ona ikinci kez, hem de aynı şekilde ihanet etmişti.

Michael dönüp James'e baktı. «Bu durumda özür dilemem gerekiyor. İnan bana James asıl suçlunun kendim olduğumu biliyorum. Gerekeni yapacağım, ya istifa ederim, ya da Imber'dan tamamen uzaklaşırım.»

James tam itiraz edecekken kapı hızla çalındı. Mark Strafford içeri girdi. Solgun ve korkmuş görünüyordu. «Sözünüzü kestiğim için özür dilerim. Ama kayıktayken kulübe tarafından gelen komik bir ses duydum, sanırım Murphy garip garip havlıyor, acaba bir şey mi oldu?»

Michael onu itti ve basamakları üçer üçer atlayarak aşağıya indi, kayığa doğru koşmaya başladı, panikten gürültüyle nefes alıyordu. Ardından gelen ayak seslerini duydu. Onlar-

dan önce kayığa atladı, yol hiç bitmeyecekmiş gibi görünüyordu, kayık da o kadar yavaştı ki... Mark'la James arkada iskelede kalmışlardı. O kayıktan atlar atlamaz kayık büyük bir güçle geriye çekilmeye başladı.

Michael koşuyordu, kulübe çok uzakta görünüyordu. Artık Murphy'nin ulumalarını duyabiliyordu. Korkunç bir sesti. Koştu, ama ağaçlara geldiğinde durup yürümeye başladı. Nefesi hiç düzelmeyecekmiş gibiydi. Son yüz yardayı yürümek zorunda kaldı.

Kulübeye gelmişti. Kapı açıktı. Michael Nick'e seslendi. Cevap yoktu. Kapının önünde durdu, kapının girişinde birşey yatıyordu. Yaklaştı ve gevşemiş olan ele baktı. Eşikte durdu.

Nick kendini vurmuştu. Silahı kafasına boşaltmıştı. İyice emin olmak için de ağzından vurmuştu. İşi bitirdiğine kuşku yoktu. Cesedin yanında duran Murphy inleyerek ona baktı.

James ile Mark koşarak eve doğru geliyorlardı. Döndü «Nick kendini öldürmüş» dedi.

Mark olduğu yerde kaldı. James geldi, kulübeden içeri bakıp geri döndü.

«Gidip polisi arayın» dedi Michael. «Ben burada kalırım.»

James dönüp ilerledi Mark da kalkıp onu izledi.

Michael içeri girmeyi düşündü ama yapamadı. Durup Nick'in eline baktı. Bu eli öyle iyi biliyordu ki. Geri döndü, sırtını evin ılık duvarına dayayıp, çimlere oturdu, Nick'in intikamı bundan kesinlikle daha iyi olamazdı. Yanılmıştı. Şimdi mükemmeldi. Gözlerinden sıcak yaşlar akmaya başladı, ağzı açılmış, çenesi titriyordu.

Murphy yanına gelmiş titreyip, uluyordu. Gözlerini Michael'ın yüzüne dikmişti. Michael'a yaklaştı, adam köpeğe sarıldı.

BÖLÜM XXVI

Dördüncü hafta olmuştu ve Michael'la Dora'dan başka Imber'da hiç kimse kalmamıştı. Kasımın sonlarıydı, çeşitli renklerdeki bulutlar sonsuz gökyüzünde ilerliyor, bunların arasından süzülebilen güneş, sarı ve bakır rengi ağaçları aydınlatıyordu. Genellikle sisle başlayan günler soğumuştu, gölün üzerindeki ince sis tabakası ise hiç kaybolmuyordu.

James'le Abbess karar vermişlerdi. Topluluk dağıtılacaktı. James Londra'nın batı yakasına döndü tekrar. Straffod'lar Camberland'de bulunan bir manastıra bağlı zanaatkârlara katılmaya karar verdiler. Peter Topglass, Michael'ın ısrarlı teşvikleriyle Faroe adasında bir grup doğacıya katıldı. Patchway civardaki bir yerlere bahçıvan olarak gitti. Michael sebze bahçesine göz kulak olmak için, Imber'da, Dora da onun yanında kaldı.

Margaret Strafford hâlâ Londra'da Catherine'in yanındaydı. Catherine insülin tedavisi görmüştü ve ilaçların etkisi altındaydı. Kardeşinin ölümünden haberdar değildi. Margaret şu anda kızı ziyaret etmenin hiçbir anlamı olmadığını yazmıştı. Bir gelişme olduğunda Michael'a haber verecekti. Şu anda Catherine olabileceği kadar iyiydi. Doktorlar tam bir iyileşme konusunda umutsuz değillerdi. İnsülin kızı şişmanlatmıştı.

Dora gitme zamanı geldiğinde, kendini de şaşırtan bir ağırbaşlılık ve kararlılıkla, bir işlere yarayabileceğini gerekçe göstererek kalmaya karar verdiğini açıkladı. Uzaktan gelen küçültücü bir sürü telefondan rahatsız olmuyor gibiydi. Başlarda herkes onun gideceğinden emindi, hiç kimsenin umudu yoktu ama sonunda kendini vazgeçilmez kıldı. Yıkıyor, topluyor, toz alıyor, getir götür işleri yapıyor, bisikletle köye inip alış veriş yapıyor, hiç durmuyordu. Diğerlerinin ayrılma zamanı geldiğinde daha da fazlasını yaptı. Michael ve ikisi yalnız kalınca da sekreterlik işlerinin yanısıra yemek ve alışverişi üstlendi. Sonunda onun da gayet yararlı ve yetenekli bir insan olduğu ortaya çıktı.

Neredeyse iki haftadır yalnızlardı. En son Peter gitmişti ve onun gidişi bile Michael'a bir rahatlık vermişti. Diğerleriyle ilişkisi gitgide acı verici ve incitici olmuştu.

Mark ona yapmacık bir nezaketle davranıyordu ama yine de fazlasıyla koruyucu ve meraklıydı. James'in bakışlarında ise öylesine sevecenlik vardı ki Londra'ya taşınmasına onun hesabına çok sevinmişti. Gerçi ne Mark ne de James Michael'ın geçmişi hakkında hiçbir şey bilmiyorlardı ama hayal güçleri harekete geçmişti. Zaten Michael'da Nick'in ölümünden sonra bir süre aşırı davranışlarını denetleyememişti. Garip bakışlarından kendilerine göre sonuçlar çıkardıkları ortadaydı, öyle ki Michael onların varlığına bile dayanamaz hale gelmişti ve Imber'dan ayrılışlarıyla adamın omuzlarından bir yük kalkmıştı. Öte yandan Dora onu hiç rahatsız etmiyordu. İşe yarıyordu, hiç birşey bilmiyordu, tahmin yürütmüyordu, en önemlisi yargılamıyordu.

Dora kalmaya karar verdikten sonra bütün gücüyle çalışmaya başladı, sadece bir iki küçük kaçamağı oldu, kasımın başında havalar ısınınca yüzme öğrenmeye karar verdiğini herkese duyurdu ama kimsenin ona yüzme öğretmeye vakti yoktu, hem tek başına gitmesini de istemiyorlardı. Bunun üzerine Dora da kendi kendine öğrendi, gitgide suya karşı olan korkusunu da yendi. Peter ve sonra Michael ona bir takım

öğütler verdiler, hatalarını düzelttiler ve ılık havalar sona ermeden önce Dora oldukça iyi yüzmeye başlamıştı. Margaret gidince yemeği Mark üstlenmişti. Kısa süre sonra Dora onun yerini aldı. Çabalarını herkes takdirde karşılıyordu, o da yaptığı işten çok memnundu. Diğerleri gittikten sonra Dora için sakin günler başladı, kavgasız gürültüsüz Imber'ın saltanatını sürdü.

Özellikle Michael'ın ev içi yardımlarından büyük bir zevk alıyordu, birgün Michael'a kendisinin her zaman çok daha iyi pişirdiğini düşünmeyen bir erkeğe yemek yapmanın kendisini çok mutlu ettiğini söyledi. Evle çalışma odasını hergün temizliyor, bahçeye çıkıp sürülmemiş alanlar arıyordu, böyle yerlerde büyüyen sonbahar çiçeklerini toplayıp holü ve toplantı odasını süslüyordu. Kasımpatıların, çiğle ıslanmış papatyaların kokusu Michael'a Imber'da geçirdiği çocukluk günlerini anımsatıyordu.

Zamanla satışlar başladı. Sebze bahçesini komşu bir çiftçiye sattılar ama daha önce oldukça iyi bir ürün kaldırdılar. Evdeki mobilyalar yavaş yavaş azalmaya başladı, bir kısmı kamyonlarla daha önce ödünç veren kişilere geri yollandı, bazılarını da Rahibe Ursula el arabasıyla manastıra götürdü. Yol tamir edildi, yeni çan vinçle gölden çıkarılıp tören yapılmadan manastıra alınmıştı. Bir sabah Michael'la Dora kahvaltıdayken çanın berrak ve güçlü sesini duydular, eski kuleye sessiz sedasız asılmıştı.

Imber'da rüya gibi, huzurlu bir ortam hüküm sürüyordu. Günlerin farkında bile değillerdi. Yemekler istenildiği zaman ve uzun uzun yeniliyordu. Güneş çıktığı zaman, kapıları açıp ağır, büyük masayı dışarı çıkarıyorlardı. Sabahlar puslu, öğleden sonralar nemli ve ağırdı, bahçe ise bu küskün mevsime uygun olarak ürkütücü derecede sessizdi. Geceler soğuk ve rüzgârlı, gökyüzü ise açıktı. Göçmen kuşlar gitmişti. Michael geceleri geç saatte kiliseden dönerken, balkonda yanan ışığı ve son zamanlarda klasik müziğe karşı ani bir ilgi ve sevgi duyan Dora'nın gramofonda çaldığı Mozart plaklarını duyu-

yordu.

Bu arada Michael ve Dora arasında ilginç bir bağ oluştu. Michael'ın hoşuna gidiyordu bu ilişki, kolay ve rahattı. Belki de bunun nedeni her ikisinin de zamanın çok kısa olduğunu bilmeleriydi. Bütün sorunlarının arasında Michael Dora'nın geleceğini düşünmeye başlamıştı ve bir süre sonra da Dora'nın Londra'ya geri dönüp dönmeyeceği konusuna takıldı.

Dora'ya sorduğunda onun bu konuyu tartışmaya çok istekli olduğunu fark etti, tartıştılar. Dora şu anda Paul'e dönmek için bir neden göremiyordu. Giderse yine kaçacaktı. Paul'ün ona işkence etmesi kaçınılmazdı, Dora ise ya korkudan sinecek ya da öfkeyle karşı koyacaktı. Aslında olan biten hemen her şeyin kendi suçu olduğunu ve Paul'le asla evlenmemesi gerektiğini biliyordu ve bir daha, onun gözünde konumunu yükseltmek için bir çocuk yapmadığı sürece Paul'le beraber olamayacağının farkındaydı. Şu anda kendi başına çalışıp yaşamak için içinde büyük bir istek ve enerji hissediyordu, bağımsız bir yetişkin olmak istiyordu. Bütün bunları anlatırken Michael'ın kocasına geri dönmesi gerektiğini söylemesinden korkuyordu.

Aklını mümkün olduğunca Dora'nın sorunlarına vermeye çalışan Michael ona eşlik görevlerini anımsatmadı. Şu anda fikir ve düşünceleri karışık ve taraflıydı, hüküm verebilecek güçte de hissetmiyordu kendini. Herşeyi baştan düşünmeye çalıştı ama ortaya çıkan görüntü aynıydı. Dora ona sesi titreyerek «Paul'le yapılan herşey bir ölüm öpücüğünden farksızdır.» dediğinde kadının geri dönüşünün neler doğuracağını anlamıştı. Paul'e acıyordu ama adam aynı zamanda kaba ve vahşiydi ve Dora'nın onunla hiç evlenmemesi gerektiği ne kadar doğruysa Paul'ün de Dora'yla evlenmemesi gerektiği o kadar doğruydu. Michael ne olursa olsun Dora'nın Paul'e aşık olduğunu ve evli olmalarının önemli bir nokta olduğunu biliyordu. Ayrıca Paul de Dora'yı seviyordu ve ona ihtiyacı vardı, bu da önemliydi. Yakın gelecek için ne planlar yapmış olursa olsun –eğer ileride Paul de isterse– ona geri dönme umu-

dunu canlı tutması gerekirdi. Bağımsız ve tasasız bir yaşam yaratamadıkça kaçmanın hiçbir değeri yoktu, Paul'e eşitiymişcesine davranmayı ve ondan korkmamayı öğretecek bir yaşam biçimi bulması gerekiyordu.

Bütün bunları konuşurken Dora Michael'a National Galleri'deki gizemli macerasını anlattı. Michael ona tekrar resim yapmasını önerdi. Dora da katıldı, yine de –Michael'ın da içten içe fark ettiği gibi– yeteneğinin az olduğunu söyleyip duruyordu. Belki sanat okuluna gitmesine zaman bırakacak bir öğretmenlik işi ayarlayabilirdi. Belki Paul'le evlenirken iade ettiği bursu geri alabilirdi. Nerede ve nasıl yaşayacağı sorunu da vardı. Michael ona Londra'dan ayrılmasını önerdi, Dora ilk başta Londra'dan ayrı yaşamasının mümkün olmadığını söyledi, sonradan fikri ilginç bile buldu. Konu bu noktaya gelince Dora'nın aklına Sally'nin mektubu geldi, Sally Bath'da bir sanat okulunda kendine bir öğretmenlik ayarlamıştı. Evin kirasının tamamını da o veriyordu acaba Dora'nın Bath'da tanıdığı, evi paylaşabilecek biri var mıydı? Dora Bath'a gitmeliydi, belki çalışmaların tamamlamak için bir yerlerden para da bulabilirdi. Michael'ın kurduğu bağlantılarla fazla parası olmayan bir ilkokul öğretmenliği işi ayarladılar. Bu Dora'ya tam uymuştu, Sally ile telefonda bir sürü coşkulu konuşma yaptılar.

Daha sonra Michael Dora'nın işi için ne kadar çabaladığını düşünüp şaşırdı, normalde böye bir durumda tereddüt eder ya da başka türlü davranırdı, belki de Dora'nın durumunda kendininkiyle benzer yanlar bulmuştu. Artık Dora'yı biraz da olsa tanıyordu. Dora ona kendi hakkında çok şey anlatmıştı, istenmeyen bir çocuk olduğunu, şu andaki durumunu. Hiçkimse onu doğru dürüst adam yerine koymamıştı, hâlâ kendini kabul edilmeyen bir kimsesiz olarak görüyordu, onu bu kadar gösterişsiz, alçakgönüllü yapan her neyse aynı zamanda sorumsuz ve güvenilmez yapmıştı. Paul bitmeyen istekleri, öfke krizleri ve aşağılamalarıyla seçebileceği en kötü eşti. Yine de Dora Paul'e dönme umudunu kesinkes yitirmemişti ve Michael

James'in bu kıza orospu demekte haklı olduğunu bilse de o da Dora'yla beraber aynı şeyi umuyordu.

Dora artık Başrahibe Clare'la konuşması gerektiğine karar vermişti. Başrahibe'yle üç kez görüştü –başlarda tereddütlü olmasına rağmen– sonradan görüştüğüne çok memnun oldu. Doğal olarak göldeki maceralarından konuştular. Dora kadının cesaretine ve anlayışlılığına hayran kaldı, Michael'ın da katılımıyla Dora'nın geleceği hakkında da konuştular. Michael başrahibenin Dora'yla ilgili planlarına karışmamasına sevindi. Dora açısından da memnundu. Onu maceralarından dolayı bir günah makinasına kapamak yanlış olurdu, hele pişman olmasını beklemek iyice anlamsızdı, bu kızın kişiliğine uymuyordu. Belki ileride bu kararları aldığına pişman olacaktı, belki de mutlu olacaktı, kim bilir?

Bir süre geçtikten sonra Michael Dora'nın kendisine aşık olmaya başladığını hissetti. Bakışları, soruları, ona hizmet etmek için bu kadar istekli olması, hepsi Michael'ın fikrini destekliyordu. Michael biraz rahatsız oldu, biraz da burkuldu ama ne paniğe kapıldı ne de tiksinti duydu. Dora'ya minnettardı, çünkü onu incitemeyeceğini hissediyordu, Dora'nın aşkında –belki onun için de yeniydi– umutsuz ve boyun eğen birşeyler vardı. Michael bu aşkı büyük bir sevecenlikle kabul etti ve aralarındaki ilişkiyi, yakınlığı bozacak hiçbir şey yapmadı. Hep onu kendi hakkında konuşturuyor fakat kendisiyle ilgili hiçbir şey anlatmıyor, kadının bu konudaki sorularını ustalıkla savuşturuyordu. Dora'nın kuşkudan uzak saf aklına tabii ki onun eşcinsel olabileceği bile gelmiyordu. Michael her ne kadar Dora'nın eşcinsellere sevgiyle yaklaşabilen kadınlardan olduğunu fark ettiyse de ona bu konuda hiçbir şey söylememeyi yeğledi. Bir süre sonra Michael Dora'nın onun Catherine'e aşık olduğundan kuşkulanmaya başladığını fark etti. Bu daha da üzücüydü. Michael Dora'nın Catherine'le ilgili imalarından rahatsız olmaya başladı, hele Catherine'in yanıbaşına çağrılmayı dört gözle beklediğini düşünmesi iyice rahatsız ediciydi. Ama sonunda kadını bu hayalleriyle baş-

başa bırakmayı tercih etti. Yine eskisi gibi devam ettiler, Michael Dora'nın kendisi yüzünden acı çektiğini biliyordu ama bunun kadın için herhangi bir macera, bir çeşni olduğunun da farkındaydı.

Belki bütün bunlardan Dora bu günler boyunca büyüyüp, olgunlaştı. Michael bunu işyerindeki işler azalınca daha çok farketti. Onu genellikle göl kenarında oturmuş, çevrenin ve evin sulu boya resimlerini yaparken buluyordu, gidene kadar da üç dört düzineyi tamamlayacaktı herhalde. Hava iyice soğumuştu, arada bir kapalı olmasına karşın genellikle bulutsuzdu gökyüzü. Dora'nın resimlerine evin arkasındaki gökyüzünün güvercin grisi, limon sarısı, ürkütücü moru, berrak yeşil rengi olduğu gibi bütün canlılığıyla yansıyordu. «Ne güzel» diye düşündü. «Dora kurtulabildi». Imber'daki bütün o felaketlerden kurtulmuş ve bunlar onu olgunlaştırmıştı. Kadını biraz da gıptayla izlerken o son sabahı, Nick'i ziyaret etmeye karar verip de cesediyle karşılaştığı sabahı anımsadı.

Bir gün Toby'den bir mektup geldi. Artık Oxford'a iyice alışmıştı. Michael mektubu okurken rahatladı, Toby ani gidişi için özür diliyordu ve çok sorun çıkarmadığını umuyordu. Michael'a nezaketi için teşekkür ediyor ve Imber'da bulunmanın kendisi için ifade ettiği önemden söz ediyordu. Gazetelerden Imber'ın dağıldığını öğrenmiş çok üzülmüştü ama başka bir yerde yine toplanacaklarını umuyordu.

Mektuptan çıkan ve Michael'ı rahatlatan sonuç; Toby için herşeyin kapanmış olduğuydu. Hiçbir şekilde bir suçlama, kötü düşünce, Michael'ın düşünceleri ve inanışları konusunda hiçbir spekülasyon, tahmin yoktu. Olan biten herşeyi unutmuştu ve hiçbir şeyi de merak etmiyordu, yeni ve harika bir dünyadaydı ve Imber artık bir anı olmuştu. Yurtta harika bir odası vardı, duvarlarını Illustrated London News'ten kestiği eski çanın resimleriyle süslemişti. Çanı nasıl bulup çıkardığını anlatınca hocası çok etkilenmişti. Bu arada Murphy'nin durumu çok iyiydi ve ailesine iyice alışmıştı. Artık mızmızlanmıyordu. Peter'ın ona Murphy'yi almasını önermesi ne

harika bir fikirdi değil mi? Nick'in ölümü ne kadar üzücü ve şaşırtıcıydı, şimdi bile gerçek olduğuna inanamıyordu. Michael Oxford taraflarına gelirse onu mutlaka ziyaret etmeliydi, beraber birer Sherry içerlerdi. Michael mektubu bitirdikten sonra gülümsedi, memnun olmuştu. Belki birgün Toby'yi görmeye gider ve biraz çalım satmasına izin verebilirdi. Sonra arkadaşlarına bir zamanlar anlattığı, hani çanı bulduğu yerde kendisine asılan herifin işte bu garip adam olduğunu söyleme fırsatını verebilirdi.

Bütün bu Dora ve Toby'yle ilgili düşünceleri yüzeyseldi. Aslında aklı hep diğer konularla meşguldü. Nick öldüğünde duyduğu acı öylesine büyüktü ki, bundan kurtulamayacağını düşünmüştü. İlk günlerde hâlâ kendisini öldürmek için elinde fırsat olduğu düşüncesi hep aklındaydı. Böyle bir acıyı sürdürmenin anlamı yoktu. Sadece Nick'i ilgilendiren şeylerle ilgilenebiliyor, ağzını açtığı zamanlarda sadece Nick'den konuşabiliyordu. Kulübeyi defalarca baştan başa aramış kendisi için bir mesaj niteliği taşıyabilecek bir mektup, bir günlük, herhangi birşey bulmak için uğraşmıştı. Nick'in ona bir kelime söylemeden bırakıp gidebileceğine inanamıyordu. Ama hiçbir şey yoktu işte. Soba kül olmuş kağıtlarla doluydu. Belki de Nick kendiyle ilgili bütün belgelere bir soykırım uygulamıştı ama hepsi tamamen yanmıştı. Nick'in mutfak dolaplarından, bavullarına, ceplerine varana kadar her yeri aramıştı, hiçbir şey yoktu. Gözyaşları bir anda durup dururken yanaklarından süzülür olmuştu.

Bütün bunlar olurken Nick'e olan aşkı daha da büyümüş gibiydi, ama çok acı veriyor, her yana doğru ilerliyordu. Böyle anlarda içinde kocaman bir ağacın büyüyüp onu parçalayarak dallarını dışarı doğru uzattığını düşünüyordu. Nick'in çocukluğu geliyordu gözlerinin önüne, tenis kortunda top peşinde koşarken güçlü, kendinden emin, çevik Michael'ın bakışlarının farkında... Michael bazen onun çocukken öldüğü hissine kapılıyordu. Böyle anlarda sanki herşey, her taraftan üstüne geliyor ve o anlarda Nick'e sarılmak için dayanılmaz bir is-

tek uyanıyordu.

Michael birçok kez başrahibeyi ziyarete gitti, artık çok geç olmasına rağmen ona herşeyi anlattı. Ama şu anda kadının onun için yapabileceği hiçbir şey yoktu ve bunu ikisi de biliyorlardı. Michael kendini Nick'in ölümünden sorumlu hissediyordu üzerinden sanki kamyonla geçmiş gibi algılıyordu kendisini. Başrahibe ondan bunları unutmasını istemedi ama bununla yaşaması için yardım da edemedi. Yüreği pişmanlık, vicdan azabı ve bütün benliği vücudunu parçalayan, acı veren tanımsız bir aşkla dopdoluydu. Abbess'ın ona söylediklerini hatırladı. Nick'in sevgiye ihtiyacı vardı ve Michael ona bu sevgiyi uygunsuzluk korkularından kurtulup o zamanlar vermeliydi. Eğer biraz kendine güveni olsaydı Nick'in ve kendisinin yanlışlarını hesaplamadan ona bu sevgiyi verirdi. Bunun yerine Michael Toby'yle tehlikeli bir oyun oynamaya kalkışmıştı. Bunun Toby'ye hiçbir zararı olmamıştı, ayrıca Toby'yi Nick kadar sevmesi, Nick'e duyduğu gibi sorumluluk duyması olanaksızdı. Böylesine büyük bir aşkın iyi bir yanı olması gerekirdi en azından. Nick'i bu dünyaya bağlaması, bir parça umut vermesi gerekirdi. Michael kendisine işkence etmek ister gibi Nick'in Imber'a geldikten sonra ona yaklaşmak için nasıl çabaladığını kendisininse her seferinde bunları nasıl reddettiğini anımsamak için kendini zorluyordu. Kalbini açması gerekirken, herşeyi ama herşeyi bir yana bırakıp aşkına dört elle sarılması gerekirken o, ellerini temiz tutmak, geleceğini tehlikeye sokmamak için onu red etmişti.

Zaman geçtikçe Michael kendini Catherine'i düşünmek için de zorlamaya başladı. Zavallı Catherine Londra'da ilaçla yüklenmiş, uyandığında öğreneceği korkunç şeylerden habersiz yatıyordu. Onu düşündüğünde yüreği acıyla doluyordu ama aklına kızın aşkı gelince tiksinti duyuyordu. Catherine'i görebileceğini söyleyen mektubun gelişini korku içinde bekliyordu. Belki de kızın Imber'da olması baştan beri bir skandaldı. Belki Nick ondan bahsettiği ilk günden beri kızı kıskanmıştı. Anımsamaya çalıştı. Birdenbire içinin şiddet duy-

gusuyla dolduğunu sezinledi. Keşke Nick yerine Catherine ölseydi ve garipti ama Nick'i yok edenin kız kardeşi olduğunu düşündü bir an. Yine de ona acıyordu ve yaşamının sonuna kadar kızdan sorumlu olacağını, onun geçimine yardımcı olacağını biliyordu. Nick gitmişti ve ne yazık ki geride kalan Catherine olmuştu.

O en korkuncu olan ilk günler geçtikten sonra Michael hâlâ yaşayabildiğini ve düşündüğünü fark etmişti. İlk başlarda çok acı çekeceğinden korkuyordu, sonradan gerektiği kadar acı çekmeyeceğinden korkmaya başladı. İnsan kalbi, garip manyetik bir güçle avunmaya doğru ilerliyordu. En büyük üzüntüler bile sonunda bir avuntu buluyordu. Nick'in ölümünden sonra Michael yaşamak istemediğini düşünmüştü. O da ölmek istiyordu. Ama ölüm kolay değildi, yaşam sonunda galip geliyordu. Aklında hep Nick'in ölümü vardı, kendisini böyle boğan, sığınaksız bırakan Nick'in intiharı. Bir an bile olan biteni unutmak istemiyordu. Dante'nin arıtan ateş içinde varolabilen ruhlarını düşünüyordu. Pişmanlık, avuntu aramadan günah hakkında düşünme.

Nick'in ölümünden sonra uzun bir süre dua edememişti. Bir süre Tanrıya olan inancının azaldığını belki de zaten hiç olmadığını düşünmüştü. Nick'i düşünmekle, düşlemekle öylesine doluydu ki Tanrı'yı düşünmek saçmalık, gereksizlik gibi geliyordu. Zaman geçtikçe düğüm düğüm olan yüreği çözülmeye başladı ama inancında değişen birşey yoktu. Din ona çok uzak, kavranması imkânsız birşey gibi görünüyordu hâlâ. Bir zamanlar umutları, deneyimleri, istekleri olduğunu anımsıyordu ama Tanrı'ya olan inancı çok uzaklarda kalmıştı. Sonunda sorunun uzaklık olduğunu anladı. Yaşamı boyunca gördüğü, örnek aldığı model sadece romantik hayallerde vardı. Gerçek yaşamda ise örnek falan yoktu. «Cennetler dünyadan yüksek olduğu için benim isteklerim, benim düşüncelerim sizinkilerden yüksektir.» Bu sözlerin anlamını düşündükçe karar verdi; bir Tanrı var ama ben O'na inanmıyorum.

Zamanla üzerine, avcılardan uzun süre saklandıktan sonra

garip bir sakinliğe kavuşan bir av hayvanının sessizliği geldi. Sessiz günler rüyada gibi geçti. İşi bittikten sonra oturup Dora'yla fincan fincan çay içiyordu, salondaki güllerin taç yaprakları dökülürken o mis gibi kokuların arasında Dora'nın planlarını konuşuyorlardı. Dora'nın güneşe dönen bir bitki gibi mutluluğa ve yaşama dönüşünü izliyordu, kendisi ise hep Nick'le konuşuyordu, düşüncelerinde Nick'e dua eder gibiydi.

Kendini bulmaya başladı ama çok yavaş, içini eriten, çözen suçluluk duygusu yerini anılara bırakmaya başladı. Kendinden geriye çok küçük bir parça kalmıştı. Parçalanmaktan korkmasına gerek yoktu. Küçülmüştü. Umutlarını destekleyen, haklı çıkaran düşler artık yoktu. Kendi hakkında düşünüyordu. Yanlış seçimleri, üzüntüleri. Bir gün hiç kuşku yok ki herşey yeniden değişecekti ve o da doğruyu bulmak için tekrar çabalayacaktı. yeniden, birgün birine ihtiyaç duyacak, birine sevgi duyacaktı. İşte o zaman yine aynı hataları yapmayacağını umdu. Yine de bu fazla önemli görünmüyordu, geçmişi düzeltmesi olanaksızdı.

Kimseden yardım istemeye niyeti yoktu. Kendine yıkılmış bir adamın sakinliğiyle bakıyordu. Geçmiş yaşamından geriye kalan tek şey Katolik Ayini'ydi. İlk haftalardan sonra tekrar oraya gitmeye başladı, sabah erkenden kalkıp beyaz sisden geçiyor, yaymamak için yavaş yavaş yürüyordu. Mass eskisi gibiydi, değişen birşey yoktu ama Michael Mass törenine bir denetleyici gibi katılıyordu, bir zamanlar Mass* töreninin bir parçası olmayı düşlediğini anımsayıp şaşırıyordu, o zamanlar eğer bunu yapabilirse sevinçten öleceğini düşünürdü. O gün hiç gelmeyecekti, bu istekler ise eski ve ölüydü. Eskiden Mass'le ilgili ne olursa olsun Michael etrafta olur ve yardım ederdi. Şimdi ise öylece oturuyor, hiçbir şeye elini sürmüyordu. Eğer yardım gerekirse onu bulmaları ve özellikle rica etmeleri gerekiyordu. Bu anlamsız hareket için etrafında topladığı insanları düşünüyordu ve yan odadan Dies

* Mass: Katolik ayini.

Inae'nin egoist ve karşılık bulmayan çığlıkları yükseliyordu.

Taksiden indiler, Michael gidiş-dönüş parasını verdi. İstasyonda Dora'yı bekleyecek ve eve geri götürecekti. İstasyona girdiler.

Bir önceki sabah Michael'ın beklendiğine dair mektup gelmişti, Mrs. Mark Catherine'in çok daha iyi olduğunu yazmıştı. Aslında şu anda normal görünüyordu ama şu durumda birşey söylemek imkânsızdı. Tabii onu çok değişmiş bulacaktı. Kardeşini henüz sormamıştı, Nick'in ölümünü ona açıklayacak en uygun insanın Michael olduğuna karar vermişlerdi. Bu nedenle acilen Londra'ya gelmesi gerekiyordu.

Michael da gitmek istiyordu artık. Burada yapacağı hiçbir şey kalmamıştı. Onu bağlayan hiçbir şey yoktu. Bütün gününü valiz hazırlamak, telefon etmek ve ertesi gün için trende yer ayırtmakla geçirmişti. Dora da ondan sonra trenle gidecekti ama bir farkla. Dora Bath'a gidiyordu. Sally'ye bir sonraki günün akşamı kendisini karşılaması için telefon etti.

Mrs. Mark'dan gelecek mektupları büyük bir kuşkuyla bekleyen Dora bu kez gelenin o mektup olduğunu Michael söylemeden anlamıştı. Üzgün ama sakin Michael'la olan birlikteliğinin sona ereceği günü beklemişti baştan beri. Michael'ı sessizce hiçbir şey beklemeden ve umutsuzca sevmişti. O kadar acı ve şiddetten sonra onun sakinliği bir avuntu, sakinleştirici olmuştu ve ne yaparsa yapsın kendini Catherine'i kıskanmaktan alamıyordu.

Paul'e dönmeme kararı aldığı için pişman değildi. Michael'ın desteğini hemen kabullenmişti, adam sanki omuzlarından bir yükü kaldırmıştı. Paul'e uzun açıklayıcı mektuplar yazıyordu, Paul'ün yanıtları ise öfke dolu mektuplar, telgraf ültimatomları ve iki taraftan birinin öfkeyle almacı diğerinin suratına kapadığı telefon konuşmaları olmuştu.

Paul Michael'da da suç buluyordu, telefonda da felsefesini açıklamıştı, bu işin iki çözümü yoktu. Dora boyun eğmek ve kızdırmak arasında gidip gelen bir kadındı. Paul onun kızdırmalarından bıkmıştı. Boyun eğme zamanı gelmişti artık.

Aslında onun da yapmak istediği buydu, gerçek mutluluğa erişmesi için bunu yapması gerekiyordu. Özgürlük bir düşdü. Bütün bunların nedeni onun yeni bir aşk macerasına atılmaya hazırlanmasıydı. Çünkü onun, Paul'ün, sonsuza dek kendisini bekleyeceğini biliyordu, ne zaman bu anlamsız ve sürekli saçmalıklarına son verecekti. Paul onun aklında yeni bir fantezi olduğunun farkındaydı, kadın sakindi ve kimseyi dinlemiyordu. Ama keşke bir zamanlar kendisini ne kadar çok sevdiğini hatırlasaydı ve bu arada ona verdiği iki mektubu geri yollayabilir miydi?

Dora bu görüşmelerden etkilenmiyor değildi ama kesinlikle yaptıkları için pişmanlık duymuyordu. Her bir iddiaya teker teker cevap verdi, karşı koydu. Noel'den de uzun bir mektup aldı, Noel onu Imber'da rahatsız ettiği için özür diliyordu, ne büyük bir aptallık ettiğinin artık farkındaydı. Eğer bu yerin basında gülünç bir şekilde yer alması Dora'yı üzdüyse özür diliyordu. Ama bazı gerçekler vardı. Kendi yazısı oldukça tutucuydu. Ayrıca Imber'ın dağılmasına da üzülmüştü. Ama eğer bu Dora'nın yakında Londra'da olacağı anlamına geliyorsa iyi haber demekti. Ne zaman, ah ne zaman tekrar görüşebileceklerdi. Ona bir yemek borcu vardı. Onu özlediğini söylerken gerçek duygularını ifade ediyordu. Onu öylesine özlemişti ki.

Dora Londra'ya gitmeyeceğini yazdı. Daha sonra birgün onu görürdü. Şu anda tek isteği yalnız kalmaktı. Noel'in arkadaşlığını özlüyordu ama artık bu yerden bir an önce kurtulmak gibi bir telaşı yoktu. Düşüncelerini Noel'den, Paul'den, hatta Michael'dan kurtarmak istiyordu. Kolay değildi. Eşyalarını ve resimlerini topladı. Bazen Paul geliyordu gözünün önüne, Knightsbridge'deki güzel odasında telefonun yanı başında oturmuş, orada haber bekliyordu. Ama onu en çok üzen şey Michael'ın onu yalnız bırakmasıydı, ve bir dahaki karşılaşmalarında herhalde Michael Catherine ile evlenmiş olurdu. Uykuya dalarken ağlıyordu ama sessiz ve rahatlatıcı yaşlardı bunlar.

Sabah her zamanki gibi sisliydi. Platformda yürüyüp bir banka oturdular. Sis ilerdeki herşeyi görünmez kılıyordu, hava kapalı ve soğuktu.

«Palton var mı?» dedi Michael.

«Hayır Knightsbridge'de kaldı» dedi Dora. «Önemli değil ben üşümem zaten.»

«Sen en iyisi yeni bir tane al» dedi Michael. «Kışı bir yağmurlukla geçiremezsin. Bırak da sana biraz para vereyim, Dora. Sıkıntım yok, inan.»

«Hayır, kesinlikle olmaz» dedi Dora. «Doğru dürüst çalışmaya başlayınca iyi para kazanacağım, şimdi de yarım günlük bir işim var zaten. Ah Michael, keşke gitmesen... Her neyse trenin sis yüzünden gecikecek sanırım.»

«Umarım çok geç kalmaz» dedi Michael. «Margaret beni Paddington'da karşılayacak.»

Yavaşça içini çekti.

Dora da içini çekti. «Resimlerimi iyi paketledin mi?» Michael'a yaptığı resimlerden üçünü vermişti.

«Bavulun en altına yerleştirdim.» dedi Michael. «Çok sevdim resimleri, gerçekten. Londra'da hepsini çerçeveleteceğim.»

«Değmezler» dedi Dora, «Ama beğendiğine sevindim. Aslında doğru dürüst resim yapamıyorum.»

Michael karşı çıkmadı. Bir süre sessizce oturdular, sisi seyredip trenin gelişini beklediler. Sakin bir gündü.

«Gitmeden anahtarı Rahibe Ursula'ya vermeyi unutma» dedi Michael.

«Imber'a ne olacak?» dedi Dora. «Imber kimin? Ne komik bunu daha önce hiç merak etmemiştim, sanki hep bize aitmiş gibi düşündüm.»

«Aslında, Imber benim» dedi Michael.

«Senin mi?» dedi Dora ona dönerek.

Çok şaşırmıştı. Birdenbire herşey gözünün önünde belirdi çiçeklerle dolu bahçe, halıyla kaplanmış, eşyalarla döşenmiş uzun oda, dolmuş, ısıtılmış, içine bir sürü insan yerleşmiş ev

Michael, Catherine ve çocukları için hazırlanmıştı. Acı veren bir hayaldi.

«Ailemindi bu ev» dedi Michael. «Ama çok uzun zamandır burada yaşamıyoruz. Eve ne mi olacak? Sonsuza dek manastıra bağışlanacak.»

«Manastıra mı?» dedi Dora. Üzüntüyle içini çekti. «Onlar ne yapacaklar?»

«İçinde yaşayacaklar» dedi Michael. «Uzun zamandır daha geniş bir yere ihtiyaçları vardı.»

«Böylece herşey duvarların içinde kalacak öyle mi, ev, göl, herşey.»

«Evet, öyle sanırım.»

«Aman Allahım, korkunç» dedi Dora.

Michael güldü, «Bu sadece bir rol değişimi» dedi. «Eskiden manastır evin sınırları içinde bir merak konusuydu, şimdi ev manastır sınırları içindeki bir merak konusu olacak.»

Dora başını salladı. Michael'ın orada yaşamaya nasıl katlanacağını bilemiyordu. Sisin içinde, uzaklardan trenin sesi duyuldu. «İşte» dedi Dora, «Senin tren geliyor.»

Kalktılar. Tren istasyona girdi.

Fazla yolcu yoktu. Michael kolayca boş bir yer buldu. Bavullarını yerleştirip pencereyi açtı, dışarıya sarkıp Dora'ya baktı. Dora ağlamak üzereydi.

«Hadi, hadi» dedi Michael, «Neşelen biraz.»

«Biliyorum çok aptalım» dedi Dora. «Ama seni çok özleyeceğim. Bana yazarsın değil mi, adresini bildir bana.»

«Tabii, yazarım» dedi Michael. «Ocağa kadar Londra'dayım, sonra yaz başına kadar Norwich'e gideceğim. Nereye gidersem adresimi yazarım sana.» Bir ortaokulun ilkbahar ve yaz sömestirleri için iş bulmuştu.

«Sana yazacağım» dedi Dora, «Yazabilirim değil mi?»

«Tabii» dedi Michael.

«Catherine'e sevgilerimi ilet lütfen» dedi Dora, «Umarım tamamen iyileşir.»

«Eminim iyileşecektir.»

Bir süre birbirlerine baktılar, söyleyecek birşeyler bulmaya çalıştılar. Dora Michael'ın pencere kenarındaki eline bakıyordu, şu anda en çok yapmak istediği şey bu eli sıkıca tutmaktı, ama yapmadı. Tren hareket ederken onu öpmeye cesaret edip edemeyeceğini merak etti.

«Bath için sana hiç doğru dürüst teşekkür edemedim» dedi Dora. «Sen olmasaydın hiçbir şey yapamazdım.»

«Hiç önemi yok, işe yaradığıma sevindim» dedi Michael, «Sally'e selamlarımı söyle.»

«Söylerim» dedi Dora, «Aslında oraya gitmeyi çok istiyorum, daha önce batıda hiç bulunmamıştım. Sanırım severim oraları. Ne içilir orada?»

Michael yüzünü buruşturdu, «West Country cider» dedi.

«Güzel değil mi?»

«Güzel» dedi Michael. «Ama çok sert, senin yerinde olsam fazla içmezdim.»

«Sally'ye söyleyeyim de koca bir testi alsın, bu gece senin sağlığına içeriz.»

Trenin düdüğü öttü, şöyle bir sarsıldı. Dora kıpkırmızı kesildi, ayak uçlarında yükselip Michael'ın başını yavaşça kendine doğru çekip yanağından öptü. Michael şaşırmıştı. Karşılık olarak o da Dora'yı alnından öptü. Tren hareket etti ve Michael bir an sonra sisin içinde kayboldu.

Dora mendilini çıkarıp taksiye yürüdü. Kalbi tatlı bir hüzünle burkuluyordu. Hiç olmazsa öpücüğü ters tepki yaratmamıştı.

Taksiye bindi, şoföre onu girişteki kapılarda bırakmasını söyledi.

Ağaçların arasında yürürken sis kalkmış, ev görünmüştü. Güneş kalın bulutların arasında yer bulmuş evin üzerinde parlıyordu. Evin pencereleri Dora'ya boş ve karanlık göründü, bir ölünün gözlerini anımsatıyorlardı.

İskeleye indiğinde kayık hâlâ öbür kıyıdaydı, ipi çekmeye başladı. Göl üzerinde hâlâ sis olduğu için Dora kayığı göremiyor, sadece sesini duyuyordu. Bir süre sonra kayık ortaya

çıktı ve iskeleye yanaştı. Dora bindi. Michael ona tek küreği nasıl kullanacağını göstermişti. Sonra aklına bir fikir geldi. Acil durumlar için iskelede hep ikinci bir kürek bulundurulurdu, alıp kayığa bindi. Kürekleri yerine yerleştirdi, çekmeye başladı. Kayık ilerliyordu. Dora'nın neşesi yerine gelmişti. Gölde tek başına olmanın keyfini çıkarıyordu, açılmakta olan sisin içinde ilerliyordu. Bir süre sonra manastırın duvarlarını gördü. Ayakkabılarını çıkarıp bir ayağını suya soktu. Artık aşağıdaki derinliklerden korkmuyordu.

Eve doğru baktı. Catherine ile Michael'ın burada yaşayamayacak olmalarına sevinmeden edemiyordu, ne onlar, ne onların çocukları, ne de çocuklarının çocukları... Bir süre sonra herşey manastırın sınırları içinde kalacaktı ve hiçkimse hiçbir şey göremeyecekti. Bu yeşil çayırlar, bu güzel göl, herşey kaybolacaktı. Ama şu anda herşey kendisine aitti ve en güzeli hayatta kalmayı başarmıştı.

Ayağını sudan çıkardı, yavaş yavaş kürek çekmeye başladı. Çan beşinci ilahi için çalıyordu. Dora neredeyse duymuyordu çanın sesini. Daha şimdiden bir başka ülkeden geliyordu sanki bu ses.

Bu gece bütün öyküyü Sally'ye anlatıyor olacaktı.

IRIS MURDOCH

ÇAN

Türkçesi :
Hande Özdemir

Dora Greenfield kocasını terk etti, çünkü ondan korkuyordu, altı ay sonra ona dönmeye yine aynı nedenle karar verdi. Paul, ettiği telefonlarla, yolladığı mektuplarla ve merdivenlerdeki ayak sesleriyle gitgide daha büyük bir işkence olmaya başlamıştı. Dora kendisini suçlu hissediyordu. Suçluluk duygusu korkuyu getirdi. Sonunda Paul'ün yokluğunun işkencesini değil de varlığının işkencesini seçti.

ISBN 975-533-027-5

9 789755 330273

İMGE kitabevi